

Aleg. 190.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o budżecie krajowym na r. 1902.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy sprawozdaniem z dnia 14. grudnia 1901. przedłożył projekt budżetu na r. 1902.

Gdy jednak Sejm dopiero w czerwcu b. r. zebrał się, przeto Wydział krajowy wobec zmienionego stanu rzeczy przedłożył dnia 12. czerwca 1902 dodatkowe sprawozdanie o budżecie krajowym, w którym pierwotne swe wnioski częściowo zmienił.

Po przedłożeniu pierwszego sprawozdania o budżecie krajowym okazało się, że dodatki do podatków bezpośrednich za rok 1901. przyniosły 15,485.616 K. zamiast preliminowanych 13,713.261 K. czyli więcej o 1,772.355 K. Dochód zaś z podwyższonego na rzecz kraju podatku od wódki był wyższy od preliminowanego o 554.709 K.

Te dwie tak znaczne zwwyżki dochodów wynoszące łączną kwotę 2,327.064 K. sprawiły, że Wydział kraj. nie potrzebował zaciągać w r. 1901 pożyczki w kwocie 1,985.671 K. do czego był uchwałą finansową upoważniony, a tem samem odpadła potrzeba preliminowania na rok 1902 kwoty 721.461 K. na oprocenowanie i częściową spłatę pożyczki, jaka w r. 1901. miała być zaciągnięta. Ten fakt umożliwił Wydziałowi krajowemu preliminowanie w dodatkowym sprawozdaniu pewnych nieodzownych wydatków, które w pierwotnym sprawozdaniu pominał i powrócenie do tej samej stopy dodatków, jaką Wys. Sejm na r. 1901. ustanowił i jaka była podstawą uchwalenia prowizoryum budżetowego na pierwsze 4 miesiące a następnie na miesiąc lipiec b. r.

Komisja budżetowa uważając obydwa sprawozdania Wydziału kraj. o budżecie na r. 1902. jako jedną całość, przedstawia Wys. Sejmowi do uchwały budżet na rok 1902 na podstawie obu sprawozdań i uważa pierwotne wnioski Wydz. kraj. o ile dodatkowym sprawozdaniem zostały zmienione za nieistniejące.

Wydatki przez Wydział krajowy preliminowane wynoszą 22,796.497 K., dochody własne 8,845.642 K. a zatem wydatki nie pokryte według wniosku Wydziału krajowego wynoszą 13,950.835 K.

Wedle wniosków Komisji budżetowej względnie uchwał Sejmu wynoszą wydatki 22,913.884 K. a dochody własne 8,852.008 K. a do pokrycia pozostaje 14,061.876 K. Projekt Komisji budżetowej jest przeto mniej korzystny o 111.041 K.

Zmiany wprowadzone przez Komisję budżetową do preliminarza przedłożonego przez Wydział kraj., jak to ze szczegółowego następującego zestawienia wynika, są bardzo nieznaczne. Jedyłą większą różnicą jest proponowana przez Komisję budżetową kwota 100.000 K. dla dotkniętych powodzią.

Różnice w wydatkach:		Więcej.	Mniej.
W rubr. II. <i>mniej</i> o		—	9.440 K.
a to:			
<i>zniżono</i> o	15.000 K.		
z powodu rozdzielenia kosztów zakupu 2-ej maszyny elektrycznej na 2 lata, — natomiast <i>dodano</i> :			
w darach z łaski dla:			
Orłowicza Michała	360 K.		
Sapałaczyńskiej Leontyny.	300 "		
Sternalowej Emilii	300 "		
Dziubińskiej Wandy.	400 "		
Piotrowskiej Rozalii	500 "		
Kratochwilowej Franciszki	200 "		
Babińskiej Heleny	200 "		
Baryckiej Maryi	200 "		
Sternalowej Apolonii	200 "		
Strnadowej Anny	300 "		
Niesiołowskiego	200 "		
Strnadowej Korneli	200 "		
Zajączkowskiej Maryi	200 "		
	3.560 K.		
w zaliczkach na płacę dla Domiszewskiego Franc.	2.000 "	5.560 "	
pozostaje j. w.		9.440 K.	
W rubr. VI. <i>więcej</i> o			3.700 K.
a to:			
<i>podwyższono</i> ryczałt na zasiłki dla ochronek o	1.400 K.		
i dodano dla:			
Towarz. diaków gr. k. dyec. przem.	200 "		
" " " " " stanisł.	200 "		
" " " " " archidyec. lwow.	200 "		
Komitetowi herbaciarni centowej	200 "		
Zakładowi błog. Kunegundy w No- wym Sączu na szkołę gospodyń	600 "		
Towarz. uczestników powstania z roku 1863/4 w Krakowie	500 "		
Stowarz. ku wychow. izraelic. sierót w Krakowie	200 "		
Stowarz. sług katolic. im. św. Zyty w Krakowie.	200 "		
razem j. w.		3.700 K.	
W rubr. VII. wogóle <i>więcej</i> o			27.800 "
a mianowicie:			
<i>dodano</i> dla:			
Teatru lwowskiego	8.000 K.		
" ruskiego	2.000 "		
Towarz. muzycznego w Brodach	400 "		
Lipińskiej Salomei <i>podwyższono</i> o	100 "		
Zboińskiej Józefy	100 "		
Zakładu ciemnych we Lwowie	2.000 "		
Akademii umiejętności na wyprawę nauk. w Archiwum watykańskim.	4.000 "		
Związk. Tow. „Szkół“ na wydawnictwa	400 "		
Komis. etnograf. Towarz. Szewczenki	1.000 "		
Do przeniesienia	18.000 K.	31.500 K.	9.440 K.

		<i>Więcej.</i>	<i>Mniej.</i>
Z przeniesienia	18.000 K.	31.500 K.	9.440 K.
Instytut dziewcząt w Przemyśle	2.000 "		
Szkoły polskiej w Białej	4.800 "		
Ruskiej szkoły wydziałowej żeńskiej	1.600 "		
Zgrom. Sióstr służ. w Starej wsi	1.000 "		
Towarz. miłoś. hist. i zabyt. Krakowa	300 "		
Kursu naukowego żeńskiego w Tar- nowie	400 "		
Towarz. dla popierania nauki polskiej we Lwowie	500 "		
razem dodano	28.600 K.		
natomiast <i>ubyło</i> dla :			
Towarzystwa „Harmonia“ we Lwo- wie	600 K.		
Towarzystwa numizmaty- cznego w Krakowie	200 " 800 "		
pozostaje j. w.	27.800 "		
W rubr. VIII. <i>więcej</i> o		720 "	
z powodu wstawienia <i>jednorazowego</i> daru dla Sza- raniewiczowej Anny.			
W rubr. X. <i>mniej</i> o		—	5.616 "
mianowicie :			
<i>dodano</i> względnie <i>podwyższono</i> :			
dotatki osobiste inżyn. drog.	400 K.		
kurs konduktorów	960 "		
pensye i zaopatrzenia dla :			
Podbielskiej	825 "		
Kordeckiego	128 "		
Starczewskiego	159 "		
Turczyniaka	119 "		
Sowińskiego	130 "		
Mazura	114 "		
Łuniewskiej	100 "		
Geringowej	200 "		
Van Roy	200 "		
Buczyńskiego	100 "		
dotatki 5 cio letnie w biurze kolej. najem lokalu dla biura kolejowego	99 " 3.000 "		
razem dodano	6.534 K.		
natomiast <i>zniżono</i> :			
dotatki pięcioletnie o	250 K.		
dojazdy kolejowe	10.000 "		
domki mytnicze	1.400 "		
przerwy z powodu wypad- ków elem.	500 " 12.150 "		
różnica j. w.	5.616 K.		
W rubr. XI. <i>mniej</i> o		—	6.457 "
z powodu <i>zniżenia</i> dotacyi dla szpi- tala lwowskiego o	6.744 K.		
natomiast <i>podwyższenia</i> do- tacyi dla szpitala św. Łazarza w Krakowie	167 K.		
i przyznania daru z łaski dla Maryi Sempik	120 " 287 "		
pozostaje różnica j. w.	6.457 K.		
Do przeniesienia		32.220 K.	21.513 K.

	Z przeniesienia	<i>Więcej.</i>	<i>Mniej.</i>
W rubr. XIII. <i>mniej</i> o		32.220 K.	21.513 K.
z powodu wykreślenia	10.000 K.	—	9.800 „
na fabryki drenarskie,			
a natomiast przyznania daru z łaski			
Biegańskiej Zofii	200 „		
W rubr. XV. <i>więcej</i> o		3.000 „	
mianowicie dodano:			
Strzeleckiej Henryce, <i>jednorazowo</i>	400 K.		
Macherowej Karolinie „	100 „		
stypendya dla uczniów weterynaryi	500 „		
dla rozmaitych czasopism	2.800 „		
razem dodano	3.800 K.		
natomiast przeniesiono do rubr. XVII.			
dla Towarzystwa tatrzańskiego	800 „		
pozostaje j. w.	3.000 K.		
W rubr. XVII. <i>więcej</i> o		113.500 „	
a to z powodu wstawienia dla:			
poz. 468 a) dla rozmaitych pogorzalców — <i>ryczałt</i>	1.200 K.		
poz. 476 a) dla dotkniętych klęskami elementarnymi	4.000 „		
Rampeltowej	400 „		
Schmidtowej Kazimiery	300 „		
pogorzalców Krechowic, Lubelli, Dzie-			
duszyce i Poturzycy	2.400 „		
pogorzalców Lubaczowa	2.000 „		
„ Wierzbicy	200 „		
„ Kleszczówki	400 „		
„ Poddębce	400 „		
„ Podliski	400 „		
dotkniętych cyklonem w Brzeżanach i okolicy	800 „		
Towarzystwa tatrzańskiego	1.000 „		
dotkniętych powodzią w roku 1902	100.000 „		
razem j. w.	113.500 K.		
razem		148.720 K.	31.313 K.
w ogóle <i>więcej</i> o		117.407 K.	
W dochodach <i>więcej</i> w rubr. IV. z nadwyżek od szpitali o		6.366 „	
Projekt Komisji zatem <i>niekorzystniejszy</i> o		111.041 K.	

Na pokrycie niedoboru wnosi Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym nałożenie dodatku do podatków bezpośrednich, a mianowicie: dodatku do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo czynszowego, domowo-klasowego i 5% podatku od domów wolnych po 60 hal. od każdej korony całej przypisanej należności tych podatków i dodatku do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego w wysokości 66 hal. od każdej korony całej przypisanej należności tych podatków.

Dla Wielkiego Księstwa Krakowskiego przyznana być ma w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. lutego 1894 ulga po 11 h. dla obu kategorii dodatków.

Wydatność 1 halerza dodatków krajowych wynosiła w całym kraju:

w roku 1898	257.710 K.
„ „ 1899	226.260 „
„ „ 1900	227.273 „
razem	691.243 K.
przeciętnie	230.414 „

Wydział krajowy przyjmuje tę przeciętną w zaokrągleniu 230.000 K jako spodziewaną wydatność halerza w roku 1902.

Jakkolwiek niezwykle pomyślny wpływ dodatków do podatków w r. 1901, w którym 1 h dodatku przyniósł 256.431 K mógłby uprawnić pewną nadzieję, że wydatność halerza będzie w roku 1902 wyższą niż 230.000 K, to jednak jest z jednej strony prawdopodobnem, iż nadwyżka powstała w roku 1901 jest wynikiem wpływu zaległości z lat dawniejszych, a przeto nie można na nią w równej mierze liczyć na rok bieżący, z drugiej zaś strony znaczne szkody wyrządzone wskutek wylewów czerwcowych, muszą spowodować znaczny ubytek w dodatkach do podatków w tych powiatach, które powodzią dotknięte zostały.

Gdy zresztą ostrożne obliczanie wydatności halerza jest jednym z warunków prawidłowego gospodarstwa finansowego kraju, przeto Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym przyjmuje na r. 1902 wydatność 1 h na 230.000 K.

Wnosząc przeto nałożenie dodatków do podatków we wszystkich kategoriach w tej samej wysokości, jak w roku ubiegłym i przyjmując wydatność halerza na 230.000 K, otrzymujemy następujący dochód:

I. Podatek gruntowy	9,101.858 K:		
Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku, t. j. od sumy	8,464.728 K	60%	= 5,078.837 K
Na Wielkie Księstwo Krakowskie od 7% podatku, t. j. od sumy	637.130 „	49%	= 312.194 „
II. Podatek domowo czynszowy i domowo-klasowy i 5% podatek od domów wolnych	8,207.502 K:		
Na Galicyę wschodnią i zachodnią od 93% podatku, t. j. od sumy	7,632.976 „	60%	= 4,579.785 „
Na Wielkie Księstwo Krakowskie od 7% podatku, t. j. od sumy	574.526 „	49%	= 281.517 „
III. Podatek zarobkowy i inne osobiste opłacające dodatki autonomiczne	5,690.640 K:		
Na Galicyę wchodnią i zachodnią od 93% podatku, t. j. od sumy	5,292.295 „	66%	= 3,492.915 „
Na Wielkie Księstwo Krakowskie od 7% podatku, t. j. od sumy	398.345 „	55%	= 219.090 „
Razem od podatków	23,000.000 K	dochód	13,964.338 K
Gdy zaś według wniosków Komisji niedobór wynosi			14,061.876 K
przeto pozostaje bez pokrycia niedobór			97.538 K

Komisya budżetowa sądzi, iż w tym roku wyjątkowo może przedłożyć Wysokiemu Sejmowi budżet z niedoborem 97.538 K, a to z tego powodu, że w roku bieżącym wpłynie do funduszu krajowego nadwyżka z bezpośrednich podatków osobistych za rok 1901, przypadająca dla Galicyi w kwocie około 300.000 K, która to nadwyżka w roku 1901 i na rok 1902 preliminowaną nie jest, a jakkolwiek odnosi się do roku 1901, to jednak wpłynie do funduszu krajowego w roku 1902, gdyż zamknięcie rachunkowe za rok 1901 już jest ukończone a ostateczne wyniki podane zostały do wiadomości Wysokiego Sejmu.

Komisya budżetowa nie uważa za odpowiednie wstawiać tego już dziś stanowczo zapewnionego dochodu, gdyż wysokość tego dochodu za rok 1901 i na rok 1902 nie da się z zupełną ścisłością oznaczyć, sądzi jednak, że pewność tego dochodu niepreliminowanego uprawnia do zamknięcia budżetu niedoborem, który jest w każdym razie niższy od nadwyżki, spodziewanej z udziału w podatku osobisto-dochodowym. Wydział krajowy jest uprawnionym użyć tej nadwyżki na pokrycie niedoboru.

Wydział krajowy zwrócił uwagę Wysokiego Sejmu tak w pierwotnym jak i dodatkowym sprawozdaniu o budżecie, że zmiana skali opustów w podatkach realnych państwowych, zmienia także stosunek stopy procentowej dodatków krajowych na różne podatki nakładanych. Im większy opust rządowy w podatkach realnych, tem wyższa nominalnie stopa dodatku krajowego do podatku zarobkowego, w stosunku do dodatku opłacanego od podatków realnych.

W roku 1898 ustanowił Wysoki Sejm dodatek dla podatków realnych w wysokości 60%, a dla podatków bezpośrednich osobistych 66%.

Gdy w roku 1898 opust dla podatków realnych wynosił 10%, obecnie zaś doszedł do najwyższej ustawą przewidzianej cyfry, t. j. 15%, przeto nasunęło się Wydziałowi krajowemu pytanie, czy przyjmując za podstawę zasadę w r. 1898 przyjętą, nie należałoby wobec zwiększonego opustu wprowadzić stosunkowo większej różnicy między dodatkami od podatków realnych i osobistych.

Gdy jednak Wydział krajowy we wnioskach swych ostatecznych żadnej zmiany w stosunku cyfrowym uchwałą z roku 1898 unormowanym nie proponuje, przeto Komisya budżetowa nie ma powodu przedkładania jakichkolwiek wniosków zasadniczych w tej sprawie Wysokiemu Sejmowi do uchwały.

Wyraz zapatrywania Komisji budżetowej znajdzie Wydział krajowy w tem, iż Komisya budżetowa wnioski Wydziału krajowego w uchwale finansowej zawarte Wysokiemu Sejmowi bez zmiany lub zastrzeżenia do uchwały przedstawi.

Przy uchwale finansowej na rok 1901 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę: „Sejm wzywa Rząd, aby w drodze ustawodawczej zapewnił krajom koronnym udział funduszów krajowych w państwowym podatku od piwa w stosunku do konsumcyi tego artykułu w poszczególnych krajach, tak, jak to zapewnionem zostało co do podatku konsumcyjnego od wódki ustawą uchwaloną przez obie Izby Rady państwa w dniu 4. czerwca 1901“.

Pisma wystosowane wskutek powyższej uchwały do c. k. Ministerstwa finansów pozostały nietylko bez skutku ale i bez odpowiedzi, a tylko w drodze poufnej otrzymał Wydział krajowy informację, że Rząd gotów jest zgodzić się na taką samą ustawę o poborze krajowej opłaty od piwa dla Galicyi, jaka za zgodą Rządu uchwaloną zostanie w Czechach.

W ciągu bieżącej sesji sejmowej przedłożył Wydział krajowy Królestwa Czeskiego w porozumieniu z Rządem Sejmowi projekt o poborze kraj. opłaty od piwa.

Projekt ten ustanawia opłatę od piwa wysokości 1 K. 40 h. od jednego hektolitra a zatem o 40 h. wyższą od opłaty obecnie w Galicyi pobieranej. Opłata ma być uiszczaną przez browary a szynkarzy a ściągana przez urzędy podatkowe. Kontrola miałaby być wykonywaną przez organy Wydziału krajowego.

Koszta kontroli i poboru obliczone są na 5% dochodu brutto.

Przyjmując konsumcyę piwa w Galicyi na 1,200.000 hektolitrow, mógłby w Galicyi dochód brutto podatku konsumcyjnego od piwa 1,680.000 K. wynosić a po odciążeniu 5% na koszta administracyi, okragło 1,600.000 K.; gdy zaś obecnie wynosi w Galicyi dochód z opłat od piwa 700.000 K., przeto możliwa nadwyżka wynosiłaby w Galicyi około 900.000 K.

Projekt wniesiony w Sejmie Królestwa Czeskiego zawiera jednak postanowienia, które zastosowane w Galicyi, dochód ten bardzo znacznie zmniejszyłyby, a może nawet tak bardzo zredukowały, że korzyść byłaby zupełnie nie znaczącą.

Projekt ustawy czeskiej zawiera bowiem postanowienie, że z chwilą wejścia tej ustawy w życie, gminom dozwołonym będzie pobór opłat od piwa po 2 K od hektolitra o ile suma wszelkich dodatków w tej gminie pobieranych, nie przynosi 125%; po 3 K. o ile suma dodatków dochodzi do 150%; a 3 K. 40 h. o ile 150% dodatki przewyższają. Gminom zaś, które już obecnie wyższą opłatę od piwa pobierają lub w przyszłości potrzebę wyższej opłaty wykażą, winien będzie fundusz krajowy ubytek wskutek niemożliwości pobierania wyższej opłaty od piwa powstający, bonifikować. Te postanowienia przeto zastosowane w Galicyi, zmniejszyłyby bardzo znacznie dochód z nowej opłaty od piwa i mogłyby nadwyżkę dochodu tak dalece zredukować, iż ustawa stałaby się beczelową.

Komisya budżetowa sądzi, że będzie rzeczą Wydziału kraj. przeprowadzić z rządem rokowania, celem usunięcia z ustawy ograniczenia gmin co do opłat od piwa, względnie uzyskania takich zmian w ustawie, któreby pozostawiały przynajmniej dziś istniejący stan rzeczy w gminach, a tem samem nie wkładały na kraj obowiązku wypłacania gminom odszkodowania za ewentualny ubytek w dochodach.

O ile rokowania Wydziału kraj. pomyślny odniosą rezultat, będzie rzeczą Wydziału krajowego na najbliższej sesji sejmowej przedłożyć odpowiedni projekt do ustawy, który po usunięciu lub przynajmniej złagodzeniu powyżej wymienionych stron ujemnych, przysporzy krajowi nie tylko dość znaczny dochód ale zarazem usunie obecną formę dzierzawy opłaty konsumcyjnej od piwa, która zmusza Wydział krajowy do pozostawienia dzierzawcom znacznej części dochodów.

Biorąc na uwagę całość budżetu na r. 1902. można z zadowoleniem stwierdzić, iż pomimo wydatków wyższych o 1,568.260 K. od wydatków prelininowanych na r. 1901., pomimo iż tak dochody własne jak i dochody z dodatków od podatków prelininowane są z wielką ostrożnością, wydatki zostały pokryte bez podwyższania ciężarów i bez korzystania z kredytu.

Główny wzrost wydatków mieści się w budżecie szkolnym i w wydatkach na regulacye rzek i melioracye rolne, co odpowiada istotnym i najważniejszym potrzebom kraju.

Uchwały tegoroczne Sejmu już dziś umożliwiają obraz budżetu na r. 1903.

Jeżeli Wys. Sejm przyjmie wnioski Wydziału krajowego co do zmiany płac nauczycieli ludowych, to wzrost budżetu szkolnego tak z powodu zmiany tej ustawy, jak i z powodu normalnego a koniecznego rozwoju szkolnictwa, wynosić będzie około 1,000.000 K.

Prawdopodobny wzrost w innych działach budżetu zrównoważy się mniej więcej z tymi wydatkami, które obciążają budżet na r. 1902 a nie powtórzą się w r. 1903.

Spodziewany wzrost dochodów z udziału kraju w podatku osobisto-dochodowym, w podatku państwowym od wódki, pewne podwyższenie wydatności halerza i nadwyżka budżetowa z r. 1901, pozwalają dać wyraz uzasadnionej nadziei, że wydatki w budżecie roku 1903 pokryte zostaną w granicach tych dochodów i dodatków jakie prelininujemy w r. 1902.

Natomiast z wielką troską myśleć już dziś trzeba o budżecie na r. 1904, w którym kraj będzie musiał bardzo znacznie podwyższyć wydatki w dziale regulacyi rzek.

Zmiana ustawy o poborze opłat od piwa może przynieść pewne podwyższenie dochodów w r. 1904, które jednak w żadnym razie nie zrównoważy normalnego a koniecznego wzrostu wydatków i nowych wydatków na regulacyę rzek.

Komisyja budżetowa tak jak w latach poprzednich tak i dziś musi stwierdzić, że wzrost wydatków nawet najpożyteczniejszych może tylko nastąpić w granicach rozporządzalnych środków, do których wydatki bezwarunkowo zastosować należy.

Utrzymanie równowagi budżetowej jest i pozostać winno stanowczą wolą Sejmu i regulatorem jego uchwał; obowiązek zaś czuwania nad tą równowagą nie tylko w corocznym budżecie, ale w wszelkich czynnościach przygotowawczych, któreby mogły kraj narazić na wydatki w przyszłości, jakimby sprostać nie zdołał, — należy przedewszystkiem do Wydziału krajowego.

Jasne i otwarte przedstawianie stanu rzeczy wobec Sejmu i kraju jest konieczne, by nie budzić nadziei i nie przyzwyczajając do stawiania wobec skarbu krajowego żądań, które ani dziś ani w najbliższej przyszłości zrealizowane niestety być by nie mogły.

Zarazem jest rzeczą nas wszystkich, byśmy nasze siły wyczerpali, by w każdym dziale administracyi krajowej te środki, któremi rozporządzamy, użyte zostały z możliwie najwyższą korzyścią kraju.

Komisyja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na rok 1902 ustanawia się wydatki funduszu krajowego 22,913.884 K
a dochody własne tego funduszu w sumie 8,852.008 „

II. 1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1902 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5% -owego podatku od domów wolnych po 60 halerzy od każdej korony całej przypisanej należności tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 halerzy od każdej korony całej przypisanej należności tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach Krakowskim i Chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. ad a) wymienionych

w wysokości 49 halerzy, zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych po 55 halerzy od każdej korony całej należności tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1902 w rubrykach i pozycjach wydatków budżetu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej w funduszu krajowym w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycjach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycjach funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu:

a) w rubryce I. między pozycjami 5, 6, 7 i między pozycją 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a, b, c, d pozycyi 23;

c) w rubryce X między pozycjami 187 i 188 tudzież między pozycjami 192, 193 i 194;

d) w rubryce XV. między pozycjami 269c i 270, dalej 297, 298 i 299, tudzież między pozycjami 317, 318, 319;

dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkimi pozycjami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych szkół;

e) w rubryce XVI. między pozycjami 323—375, między pozycjami 378 i 441, między pozycjami 442 i 445, między pozycjami 439 i 446, wreszcie między pozycjami działów A, B, C, D i F wydatków na szkoły przemysłowe zawodowe połączone z warsztatami wzorowymi, wszakże tylko w granicach każdego działu z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po przeprowadzeniu z c. k. Rządem odpowiednich rokowań, przedłożył na najbliższej sesji sejmowej projekt do ustawy o poborze kraj. opłat konsumcyjnych od piwa, któryby umożliwił pobór tych opłat przez organy państwowe i zapewnił krajowi cały dochód z tej opłaty *brutto*, przeznaczając na koszta administracyi i kontroli najwyżej 5%.

Przewodniczący:

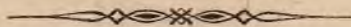
K. Badeni.

Sprawozdawca:

St. Badeni.

SUMARYUSZ
budżetu krajowego
na rok 1902.

Sumaryusz funduszu

Rubryka	Poszczególnienie	Wedle preli- minarza Wydziału kra- jowego i dodatkowego sprawozdania L.W. 34616/902	Wedle wnio- sków Komisji budżetowej względnie uchwały Sejmu	Z porówna- nia Komisya wnosi	
		K o r o n y		więcej	mniej
Wydatki.					
I.	Koszta reprezentacji kraju	237.972	237.972	—	—
II.	Koszta zarządu :				
	wedle preliminarza . . . . . 731.967 K				
	„ dodatkowego sprawozd. + 30.000 „	761.967	752.527	—	9.440
III.	Koszta leczenia	2,435.000	2,435.000	—	—
IV.	„ szczepienia	164.000	164.000	—	—
V.	Wydatki sanitarne	99.200	99.200	—	—
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	56.948	60.648	3.700	—
VII.	Na cele wykształcenia i oświaty	7,788.738	7,816.538	27.800	—
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	77.978	78.698	720	—
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	537.230	537.230	—	—
X.	Wydatki na komunikacje :				
	wedle preliminarza . . . . . 3,460.094 K				
	„ dodatk. sprawozd. . . . . + 5.000 „	3,465.094	3,459.478	—	5.616
XI.	Dotacje dla zakładów krajowych	52.451	45.994	—	6.457
XII.	Wydatki na szupasnictwo	46.500	46.500	—	—
XIII.	Budowy wodne i melioracje :				
	wedle preliminarza . . . . . 1,469.003 K				
	„ dodatk. sprawozd. . . . . + 100.000 „	1,569.003	1,559.203	—	9.800
XIV.	Umorzenie pożyczek :				
	wedle preliminarza . . . . . 3,324.073 K				
	„ dodatk. sprawozd. . . . . — 721.461 „	3,102.612	3,102.612	—	—
XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa :				
	wedle preliminarza . . . . . 1,360.735 K				
	„ dodatk. sprawozd. . . . . + 17.780 „	1,378.515	1,381.515	3.000	—
XVI.	Na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu :				
	wedle preliminarza . . . . . 404.624 K				
	„ dodatk. sprawozd. . . . . + 100.000 „	504.624	504.624	—	—
XVII.	Rozmaite wydatki, ...	518.645	632.145	113.500	—
Suma wydatków		22,796.477	22,913.884	148.720	31.313
				117.407	

krajowego na rok 1902.

Rnbyka	Poszczególnienie	Wedle preli- narza Wydziału kra- jowego i dodatkowego sprawozdania LW. 34616/902	Wedle wnio- sków Komisji budżetowej względnie uchwały Sejmu	Z porówna- nia Komisya wnosi	
		K o r o n y		więcej	mniej
Dochody.					
I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych .	—	—	—	—
II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	—
III.	Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych	564.244	564.244	—	—
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowan.	115 926	122.292	6.366	—
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	96.204	96.204	—	—
VI.	Zwroty pożyczek	3.554	3 554	—	—
VII.	Dochody szkoły gospod. lasow. we Lwowie	14.760	14.760	—	—
VIII.	„ szkół i folwarku w Dublinach .	140.835	140.835	—	—
IX.	„ „ „ w Czernichowie .	74.340	74.340	—	—
X.	„ innych krajowych szkół rolniczych	77.190	77.190	—	—
XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekar- skich	1.020	1.020	—	—
XII.	Dochody z przelania do skarbu kraj. pozos- tałości z funduszu zapomogi z r. 1866 .	1.045	1.045	—	—
XIII.	Dochody z kwaterunku żandarmeryi . .	201.962	201.962	—	—
XIV.	Dochody ze zwrotu wydatków szupasowych	14.500	14.500	—	—
XV.	Dochody z kraj. składu publ. w Krakowie .	34.600	34.600	—	—
XVI.	Dochody z kraj. opłat konsumcyjnych .	6,201.720	6,201.720	—	—
XVII.	Rozmaite dochody.	1,303.742	1,303.742	—	—
	Suma dochodów własnych .	8,845.642	8.852.008	6 366	—

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka I. poz. 1—15 wydatków.

Koszta reprezentacji kraju.

(Sprawozdawca poseł Skalkowski)

Preliminarz Wydziału kajowego obejmuje w tej rubryce kwotę . . . . . 237.972 koron
w porównaniu z uchwaloną na rok 1901 kwotą . . . . . 215.672 „
więcej o . . . . . 22.300 koron

a to z powodu podwyższenia płac członków Wydziału krajowego z 8000 koron na 12000 koron rocznie, przyczem odpadła kwota 2000 koron wstawiana w poprzednich budżetach jako wynagrodzenie dla zastępcy Marszałka w Wydziale krajowym.

Oprócz podwyższenia spowodowanego zwiększoną płacą członków Wydziału kraj. preliminarz zawiera w rubryce I w poz. 3 wydatków podwyższenie kwoty na druki sejmowe o 300 koron.

Komisya budżetowa jest przekonana, że w tej pozycji możnaby wprowadzić pewne oszczędności, przez zmniejszenie rozmiarów druków sejmowych, co także ze względu na krótkość sesyj sejmowych i wynikającą stąd trudność rozpatrzenia materiału Sejmowi przedkładanego, wielce jest pożądana.

Komisya wnosi w tej sprawie odpowiednią rezolucyę.

Komisya przedkłada zatem Wysokiemu Sejmowi wszystkie pozycye rubryki I. wydatków zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. do przyjęcia i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące pozycye wydatków rubryki

A) Sejm krajowy

<i>Pozycja</i>	1. Koszta podróży pp. posłów	8.972 koron
„	2. dyety	72.000 „
„	3. druki	41 500 „
„	4. spisywanie sprawozdań	8.000 „
„	5. pisarze dzienni	1.300 „
„	6. remuneracye urzędników	2.400 „
„	7. służba	2.400 „
„	8. opał	3.000 „
„	9. zapuszczanie i mycie podłóg	200 „
„	10. potrzeby kancelaryjne	800 „
„	11. na bibliotekę	400 „
„	12. drobne wydatki	1.000 „
	razem	141.972 K.

Z przeniesienia . . . 141.972 koron

B) Wydział krajowy

<i>poz. 13.</i>	Marszałek krajowy płaca	12.000	koron
	dodatek naprezentacyję	8.000	"
" 14.	sześciu członków Wydziału kraj.	72.000	"
" 15.	zastępcy	4000	"
	suma działu B.	<u>96.000</u>	"

Ogółem wydatki rubryki I. 237.972 koron.

Odnośnie do poz. 3. tej rubryki wnosi komisya następującą rezolucyę do uchwalenia :

Poleca się Wydziałowi krajowemu wziąć pod rozwagę kwestyę zaoszczędzenia wydatków na druki sejmowe, mianowicie przez zmniejszenie objętości takich sprawozdań, w których nastąpić to może bez ujmy dla dokładności przedstawienia przedmiotu w sprawozdaniu traktowanego.

O wyniku tych badań Wydział krajowy zda sprawę przy przedłożeniu przyszłego preliminarza budżetu.

Przewodniczący :

K. Badeni.

Sprawozdawca :

Skałkowski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Wydatki.

Rubryka II. (poz. 16—35.)

Koszta zarządu.

Sprawozdawca poseł Skalkowski.

W rubryce tej preliminuje Wydział krajowy zamiast uchwalonej na rok 1901 kwoty . . . . . 672.198 K.
w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych . . . . . 731.967 „
zatem więcej o . . . . . 59.769 K.

To zwiększenie wydatków wynosi:

a) w poz. 16—22	Płace z dodatkami aktywalnymi i pięcioleciaми	17.820	„
	ze względu na powiększenie etatu, uzasadnione osobnym sprawozdaniem.		
b) w poz. 23	Dyurna	11.022	„
	z powodu zwiększenia stanu dyetaryuszy i podwyższenia ich wynagrodzenia.		
c) w poz. 31.	Na meble biurowe, jako wydatek nadzwyczajny	1.000	„
d) w poz. 34.	obejmującej wydatki na utrzymanie gmachu sejmowego, są preliminowane koszta nadzwyczajnych robót adaptacyjnych . . . . . 7.000 K.	} 24.482	„
	koszta instalacji wodociągów . . . . . 17.482 „		
	zaś w wydatkach zwyczajnych:		
	na stację elektryczną, więcej o	3.000	„
	i za wodę z miejskiego wodociągu	5.000	„
e) w poz. 35.	na zaliczki dla urzędników wstawiono więcej o	6.000	„
	jako wydatek zwyczajny — oraz jako nadzwyczajny wydatek żąda Wydział kraj.	4.000	„
	Ogółem zwiększenie wydatków o	72.324	K.

Ponieważ jednak opuszczono dary z łaski, w ostatnim budżecie uchwalone jednorazowo, a w poz 32. na koszta administracji dochodów z krajowych opłat od piwa, zapreliminowano o 1.000 K. mniej, a także przy pozycjach dotyczących dodatków osobistych i pensyj emerytalnych zaszyły niektóre zmiany, przeto zwiększenie wydatków tej rubryki zredukowane zostało na kwotę wyżej wykazaną 59.769 K.

Komisya budżetowa czyni następujące uwagi co do tych zwiększonych wydatków:

ad a) powiększenie sił biurowych Wydziału kraj. jest uzasadnione osobnym sprawozdaniem, i było przedmiotem osobnej uchwały Wysokiego Sejmu.

Komisya budżetowa wstawia zatem do budżetu kwotę podwyższoną skutkiem tego przez Wys. Sejm uchwalonego zwiększenia personau biurowego.

ad b) zwiększenie wydatków na dyurna jest uzasadnione w akcie Wydziału kraj. L. 83.235/901, który komisya przegładnęła — i nabyła przekonania, że podwyższenie tych wydatków w dziale manipulacyjnym i rachunkowym jest należyte uzasadnione. Mianowicie wykazane jest, przy uzasadnieniu tego podwyższenia wydatków, znaczne zwiększenie czynności, oraz niedostateczność wynagrodzenia dyurnistów, które wnioskami budżetowemi Wydziału kraj. polepszo-
nem być ma.

ad d) wydatki na adaptacje gmachu są szczegółowo obliczone przez architekta p. Kamienobrodzkiego w kwocie 9.614 K. którą to kwotę zredukował Wydział kraj. na 7.000 K. odkładając pewną część tych robót na rok 1903.

Wydatek na instalację wodociągów jest już faktycznie dokonany, bez pokrycia budżetowego, zatem wydana na ten cel kwotę 17.481 K. 55 gr. Wydział kraj. wstawił do preliminarza.

ad e) zwiększenie wydatku na zaliczki dla urzędników o kwotę 6.000 K. uzasadnione jest tem, że dotychczas na ten cel dozwolona kwota 24.000 K. nie wystarcza, skutkiem czego wiele podań o zaliczki przy nadchodzącej porze zimowej nie może być uwzględnionych. Należy także zauważyć, że temu wydatkowi odpowiada dochód z wpływających rat zwrotu zaliczek.

Komisya budżetowa nie proponuje zatem żadnych zmian do poszczególnych pozycji preliminarza, uzasadnionych w sprawozdaniu, budżetowem Wydziału kraj. względnie w osobnych sprawozdaniach z wyjątkiem tylko poz. 29. obejmującej dary z łaski, przy której komisya przedkłada wnioski odnośnie do przekazanych jej petycji.

W pozycji 29. preliminarzu Wydział na stałe dary z łaski na podstawie uchwał sejmowych:

a) Józefinie Bojarskiej	200 K.
b) Krystynie Kopertyńskiej	200 "
c) Malwinie Kopertyńskiej	200 "
d) Apolonii Sternałowej	400 "
e) Antoniemu Wojtynie	360 "
f) Maryi Zajączkowskiej	300 "
g) Auguście Gergel	300 "
h) Maryi Bereźnickiej	300 "

które to kwoty komisya, zgodnie z Wydziałem, do uchwalenia przedstawia.

W załatwieniu osobnego sprawozdania Wydziału kraj. do L. s. 314. komisji budżetowej przekazanego — wnioski komisya na przyznanie Michałowi Orłowiczowi, 66 letniemu stróżowi w gmachu sejmowym, analogicznie do poprzednich uchwał sejmowych w podobnych wypadkach

i) stały dar z łaski w rocznej kwocie	360 "
---	-------

Dalej wnosi komisya jednorazowo:

j) w załatwieniu petycji L. 259. Rozalii Piotrowskiej, wdowie po funkcyjaryuszu Wydziału krajowego i dla jej głuchoniemej córki	500 "
k) w załatwieniu petycji L. 391. Franciszce Kratochwil, wdowie po dyetaryuszu	200 "
l) w załatwieniu petycji L. 415. Leontynie Sapałaczyńskiej siostrze urzędnika ś. p. Roberta Sapałaczyńskiego, jak w roku przeszłym	300 "
m) na petycję L. 453. Maryi Baryckiej, wdowie po dyetaryuszu	200 "
n) na petycję L. 473. Wandzie Dziubińskiej, wdowie po funkcyjaryuszu Oddziału rachunkowego, jak poprzednio	400 "

Do przeniesienia . . . . . 4.520 K

	Z przeniesienia	4.520 K.
o)	na petycję L. 503. Apolonii Sternalowej, wdowie po urzędniku	200 "
p)	na petycję L. 678. Annie Strnad, wdowie po dyetariuszu	300 "
r)	na petycję L. 701. Tymonowi Niesiołowskiemu, sierocie po dyetariuszu	200 "
s)	w załatwieniu petycji L. 748. Helenie Babińskiej, wdowie po dyetariuszu	200 "
t)	na petycję L. 797. Emilii Sternaldowej, wdowie po urzędniku, jak w latach poprzednich	300 "
u)	na petycję L. 1.048. Kornelii Sternaldowej, wdowie po urzędniku	200 "
w)	Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego proponuje komisya przyznać p. Kazimierzowi Kułakowskiemu inspicjentowi gmachu sejmowego, tytułem jednorazowej odprawy, kwotę	1.000 "
	Petycja L. 514. Leona Borkowskiego, dyetaryusza, o zapewnienie utrzymania w razie niemożności dalszej pracy, wnosi komisya przekazać Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia w razie, gdyby petent istotnie po dwudziestoletniej służbie stał się do pracy niezdolnym.	
	krajowemu do możliwego uwzględnienia w razie, gdyby petent istotnie po dwudziestoletniej służbie stał się do pracy niezdolnym.	
	W załatwieniu petycji L. 438. Maryi Zajączkowskiej, wdowy po pisarzu etatowym, wnosi komisya przyznać jednorazowy dar z łaski w kwocie	200 K.
	oraz odstąpić tą petycję Wydziałowi krajowemu do zbadania, o ile prośba petentki o podwyższenie pensyi wdowiej, ze względu na analogiczne wypadki, zasługuje na uwzględnienie, tudzież do ewentualnego przedłożenia Sejmowi wniosku.	
	Suma wydatków w pozycji 29. wyniesie	7.120 "
	Przy pozycje 35. Zaliczki na płace proponuje komisya, oprócz wstawionej przez Wydział krajowy jakowyydatek zwyczajny kwoty 30.000 koron, wstawić zgodnie z Wydziałem jako wydatek nadzwyczajny:	
a)	dla Jana Zycha, asystenta oddziału rachunkowego	2.000 K.
b)	dla Franciszka Domiszewskiego, asystenta kasy krajowej	2 000 "
	Komisya budżetowa przedkłada zatem Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia następujące wydatki w rubryce II. budżetu:	
poz. 16.	płace urzędników oddziału conceptowego zgodnie z preliminarzem Wydziału, z uwzględnieniem zmian wynikających z pomnożenia etatu	149.080 K.
	dotądki pięcioletnie	9.302 "
	suma poz 16	158.382 K.
poz. 17.	płace urzędników oddziału rachunkowego	143.860 K.
	dotądki pięcioletnie	10.248 "
	razem	154.108 "
poz. 18.	płace w oddziale kasowym	39.080 K.
	dotądki pięcioletnie	1.861 "
	razem	40.941 "
poz. 19.	płace z dotadkami w oddziale sanitarnym	6.840 "
poz. 20.	płace z dotadkami w oddziale statystycznym	11.120 "
poz. 21/22.	płace z dotadkami w oddziale manipulacyjnym	53.662 "
poz. 23.	dyurna	56.000 "
poz. 24.	zasługi	9.730 "
poz. 25.	emolumenta i dotądki osobiste	3.006 "
poz. 26.	remunercyje	12.100 "
poz. 27.	koszta podróży i dyety	16.800 "
	Do przeniesienia	522.689 K.

Z przeniesienia . . . . . 522.689 K.

poz. 28.	pensye i zaopatrzenia	62.514 „
poz. 29.	dary z łaski	7.120 „
poz. 30.	należytości stemplowe	4.500 „
poz. 31.	potrzeby kancelaryjne	37.400 „
	(w tem 1.000 K. jako wydatek nadzwyczajny)	
poz. 32.	koszta administracyi dochodów z krajowej opłaty od piwa	4.000 „
poz. 33.	płaca architektky z dodatkami	6.100 „
poz. 34.	wydatki zwyczajne na utrzymanie gmachu sejmowego	34.722 K.
	wydatki nadzwyczajne na wodociągi i adaptacye	24.482 „
	suma poz. 34.	59.204 „
poz. 35.	zaliczki na płace jako wydatek zwyczajny	30.000 K.
	jako wydatek nadzwyczajny dla Jana Zycha i Franciszka Domiszewskiego po 2.000 kor.	4.000 „
	suma poz. 35.	34.000 „
	Suma wydatków rubryki II.	737.527 K.

Nad petycyami komisji budżetowej przekazanemi:

L. 403. Wojciecha Urbańskiego imieniem małoletniej Edmundyny Urbańskiej, córki wicedyrektora oddziału rachunkowego, o dodatek do pobieranego przez nią zaopatrzenia,

L. 659. Juliana Wolańskiego, emerytowanego sekretarza, o podwyższenie emerytury,

L. 799. Maryi Jasińskiej, wdowy po urzędniku o dodatek do pensji wdowiej.

L. 1000 Józefa Bojkowskiego, emerytowanego portyera o podwyższenie emerytury

wnosi komisya przejście do porządku dziennego.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Skalkowski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka II. poz. 34 p.) wydatków.

Koszta zarządu

(na podstawie osobnego sprawozdania.)

Na uzupełnienie urządzeń maszynowych w gmachu sejmowym, wytwarzających światło elektryczne w ogólnej sumie 30.000 koron wstawia się do budżetu na r. 1902 w rubr. II. poz. 34 p. . . . . 15.000 K.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. III. poz. 36, 37 wyd.

Koszta leczenia.

Sprawozdawca poseł dr. Jabłoński.

Wydział krajowy prelininuje na rok 1902: na koszta leczenia, w szpitalach, krajowych, prowincjonalnych i zagranicznych 2,380.000 koron t. j. tyle co w roku ubiegłym.

na koszta utrzymania podrzutek z zagranicy	55.000	n
	<u>Razem</u>	2,435.000 K.

Komisya budżetowa prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym

poz. 36. Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincjonalnych i zagranicznych	2,380.000 K.
---	--------------

poz. 37. Koszta utrzymania podrzutek z zagranicy	55.000	n
Suma rubryki III.	<u>2,435.000</u>	K.

Komisya budżetowa rozpatrując, rok rocznie znaczne zwiększanie się tej rubryki, tak że od r. 1871 dziesięciokrotnie rubryka ta wzrosła, a chcąc nabrać przekonania czy stanowi temu, nie da się zapobiedz bez ujemy dla ekonomii i humanitaryzmu, stawia następujące rezolucyje.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. W odpowiednich sprawozdaniach roku przyszłego, Wydział krajowy poda dokładne obliczenie, o ile w miastach gdzie są szpitale, istnienie domów przytulku i pracy, wpłynąć by musiało na obniżenie stanu chorych i ilości dni leczenia w szpitalach.

2. Wydział krajowy nawiąże rokowania z miastami, w których szpitale się znajdują w kierunku:

a) Czy w obec niedawno obowiązującej ustawy o przynalżności, miasta nie byłyby skłonne zakładać domy przytulku i pracy.

b) Czy za umówionem jednostkowym wynagrodzeniem, a nawet za pewnem ewentualnem przyczynieniem się do kosztów budowy, miasta nie zawarłyby z Wydziałem krajowym umowy o przyjmowanie do takich zakładów 1) chorych, którzy ambulatoryjnie mogliby być leczonymi. 2) ozdrowieńców, którzy dla przyczyn formalnych szpitale zalegają.

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Dr. Jabłoński.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. IV. poz. 38, 39 wyd.

Koszta szczepienia.

Sprawozdawca poseł dr. Jabłoński.

Na utrzymanie i odświeżanie krowianki preliminuje Wydział krajowy w pozycyi 38, 24.000 kor. t. j. tyle ile wynosiła kwota uchwalona na rok 1901.

W pozycyi 39 na koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej 140.000 kor. t. j., o 8.000 kor., więcej, niż na rok 1901 uchwalono, bo tyle wypada z przecięcia.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

poz. 38.	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	24.000 K.
poz. 39.	Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej	140.000 „
	Suma rubr. IV.	<u>164.000 K</u>

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Dr. Jabłoński.

Budżet krajowy na rok 1901.

Rubr. V. poz. 40, 41, 42 wyd.

Wydatki sanitarne.

Sprawozdawca poseł dr. Jabłoński.

Poz. 40.	Na opłatę w $\frac{1}{3}$ części leków dla epidemicznie chorych, prelininuje się zgodnie z Wydziałem krajowym t. j. tyle ile było uchwalone na rok 1901.	7.200 K.
Poz. 41.	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz na subwencye dla powiatów, celem pokrycia przewyżki na płace tych lekarzy po nad $1\frac{1}{6}$ dodatku powiatowego, prelininuje się zgodnie z Wydziałem krajowym tak, jak było w roku 1901	90.000 K.
Poz. 42.	Stała subwencya dla zakładu szczepienia wścieklizny prof. dr. Bujwida	2.000 „
	Razem	<hr/> 99.200 K.

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Dr. Jabłoński.

Budżet krajowy na rok 1902.

Bubryka VI, pozycja 43 - 71 b)

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

Sprawozdawca poseł Barwiński.

Na rok 1901 uchwalił W. Sejm w tej rubryce 48.248 K. Na 1902 r. preliniuje Wydział krajowy w rubryce zwyczajnych wydatków 56.948 K., zatem więcej o 8.700 K. a mianowicie nie proponuje na 1902 r. jako zasiłków jednorazowo przyznanych, 2000 K. dla lecznicy powszechnej jako nadzwyczajnej subwencji, 200 K. dla Towarzystwa wzajemnej pomocy diaków gr. k. dyecezyi przemyskiej, 200 K. dla takiegoż Towarzystwa archidyecezyi lwowskiej i 200 K. dla takiegoż Towarzystwa dyecezyi stanisławowskiej, 3000 K. dla komitetu budowy szpitala OO. Bonifratrów w Krakowie, 200 koron dla komitetu herbaciarni centowej we Lwowie, 600 koron dla zakładu błog. Kunegundy w Nowym Sączu, 400 koron dla Zgromadzenia SS. św. Wincentego a Paulo we Lwowie, 500 koron dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie, 1000 koron dla wydziału Rady pow. w Łańcucie na rzecz szkoły gospodyń wiejskich razem 8300 koron. Natomiast w rubryce zwyczajnych wydatków preliniuje Wydział krajowy 600 koron dla szpitala komisji klimatycznej w Zakopanem z powodu przekazania Wydziałowi krajowemu petycji komisji klimatycznej w Zakopanem (L. W. 47.059 1901), 3600 koron dla Towarzystwa opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, jako I. i II. ratę amortyzacyjną pożyczki 60.000 koron na budowę domu podrzutków, w załatwieniu petycji przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą Sejmu z 8. lipca 1901, 2000 koron jako jednorazowy zasiłek zakładowi staruszek i kalek w Krakowie na Blichu im. hr. Sołtykowej na budowę domu na podstawie petycji przekazanej przez W. Sejm (L. W. 70.419/1901), 1200 koron dla szpitala SS. Miłosierdzia w Przeworsku jako jednorazową subwencję, w załatwieniu petycji przekazanej przez W. Sejm z 8. lipca 1901 (L. W. 67.807/1901), 2000 koron dla SS. Służebniczek w Krystynopolu, w załatwieniu petycji przekazanej przez W. Sejm (L. W. 67.807/1901) na budowę domu nowicyatu jednorazowo, 2000 koron jednorazowo dla OO. Bazylianów w Dobromilu na budowę domu nowicyatu w Krechowie w załatwieniu petycji przekazanej przez W. Sejm (L. W. 62.639/1901), 1600 koron dla szpitalika św. Zofii we Lwowie na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu, a 4000 koron jednorazowo na uzupełnienie inwentarza i urządzenie tegoż szpitala, razem 17.000 koron uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Departamentu V.

Komisya budżetowa wnosi:

Rubryka VI.

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

Poz. 43.	Szpitala Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.800 K.
„ 44.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach	600 „
„ 45.	Szpital Komisji klimatycznej w Zakopanem	600 „
„ 46.	Dom ubogich i sierót w Krakowie	10.848 „
„ 47.	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000 „
„ 48.	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400 „
„ 49.	Zakład osieroconych dziewcząt imienia księdza Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	1.000 „
„ 50.	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831, do dyspozycji Wydziału krajowego. <i>(Komisya budżetowa poleca Wydz. kr. do uwzględnienia przy tej pozycji petycję Towarzystwa wzajemnej pomocy uczestników powstania z 1863/4 we Lwowie l. 183(70)</i>	4.500 „
„ 51.	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie	2 000 „
„ 52.	Na utrzymanie rymanowskiej kolonii leczniczej	1.000 „
„ 53.	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, po zasięgnięciu opinii Towarzystwa lekarskiego	2.000 „
„ 54.	Kolonia lecznicza w Rabce na utrzymanie dzieci w lecznicy	600 „
„ 55.	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, subwencya zwyczajna	400 „
„ 55a)	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, rata amortyzacyjna pożyczki 60 000 koron zaciągnąć się mającej na budowę domu podrzutek, I II rata	3.600 „
„ 56.	Ryczałt na zasiłki dla ochronek po myśli uchwały Wys. Sejmu z 5 lutego 1896. <i>Komisya budżetowa uznając skuteczna działalność ochronek, wnosi ze względu na pomnożoną liczbę tychże w kraju podwyższenie dotychczasowego ryczałta z 3600 na 5000 koron)</i>	5.000 „
„ 56a)	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej <i>(jednorazowo)</i>	200 „
„ 56b)	Takież Towarzystwo w archidyecezyi lwowskiej <i>(jednorazowo)</i>	200 „
„ 56c)	Takież Towarzystwo w dyecezyi stanisławowskiej <i>(jednorazowo)</i>	200 „
„ 57.	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200 „
„ 58.	Towarzystwo im. św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie	200 „
„ 59.	Zgromadzenie służebnic Serca Jezus. w Krakowie	200 „
„ 60.	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	200 „

Do przeniesienia

39.748 K.

Z przeniesienia

39.748 K.

Poz. 61.	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej:	
	a) subwencya zwyczajna	200 „
	b) <i>jednorazowy</i> zasiłek na budowę domu	2.000 „
„ 62.	I. galic. stowarzyszenie głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200 „
„ 63.	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200 „
„ 64.	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000 „
„ 65.	Zakład św. Jadwigi w Krakowie (<i>stała subwencya</i>)	1.200 „
„ 65a)	Komitet herbaciarni centowej we Lwowie (<i>jednor.</i>)	200 „
„ 65b)	Zarząd Zakładu błog. Kunegundy w Nowym Sączu, na szkołę dla kształcenia wzorowych gospodyń	600 „
„ 66.	Na przytulisko brata Alberta we Lwowie i w Krakowie (<i>stała subwencya</i>)	2.000 „
„ 67.	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K. zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (II. rata z dziesięciolecia)	1.600 „
„ 67a)	Dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie (<i>jednorazowy zasiłek</i>)	500 „
„ 68.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku, <i>jednorazowa subwencya</i>	1.200 „
„ 69.	Siostry Służebniczki w Krystynopolu, na budowę domu nowicyatu, <i>jednorazowo</i>	2.000 „
„ 70.	OO. Bazylianie w Dobromilu, na budowę domu nowicyatu w Krechowie, (<i>jednorazowo</i>)	2.000 „
„ 71.	Dla szpitalika św. Zofii we Lwowie:	
	a) subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600 „
	b) na uzupełnienie inwentarza i urządzeń szpitala, (<i>jednorazowo</i>)	4.000 „

Tym sposobem zostały załatwione petycje: Zarządu Szpitala w Nowosiólkach zahalczynych l. 220 (107), kierownika Szpitala Zskopańskiego l. 634 (367), Zakładu św. Józefa w Krakowie l. 1120 (762), Stowarzyszenia „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie l. 285 (132), Towarzystwa Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie l. 201 (88), Polikliniki powszechnej we Lwowie l. 1115 (757), gminy Siedliszowice l. 668 (401), Towarzystwa PP. Ekonomek w Tarnopolu l. 466 (228), Towarzystwa „Ruska Ochronka“ we Lwowie l. 410 (181), S. M. Proskowec, Felicjanki Przełożonej Ochronki we Lwowie l. 496 (258), Komitetu przytuliska św. „Józefa we Lwowie l. 504 (266), Leonilli Trojnar przełożonej Ochronki w Zaleszczykach l. 515 (273), Towarzystwa dobroczynności w Śniatynie l. 561 (323), Petroneli Ulanowskiej Starszej S. Służebniczki w Brzozdowcach l. 992 (665), Ochronki im. Henryka Sienkiewicza w Zbarażu l. 1007 (679), Towarzystwa Ochronki polskiej w Drohobyczu l. 1018 (690), Opieki podgórskiej l. 895 (586), Towarzystwa dyaków dyecezyi przemyskiej i Towarzystwa dyaków archid. lwowskiej l. 985 (658) i dyecezyi stanisławowskiej l. 1168 (789), lwowskiej kolonii wakacyjnej dla dziewcząt l. 965 (639), Towarzystwa św. Salomei we Lwowie l. 885 (576), zgromadzenia służebnic Serca Jezusowego w Krakowie l. 110 (15), stowarzyszenia „Nadzieja“ we Lwowie

Do przeniesienia

60.248 K.

l. 266 (121), stowarzyszenia opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie l. 114 (19), Komitetu Pracy kobiet w Krakowie l. 118 (23), Komitetu herbaciarni we Lwowie l. 793 (493), Towarzystwa bł. Kunegundy w N. Sączu l. 645 (378), przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie l. 232 (112), O. J. Łomnickiego, komisarza SS. Służebniczek w Krystynopolu l. 553 (315).

W sprawie petycyi Stowarzyszenia dla wychowania izrael. sierót w Krakowie l. 995 (668) komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 71a) Dla Stowarzyszenia ku wychowaniu izr. sierót w Krakowie przyznaje się jednorazowy zasiłek . . . . . 200 „

W sprawie petycyi Stowarzyszenia sług katol. im. św. Zyty w Krakowie l. 614 (347) *Komisya wnosi:*

Poz. 71b Dla Stowarzyszenia sług katol. im. św. Zyty w Krakowie przyznaje się jednorazowy zasiłek . . . . . 200 „

Suma rubr. VI . . . . . 60.648 K.

W sprawie petycyi OO. Bonifratrów w Krakowie l. 909 (600) o subwencyę na dokończenie szpitala w kwocie 60.000 koron, Wydziału Rady pow. w Łańcucie o subwencyę na szkołę gospodyń wiejskich w Gorliczynie l. 1045 (717), OO. Salezjanów w Oświęcimie o subwencyę dla zakładu sierót l. 911 (602), O. Włodzimierza Koziorowskiego w Horodnicy l. 180 (67) o subwencyę dla domu starców i kalek w Kudryńcach, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wymienione petycyje odstępuje się Wydziałowi kr. do zbadania i ewentualnego sprawozdania..”

Petycyę Wydziału pow. w Sniatynie l. 409 (180) odstępuje Sejm Wydziałowi kr. do urzędowania.

Nad petycyami: Towarzystwa „Związek Rodzicielski“ we Lwowie l. 618 (351), Towarzystwa dam dobroczynności w Stanisławowie l. 810 (510), Towarzystwa dam św. Wincentego a Paulo w Kołomyi l. 121 (l. 26) i Towarzystwa „Bratnia Pomoc“ w Zakopanem l. 385 (161) wnosi komisya *przejsćie do porządku dziennego.*

We Lwowie, dnia 3-go lipca 1902.

Za przewodniczącego:

Hr. Badeni.

Sprawozdawca:

Barwiński.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. VII. poz. 72, 76—82, 98—102, 104—112,
114—158.

Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.

Sprawozdawca Dr. Franciszek Paszkowski.

Komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi do uchwały następujące wnioski w przedmiocie wydatków na cele wykształcenia i oświaty:

poz. 72. Akademia umiejętności w Krakowie:

a) Zasiłek stały	52.000 K.	
b) Zasiłek na badania historyczne w archiwum watykańskim i innych, prowadzonych pod kierunkiem D-ra Smolki (I-a rata z trzechlecia 1901 2 do 1903 4	4.000 „	
c) Na wydanie atlasu geologicznego	<u>5.000 „</u>	61.000 K.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na badania historyczne w Archiwum watykańskim i innych, przyznaje się Akademii umiejętności w Krakowie na dalsze trzechlecie od 1901|2 do 1903|4 roczny zasiłek w kwocie . . . . . 4.000 K.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 109.

(Pozycje 73—75 Sprawozdawca p. Kozłowski).

poz. 76. Zakład głuchoniemych we Lwowie :

a) na stypendya dla 85 wychowanków	20.400 K.	
b) na utrzymanie zakładu	5.000 „	
c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K. zaciągniętej na budowę II. piętra przez Dyrekcję Zakładu, 3-cia rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934)	1.990 „	27.390 K.

Pozycja ta zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj w podwyższonej o 3.600 koron kwocie, na stypendya wskutek wniesionej w roku zeszłym petycji, którą Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do przedstawienia ewentualnych wniosków.

„ 77. Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie . . . . . 800 „

Tem samem załatwiona zostaje petycja do l. 858.

„ 78. Zakład ciemnych we Lwowie . . . . . 6.000 „

Zakład dla ciemnych we Lwowie wniósł do l. 102 petycyę o podwyższenie subwencji krajowej do 10.000 K. Komisya budżetowa uznając wielką pożyteczność zakładu, proponuje podwyższenie subwencji do kwoty 6.000 koron.

„ 79. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie . . . . . 2.000 „

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego jak w r. zeszłym.

„ 80. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Krakowie . . . . . 2.000 „

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego jak w r. zeszłym. Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 997.

„ 81. Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego, po zasięgnięciu opinii Związku polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich . . . . . 4.000 „

Tem samem załatwione zostają petycye do liczb 294, 451, 624, 653, 662, 734, 848, 849, 874, 930, 994, 998.

„ 81 a. Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich z Austrii, na cele Towarzystwa i wydawnictwa jedno-razowo . . . . . 400 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 625.

poz. 82. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie XXIV. rata umorzenia pożyczki 200.000 koron na budowę gmachu . . . . . 14.000 K.

Pozycje 83—97. Sprawozdawca JE. poseł Abrahamowicz.

„ 98. Na subwencje dla istniejących już internatów do rozporządzenia Wydziału krajow. w porozumieniu z Radą szkolną krajową . . . . . 12.000 „

„ 99. Na budowę domów dla Internatów . . . . . 40.000 „

Tem samym załatwione zostają petycje l. 108, 210, 281, 290, 291, 462, 463, 464, 676, 703, 709, 713, 853, 854, 798.

„ 100 Dla internatu XX. Zmartwychwstańców we Lwowie do rozporządzenia Wydziału krajowego, jak w latach poprzednich . . . . . 9.000 „

„ 101. Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie, jak w roku zeszłym . . . . . 1.600 „

Tem samym załatwioną zostaje petycja do l. 710.

„ 102. a) na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich . . . . . 3.000 K.

b) na wydawnictwo ruskich książek szkol. . . . . 12.000 „ 15.000 „

Pozycje powyższe 102 a) i b) do rozporządzenia Wydziału kraj. w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową.

Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach wstawioną została w poz. 103. (Sprawozd. I. E. poseł Abrahamowicz) kwota 6.000 koron.

Odnosnie do tej pozycji Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia w miarę wykazanych zdolności i korzyści jakie udzielenie stypendyum rokować pozwoli petycje:

Anny Zajączkowskiej, Rosenbuschowej, Uszera Deligtischa, Fryderyka Pantscha, Maryi Czajkowskiej, Jadwigi Flakowiczówny Józefa Lewickiego, Zdzisława Skwirczyńskiego, Janiny Aleksandrowiczowej, Zofii Skrochowskiej, Z. Skwirczyńskiego Stan Czajkowskiego, Wandy Komorowskiej, Juliusza Pola i Pawła Bujara.

- poz 104. Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych (zgodnie z wnioskiem jak w latach poprzednich). Tęsamem załatwiona zostaje petycyja do L. 862. . . . . 10.000 K.
- „ 105. Na stypendyum dla ucznia wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studyum w szkole operacyjnej (jak w latach poprzednich). . . . . 1.000 „
- „ 106. Dla Towarzystwa Oświaty ludowej we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego, jak w roku zeszłym . . . . . 3.000 „
- Tęsamem załatwioną zostaje petycyja do l. 168.
- „ 107. Dla Towarzystwa Oświaty ludowej w Krakowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego, zgodnie z preli-minarzem . . . . . 3.000 „
- Tem samem załatwioną zostaje petycyja do l. 913
- „ 108. Dla stowarzyszeń rzemieślniczych we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozporządzenia Wydziału kra-jowego . . . . . 3.000 „
- Zgodnie z wnioskiem jak w roku zeszłym.
- Tem samem załatwione zostają petycyje do liczb: 195, 213, 481, 513, 526, 620, 702, 795, 836, 937, 975, 1038, 1106, 1126.
- „ 109. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwo-wie na lwowską koloniję wakacyjną, zasiłek stały . . . . . 400 „
- (zgodnie z wnioskiem jak w roku zeszłym).
- „ 110. Tenże na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia (jak w r. z.) . . . . . 400 „
- „ 111. Kolegium profesorów szkoły politechnicznej we Lwo-wie, na wydawnictwo biblioteki politechnicznej, IX, rata z subwencyi 10.000 K. rozłożonej na lat 10., w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16 lutego 1894 roku . . . . . 1.000 „
- „ 112. Wydawnictwo dziełek ludowych do rozporządzenia Wydziału krajowego (jak w latach ubiegłych) . . . . . 2.000 „

(Poz. 113 i 113 a) Sprawozdawca JE. poseł Abrahamowicz)

Roz. 114.	Zasilek dla czasopisma „Szkola“	.	.	.	1.000 K.
„ 115.	„ „ „ „Muzeum“	.	.	.	2.000 „
„ 116.	„ „ „ „Kosmos“	.	.	.	800 „

Tem samem załatwione zostają petycje do l. 487, 720.

„ 117.	Zasilek dla ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzalności Wydziału krajowego	.	.	.	1.000 „
--------	--	---	---	---	---------

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 30 .

„ 118.	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych do rozporządzenia Wydziału krajowego, z zastrzeżeniami wyrażonemi w uchwałach Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897 i 3. maja 1900 j. w. r. z	.	.	.	6.000 „
--------	---	---	---	---	---------

Tem samem załatwione zostają petycje do l. 152 i 153.

Petycja o przyznanie subwencji na wędrownych nauczycieli nie mogła być uwzględnioną

Towarzystwo „Proświta“ wniosło do L. 1122. petycję, w której żąda, aby Wysoki Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, by tenże wypłacił Towarzystwu subwencję na rok 1901, której wypłacenia odmówił z powodów przytoczonych w Sprawozdaniu z czynności departamentu II. za rok 1901. (Str. 37).

Uchwałą z dnia 3 maja 1900, powtórzoną następnie przy uchwaleniu budżetu na rok 1901. przeznaczył Wysoki Sejm subwencję dla Towarzystwa „Proświta“ do rozporządzenia Wydziału krajowego, z zastrzeżeniem, że subwencya wypłacona być ma z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i niezawierają szkodliwych tendencyj, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897.

Uchwałą tą dał więc W. Sejm Wydziałowi krajowemu dyskreycjonalną władzę w ocenieniu pożyteczności lub szkodliwości wydawnictw Towarzystwa, odwoływanie się zatem od postanowienia Wydziału krajowego do W. Sejmu jest zasadniczo niedopuszczalnym. Wysoki Sejm może tylko ocenić czy Wydział krajowy w danym wypadku nie przekroczył granic danego mu dyskreycjonalnego upoważnienia, lub niezastosował się do warunków i zastrzeżeń upoważnienia, co jednak mogło by być dla Wydziału krajowego tylko wskazówką na przyszłość.

Komisya budżetowa nie mogła uznać aby Wydział krajowy w czemkolwiek przekroczył daną mu dyskreycjonalną władzę lub nie zastosował się do uchwalowanych zastrzeżeń, owszem nabrała przekonania, że Wydział krajowy odmawiając wypłacenia sub-

wencyi na rok 1901. spełnił tylko obowiązek nałożony nań uchwałą sejmową z 3. maja 1901 r. wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Towarzystwa „Proświta“ o polecenie Wydziałowi krajowemu, by tenże wypłacił Towarzystwu subwencyę na rok 1001, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

- poz. 119. Ks. Dżułyński gr. kat. proboszcz w Łapszynie na wydawnictwo ruskie „Posłannik“ i „książeczki misyjne“ do rozporządzenia Wydziału krajowego, z zastrzeżeniem dopełnienia warunków, ustanowionych w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897 j. w r. z. 800 K
- „ 120. Towarzystwo oświaty ludowej w Tarnowie, jak w roku zeszłym . . . . . 200 „
(Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 704.)
- „ 121. Towarzystwo historyczne we Lwowie, na tegoż wydawnictwa (j. w. r. z.) . . . . . 1.400 „
Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 1184.
- „ 122. Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących ubogą młodzież polską i ruską, do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową, jak w roku zeszłym . . . . . 10.000 „
W ten sposób załatwione zostają petycje: Do liczb 193, 156, 13, 197, 211, 279, 300, 301, 306, 411, 516, 548, 647, 663, 677, 746, 747, 787, 791, 792, 873, 987, 1014, 1049, 1105, 1130, 1133.
- Peetycje te, o ile zawierają żądania o znaczniejsze subwencye na budowy, nie mogą być ze względów budżetowych uwzględnione.
- poz. 123. Ryczałt dla Stowarzyszeń akademickich, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . 2.800 „
Wydziałowi krajowemu przekazuje się do uwzględnienia petycje do L. 115, 177, 458, 460, 461, 486, 612, 615, 616, 665, 666, 735, 1185.
- „ 124. Towarzystwo imienia Adama Mickiewicza na wydawnictwo dzieł tegoż, do rozporządzenia Wydziału krajowego i wypłaty w miarę postępu wydawnictwa . . . . . 800 „
- „ 125. Towarzystwo naukowe im. Szewczeni ki we Lwowie na wydawnictwo ruskiej biblioteki historycznej . . . . . 1.000 „
Jak w roku zeszłym.
- „ 126. Archeograficzna Komisya tegoż Towarzystwa na wydawnictwo historycznych materyałów jak w r. z. . . . . 3.000 „

- „ 127. Towarzystwo naukowe im. SzewceŃki we Lwowie na inne wydawnictwa naukowe . . . . . 4.000 K.
- „ 128. Etnograficzna Komisya tegoż Towarzystwa jak w roku zeszłym . . . . . 1.000 „
- „ 128. a) Taż sama Komisya na etnograficzną expedycy naukową, jednorazowo . . . . . 1.000 „

Wszystkie te pozycje do rozporządzenia Wydziału krajowego.

Tem samem załatwione zostają petycje do l 556, 557, 558, 559, 560.

- „ 129. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“ jak w roku zeszłym . . . . . 400 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 303.

- „ 130. Redakcye pism dla dzieci „Mały Światek“ i »Wiek młody« jak w r. z. . . . . 200 „

Tem samam załatwioną zostaje petycja do l. 695.

Dla Kongregacyi ruskich sióstr Sakramentek Najśw. Maryi Panny:

- „ 131. Ks. Cyryl Sielecki, gr. kat. proboszcz w Zużlu na nowicyat sióstr j. w r. z. . . . . 200 „
- „ 132. Na utrzymanie zakłdu Sióstr Służebniczek w Krystynopolu j. w r. z. . . . . 1.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 554.

Te dwie pozycje do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Ordynatami obrzdku grecko-katolickiego.

- „ 133. Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową . . . . . 1.200 „

Tem samem załatwione zostają petycje do l. 157, 212, 296, 1010, 1024

- „ 134. Instytut dla dziewcząt w Przemyślu, subwencya stała jak w roku zeszłym . . . . . 400 K.
- i zasiłek jednorazowy na dalsze pokrycie deficytu budowy domu . . . . . 2.000 „ 2.400 „

Tem samem załatwione zostają petycje do l. 181 i 745.

- „ 135. Zakłd wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej jak w r. z. . . . . 600 „

Poz. 136. Prywatne Seminarium nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie jak w r. z. jednorazowo . 2.000 K.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 977.

Odnosnie do tej pozycji oraz do pozycji 150 przedstawia Komisya budżetowa wnioski o przyznanie odnośnych subwencyj jednorazowo tylko na rok 1902, albowiem nie może być rzeczą kraju utrzymywać Seminarja prywatne, które jedynie wskutek niedostatecznej liczby Seminarjów rządowych stają się potrzebne. Odwołując się więc do rezolucyj wzywających Rząd o zakładanie seminarjów nauczycielskich, czyni Komisya zastrzeżenie, że fundusz krajowy na przyszłość nie powinien być obciążany wydatkami, do ponoszenia których obowiązany jest c. k. rząd.

„ 137. Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

„ 138. Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

„ 139. Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya uchwalona przez W. Sejm na budowę własnego gmachu jak w r. z. (IV. rata) . . . . . 1.000 „

Poz. 140. Prywatna średnia szkoła żeńska w Krakowie . . . . . 1.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 151.

„ 141. Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej . . . . . 16.000 „

Zarząd główny Towarzystwa szkoły ludowej prosi w petycji do L. 711 o przyjęcie prywatnej szkoły polskiej im. Tadeusza Kościuszki w Białej na etat krajowy, lub o podwyższenie subwencji rocznej z dotychczasowej kwoty 11.200 koron na 20.000 koron. Komisya budżetowa nie wdając się w kwestyę przyjęcia szkoły polskiej w Białej na etat krajowy, gdyż kwestya ta nie należy do jej zakresu, uznaje potrzebę podwyższenia dotychczasowej subwencji, czego potrzeby szkoły niedające się pokryć ofiarnością prywatną, niezbędnie wymagają, po zbadaniu jednak wykazanych jak w petycji potrzeb, sądzi Komisya, iż kwota 16.000 K. na ich zaspokojenie wystarczy i taką też kwotę do budżetu wstawia.

„ 142. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie na wydawnictwo ukraińsko-ruskiej biblioteki jak w roku zeszłym . . . . . 600 „

„ 143. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie na kosztą podróży członków na walne zgromadzenie . . . . . 200 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do liczby 297 i 298.

„ 144. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie . . . . . 6.400 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 304.

poz. 145. OO. Bazylianie, na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści jak w roku zeszłym . . . . . 400 K.

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 790.

„ 146. Towarzystwo imienia św. Stanisława Kostki (opieki nad terminatorami we Lwowie) jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja dy l. 146.

„ 147. Zakład sierót imienia św. Heleny we Lwowie jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 505.

„ 148. Towarzystwo ludoznawcze na wydawnictwo czasopisma „Lud“ jak w roku zeszłym . . . . . 200 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 721.

„ 149. Zgromadzenie Sióstr Służebniczek N. M. P. w Starej wsi *jednorazowo* . . . . . 1.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 191.

„ 150 Franciszek Preisendanz kierownik prywatnego seminarjum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie *jednorazowo* . . . . . 2.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 1030.

„ 151. Redakcja dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie w załatwieniu petycji do l. 1093 200 „

„ 152. Towarzystwo imienia Matejki w Krakowie w załatwieniu petycji do l. 711. . . . . 1.000 „

„ 153. Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa na wydawnictwa, w załatwieniu petycji do l. 1032. . . . . 500 „

„ 154. Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie . . . . . 600 „

Tem samem załatwioną zostaje petycja do l. 154.

„ 155. Dla biblioteki polskiej we Wiedniu . . . . . 400 „

„ 156. Dla Gazety handlowo-geograficznej . . . . . 200 „

W załatwieniu petycji do l. 840.

„ 157. Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie. . . . . 1.000 „

„ 158. Dla czasopisma „Architekt“ w Krakowie . . . . . 400 „

W roku 1901 uchwalił Wysoki Sejm przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia ewentualnych wniosków petycyę tarnowskiego oddziału Towarzystwa pedagogicznego o subwencyę na prywatny dopełniający kurs naukowy żeński o trzech latach nauki. W sprawozdaniu Departamentu II. zaznacza Wydział krajowy, iż wedle opinii c. k. Rady szkolnej krajowej kurs ten rozwija się pomyślnie i zasługuje na poparcie materyalne w kwocie 800 koron rocznie. Wydział krajowy nie wstawił tej subwencyi do budżetu jedynie z tego powodu, że opinia c. k. Rady szkolnej kraj. nadeszła już po ułożeniu preliminarza. W obec tego Komisya wstawia w roku bieżącym połowę proponowanej rocznej subwencyi w kwocie 400 koron.

- 158 b) Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie na wydawnictwo źródeł do dziejów rozbioru Polski, zasiłek *jednorazowy* w kwocie . . . . .

500 „

W załatwieniu petycyi do l. 1041.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. petycyę: 1. Włodzimierza Tetmayera i Jana Bukowskiego o subwencyę na szkołę sztuk pięknych i przemysłu artystycznego w Krakowie (L. 146).

2. Ruskiego Towarzystwa pedagogicznego o subwencyę na kurs języka ruskiego i kurs analfabetów (l. 305).

3. Jadwigi Warchałowskiej i Julii Wunschównej, o subwencyę na ogródek Froeblovski (l. 457).

4. Dra Włodzinierza Demetrykiewicza o subwencyę na objazdy nankowe dla ukończenia monografii archeologicznej Galicyi (l. 859).

5. Dyrekcyi Towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie o subwencyę na wystawę obrazów na prowincyi (l. 915).

6. Iwana Lewickiego o subwencyę na wydawnictwo historii rozwoju narodu ruskiego w XIX. wieku (l. 986).

7. Stowarzyszenia czytelnii polskiej w Kutach o subwencyę (l. 1144).

8. Prezbyteryum gminy ewangelickiej w Steinau o subwencyę na szkołę (l. 1008).

9. Szkoły dla dorosłych analfabetów we Lwowie (l. 1169), *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.*

II. Nad petycyami: 1. Dra. Leona Marchlewskiego o subwencyę na badania naukowe (L. 119)

2. Wydziału Towarzystwa filologicznego o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Eos“ (L. 719).

3. Feliksa Westa o subwencyę na wydawnictwo arcydzieł polskich i obcych (L. 963).

4. Wydziału Towarzystwa św. Pawła apostoła o subwencyę (L. 984) *przechodzi Sejm do porządku dziennego.*

Lwów, dnia 3. lipca 1902.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Paszkowski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. VII. poz. 73—75 wydatków

Sprawozdawca poseł Kozłowski.

Poz. 73.	Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego (<i>wedle osobnego sprawozdania</i>)	6,700.802 K.
Poz. 74.	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru kraj. funduszu szkolnego emerytalnego, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego (<i>wedle osobnego sprawozdania</i>)	636.550 „
Poz. 75.	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 2.400 K. . . .	14.400 „

Przewodniczący :

K. Badeni.

Sprawozdawca :

Kozłowski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Do rubr. poz. VII. ~~68~~⁷³ Wydatków funduszu krajowego

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej z preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1902

Wydatki funduszu szkolnego wynosiły w r. 1896	6,704.358	K.
w r. 1897	7,128.746	"
w r. 1898	7,592.728	"
w r. 1899	8,016.033	"
w r. 1900	8,923.719	"
. . . . .	9,254.936	"
Na rok 1901 prelininowano wydatki		
Wedle zamknięcia rachunków z r. 1901 wynosiły w tymże roku wydatki (bez wydatków przebieżnych)	9,425.310	"
Według wniosku Komisyi zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej wynosić będą wydatki w r. 1902	9,842.842	"
o	587.951	"
więcej od kwoty wydatków funduszu szkolnego uchwalonych na rok 1901 o	417.577	"
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków w roku 1901 o	919.168	"
więcej od wydatków z r. 1900		
Wydatki zwyczajne w r. 1902 wynosić mają	9,590.011	"
czyli o	388.617	"
więcej od wydatków zwyczajnych przyjętych na rok 1901.		
Wydatki nadzwyczajne w r. 1902 mają wynosić	252.876	"
czyli o	199.334	"
więcej od wydatków nadzwyczajnych z r. 1901		
Dochody wynosiły w r. 1896	2,847.000	"
w r. 1897	3,184.036	"
w r. 1898	2,989.216	"
w r. 1899	3,052.042	"
w r. 1900	3,252.084	"
. . . . .	3 073.399	"
Według preliminarza na rok 1901	3,142.085	"
Komisyja przyjmuje dochody na rok 1902 zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego	68.636	"
Dochody na rok 1902 będą wedle powyższych wniosków o	109.999	"
wyższe od dochodów prelininowanych na rok 1901 o		
niższe od dochodów z r. 1900.		
Niedobór wynosił w r. 1896	3,857.358	"
w r. 1897	3,944.710	"
w r. 1898	4,603.512	"
w r. 1899	4,964.091	"
w r. 1900	5,671.635	"
. . . . .	6,181.537	"
Według preliminarza na r. 1901		

Komisyja przyjmuje niedobór na rok 1902.	6,700.802	K.
Niedobór wynosić przeto będzie wedle wniosków komisji o	515.265	"
od niedoboru przyjętego, na r. 1901, o	894.502	"
więcej od istotnego niedoboru z r. 1900	724.581	"

Suma wszystkich wydatków (t. j. wydatków funduszu szkol-krajowego, funduszu okręgu miasta Lwowa, funduszu szkolnego emerytalnego i funduszy szkolnych miejscowych na szkoły ludowe wynosiła

w roku 1896	9,829.050	"
w roku 1897	10,170.714	"
w roku 1898	11,873.306	"
w roku 1899	11,524.169	"
w roku 1900	11,953.964	"
czyli o	429.795	"
więcej od wydatków w roku 1899		

Rubr. I. poz. 1.

Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych	6,016.000	"
czyli o	160.000	"
więcej od kwoty na r. 1901 uchwalonej, a o	128 777	"
więcej od kwoty wykazanej w zestawieniu rachunków z r. 1901		
W przedłożonym komisji wykazie wydatków na płace i do-datki na mieszkanie dla nauczycieli etatowych wynoszą rzeczone wydatki	6,684.650	"
Interkalarya oblicza Rada szkolna 10%. Wedle obliczenia Rady szkolnej wynosić będą rzeczone interkalarya	668.465	"
Po ich potrąceniu otrzyma się kwotę	6,016.185	"
Rada szkolna krajowa w preliminarzu swoim zaokrągliła powyższą kwotę na	6,016.000	"

Na wzrost wydatków w tej pozycji wykazanych wpłynęło zorganizowanie nowych 55 szkół i rozdzielenie 44 szkół przepełnionych każdą na dwie szkoły odrębne, a to męską i żeńską, reorganizacja 72 szkół na więcejklasowe, z tych jednej 5 klasowej wydziałowej połączonej z 4 klasową pospolitą na 5 klasową wydziałową, jednej 3 klasowej wydziałowej połączonej z 4 klasową pospolitą na 5 klasową wydziałową połączonej z 4 klasową pospolitą, czterech 6 klasowych pospolitych na 3 klasowe wydziałowe, połączone z 4 klasową pospolitą, pięciu 4 klasowych na 5 klasowe, pięciu 3 klasowych na 4 klasowe, sześciu 2 klasowych na 4 klasowe i pięćdziesięciu 1 klasowych na 2 klasowe, a wreszcie stałe obsadzenie większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych.

Liczba szkół nieczynnych wynosiła w r. 1891 2	278
1892 3	321
1893 4	412
1894 5	453
1895 6	479
1896 7	505
1897 8	480
1898 9	372
1899 900	341
1900 1	319

A więc do roku 1896|7 liczba szkół nieczynnych ciągle się zwiększa (w r. 1896|7 o 26 w r. 1894|5 o 41, w r. 1893|4 o 91 w r. 1892|3 o 43), w r. 1897|8 zmniejszyła się o 25 szkół a w r. 1898|9 wskutek powiększenia frekwencji seminariów i polepszenia stanu materialnego nauczycieli, jak również w skutek postawienia lub odnowienia wielu budynków szkolnych uczyniono wielki krok naprzód i liczba szkół nie-

czynnych zmniejszyła się o 108 szkół. W r. 1899|900 zmniejszyła się także liczba szkół nieczynnych o 31, w r. 1900|1 zmniejszyła się liczba szkół nieczynnych o 22 szkół, a więc mniej znacznie od dwóch lat poprzednich.

Preliminarz na r. 1902 zapowiada zorganizowanie 53 nowych szkół.

Liczba szkół nieczynnych dla braku budynku i nauczyciela wynosiła w r.	1894 5	237
	1895 6	272
	1896 7	248
	1897 8	279
	1898 9	242
	1899 900	235
	1900 1	238

a więc w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 3 szkoły.

Najważniejszą jednak jest liczba tych szkół, w których znajduje się odpowiedni budynek, a nauka nie odbywa się jedynie tylko z powodu braku nauczyciela.

W r. 1894 5 wynosiła ich liczba	.	.	.	.	216
" 1895 6	"	"	"	"	207
" 1896 7	"	"	"	"	257
" 1897 8	"	"	"	"	201
" 1898 9	"	"	"	"	130
" 1899 900	"	"	"	"	106
" 1900 1	"	"	"	"	81

Liczba szkół nieczynnych tej kategorii w których znajduje się odpowiedni budynek, a które są nieczynne jedynie tylko z powodu braku nauczyciela :

W r. 1895 6 zmniejszyła się o	11	szkół
W r. 1895 6 zwiększyła się o	51	"
W r. 1897 8 zmniejszyła się o	56	"
W r. 1898 9	71	"
W r. 1899 900	24	"
W r. 1900 1	25	"

Szkół nieczynnych, w których jest budynek, a nie ma nauczyciela, jest przeto znacznie mniej, aniżeli w sześciu latach poprzednich postęp w zmniejszaniu się ich, jednak w dwóch latach ostatnich jest wolniejszym, aniżeli w r. 1896|7 i 1898|9 — Cyfrę 81 szkół nieczynnych z powodu braku nauczyciela należy zawsze uważać za dość znaczną.

Z tego też powodu Sejm za jedno z najważniejszych zadań w dziedzinie szkolnictwa uważał powołanie nauczycieli do tych szkół nieczynnych, w których jest budynek, a nauka się nie odbywa oraz niedopuszczanie do zamykania szkół. Nie da się bowiem zaprzeczyć, że po poczynieniu znacznych ofiar na rzecz budynków szkolnych ludność tych gmin, które mają szkołę, a nie mają nauczyciela w pierwszym rzędzie ma prawo do regularnego odbywania nauki. Zamykanie szkół, w których nauka odbywać się może, albo też dłuższa zwłoka z rozpoczęciem nauki w nowo wystawionych budynkach była niejednokrotnie powodem rozgoryczenia zwłaszcza w tych gminach wiejskich, które świeżo budynek wystawiły.

Jeśli powiększenie ilości klas połączone z przybraniem sił nadetatowych lub z przeistoczeniem szkoły postępowało dotychczas szybszym krokiem, aniżeli zmniejszanie się liczby szkół nieczynnych, pochodziło to przeważnie z tego powodu, że było wielu nauczycieli bądź to jeszcze niedoświadczonych, bądź to formalnej kwalifikacji nie posiadających, którzy mogli z pożytkiem pracować pod kierunkiem wytrawnego nauczyciela, którzy jednak niedawali jeszcze dostatecznej rękojmii, że samodzielnie bez pomocy starszego nauczyciela szkołą kierować potrafią.

Rada szkolna krajowa liczyć się też musiała z coraz silniejszym poczuciem potrzeby oświaty po miastach i w tych miejscowościach, w których wprawdzie istniały szkoły, ale wszystkich dzieci pomieścić nie były w stanie.

Komisja szkolna względy te uważała za słuszne, niemniej jednak z naciskiem zalecała Radzie szkolnej w ostatnich kilku sprawozdaniach, ażeby tempo zmniejszania liczby szkół nieczynnych w miarę możliwości było szybszem i ażeby przy zakładaniu nowych szkół uwzględniono w wyższym stopniu te powiaty i okolice, w których oświata jest zaniedbaną, a liczba szkół nader małą, a które z dobrodziejstw oświaty w równej mierze z innymi korzystać mają prawo.

Uwagi te uwzględniła Rada szkolna krajowa, tak w wydanych dawniej rozporządzeniach jak i przy układaniu budżetu na r. 1902.

W rozporządzeniu z 6 grudnia 1897 (L. 30,558 Nr. 21 Dz. urzędowego Rady szkolnej krajowej, po stwierdzeniu, faktu że corocznie pewna liczba szkół dawniejszych, traci nauczycieli, w wyraźnej intencji Art. 28 ustawy z 23 maja 1895 się sprzeciwia, zaleca Rada szkolna krajowa Radom szkolnym okręgowym przedewszystkiem starać się o to, aby żadna szkoła nie została więcej zamkniętą, a gdyby szkole groziło zamknięcie z powodu braku nauczyciela, nakazuje do niej przenieść w posad nadetatowych nauczyciela uprawnionego do zajmowania posady samoistnej, w klasie zaś nadetatowej urządzić naukę podzielną, chociażby na wyższych stopniach z planem przejściowym. Nauczycieli, którzy złożywszy egzamina dojrzałości zgłaszają się do służby nakazuje Rada szkolna w dalszym ciągu rzeczonoego rozporządzenia przyznać dla zapewnienia czynności wszystkim szkołom obecnie czynnym, następnie zaś dla otwarcia tych szkół, które są obecnie nieczynne, choć posiadają odpowiednie budynki.

Rozporządzenie powyższe nie pozostało bez wpływu na pomieszczenie liczby szkół nieczynnych.

Do stopniowego uwzględnienia tych okolic i miejscowości, które szkoły dotychczas nie mają, dąży natomiast okólnik Rady szkolnej krajowej z d. 23 kwietnia 1898 L. 9295 (Nr. 11. Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej). Rada szkolna poleca przy zakładaniu nowych szkół uwzględnić przedewszystkiem te miejscowości, w których do pewnych zakresów szkolnych należą gminy oddalone o cztery lub więcej kilometrów od szkoły, lub w których pomiędzy gminami wcielonemi do jednego zakresu szkolnego istnieją znaczne przeszkody komunikacyjne, wskutek czego dzieci z pewnych gmin, albo wcale albo w szczupłej nader liczbie uczęszczają do szkoły.

Obok tych miejscowości zaleca Rada szkolna krajowa przeprowadzenie rozprawy konkurencyjnej i przemiany szkoły na dwuklasową w tych wypadkach, w których w publicznych szkołach ludowych jednoklasowych istnieją klasy nadetatowe przynajmniej od trzech lat, frekwencja dochodzi do 150, oraz znajduje się odpowiednie pomieszczenie dla tej klasy.

Komisya wyraziła nadzieję, że Rada szkolna krajowa w miarę przybytku sił nauczycielskich powyższe dwa zgodne z tendencją przez komisję budżetową wskazaną rozporządzenia ile być może jak najściślej wykona.

A jako ważny krok naprzód w tym kierunku wita komisya zapowiedziane przez Radę szkolną krajową w motywach do preliminarza zorganizowanie 55 szkół, a więc o 19 więcej, aniżeli zapowiedziano w preliminarzu na r. 1901.

O ile ciągły lubo w porównaniu do r. 1898/9 i do lat 1893—7 mniej znaczny postęp frekwencji w seminariach nauczycielskich może w razie jeśli się ich uczniowie stanowi nauczycielskiemu poświęcą, wpłynąć na przysporzenie sił nauczycielskich, o tyle jako niekorzystny symptom podnieść należy mniej znaczne wprawdzie niż w r. 1899/900 ale już po raz drugi powtórzone zmniejszenie się liczby uczniów i uczenic, który złożyli egzamin dojrzałości w seminariach nauczycielskich.

Liczba uczniów i uczenic zapisanych do seminariów nauczycielskich wynosiła w r. 1900 1	2720
w r. 1899 1900 wynosiła	2645
a więc wzrosła w r. 1900 1 o	75
w r. 1899—900 wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o	76
w r. 1898 9 wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o	170
w r. 1897 8 o	54
w r. 1896 7 o	183
w r. 1895 8 o	256
w r. 1894 5 o	254
w r. 1893 4 o	384

Żałować trzeba, że w r. 1900 i 1901 w stosunku do lat 1898|9 i 1893—7 jest pewne zwolnienie przyrostu.

Liczba uczniów i uczenic, którzy złożyli egzamin dojrzałości wynosiła w roku 1900 1	638
w r. 1899 900	651

a więc w porównaniu z rokiem poprzednim w roku 1900|901 zmniejszyła się o 13
w r. 1899|900 zmniejszyła się w porównaniu z r. poprzednim o 69

Fakt ten przedstawia się tem niekorzystniej, ileż liczba ich od r. 1893|4 do roku 1898|9 ciągle rosła, a mianowicie:

w r. 1898 9	wzrosła o	71
w r. 1897 8		31
w z. 1896 7	"	70
w r. 1895 6	"	103
w r. 1894 5	"	32
w r. 1883 4	"	71

W r. 1900|1 jest wprawdzie liczba uczniów, którzy złożyli egzamin dojrzałości o 58 większą.

Za to jednak liczba uczenic o , 71 mniejsza.

A oprócz tego trudno pominąć, że znaczna liczba uczniów, którzy ukończyli seminaryum nauczycielskie nie chce się poświęcać stanowi nauczycielskiemu, ale ucieka do innych zawodów.

Godzi się też wyrazić nadzieję, że zwiększenie liczby seminaryów nauczycielskich, o które reprezentacya kraju naszego we Wiedniu z naciskiem się upomina, a przedewszystkiem utwierdzenie w społeczeństwie przekonania, jak ważnym czynikiem w pracy narodowej i cywilizacyjnej jest stan nauczycielski, i jak wiele społeczeństw zależy na pozyskaniu w tym kierunku dobrych sił, wpłynie zarówno na wzrost frekwencyi w seminaryach nauczycielskich, jak i na dalszy wydatniejszy przyrost kwalifikowanych sił nauczycielskich.

Działalność Rady szkolnej krajowej na polu wewnętrznej organizacyi szkół była również przedmiotem wyczerpującej dyskusyi w komisji budżetowej. W ostatnich latach przybyła znaczna liczba szkół więcejklasowych, które zarówno zarówna czynią w większej mierze zadość potrzebie oświaty, jak i przyczyniają się do praktycznego wyrobienia sił nauczycielskich przez wspólną pracę ze starszymi nauczycielami.

Liczba szkół jednoklasowych wynosiła w r. 1900 1	2758	szkoły
a więc wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o	13	
w r. 1899—1900 zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o	34	
w r. 1898 9 wzrosła o	70	
w r. 1897 8 zmniejszyła się o	30	
w r. 1796 7	75	
w r. 1895 6	50	

Liczba szkół dwuklasowych wynosiła

w r. 1900 1	781
a więc zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o	44
w r. 1899—1900 wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim	69
w r. 1898 9 wzrosła o	69
w r. 1897 8	57
w r. 1886 7	51
w r. 1895 6	47

Liczba szkół trzyklasowych wynosiła

w r. 1900 1	54
a więc zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o	6

w r. 1899 900 zmniejszyła się w porównaniu z r. poprzednim o	2 szkoły
w r. 1898 9 wzrosła o	6
w r. 1896 7 zmniejszyła się o	7
w r. 1895 6	4

I tutaj jednak zmniejszenie ich liczby, nie jest bynajmniej dowodem zwolnienia w przeprowadzeniu organizacji szkół. Zwiększenie szkół liczby czteroklasowych postępuje bowiem o wiele prędzej, aniżeli zmniejszenie trzechklasowych.

Liczba szkół czteroklasowych wynosiła r. 1900 1	204
a więc wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o	8
w r. 1899 900	12
w r. 1808 9	13
w r. 1897 8	21
w r. 1886 7	22
w r. 1895 6	8

Liczba szkół 5 klasowych wynosiła w r. 1900 1	107
a więc wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o	3
w r. 1899 900 zmniejszyła się o	4
w r. 1898 9 zmniejszyła się o	5
w r. 1897 8	1
w r. 1896 7	1
w r. 1895 6 wzrosła o	4

Liczba szkół 6 klasowych wynosiła w r. 1900 1	52
czyli zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o	1
w r. 1899 900 zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o	7
w r. 1898 9 wzrosła o	1
w r. 1897 8 zmniejszyła się o	10
w r. 1896 7 wzrosła o	5
w r. 1895 6 zmniejszyła się o	3

Liczba szkół wydziałowych siedmio i więcej klasowych wynosiła w r. 1900 1	48
a więc wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o	4
w r. 1898 9 wzrosła o	3
w r. 1897 8 o	14
w r. 1896 7 nie zmieniła się wcale	
w r. 1895 6 wzrosła o	7

Jeżeli postęp w zwiększaniu się szkół dwuklasowych, czteroklasowych, sześcioklasowych i wydziałowych w r. 1900|1 był mniej szybkim, aniżeli we większej liczbie lat ubiegłych, pochodziło z tego powodu, że w tychże latach znaczny nakład na ten cel przyczynił się w części do zaspokojenia najniecierpliwiejszych potrzeb w tym kierunku a oprócz tego Rada Szkolna Krajowa, walcząc z brakiem nauczycieli, nie mogła ich w celu przystrojenia szkół odrywać od szkół i klas już istniejących, albo też zwlekać z rozpoczęciem nauki w tych szkołach 1 klasowych, w których budynek istnieje, a nauczyciela nie było.

Równomierne uwzględnienie bowiem tychże szkół i rychłe rozpoczęcie nauki w nich było zadaniem, które tak komisya budżetowa, jak i szkolna niejednokrotnie, zaznaczyła a które w rozprawach Sejmu znalazło energiczne poparcie.

Stwierdzono też w komisji, że szkoły wydziałowe które przed 25 laty znoszono, poczytując je, za nie zastosowane do stanu naszego kraju, obecnie polegając na udoskonalonej i pod niejednym względem praktycznej organizacji nie tylko do podniesienia poziomu szkolnictwa się przyczyniają, ale coraz bardziej się aklimatyzują, że się też cieszą poparciem ludności miejskiej. Fakt ten jest zarówno dowodem że ulepszona ich organizacja potrzebom społeczeństwa odpowiada, jak i że w społeczeństwie tem potrzeba podniesienia poziomu oświaty staje się coraz silniejszą.

Z uznaniem zapisać też należy, że Rada Szkolna szkół wydziałowych nie zakłada szablonowo, ale po wysłuchaniu zdań reprezentacyi miejskich normalny plan szkół wydziałowych stosuje do potrzeb miejscowych. Z uwzględnieniem wypowiedzianych w tym kierunku życzeń wypracowała też Rada szkolna plan naukowy szkoły wydziałowej sześcioklasowej żeńskiej w Krakowie i (Rozp. z 2 czerwca 1901, Dziennik Urzędowy Nr. 29) oraz plan naukowy szkoły wydziałowej żeńskiej 6 klasowej im. św. Jadwigi we Lwowie.

Cyfry poniżej przytoczone dowodzą jak wielkiem było w ostatnich latach zwiększenie się liczby sił nauczycielskich i nakładu na ten cel.

Rada szkolna krajowa obliczyła na r. 1902 ogólną liczbę posad nauczycieli etatowych systemizowanych	6757
czyli o	291
więcej, aniżeli w preliminarzu na r. 1901.	
Wzrost liczby tychże posad wynosił	
w r. 1901 w porównaniu z rokiem poprzednim.	127
w r. 1900	249
Z liczby obliczonej na r. 1902 przypada na 1 klasę	108
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 a o	4
więcej niż w r. 1900.	
w którym wzrost liczby nauczycieli 1 klasy wynosił	7
Na 2 klasę przypada na rok 1901	630
czyli o	23
więcej niż w r. 1901. W roku 1901 zwiększenie liczby nauczycieli 2 klasy wyniosło	9
w r. 1900	293
Na 3 klasę przypada w preliminarzu na r. 1902	878
czyli o	20
więcej posad niż w r. 1901	
W r. 1901 zwiększenie liczby posad wynosiło:	858
W r. 1900	541
Na 4 klasę przypada w preliminarzu na r. 1902	5104
posad czyli o	421
więcej, aniżeli w r. 1901.	
W r. 1901 wzrost wynosił.	115
W r. 1900	537 posad
Liczbę nauczycieli dopełniających kursów rolniczych obli- czono w preliminarzu na rok 1902	37 posad
czyli tylu, ilu przyjęto na r. 1901 o	2
więcej aniżeli w roku 1900,	
W r. 1900 wzrosła liczba rzeczonych posad o	5
Pominać także nie można bez wyrazu zadowolenia cią- głego stopniowego wzrostu liczby nauczycieli kwalifiko- wanych z patentem nauczycielskim, albo z egzaminem dojrzałości, które w ostatnim roku jest o wiele więk- szem aniżeli w sześciu latach poprzednich, a od r 1898 jeszcze szybszym postępuje krokiem.	
Liczba ich wynosiła w r. 1900 1	7210
a więc wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o	443
w r. 1899 900 wzrosła o	332
w r. 1898 9 wzrosła o	375
w r. 1897 8	122
w r. 1896 7	267
w r. 1895 6	220

Przedewszystkiem jednak z radością jako pomyslny wynik prac na polu szkolnictwa podnosi komisya od r. 1897 nieprzerwane i w ostatnich czterech latach znaczniejsze, aniżeli w latach poprzednich zwiększanie się frekwencji w publicznych szkołach ludowych. Frekwencya wynosiła w rzeczonych szkołach w r. 1900|1 . . . . . 670.105 dzieci
czyli wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o 24.593
w r. 1899|900 wzrosła „ „ 30.033
w r. 1898|9 „ „ „ „ 32.533
w r. 1897|8 o „ „ „ „ 21.915
w r. 1896|7 zmniejszyła się o 3.623
w r. 1895|6 wzrosła o 7.031
w r. 1894|5 wzrosła o 17.734
w r. 1893|4 wzrosła o 12.474
w r. 1892|3 wzrosła o 20.213
w r. 1891|2 o 25.347

Wykaz zamieszczony w Sprawozdaniu Rady szkolnej dowodzi też surowszego wykonania przymusu szkolnego. Orzeczeń skazujących na kary aresztu rodziców i opiekunów za nieposyłanie dzieci do szkoły.

	wydano	wykonano
w r. 1900 1	11.998	11.567
czyli o	2.377 <i>więcej</i>	o 2866 <i>więcej</i>
aniżeli w r. 1899 900		
w r. 1899 900	9.621	8.761
czyli w porównaniu z rokiem poprzednim o	1.381 <i>mniej</i>	734 <i>mniej</i>
W r. 1898 9 wydano ich w porównaniu z r. poprzednim o	4.238 <i>więcej</i>	3.694 <i>więcej</i>
w r. 1897 8 o	1.893 <i>więcej</i>	974 <i>więcej</i>
w r. 1896 7 o	1.918 <i>mniej</i>	1.089 <i>mniej</i>
w r. 1894 5 o	2.037 <i>więcej</i>	2.648 <i>więcej</i>
Orzeczeń skazających na kary pieniężne za nieposyłanie dzieci do szkoły:	wydano	wykonano
w r. 1900 1	65263	40235
czyli o	4571 <i>więcej</i>	737 <i>więcej</i>
aniżeli w r. 1899 900		
w r. 1899 900	60.632	39.498
czyli o	4.089 <i>mniej</i> o	3.379 <i>więcej</i> od
roku poprzedniego.		
W r. 1898 9 wydano rzeczonych orzeczeń o	9.624 <i>więcej</i> o	8.682 <i>więcej</i>
w r. 1897 8 o	974 <i>więcej</i>	1.394 <i>więcej</i>
w r. 1896 7 o	459 <i>więcej</i>	4.420 <i>więcej</i>
w r. 1895 6 o	8.229 <i>więcej</i>	9.143 <i>więcej</i>
aniżeli w roku poprzednim.		
Kwota ogólna kar pieniężnych za nieposyłanie dzieci do szkoły:	ściągniętych	pozostaje do ściągnięcia:
wynosiła w r. 1899 900	52.241 kor.	40.185 kor.
czyli o	1.296 <i>więcej</i>	9.503 „ <i>więcej</i>
aniżeli w roku 1899 900		
Ogólna kwota kar w r. 1899 900 wynosiła	50.945	30.682
czyli od r. poprzedniego	3.695 <i>mniej</i>	26.958 <i>mniej</i>
W r. 1898 9 zwiększyła się rzeczona kwota o	12.570	zwiększyła się o 17.632
W r. 1897 8 zwiększyła się o	1.633	„ „ 4.322
w r. 1896 7 „ „	4.624	„ „ 4.354
w r. 1895 6 „ „	15.588	„ „ 15.792

Jeżeli liczba orzeczeń na wydanych orzeczeń skazujących na kary pieniężne jest znacznie większą od liczby wykonanych, a wielkiej części kwoty ogólnej kar pieniężnych nie ściągnięto, jestto wynikiem smutnego materialnego stanu naszej ludności.

Nie da się zaprzeczyć, że w części z powodu złego stanu ekonomicznego frekwencya do wielu szkół ludowych w naszym kraju jest nieregularną i że fakt ten ujemnie wpływa na prawidłowy bieg nauki.

Obok wykonania przymusu jednak, w wyższym niż dotychczas stopniu, do regularności przyczynić się może osobiste zetknięcie się nauczyciela z rodzicami, utwierdzenie w nich zaufania do szkoły wpływ nauczyciela w gminie, sposób, w jaki ochotę do nauki obudza u dzieci, a wreszcie harmonijne działanie zarówno Rad szkolnych miejscowych jak i stanu nauczycielskiego.

Wystrzegać też się należyli tylko biurokratycznego wykonania przymusu. Tam gdzie skazanie na karę pieniężną jest konieczne, ściągnięcie kary, o ile ono jest możliwym powinno nastąpić natychmiast, nie jestto bowiem kara we właściwym znaczeniu, ale compelle, które ma skłonić rodziców do regularnego posyłania dzieci do szkoły; w niektórych zaś miejscowościach ściąganie kar, które odbywa się późno, a często i razem z innymi należnościami podatkowymi, skutku tego mieć nie może, należytość ta tonie bowiem w sumie innych należnościami, a ukarany, często nie wie, czy i za co go ukarali.

W niektórych gminach też w wykazach dzieci zapisanych do szkoły figurują i takie które bądź to z powodu zdrowia, bądź to z powodu materialnej nędzy mają i prawo do uwolnienia od nauki, a których rodzice nie znają odnośnych przepisów o uwolnienie się nie starają.

Do sprostowania tych wykazów przyczynić się mogą nauczyciele, którzy znają miejscowe stosunki i Rady szkolne miejscowe. Z podwojoną natomiast gorliwością wszystkie do tego uprawnione czynniki dążyć do tego, powinny ażeby zapisane do szkoły dzieci rzeczywiście do niej uczęszczwały i ażeby nie przewyczały się tak wcześnie do niedbałego wykonywania obowiązków, z którym energicznie walczyć jest zadaniem szkoły.

Dalszą podstawą do ocenienia postępu szkolnictwa jest ciągle i znacznie wzrastająca liczba klas czynnych.

Liczba ich wynosiła w r. 1900/1	8122
a więc wzrosła w porównaniu do r. poprzedniego o	140
w r. 1899/900 wzrosła o	298

Rada szkolna krajowa wydała d. 28 maja 1902 okólnik (Dziennik urzędowy Nr. 20) w sprawie unormowania ewidencji egzaminów prywatnych, (w niektórych szkołach bowiem mianowicie po miastach wytworzyła się praktyka podciągająca pod pojęcie egzaminów prywatnych także egzamina odbywane z takimi osobami, które już dawno wyszły z lat szkolnych i niekiedy nawet już przedtem ukończyły naukę w szkołach ludowych, a dla celów praktycznych pragną wykazać, że posiadają wiadomości odpowiadające zakresowi nauki podawanemu w szkole wyższej kategorii. Praktyka taka nie odpowiada naturze zwykłego prywatnego egzaminu, gdyż egzamina z osobami tej kategorii należy podciągnąć pod rubrykę egzaminów nadwycieczajnych. Okólnik rze- czony przyczyni się do usunięcia chwiejności pod tym względem.

Rada szkolna krajowa wydała dnia 14. sierpnia 1901 następujący okólnik w sprawie ogrodów szkolnych,

Ogłoszona rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 7. marca 1893 l. 1741. a znajdująca się w rękach każdego nauczyciela Instrukcyja na czyszczenie, położyła wielki nacisk na ogród dodany szkole ludowej i podała wskazówki jego prowadzenia (str. 101—103). Doświadczenie zebrane w tym kierunku pouczyło, że wielu nauczycieli poszło za temi skazówkami i dokładając usilnych starań, złożyło lub ulepszyło ogrody sadownicze i warzywne, z których dzieci szkolne czerpią praktyczne objaśnienie

wiadomości podawanych w tym względzie w nauce szkolnej, ludność zaś wiejska zyskała wzór do naśladowania. Niektórzy nauczyciele rozwinęli też wobec tej ludności pożyteczną działalność, dostarczając jej doborowych szepków i drzewek nie szepcząc pomocy i pouczeń w ulepszeniu kultury warzyw i s. dów. Rada szkolna krajowa popierała tę działalność przez wysyłanie nauczycieli na kursa s. downicze, dla nich osobno urządzane i przez udzielanie im na ten cel zasiłków, o ile fundusz przeznaczony na zapomogi a mający cały szereg zadań do spełnienia na to pozwalał.

Obecnie uzyskała c. k. Rada szkolna krajowa od Sejmu krajowego upoważnienie wstąpienia w budżet szkolny krajowy na r. 1902 osobnej pozycji na urządzenie kursów ogrodniczych dla nauczycieli szkół ludowych oraz na zaopatrywanie ogrodów szkolnych w potrzebne urządzenia i przybory. Po uchwaleniu tego kredytu z mierza też Rada szkolna krajowa urządza corocznie cztery kursa ogrodnictwa sadowniczego a oprócz tego kurs uprawy tytoniu i kursa pszczelnictwa. Przybędzie więc co roku znaczny zastęp nauczycieli posiadających w tym kierunku praktyczną wiadomość a znajdzie się i fundusz na pierwsze z gospodarowanie ogrodu.

Okoliczność ta wkłada jednak na władze szkolne i na nauczycieli tem większy obowiązek, aby usiłowania w tym kierunku podjęte nie szły na marne i aby co roku zwiększała się rzeczywiście liczba wzorowych ogrodów szkolnych, spełniających swoje zadanie i wobec młodzieży i wobec miejscowej ludności.

Dlatego c. k. Rada szkolna krajowa postanowiła prowadzić stałą ewidencję tej akcyi a popierać ją zarazem przez udzielanie remuneracyi nauczycielom, którzy na tem polu położą zasługi. Remuneracye te przyznawać się będzie z końcem każdego roku szkolnego w kwocie po 100 K. jedną w każdym powiecie.

W dalszym ciągu rzeczonym okólniku nakazuje Rada nauczycielom odpowiedzieć na szereg pytań w sprawie ogrodów szkolnych.⁴

W Komisji budżetowej podniesiono, że więcej daleko od traktowania tej sprawy na piśmie i obciążania nauczyciela układaniem wykazów przyczynić się może do osiągnięcia celu, któremu odpowiadają ogrody szkolne, bezpośredni wpływ inspektorów na nauczycieli, przestrzegano też przed szablonowem traktowaniem tej sprawy.

Choć bowiem ogrody szkolne zaczęto zakładać w Galicyi wześniejsz niż w innych krajach, a stosunkowo wielką ich liczbę na wystawie paryskiej wykazaną podniosły z uznaniem czasopisma francuskie, choć nie da się zaprzeczyć, że nie brakni u nas miejscowości, w których ogrody szkolne, wskutek wprowadzenia dobrych gatunków szepków na oko pięknie wyglądają, w niektórych miejscowościach są one jednak jedynie tylko powabną dekoracyę, którą nauczyciel się chwali. Znajomość ogrodnictwa natomiast, stanowiąca cel ogrodów a wymagająca ciągłych praktycznych pouczeń u ludności nie postępuje.

O wiele więcej od ogrodów w Styrii i na Morawach znakomicie, prowadzonych, przyczynia się do wzmocnienia praktycznego kierunku szkoły w dziedzinie rolnictwa połączenie zarówno seminariów, jak i szkół z włościanstwem włościańskiem, stanowiącem przeciętny typ gospodarstw w każdej okolicy, które w Bośni dzięki starannemu doborowi ludzi i praktycznemu runkowi wydało niepoślednie owoce.

W miarę ogólniejsz obecnie możności pozyskania na ten cel środków od czynników miejscowych i trudności pozyskania sił rękojmię praktycznego prowadzenia rzeczonych gospodarstw dających, doświadczeń w tym kierunku w Bośni poczynionych nie należałoby spuszcząć z oka.

Rada szkolna krajowa wydała dnia 27. marca 1901 (Dziennik urzędowy Nr. 12) następujące rozporządzenie w sprawie nauki dopełniającej w szkołach miejskiego typu:

Zorganizowawszy na podstawie art. 19., 20. i 23. ustawy krajowej z dnia 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. us. kraj. naukę dopełniającą w szkołach typu miejskiego C. k. Rada szkolna krajowa postanowiła obecnie zorganizować ją w szkołach typu miejskiego w myśl art. 21., 22. i 23. tejże ustawy. Różnorodność stosunków naszych miast i miasteczek nie pozwala tu jednak na przepisanie z góry jednolitego statutu organizacyjnego, jak

to dla szkół wiejskich było możliwem. Dlatego c. k. Rada szkolna krajowa obiera tu drogę odmienną i pozostawia inicjatywę w zorganizowaniu tej nauki Zarządowi szkół i c. k. Radom szkolnym okręgowym, ograniczając się do wydania ze swej strony na razie kilku następujących poleceń i wskazówek:

Od początku roku szkolnego 1901/2 ma być urządzoną nauka dopełniająca we wszystkich miastach i miasteczkach, posiadających szkoły pięcio- i sześcioklasowe lub wydziałowe, osobna dla chłopców, osobna dla dziewcząt.

Do nauki tej ma być pociągnięta cała młodzież, która do niej jest z ustawy obowiązana.

Istnienie osobnych szkół przemysłowych lub handlowych uzupełniających w pewnym mieście nie uwalnia od urządzenia nauki dopełniającej dla chłopców przy szkole ludowej, chyba że do szkoły takiej przemysłowej lub handlowej uczęszcza cała młodzież do nauki obowiązana.

Zarząd szkoły na podstawie uchwały konferencji nauczycielskiej ułoży w miesiącu kwietniu b. r. projekt statutu organizacyjnego tej nauki, obejmując nim czas nauki i niezbędne postanowienia regulaminowe i projekt ten przedłoży c. k. Radzie szkolnej okręgowej do zatwierdzenia.

W miastach, posiadających większą liczbę szkół jednej płci, ułożeniem projektu zajmą się konferencje, osobna szkół męskich, osobna szkół żeńskich, złożone z kierowników szkół i delegatów wybranych po jednym przez konferencję nauczycielską każdej szkoły. Na takich konferencjach zbiorowych obejmie przewodnictwem c. k. Inspektor szkolny okręgowy.

Przedłożony sobie projekt c. k. Rada szkolna okręgowa przed zatwierdzeniem go udzieli w odpisie do opinii Radzie szkolnej miejscowej, wyznaczając jej na to czas odpowiedni, aby zatwierdzenie projektu żadnej nie doznało zwłoki.

Gdzie jest kilka szkół, tam w jednych urządzoną będzie nauka dopełniająca dla młodzieży, która ukończyła szkołę wydziałową albo pospolitą sześciolub pięcioklasową, w drugich dla młodzieży, która szkół takich nie ukończyła. Gdzie kilku szkół niema, tam podział taki młodzieży na dwa kursa urządzić należy w jednej szkole

Gdzie nauka dopełniająca jeszcze u ludności się nie przyjęła, tam zadowolnić się na razie należy najmniejszym wymiarem wymagań, określonych ustawą co do liczby godzin i czasu nauki.

Plan nauki dopełniającej dla chłopców obejmować ma koniecznie naukę stylu praktycznego (korespondencji) i rachunki (łącznie z prowadzeniem ksiąg), nieprzekraczając w tem zakresie wskazanego nauce codziennej, ale dążąc do wyrobienia biegłości i wprawy niezbędnej w życiu praktycznem.

Plan nauki dopełniającej dla dziewcząt obejmować ma naukę robót kobiecych (mianowicie kroju), a gdzie to możliwem także naukę prania, prasowania i gotowania, a oprócz tego naukę rachunków i korespondencji w zakresie kobiecego gospodarstwa.

Gdzie stosunki na to pozwalają, tam plan ten dodaniem innych przedmiotów objętych planem nauki codziennej, a mających praktyczne znaczenie, mianowicie rysunków, rozszerzony być może.

Książek przy nauce dopełniającej należy używać tylko takich, które młodzież z nauki codziennej posiada.

Co się tyczy postanowień regulaminowych uwzględnić należy, o ile można, przepisy statutu nauki dopełniającej, wydanego dla szkół wiejskich rozporządzeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 4. gżudnia 1897, l. 29.578. Statut ten ma posłużyć także pod względem formalnym za wzór dla statutów nauki dopełniającej w szkołach miejskich.

Co do klasyfikacji i świadectw zastosować należy analogicznie przepisy okólnika c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 30. marca 1809, l. 6236.

Gdzie nauka dopełniająca na podstawie statutu z dnia 13. września 1886 (który wskutek ustawy z dnia 23. maja 1895 utracił moc obowiązującą) pomyślnie się rozwijała, tam przy wykonywaniu niniejszego rozporządzenia i odpowiedniem jej zreformowaniu należy przestrzegać, ażeby to, co jest dobrem, utrzymać i bez potrzeby go nie naruszyć.

Z końcem roku szkolnego Zarząd każdej szkoły, której niniejsze rozporządzenie do'yczy, przedłoży c. k. Radzie szkolnej kraj. za pośrednictwem Rady szkolnej Okręgowej dokładne sprawozdanie o organizacji i o stanie nauki dopełniającej w szkole. Sprawozdania te i doświadczenia posłużą c. k. Radzie szkolnej krajowej do wydania ogólnego statutu na ki dopełniającej w szkołach m:jskich

Komisyja budżetowa uznała powyżej przytoczone rozporządzenie za uzasadnione a w szczególności ponownie stwierdziła potrzebę zastosowania nauki dopełniającej do typu szkoły i do miejscowych warunków.

W komisji budżetowej podniesiono, że nauka dopełniająca w niejednej okolicy, naszego kraju wiele pozostawia do życzenia, że odbywa się nieregularnie, i że przepisy jej dotyczące pozostają często na papierze.

Z wielkim też naciskiem uzasadniano potrzebę uregulowania nauki dopełniającej ze względu na szc:ególną jej ważność. U dzieci bowiem, które na nią nie uczęszczają z powodu wczesnego ukończenia szkoły a często nieregularnej frekwencyi nauki w głowie nalezycie się nie utwierdzają, ale zbyt prędko się ulatniają.

Rezolucyą z dnia 18. lutego 1898 Sejm krajowy podniósł potrzebę możliwego uregulowania nauki gimnastyki dla młodzieży szkół ludowych w takich szkołach więcejklasowych, które nie mają własnych sal gimnastycznych. Mianowicie zwrócił Sejm uwagę na to, że w wielu miastach istnieją towarzystwa sokole, pobierające niekiedy subwencye z fundusów publicznych i posiadające budynki własne albo też wynajęte sale gimnastyczne. Wskutek tej rezolucyi c. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 20. czerwca 1898 do l. 7553 poleciła Radom szkolnym okręgowym, ażeby w takich miastach, gdzie nauka gimnastyki dla braku własnej sali lub boiska gimnastycznego nie może się odbywać w szkole, wchodziły w rokowania z istniejącemi w miejscu towarzystwami sokolimi i porozumiewały się z nimi co do udzielania nauki gimnastyki uczniom szkół ludowych w budynkach sokolich, jeżeli towarzystwa te oświadczą gotowość bezinteresownego pozwolenia na bezpłatne udzielanie tej nauki w swoich salach.

Niektóre Rady szkolne okręgowe, które uregulowały naukę gimnastyki w myśl tego polecenia, przedkładały wnioski w sprawie przyznania pewnego wynagrodzenia towarzystwom sokolim za używanie sal i nauczycielom uczącym gimnastyki.

W tej mierze c. k. Rada szkolna krajowa podała wskazówki co do wynagrodzenia towarzystw dla sokolich za używanie sal i za zużywanie przyrządów i co do remuneracyi dla nauczycieli zawodowych obejmujących naukę gimnastyki i co do remuneracyi dla nauczycieli szkół publicznych, którzy w budynkach sokolich uczniom szkół ludowych nauki gimnastyki udzielają.

Po przeprowadzonej wyczerpującej dyskusyi omawiał Pan JW. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej szczegółowoprzeszkody rozwoju szkolnictwa, a mianowicie brak budynków szkolnych i kwalifikowanych nauczycieli: „Co do pierwszego, przyczyny można dopatrzeć w postanowieniu ustawy, że strony obowiązane do stawiania budynku tylko do kwoty 120 0/0 dod. do podat. mają na budowę składać — a resztę dopłacać ma fundusz szkolny kraj., na co jednak rocznie tylko kwota budżetem corocznym przyzwolona jest w ograniczonej i niedostatecznej potrzebie wyznaczoną“.

„Brak nauczycieli kwalifikowanych nie tyle odnosić należy do za małej liczby seminarjów nauczycielskich w kraju. Gdyby dezercye abiterjentów z zawodu nie były tak częste liczba nauczycieli kwalifikowanych statecznie by wrastała. Może polepszenie płac wpłynie na polepszenie stosunków i wstrzyma poniekąd dezercyę kandydatów zawodu

„Sprawa urządzenia ogrodów szkolnych jest Radzie szkolnej ciągle na oku, w tej sprawie insp ktor fachowy R. szk. opracuje plan normalny ogrodów szkolnych“.

W komisji budżetowej podniesiono, że wymiar płac nauczycielskich nie jest wprawdzie bez wpływu na brak sił nauczycielskich, że jednak brak nauczycieli daje się czuć także i w tych państwach, które mogą o wiele lepiej pracę nauczycieli wynagrodzić, cz go dowodzą przedłożone komisji szczegółowe daty. W państwach tych jednak starają się temu brakowi zaradzić przez ciągle powiększanie liczby seminarjów nauczycielskich, które ułatwia Rodzicom posyłanie do nich młodzieży.

U nas zaś pod tym względem od lat kilku ubolewania godna stagnacya, która jest w wielkiej części powodem braku nauczycieli.

Z wielkim naciskiem uzasadniano w komisji potrzebę podniesienia w seminarjach nauczycielskich i w gronie nauczycieli idealnego kierunku, któremu n. p. ludzie tej miary, co Zygmunt Sawczyński z takim zapałem i poświęceniem służyli i wyrażono nadzieję, że działanie w tym kierunku obok zamierzonego podwyższenia pensyi w wyższym jeszcze od nich stopniu zdoła powstrzymać dezercyę z posad nauczycielskich i obudzić w młodzieży to przekonanie, że oddanie się większej jej liczby temu zmuśnemu ale podniosłemu zawodowi jest obowiązkiem patryotycznym.

Stwierdzono też, że ujemnie wpływają na rozwój szkolnictwa ci uczniowie, którzy idą do seminarjum tylko po to, aby dostać stypendyum, i ci nauczyciele, którzy albo uważają objęcie posady za tymczasową etapę wiodącą do innego zawodu, zarówno jak i ci którzy obrali sobie stan nauczycielski dopiero po niepowodzeniach w innych zawodach.

Kilku członków komisji wykazywało również potrzebę rekrutowania uczniów seminarjów nauczycielskich z kół z potrzebami ludności oboznanych, a do życia na wsi przyzwyczajnych,

Rubr. I. poz. 2.

Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	1,254.000 K
czyli o	123.900
więcej od kwoty preliminowanej na r. 1901 o	100.970
więcej od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków z r. 1901.	
Podstawą obliczenia pre liminarza na r. 1902 jest szczegółowo w wykazie E. uzasadniona kwota	1,392.876
Po potrąceniu 12% intercalare	139.287
Pozostanie	1,253.689
którą to kwotę preliminuje się okrągło	1,254.000
Przekroczenie, które w tej pozycji w zamknięciu rachunków z r. 1901 wynosi	22.031
nastąpiło, z powodu że wskutek znacznego zwiększenia frekwencyi okazała się konieczność, a w skutek przybytku większej liczby nauczycieli była możność otwarcia większej liczby klas nadetatowych	
Pomimo, że Rada szkolna krajowa licząc się z koniecznością, ustanawia klasy nadetatowe tylko tam, gdzie liczba dzieci docho dzi do 150, liczba klas nadetatowych ciągle wzrasta.	
Liczba klas nadetatowych wynosiła w r. 1900/1	1.774
czyli w porównaniu z r. poprzednim wzrosła o	146
w r. 1899/900 wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o	75
w r. 1898/9 wzrosła o	80
w r. 1897/8 wzrosła o	154

w r. 1896 7 wzrosła o	116
w r. 1895 6 wzrosła o	158
Liczba sił nauczycielskich bez formalnej kwalifikacji wynosiła w roku 1900 1	1113
w porównaniu z r. poprzednim przeto zmniejszyła się o	66
w r. 1899 900 zmniejszyła się o	80
w r. 1898 9 wzrosła o	96
w r. 1897 8 wzrosła o	65
w r. 1896 7 zmniejszyła się o	43
w r. 1895 6 wzrosła o	117
w r. 1894 5 wzrosła o	83
w r. 1893 4 wzrosła o	78
w r. 1892 3 wzrosła o	38
w r. 1891 2 wzrosła o	172

Podczas gdy w latach 1893—5 i 1897—8 liczba nauczycieli bez formalnej kwalifikacji ciągle rosła w ostatnich dwóch latach zaznaczyć się da znaczne teje liczby zmniejszenie. Trudno także pominąć faktu, że wskutek zarządzeń Rady szkolnej także i nauczyciele bez formalnej kwalifikacji są owiele lepiej przygotowani do swego przyszłego zawodu aniżeli dawniej. O ile bowiem dawniej z powodu braku nauczycieli z obawy przed zamknięciem szkoły albo klasy, przyjmowano niejednokrotnie ludzi zupełnie nieodpowiednich o tyle teraz zezwala Rada szkolna krajowa na mianowanie nauczycielami pomocniczymi tylko takich kandydatów, którzy ukończyli szkołę średnią, oraz kandydatek które ukończyły szkołę wydziałową, mniejklasową, a następnie złożyły egzamin na mistrzynie ogródków freblowskich, lub na nauczycielki robót ręcznych kobiecych, oprócz tego mają Rady szkolne okręgowe obowiązek przed dopuszczeniem do służby nauczycielskiej badać czyli kandydaci są pod każdym względem bez zarzutu, albo też, czy w jakim kolwiek względzie nie były poszlakowane o czyny niezgodne z charakterem i powołaniem nauczycieli.

Na nauczycieli bez formalnej kwalifikacji zwracają też szczególną uwagę inspektorowie, a do uzupełnienia empirycznie zdobytych wiadomości przyczyniają się kursa wakacyjne dla pomocniczych nauczycieli.

Kursa te ułatwiają nauczycielom i nauczycielkom tymczasowym pomocniczym bez formalnej kwalifikacji przygotowanie się do składania egzaminu kwalifikacyjnego, który to egzamin siły nauczycielskie na podstawie co najmniej trzecieletniej służby po uzyskaniu dyspensy od egzaminu dojrzałości składają.

Rubr. 1. poz. 3.

Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	330.000 K.
czyli o	9.000 więcej od
kwoty preliminowanej na r. 1901 a o	34.125 więcej od
kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1901.	

Przedłożony komisji wykaz płac i dodatków na mieszkanie etatowych nauczycieli religii zawiera sumę wydatków 414.040

Po potrąceniu tytułem opróżnionych posad 20% 82.808

Pozostanie kwota 331.232

---

preliminowana okrągło jak powyżej wykazano 330.000

Zamknięcie rachunków z r. 1901 wykazuje mniej-
szy wydatek od preliminarzanego o . . . . . 25.124 K.
z powodu braku kandydów na posady.

W skutek nieobsadzenia wielu posad przyjmuje
komisyja interkalare 20% W r. 1899 bowiem interkalare
wynosiło 19% na r. 1900 obliczono je na 16%, w r. 1900
jednak zamknięcie rachunków wykazuje w tej pozycji

zaozczenie w kwocie 15.035

z powodu nieobsadzenia pewnej ilości posad
wskutek braku kandydów.

Uważając uogolowanie nauki religii za jeden
z najważniejszych warunków działania szkoły

preliminarz na r. 1902 wykazuje liczbę eta- towych nauczycieli religii	269
czyli o	16
Więcej, aniżeli w preliminarzu na r. 1901	
Z tychże w I. klasie	22
w II. klasie	128
w III. klasie	85
w IV. klasie	269

W r. 1901 zwiększenie liczby etatowych nau-
czycieli w preliminarzu obliczono na 14

W r. 1900 przywołano środki na posady nau-
czycieli religii: więcej o 22

w r. 1899: więcej o 91

w r. 1898: więcej o 10

aniżeli w roku poprzednim

W szkołach ludowych cztero i więcej klasowych pospo-
litych i wydziałowych było w r. 1900|1 nauczycieli
religii rzym. i gr. kat, obrządku, zajmujących stałe
posady systemizowane 144
a więc o 7

sumie do roku poprzedniego.

W r. 1899|900 zwiększyła się ich liczba tychże nau-
czycieli o 3

w r. 1898|9 zwiększyła się ich liczba o 10

w r. 1897|8 zmniejszyła się o 1

w r. 1896|7 wzrosła o 13

w r. 1895|6 wzrosła o 7

w r. 1894|5 wzrosła o 10

Zastępców nauczycieli rzymsko i grecko kat. obrządku
było w r. 1899|900 na stałych posadach 99

a więc liczba nauczycieli zwiększyła się o 19

w r. 1899|900 zmniejszyła się o 4

w r. 1898|9 natomiast wzrosła o 18

Liczba nauczycieli religii wyznania Mojżeszowego
przez odpowiednio kwalifikowanego nauczyciela wy-
nosiła w szkołach pospolitych 4 i więcej klasowych
szkołach wydziałowych 34
czyli o 3
mniej niż w r. poprzednim.

W r. 1899|900 i 1898|9 wynosiła liczba tychże
nauczycieli 37

w r. 1898/9 zmniejszyła się ich liczba o	3
w r. 1897/8 o	5
w r. 1896/7 o	4
Liczba tymczasowych nauczycieli religii Mojżeszowej wy- nosiła w r. 1900 1	13
a zatem więcej aniżeli w r. 1898 9 o	7
w r. 1899 900 wzrosła o	3

Rubr. 1. poz. 4.

Na remuneracyę za udzielanie nauki religii pro- ponuje komisya		100.000 K.
czyli o	5,500	
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901 o	15 396	mniej
od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków z r. 1901.		

Zamknięcie rachunku z r. 1901 wykazuje w tej pozycji przekroczenie . . . . . 15.396 K.

w skutek udzielania nauki religii w większej liczbie szkół niż w preliminarzu przewidziano.

Komisya przekroczenie powyższe uważa za usprawiedliwione, uważając bowiem religię za fundament wychowania a uregulowanie jej nauki za nieodzowny warunek skutecznego działania szkoły, podnosiła komisya zawsze z naciskiem potrzebę wyższego wydatku na ten cel. A jakkolwiek i w roku bieżącym przekroczenie kredytu w tej pozycji jest prawdopodobnem, nie podniosła komisya kredytu na ten cel w tem przypuszczeniu, że to przekroczenie da się pokryć z oszczędności w innych pozycjach i rubrykach.

Nauczycieli religii rzym. i gr. kat. obrządku za remunera- cją było w r. 1900 1	216
czyli o	10
więcej niż w roku poprzednim.	

Liczba nauczycieli religii rzym. kat. obr. i gr. kat. za remuneracją:	
w r. 1899/900 zmniejszyła się o	3
w r. 1898 9 wzrosła o	12
w r. 1897 8 o	29
w r. 1896/7 o	45
w r. 1895 6 o	14
w r. 1894 5 o	4

Nauki religii ewangelickiej udzielało w r. 1900|1
w szkołach ludowych publicznych nauczycieli 2
czyli tylu, co roku zeszłego

Liczba nauczycieli religii mojżeszowej za remuneracją wynosiła w r. 1900 1	21
czyli wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o	3
w r. 1899 900 wzrosła o	1
w r. 1898 9 pozostała niezmienną	
w r. 1897 8 wzrosła o	3

W szkołach jedno, dwu i trzechklasowych udzielało nauki religii z tytułu duszpasterskiego w r. 1900 1 księży	3.289
Liczba ich przeto o	
zmniejszyła się o	44
w r. 1899 900 zwiększyła się o	96
Liczba księży udzielających nauki religii w powyżej wymienionych szkołach zmniejszyła się w r. 1898 8 o	1
w r. 1897 8 zwiększyła się o	124
w r. 1896 7 zmniejszyła się o	119
w r. 1895 6	147
w r. 1894 5	164

Zmniejszanie się liczby księży udzielających nauki religii z tytułu duszpasterskiego w latach 1894—6 i 1901 wywołało w łonie komisji wielkie zaniepokojenie. Komisya wyraziła nadzieję, że Rada szkolna krajowa przedstawi Ordynaryatowi Biskupiemu potrzebę zbadanie tego stanu rzeczy i starać się będzie mu zaradzić, że też wynik tych starań poda do wiadomości Wysokiego Sejmu.

Liczba szkół publicznych, w których nauczyciele całkowicie udzielali nauki religii wynosiła w r. 1900 1	276
czyli zwiększyła się o	3
w r. 1899 900 zmniejszyła się o	30
w r. 1898 9 zwiększyła się o	53
w r. 1897 8 zmniejszyła się o	7
w r. 1896 7 zwiększyła się o	19
w r. 1895 6 zwiększyła się o	14
w r. 1894 5 zmniejszyła się o	49

Liczba nauczycieli religii Mojżeszowej w szkołach ludowych 1—3 klasowych wynosiła w r. 1900 1	25
czyli mniej o	3
aniżeli w r. 1899 900	
w r. 1899 900 zmniejszyła się o	9
W r. 1898 9 zwiększyła się o	4

Liczba tychże nauczycieli w r. 1897 8 zmniejszyła się o	2
w r. 1896 7 zmniejszyła się o	19

Z początkiem bieżącego roku szkolnego ustanowiono dwie posady nauczycieli religii mojżeszowej.

Na zwiększenie liczby nauczycieli religii wyznania Mojżeszowego wpłynie niewątpliwie w rubryce 12 sub. w. wykazana subwencya dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii Mojżeszowej w szkołach ludowych.

Rubr. 1. poz. 5.

Na dodatki pięcioletnie na czycieli	630.000 K.
czyli o	20.000
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901 a o	24,315 mniej

od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków z r. 1901.

W obliczeniu tego wydatku na pod tawie kwoty na rok 1901 preliminowanej, uwzględniła Rada szkolna krajowa przeciętny roczny wzrost 20.000 K.

Układała jednak preliminarz na r. 1901 przed zamknięciem rachunku r. 1901.

Rzeczywista kwota wydatków w tej pozycji w r. 1900 wynosiła	595.541
a zestawienie wydatków z r. 1901 wykazuje w tej pozycji przekroczenie wydatków w kwocie	44.315

z powodu przyznania większej liczby datków pięcioletnich i powiększenia liczby nauczycieli, kwota pierwotna przez Radę szkolną krajową obliczona na mocy ustawy rosnąc, na niezawisłe od woli Rady szkolnej zwiększenie się rzezonego wydatku wystarczyć nie może.

Komisyja mniema, że prawdopodobne przekroczenie w tej pozycji da się pokryć z oszczędności w innych pozycjach.

Rubr. 1. poz. 6.

Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	200.000 K.
czyli mniej od kwoty wykazanej w zestawieniu rachunków z r. 1900, które wykazuje przekroczenie	38.030

z powodu tego, że wysokość renumeracji za godziny nadobowiązkowe podniosła się wskutek podwyższenia płac nauczycieli, kwota na r. 1902 preliminowana jest o	30.000
wyższą od kwoty przyjętej na ten cel na r. 1901.	

Na podwyższenie kwoty na ten cel przeznaczony wpłynęło zaprowadzenie nauki podzielnej.

Rubr. 1. poz. 7.

Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych	50.000 K.
czyli tyle ile przyjęto na r. 1901	
a o	9.938 mniej

W tej pozycji nastąpiło w r. 1901 przekroczenie	9.939
z powodu, że okazała się potrzeba zastępstwa większej liczby nauczycieli urlopowanych.	
od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1901.	

Wedle wniosków komisji budżetowej wynosić będą wydatki Rubryki I. na płace i dodatki	8,580.000 K.
--	--------------

czyli o	347.500 K.
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901.	
a o	211.694
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1901.	
Zamknięcie rachunków z r. 1901. wykazuje w poz.	
1, 2, 4, 5 i 7 przekroczenie w kwocie	160.635
Skompenzowane oszczędnością w pozycji 3	25.124
W ogóle przeto przekroczenie preliminarza na r. 1901 wynosi w rubryce I.	135,811

Rubryka II, Remuneracye i zasiłki.

Rub. II. poz. 8.

Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli 44.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901, i w tymże roku wydano

Rub. II. poz. 9.

Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa :		
1) Na 4 kursa wakacyjne dla niekwalifikowanych sił nauczycielskich	po 2700 K.	
razem	10.800 K.	
2) Na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich :		
a) całoroczny kurs rolniczy	6.000 K.	14.000 K.
b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze	7.000 K.	
c) kurs uprawy tytoniu	1.000 K.	
Razem		24.800
czyli o		20.800
więcej od kwoty przyjętej na ten cel na r. 1901,		
a o		19.300
więcej od kwoty wykazanej w prowizorycznym zamknięciu rachunków za r. 1901.		

Przekroczenie kwoty budżetem wyznaczonej wynosi w tej pozycji 1.500 K.

Podwyższenie wydatku w pozycji 9 jest wynikiem uchwalonej przez Sejm na wniosek komisji budżetowej w r. 1901 rezolucji, wzywającej Radę szkolną krajową, aby w celu utworzenia kilku kursów wakacyjnych nauczycielom tymczasowym pomocniczym przygotowanie do egzaminu kwalifikacyjnego ułatwiających, wstawiła do preliminarza fundu-zu szkolnego na r. 1902 dotację potrzebną na utrzymanie rzeczonych kursów i zasiłki dla nauczycieli biorących w nich udział.

Dalsze podwyższenie wydatku w tej pozycji proponuje Rada szkolna, aby odpowiedzieć wykazywanej często w Sejmie potrzebie wzmocnienia praktycznego a szczególnie rolniczego kierunku w szkołach ludowych.

W słusznem ocenieniu pełnej poświęcenia pracy Zgromadzeń zakonnych nad szkołami ludowymi, której w Bawaryi i w Solnogradzie nawet przeciwnicy tychże Zgromadzeń oddają pochwały i w ocenieniu pożyteczności tych ochronek, które z nakłą łączą cele wychowawcze, przedstawiała komisya budżetowa w dawniejszych spra-

wozdaniach Radzie szkolnej krajowej potrzebę poparcia działalności ochronek i możliwości umieszczenia szkoły w budynku Ochronki lub klasztoru, tam, gdzie na szkołę publiczną nie ma odpowiedniego lokalu i tenże lokal blisko dostarczonemu być nie może.

Co się tyczy nominacji osób zakonnych nauczycielkami, to Rada szkolna krajowa nie oddaje żadnej szkoły publicznej Zgromadzeniu zakonnemu jako takiemu; wobec braku nauczycieli jednak zgadza się Rada szkolna na mianowanie osób zakonnych nauczycielkami szkół publicznych, o ile wykazują się przepisaną kwalifikacją nauczycielską. Dla władzy szkolnej osoba taka jest jednak tylko nauczycielem i podlega wszystkim przepisom obowiązującym nauczycieli.

Komisja budżetowa wyraziła po raz trzeci nadzieję, że Rada szkolna krajowa w celu umożliwienia Zgromadzeniom zakonnym przygotowania do egzaminu kwalifikacyjnego przy rozdziale zasiłków na kursa wakacyjne, uwzględni pracujące około wychowania publicznego zakonnice.

Powiększenie liczby kursów wakacyjnych umożliwi też Radzie szkolnej krajowej w przyszłości otworzyć osobny kurs wakacyjny dla zakonnice przy jednym z istniejących klasztorów.

W sprawie ochronek połączonych ze szkołami udzielił JW. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej komisji następujących wyjaśnień:

Sprawa urządzania ochronek dla dzieci klas pracujących podlega tym samym przepisom, jakie są wydane co do zakładania i utrzymywania tak zwanych ogródków Freblowskich. Normuje ją rozporządzenie:

„Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 22 Juni 1872 Zl. 4711 in Betreff der Kinder-ärten und der damit verwandter Anstalten.“ (Reichsgesetzblatt Nr. 108, Verordnungsblatt des M. für K. u. U. v. J. 1872, Nr. 52.“)

Zakłady takie mogą być:

- a) albo samoistne,
- b) albo połączone ze szkołami ludowymi.

W razie połączenia ad b) kierownik lub kierowniczka szkoły ma kierowniczy nadzór zwierzchniczy także nad ogródkiem dziecięcym (ochronką).

Zakład dziecięcy samoistny musi mieć osobną kierowniczkę, która powinna posiadać albo:

- a) świadectwo dojrzałości z ukończonego seminaryum nauczycielskiego, albo
- b) patent uzdolnienia na mistrzynię zakładu Freblowskiego i dowody dwuletniej praktyki w dobrze urządzonym ogródku dziecięcym. W razie wykazania takiej praktyki Minister daje dyspensę od wykazywania się świadectwem dojrzałości.

Dla wykształcenia mistrzyń istnieją 3 kursa osobne przy żeńskich seminaryach nauczycielskich we Lwowie, w Krakowie i w Przemyślu. (Kurs jednoroczny.)

Nadto każda osoba 17-letnia może odbyć w ogródkach, połączonych z tymi kursami lub w innych zakładach tego rodzaju 3-miesięczną praktykę i uzyskać na mocy osobnego prywatnego egzaminu świadectwo uzdolnienia na mistrzynię.

W kraju naszym zakładanie takich instytucji pozostawione jest wyłącznie inicjatywie prywatnej. Publiczne (utrzymywane z funduszków gminnych) ogródki i ochronki istnieją tylko we Lwowie i w niektórych nielicznych miastach.

Najczęściej opiekują się ochronkami komitety dobroczynne a ogródki są zwykle przedsiębiorstwami osób prywatnych.

Na prowincyi istnieją ochronki tam, gdzie osoby prywatne postarają się o pomieszczenie (budynek, ogród itd.) i o zapewnienie środków utrzymania dla mistrzyń. N. p. w Rzepniecach, w okręgu buczackim, gdzie ochronkę utrzymuje Hrabina Wolańska. Prowadzą ją Służebniczki.

Egzaminu kwalifikacyjnego mistrzynię zdawać nie mogą. Wyjątek w tym razie, jeżeli na mocy wyraźnego upoważnienia ze strony Rady szkolnej krajowej uczą w jakiej szkole publicznej jako nauczycielki przez 3 lata. W tym razie można od Min. wyzn. i ośw. uzyskać dyspensę od matury.

W ochronkach wszelka formalna nauka szkolna jest zabroniona.

Może być jednakże ochronka, połączona z 1 lub 2 klasową szkołą, w której dzieci od 4—6 lat pozostają w ochronce a potem przez 2 lata pobierają od nauczycielek z kwalifikacją naukę początkową. W tym razie musiałyby jędoakże na dalsze 4 lata przejść do szkoły publicznej, istniejącej w miejscu.

Że Rada szkolna krajowa, jak oświadczył JW. Pan Wiceprezydent Rady szkolnej ochronki kierowane przez zakonnice otoczy największą życzliwością i opieką, to nie ulega najmniejszej wątpliwości. Byłoby rzeczą nader wskazaną, aby osoby kierujące ochronkami miały pewną kwalifikację fachową, którą z łatwością mogłyby uzyskać, uczęszczając choćby tylko przez 3 miesiące na kursy freblowskie przy naszych seminariach nauczycielskich żeńskich. W tym kierunku mogłyby dyrekcje tych seminariów otrzymać stosowne polecenie celem ułatwienia kandydatkom warunków przyjęcia.

Bubr. II poz. 10.

Na kursa wakacyjne nauki zręczności dla nauczycieli, a to:

a) 2 kursa ślōjdu drzewnego	3.200 kor.	
b) 1 kurs koszykarstwa	1.600 „	6.400 kor.
c) 1 kurs kartoniarstwa	1.600 „	

czyli o . . . . . 3.200 kor.

więcej, aniżeli przyjęto na r. 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano.

W r. 1900 odbyły się wakacyjne kursa nauki zręczności w Krakowie i Sokalu celem przysposobienia nauczycieli do udzielania tego przedmiotu w szkołach ludowych pospolitych. Na każdy z tych kursów powołano 15 nauczycieli. W r. 1902 zamierza Rada szkolna krajowa urządzić od 1 do 14 września 1902 w c. k. państwowej szkole przemysłowej we Lwowie sześciotygodniowy kurs nauki zręczności dla nauczycieli.

Nauki zręczności udzielano w r. 1900/1 w . . . . . 224 szkołach ludowych publicznych.

Liczba szkół, w których udzielano nauki zręczności <i>zmniejszyła się</i>	
w r. 1900/1 w porównaniu z r. poprzednim o	1
w r. 1899/900 o	3
w r. 1898/9 o	12

Żałować należy, że liczba szkół, w których udzielają nauki zręczności, nie tylko się nie zwiększa, ale że w trzech ostatnich latach jest zmniejszenie, a to tembardziej, że nauka zręczności we wielu szkołach szła dobrze i dzieci do szkolnej nauki zachęcała. W przyszłości oczekiwać należy większych ofiar ciał samorządnych na ten cel.

W r. 1901 uchwalił Sejm następującą rezolucję:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z c. k. Radą szk. obmyślał środki, jakby można kandydatom, którzy ukończyli seminarjum nauczycielskie z dobrym postępem i odznaczyli się zamiłowaniem do nauki gospodarstwa, umożliwić wyższą szkołę w Dublinach, wykształcenie na zawodowych nauczycieli gospodarstwa w seminariach nauczycielskich.

Komisya przypomina Radzie szkolnej kraj. wykonanie tej rezolucyi.

Sejm uchwalił w r. 1901:

Sejm wzywa Radę szkolną krajową, ażeby do preliminarza funduszu szkolnego na r. 1902 wstawiła następujące pozycye:

1) na zapomogi dla nauczycieli powoływanych na kursa specjalne, urządzane dla nich celem wykształcenia się głównie w sadownictwie, uprawie tytoniu, koszykarstwie, kartonowaniu.

2) na subwencye dla tych szkół, w których urządza się warsztat ślōjdu, koszykarstwa, gospodarstwa kobiecego itp., gdzie czynniki miejscown część wydatków pokrywają, ale całego pokryć nie są w stanie.

Rezolucyę powyższą Rada szkolna wykonała i obiecuje sobie z rzeczonyh kursów pożądany skutek.

Sejm odsłała petycyę 927/615 Koła Towarzystwa Szkoły ludowej w Brzeżanach o subwencyę na rzecz korpusów wakacyjnych.

Rubryka II. poz. 11.

Remuneracya na naukę robót ręcznych		41.000 k.
czyli o	9.000 k.	
mniej od kwoty przyjętej na r 1901 a o	7.603 „	mniej
od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1901.		

Oszczędności w zamknięciu rachunków z r. 1901 wynoszą w tej pozycji . . . . . 1.397 „

zmniejszenie się wydatku na ten cel wynika z tego powodu, że zachodzi coraz mniejsza potrzeba przyjmowania w tym celu osobnych nauczycielek robót za osobną remuneracyą, gdyż w przeważnej ilości szkół czy to na posadzie etatowej, czy to na posadzie nadetatowej znajduje się nauczycielka, która z obowiązku i bez osobnego wynagrodzenia prowadzi naukę robót ręcznych.

W r. 1900/1 udzielano nauki robót ręcznych w 3,069 szkołach, czyli o 133 szkołach więcej, aniżeli w r. poprzednim.

W r. 1899/900 liczba szkół, w których udzielano nauki kobiecych robót ręcznych zwiększyła o się 66.

W r. 1899/900 o 140

Zamknięcie rachunków z r. 1901 wykazuje w pozycji 10 przekroczenie		1.500 „
Skompenzowane zaoszczędzeniem w pozycji 11		1.397 „

Przekroczenie kwoty budżetem wyznaczonej w tej pozycji wynosi przeto . . . . . 103 k.

Rada szkolna krajowa wydała w sprawie nauki robót ręcznych kobiecych w szkołach ludowych dnia 10 maja 1902 następujące rozporządzenie.

W szkołach mieszanych mogą c. k. Rady szkolne okręgowe poruczać naukę robót ręcznych kobiecych osobnym nauczycielkom za remuneracyą z funduszu szkolnego krajowego, bez osobnego pozwolenia c. k. Rady szkolnej krajowej, jeżeli w szkołach niema nauczycielki klasowej, etatowej lub nadetatowej, która w myśl §. 87. Regulaminu dla szkół ludowych obowiązana jest do udzielania nauki tego przedmiotu.

Nauczycielka klasowa ma udzielać tej nauki w zakresie obowiązkowych 30-tu godzin tygodniowo a w razie potrzeby także w godzinach nadobowiązkowych.

Jeżeli nauczycielka klasowa uczy już innych przedmiotów w godzinach nadobowiązkowych i nauki robót kobiecych objąć nie może, lub też z innych na uwzględnienie zasługujących powodów, mając już pełną liczbę godzin, o zwolnienie od tej nauki prosi, albo wreszcie jeżeli klasa, którą ta nauczycielka prowadzi, oddalona jest znacznie od głównego budynku szkolnego, w takim razie może c. k. Rada szkolna okręgowa przedstawić c. k. Radzie szkolnej krajowej wniosek o poruczenie tej nauki osobnej nauczycielce.

Naukę robót ręcznych kobiecych w szkołach 1- 2- lub 3-klasowych powierzać mogą Rady szkolne okręgowe żonom lub córkom nauczycieli z nimi zamieszkałym, których stopień inteligencji daje rękojmię, że z zadania dobrze się wywiążą. Natomiast poruczanie tej nauki osobom nie mającym ze szkołą nic wspólnego jest niedopuszczalne, a c. k. Rada szkolna krajowa odmówi takim nauczycielkom stanowczo remuneracyi.

Ustanowiona do udzielania nauki robót ręcznych kobiecych osobna nauczycielka może udzielać tej nauki tylko w szkole znajdującej się w miejscu jej zamieszkania. Poruczanie nauki robót jednej i tej samej nauczycielce w dwóch lub więcej szkołach, położonych w innych miejscowościach, jest wzbronione.

Według powyższych uchwał wynosić będą wydatki Rubryki II.

Remuneracye i zasiłki		116.200 „
czyli o	15.000 „	więcej
od kwoty na ten cel przyjętej na r. 1901 a o	14.897 „	więcej
od kwoty wykazanej zamknięciami rachunków z r. 1901.		

Rubr. III. poz. 12.

Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . . . . . 13.000 k
czyli tyle uchwalono na r. 1901, i w tymże roku rzeczywiście wydano.

Rubryka IV. Dodatki i dary z łaski.**Rubr. IV. poz. 13.**

Dodatek stały do funduszu szkolnego emerytalnego . . . . . 25.600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i 1901 rzeczywiście wydano.

Rubr. IV. poz. 14.

Interkalarya, przydające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za pierwszy kwartał w razie opróżnienia posady nauczycielskich . . . . . 50.870 „
czyli o . . . . . 733 k. więcej
od kwoty uchwalonej na r. 1901 a o . . . . . 872 k. więcej od
kwoty rzeczywiście w tymże roku wydanej.

Rubr. IV. poz. 15.

Na emerytury nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacji szkół wydatek nadzwyczajny . . . . . 51.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, ...
a o . . . . . 1848 k.
więcej, aniżeli wykazuje zamknięcie rachunków za r. 1901 wedle którego w tej pozycji zaoszczędzono . . . . . 1848 k.
z powodu niepobrania należności w r. 1901 i wstrzymania poborów wskutek śmierci.

Poz. 16. Dary z łaski.

Dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli,
a to :

a) stałe wedle wykazu dołączonego do preliminarza krajowego 11.240 k.18
b) jednorazowe . . . . . 6000 k.
17.240 k.
czyli o . . . . . 400 k.
więcej od kwoty przyjętej na ten cel w preliminarzu na r. 1901, a o . . . . . 3408 k.
więcej od wykazanej w zamknięciu rachunków wynikłości z r. 1901, wedle którego zaoszczędzono w tej pozycji . . . . . 3007 k.

Sejm odsyła do Rady szkolnej krajowej w celu załatwienia w granicach kredytu w tej pozycji przyzwołonego następujące petycje :

Petycje wdów po nauczycielach :

<u>871</u>	Stanisławy Kutna,
564	
<u>1100</u>	Karoliny Orłowskiej,
742	
<u>696</u>	Petroneli Tymoczko,
427	
<u>1101</u>	Elżbiety Sowińskiej,
743	
<u>114</u>	Cyryli Płazek,
756	
<u>1134</u>	Emilii Seroiczekowskiej,
776	
<u>1034</u>	Barbary Zopatowej,
706	
<u>981</u>	Anny Hawryszkiewiczowej,
654	
<u>988</u>	Maryi Gadowej,
661	
<u>989</u>	Anastazyi Dyrzowej,
662	
<u>999</u>	Maryi Burszlynowej,
672	
<u>1029</u>	Barbary Gromadkowej,
701	
<u>262</u>	Emilii Babiarskiej,
117	
<u>298</u>	Leotyny Nazarkiewiczowej,
140	
<u>621</u>	Eleonory Gabrygelowej,
354	
<u>706</u>	Stanisławy Kalamarzowej,
437	
<u>643</u>	Klementyny Floryanowej,
376	
<u>804</u>	Maryi Januszkiewiczowej.
504	
<u>782</u>	Anny Nadragowej,
482	
<u>891</u>	Ludwiki Olszewskiej,
582	
	Oraz nauczycieli
<u>809</u>	Józefa Górkiwicza,
509	
<u>1028</u>	Piotra Jacewiuka,
700	
<u>1006</u>	Seweryna Gudzia,
678	

<u>934</u>	Franciszka Kozdrasia,
622	
<u>444</u>	Antoniego Korniatkiewicza,
206	
<u>777</u>	Karola Siarkiewicza.
477	
802	Dymitra Więckowskiego,
<u>502</u>	Franciszka Kokoszyńskiego,
	do Rady szkolnej krajowej do załatwienia.

Według powyżej wymienionych uchwał Komisji wynosić będą wydatki rubryki IV. na dodatki i dary z ta- ski zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej	98 710 k.
a mianowicie zwyczajne	98.710 „
nadzwyczajne	5.000 „
czyli o	1148 k.
od kwoty przyjętej na r. 1901, a o	4.900 „ więcej
od zamknięcia rachunków z r. 1901 wedle którego łączna oszczędność w poz. 14, 15 i 16 wynosi	5.084 k.

Rubr. V. poz. 17.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół wydatek zwyczajny	200.000 kor.
czyli tyle, ile uchwalono i wydano w r. 1901	
a oprócz tego wydatek nadzwyczajny	200.000 kor.
	<u>Razem 400.000 kor.</u>
czyli o	300.000 kor.

więcej, aniżeli uchwalono na r. 1901 i w tymże rzeczywiście wydano.

W r. 1901 uchwalił Sejm następującą rezolucję:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w przyszłym preliminarzu w rubr. V. poz. 17. „Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół“ oprócz zwyczajnej kwoty 200.000 k. wstawił nadzwyczajną dotacją 200.000 na pewien okres lat.

Podwyższenie wydatku na ten cel było wynikiem uchwalenia powyższej rezolucyi.

Proponując Sejmowi rzeczzone podwyższenie załatwiła komisya:
Petycyje:

<u>879</u>	Wydziału powiatowego w Kałuszu,
570	
<u>7121</u>	Reprezentacyi powiatowej w Trembowli,
1695	
<u>189</u>	Wydziału powiatowego w Kałuszu,
76	
<u>510</u>	Rady powiatowej Brzeskiej,
272	
<u>535</u>	Gminy miasta Kołomyi,
297	
<u>539</u>	Wydziału Rady powiatowej w Kamionce,
301	

$\frac{572}{334}$ Wydziału Rady powiatowej w Tarnobrzegu,

$\frac{636}{369}$ Wydziału Rady powiatowej w Kosowie,

$\frac{638}{371}$ Wydziału powiatowego w Śniatynie,

o podwyższenie petycył na budowę szkół.

Sejm odsyła Petycye

$\frac{1108}{750}$ Gminy Rychwałd,

$\frac{185}{75}$ Rady gminnej w Łączkach,

$\frac{365}{558}$ Gminy Dulczówka,

o udzielenie zapomogi na budowę szkół do Rady szkolnej krajowej

Sejm odsyła Petycye

$\frac{694}{425}$ Jadwigi z Micińskich Łępkowskiej

w sprawie użycia funduszków przez ś. p. Ksawerego Polanowskiego na założenie szkoły ludowej w Równi przeznaczonej — do Wydziału krajowego do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Sejm przechodzi nad petycya

$\frac{283}{130}$ Gminy Wylewy

o odpisanie pożyczki na budowę szkoły do porządku dziennego.

W sprawie rozdziału rzeczonych zasiłków komisye wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Radę szkolną by pozycyi na zasiłki dla funduszków szkolnych miejscowych na budowę szkół tak zwyczajne jak nadzwyczajne przeznaczyła połowę na budowę szkół w miastach i miasteczkach a połowę w gminach wiejskich.

Wśród obrad komisji podniesiono, że fundusz krajowy w niedostatecznej mierze wypełnia ciężący na nim moralny i ustawą przepisany obowiązek przyczyniania się do budowy szkół i że środki na ten cel przyzwolone nawet jeśli się uwzględni podwyższenie w r. b. są niedostateczne. Podwyższenie niniejszego kredytu w razie możliwości uznano za pożądane.

Komisya budżetowa podnosiła niejednokrotnie potrzebę planów warunkom naszego kraju odpowiadającym i zaleciła jak największą oszczędność i jak najściślejszy nadzór nad wykonaniem budowli. Na zbytek w tym kierunku wobec niepomyślnego stanu materialnego u nas nie stać, walczyć z nim też należy nawet tam, gdzie gminy chcą stawiać zbytkowne budynki własnym kosztem. Od czasu, w którym kraj do budynków szkolnych w znaczniejszej mierze się przyczynia, wzmocnił się w niektórych okolicach prąd do stawiania budynków większych i droższych, aniżeli niezbędna potrzeba tego wymaga. Stąd też stwierdzić należy, że Rada szkolna krajowa starając się w tej mierze o jak największą ścisłość, odmawiając obliczeniom za wysokim zatwierdzenia znosząc kilkakrotnie wyniki licytacyi i przestrzegając szczerze, aby ani funduszu krajowego ani stron konkurencyjnych zbytecznie nie obciążano, działa po myśli komisji budżetowej. Środki materialne nie pozwalają nam bowiem trzymać się pod względem rozmiaru i sposobu wykonania szkół w tym względzie stopy w innych bogatszych krajach przyjętej, w których zresztą, jak n. p. we Francyi zwrot do ograniczenia kosztów budowli szkolnych zaczyna brać górę, ale nakazują nam zamknąć się w granicach warunków dla zdrowia uczniów, dla potrzebnego szkole światła i powietrza koniecznych. Za-

stosowując się do wskazówki zawartej w sprawozdaniu komisji budżetowej z r. 1898. C. k. Rada szkolna krajowa w r. 1900 w celu ostatecznego wyjaśnienia kwestyi podnoszonych w kraju co do wydanych przez siebie normalnych planów budynków szkolnych i usunięcia możliwych braków w tych planach zwołała konferencyę złożoną tak z ludzi zawodowych, jakoteż z obywateli obeznanych, mianowicie ze stosunkami wiejskimi.

Na tej konferencyi zastanawiano się w szczególności nad możliwem uproszczeniem budowy szkoły jednoklasowej murowanej i obniżeniem jej kosztów i wyrażono życzenie, aby w tym celu zamiast podłogi drewnianej, ustawionej na pustej konstrukcyi dla uniknięcia grzybu podłogę betonową.

Wskutek tego obniżyłaby się wysokość ścian budynku, a tem samem zmniejszyłaby się koszt budowy.

Odpowiadając temu życzeniu zarządziła Rada szkolna krajowa przerobienie planu szkoły jednoklasowej i wystawienie budynku szkolnego wedle tego przerobionego planu w jednej z gmin wiejskich powiatu lwowskiego a poczynione pod tym względem doświadczenie poda do wiadomości Wysokiego Sejmu i zużytkuje w dalszej akcyi budowlanej.

Podniesiono także w łonie komisyi, że zalecona w teraźniejszych planach budynków wysokość 3·8 m. w niektórych szkołach ze względu na ostrość naszego klimatu okazała się uciążliwą. W niektórych okolicach szkoły 3·8 m. wysokiej trudno należycie opalić.

Przypomnieć też należy, że niektóre kraje koronne odstąpiły od normy w rozp. z dnia 9. czerwca 1873 dz. rozp. kraj. Nr. 73 wskazanej. Rozp. Rady szkolnej krajowej niższo austriackiej z d. 3. stycznia 1874 L. 3145 Dz. u. kr. Nr. 6 przepisuje w §. 5 jedynie tylko wysokość 3·2 metrów.

Podniosły się także w komisyi skargi na sposób wykonania niektórych budowli szkolnych, n. p. szkoły w Rohatynie, w której kolandacye niedokładności budowy nie wykryły.

Wykazywano też w komisyi potrzebę wzmocnienia fachowych organów budownictwa w Radzie szkolnej krajowej.

Ilość szkół publicznych umieszczonych

1) w budynkach <i>bardzo dobrych</i> wynosiła w roku 1900 1	279
czyli o	28 mniej
aniżeli w poprzednim	
W r. 1899 900 było ich więcej w porównaniu z r. poprzednim o	38
„ 1898 9 zwiększyła się liczba bardzo dobrych budynków o	118
„ 1807 8 zwiększyła się o	40
„ 1896 7 zwiększyła się o	38
„ 1895 6 zwiększyła się o	22
2) w budynkach <i>dobrych</i> wynosiła w r. 1900 1	1194
czyli o	45 więcej
aniżeli w poprzednim.	
Liczba dobrych budynków w porównaniu z r. poprzednim	
w r. 1899 900 zwiększyła się o	46
„ 1897 8 zwiększyła się o	18
„ 1897 8 zwiększyła się o	4
„ 1696 7 zwiększyła się o	13
„ 1895 6 zmniejszyła się o	11
3) w budynkach <i>odpowiednich</i> wynosiła w r. 1900 1	858
a więc zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o	37
w r. 1899 900 w porównaniu z r. poprzednim zwiększyła się o	12
„ 1898 9 zwiększyła się o	22
„ 1895 7 zwiększyła się o	8
„ 1896 7 <i>zmniejszyła się o</i>	7
„ 1895 6 <i>zmniejszyła się o</i>	105

4) w budynkach nieodpowiednich wynosiła w r. 1900 1	657
a więc w porównaniu z poprzednim zwiększyła się o	11
w r. 1899 900 w porównaniu z r. poprzednim <i>zmniejszyła się o</i>	30
„ 1898 9 zwiększyła się o	8
„ 1897 8 zwiększyła się o	4
„ 1896 7 <i>zmniejszyła się o</i>	37

W sprawie budynków szkolnych udzielił JW. Pan Wiceprezydent Rady szkolnej komisji budżetowej następujących wyjaśnień:

Z kredytu na r. 1902 . . . . . 400.000 K.
wypadnie wypłacić

w r. 1902

a) dla <i>gmin wiejskich</i> na budowę szkół jednoklasowych	26.410 ³⁴ K.
na budowę 31 szkół więcejklasowych	108 831 ⁶³ „
b) dla <i>miast i miasteczek</i> na budowę 16 szkół większych	232.759 ⁶¹ „
Razem	368.001 ⁵⁸ K.

zostaje do dyspozycji 31.998⁴²

zarezerwowane dla gmin, w których dochodzenia potrzebne do wydania orzeczeń jeszcze na rok bieżący są w toku, względnie na pokrycie należności na budowy dawniej orzeczone a nie skończone.

Na r. 1903 wypadnie wypłacić

a) w gminach wiejskich 11 jednoklasowych	40.038 ⁴⁹	} 170.133 K. 46 h.
24 więcejklasowych	130.094 ⁹⁷	
b) w gminach miejskich 16 szkół	216.804 ¹²	
	386.937 ⁵⁸	
pozostaje do dyspozycji	13 062 ⁴²	

Ponieważ wiele szkół jednoklasowych ma klasy nadetatowe, lub tak znaczną frekwencję, że wypadnie je w najbliższej przyszłości przekształcić na więcejklasowe, przeto przystępuje się w tych gminach do budowy 2-klasowych szkół, czem się tłumaczy pozornie mniejsza liczba budynków dla 1 klasowych szkół.

Przeważnie wpływają nagle wnioski o budowy większe w gminach miejskich, podczas gdy gminy wiejskie obawiając się 120%⁰-wej prestacyi mniej się o subwencję ustawową zgłaszają. Warunki budowy w gminach wiejskich są też o wiele trudniejsze, co wpływa na znaczne podrożenie budowy także Rada szkolna krajowa w obec przesadnych kosztorysów, musi nieraz ociągnąć się z wydaniem orzeczeń, starając się już to o obniżenie kosztorysów, już to o to, by gminy, których 120%⁰ prestacya przy małej sile podatkowej pokrywa tylko nieznaczną część kosztów, przyjęła na siebie dobrowolnie nieco większą prestacyę. W wypadkach naglejszej potrzeby odstępuje Rada szkolna od tych targów, starając się budowy nie cierpiące zwłoki choć z większym zasiłkiem przyprowadzić do skutku.

Że jednak w granicach preliminarza trudno pogodzić choćby nieznaczną część podnoszonych żądań, niech służy za przykład szkoła w Buczaczu, której kosztorys przekracza kwotę 200.000 koron, podczas gdy 120 pre. prestacya gminy nie pokrywa nawet $\frac{1}{4}$ części kosztów. W wielu wypadkach przyjęty normalny plan budowy nie da się w danych warunkach zastosować, okazuje się bowiem zbyt kosztownym dla braku odpowiednich materiałów, które z daleka muszą być sprowadzane. W tych wypadkach pożądanym jest zastosowanie planów całkiem pojedynczych, umożliwiających budowę środkami, jakie są do dyspozycji. Jedną z najżywoźniejszych kwestyi jest także odpowiedni nadzór techniczny, czasem nader utrudniony. Kwestya ta wymaga uregulowania. Akcyja budowy szkół musi być rozłożona na dziesiątki lat, potrzeba więc koniecznie pomyśleć o sile pomocniczej technicznej, która byłaby odpowiedzialną za plany, kosztorysy tudzież za zwierzchni nadzór i za opinie o kosztach.

Rub. VI. poz. 18.

Na zasiłki dla funduszków szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół proponuje komisya zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej	10.000 k.	80.000 k.
czyli o		
więcej w porównaniu z preliminarzem na rok 1901 przyjętym o	35.342 k.	mniej
w porównaniu z kwotą rzeczywiście wydana w r. 1901		
przekroczenie budżetu w tej pozycji w r. 1901 o	45.343 k.	

nastąpiło z powodu wydania nowych orzeczeń przyznających gminom zasiłki na utrzymanie szkół ponad 10% prestacyi miejscowej.

Powodem podwyższenia rzeczonoego wydatku w porównaniu z preliminarzem na r. 1901 jest wzrost liczby szkół, oraz przeistoczenie szkół na więcejklasowe i nowoorganizowanie szkół ludowych.

Rubryka VI. poz. 19.

Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie:

a) wydatek zwyczajny	560 kor.
b) nadzwyczajny	640 "
Razem	1.200 "

czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 a o
 1.184 " |

więcej od kwoty rzeczywiście wydanej na ten cel w roku 1901

Zamknięcie rachunków za r. 1901 wykazuje oszczędność

 1.184 |

z powodu mniejszego wydatku na adaptację budynku.

Rubr. VI. poz. 20.

Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe	136 978 k.
czyli o	4 180 "
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901 a o	6.990 "
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków za r. 1901.	

Powiększenie tego wydatku jest wynikiem zorganizowania nowych szkół, zwiększenia się liczby klas przeistoczenia szkół na więcejklasowe, i otworzenia kilku kursów rolnych.

Zaoszczędzenie w tej pozycji wykazane w prowizorycznem zamknięciu rachunków z r. 1901 wynosi

 2.869 |

z powodu niepobrania należności przed końcem roku 1901 i opróżnienia posad.

Rubr. VI. poz. 21.

Na koszty nadzoru funduszków szkolnych miejscowych	12 000 k.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 a o	3.296 "
od wydatku na ten cel w r. 1901.	mniej

W myśl powyższych wniosków wynosić będą wydatki rubryki VI. na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół zwyczajne nadzwyczajne . . . . .

	229.538	"
	640	"
Razem	230.178 k.	
czyli więcej od uchwalonej na r. 1901 o	14 180	"
a od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z roku 1901 o mniej	31.194	"
Po skompensowaniu przekroczenia poz. 18 i 21 z oszczędnościami w poz. 19	43.639	"
	3.993	"
wynosi przekroczeniu w Rubryce VI w r. 1901	44 646 k.	

Rubr. VII. poz. 22.

Na przybory naukowe:

a) ogólnej natury	36 000 k.	
b) dla nauk praktycznych:		
1) na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych	3.500 k	}
2) na narzędzia dla ogrodów szkolnych	1.000 "	
3) na warsztaty i narzędzi do slöjdu	2.000 "	
4) na urządzenie pracowni koszykarskich	1.000 "	
5) na przybory do robót kartoniarskich	600 "	
6) na urządzenie gospodarstwa kobiecego	600 "	
Razem	8.700 "	
czyli o		44.700 k.
więcej od kwoty wydanej w r. 1901, i na tenże rok przyjętej.		7.780 "

Oprócz przyborów do nauki fizyki zakupowanych od firmy Rohrbeka we Wiedniu za kupuje Rada szkolna przybory naukowe w myśl życzeń komisji budżetowej w kraju, np. przybory do nauki chemii, rysunków i historii naturalnej u Złotnickiego we Lwowie.

Rubryka VIII poz. 23.

Na biblioteki okręgowe . . . . . 10.000 k.
czyli tyle, ile obliczono na y. 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano, a o więcej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1899.

Rubryka IX poz. 24.

Na konferencye okręgowe . . . . . 79.263 k.
czyli o . . . . . 3.024 więcej
od kwoty uchwalonej na r. 1901 o . . . . . 7.089 więcej
od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z roku 1901

Zaoszczędzenie w tej pozycji w r. 1901 wynosiło

4.065 K.

z powodu, że w konferencyach wzięła udział mniejsza liczba nauczycieli, niż preliminowano. a to wskutek opróżnienia posad nauczycielskich.

Liczba nauczycieli, która ma korzystać z konferencji wynosi

8.807 "

9 "

Koszta odnośne obliczono po na każdego nauczyciela.

 79.263 k.

Rubryka X poz. 25.

Na stypendya dla uczniów i uczennic seminariów nauczycielskich czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano

200.000 k.

Ponieważ Rząd do kilkakrotnych rezolucji Wys. Sejmu w niedostatecznej mierze się zastosował i do r. 1901 dawał jedynie tylko 60.000 k. na stypendya dla uczniów i uczennic seminariów nauczycielskich a w r. 1902 reskryptem Ministerstwa wyznań i oświaty z 16 kwietnia 1902 l 6922 kwotę tę pomimo podwyższenia wydatku na ten cel w budżecie państwa jedynie tylko na 65.000 k. podniósł, wnosi Komisya budżetowa następującą rezolucję:

1) Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd do podwyższenia subwencji na stypendya dla kadydatów szkół ludowych.

2) Sejm wzywa ponownie rząd do wstawienia w budżet państwa na r. 1903 kredytu na jak najprędzej założenie kilku nowych seminariów w Galicyi.

Rubryka XI. poz. 26.

Na rozmaite wydatki, a to:

a) na potrzeby szkół ogólnej natury czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i w tymże roku wydano.

3.000 K.

b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgow. czyli tyle, ile uchwalono na rok 1901 i w tymże wydano.

3.600 "

c) na wydawnictwo Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej czyli tyle, ile uchwalono na rok 1901 i w tymże roku wydano.

5.000 "

d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego czyli tyle, ile uchwalono na rok 1901 i w tymże roku wydano.

12.000 "

 Razem 23 600 K.

czyli tyle, ile uchwalono na rok 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano.
Rozp. z d. 6 lutego 1901 L. 2599 rozszerzyła Rada szkolna zakres Dziennika urzędowego ograniczony dotychczas do szkół ludowych i seminariów nauczycielskich na wszystkie szkoły podlegające jej zarządowi lub nadzorowi, a więc także na gimnazya, szkoły realne, handlowe i przemysłowe, publiczne i prywatne,

Rubryka XII poz. 27.

Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacje. Wydatki nadzwyczajne.	6.000	"
a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie, czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	3.000	"
b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	6.336	"
c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łącz. w Przemyśle czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901		
a o	330	"
mniej, aniżeli w tymże roku rzeczywiście wydano.		
d) dla szkoły żeńskiej P. P. Bazylianek w Jaworowie czyli tyle, ile uchwalono na ten cel w r. 1901 i wydano w r. 1901.	1.600	K.
e) dla szkoły Wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie, czyli tyle, ile uchwalono dla tej szkoły na r. 1901 i w tymże roku rzeczywiście wydano,	5.000	"
f) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	1.000	"
g) dla szkoły żeńskiej Augustyanek w Krakowie czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	1.400	"
h) dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymanej przez Towarzystwo pedagogiczne, czyli tyle, ile udzielono na r. 1901 i wydano w r. 1901	1.000	"
i) dla szkoły izraelskiej w Brodach, czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	12.000	"
k) dla internatu Panien Bazylianek we Lwowie czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	1.000	"
l) dla szkoły zręczności Oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie	600	"

	czyli tyle, ile uchwalono na ten cel w r. 1901 i wydano w r. 1901	
m)	dla szkoły sióstr Miłosierdzia w Rozdole czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	1.200 „
n)	dla szkoły sióstr Felicjanek w Besku czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	400 „
o)	dla szkoły izraelskiej w Tarnopolu czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	3.000 „
p)	dla szkoły sióstr Felicjanek w Uhnowie czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i wydano w r. 1901	600 „
r)	dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4-klasowej szkoły utrzymywanej przez SS. Felicjanki czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i w tymże r. rzeczywiście wydano	500 „
s)	dla szkoły w Belzie utrzymywanej przez SS. Felicjanki czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i w tym r. wydano	600 „
t)	dla utrzymywanego przez Zbór izraelski we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych	2.000 „

czyli o 1334 kor. więcej, aniżeli przyjęto na r. 1901 i w tym r. wydano

Przedkładając Wys. Sejmowi powyższe wnioski załatwiła Komisya Petycyj: $\frac{95}{3}$
Siostr Felicjanek z Uhnowa o subwencyę 600 koron.

Komisya wnosi:

Sejm odseła do Wydziału krajowego dla zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu preliminarza na r. 1903.

Petycje Sióstr Dominikanek w Rawie Nr. $\frac{642}{375}$ $\frac{478}{240}$ o subwencyę na rozszerzenie

nie budynku szkoły żeńskiej w Rawie.

$\frac{224}{211}$ urzędu parafialnego ob. łać. w Błozwi Górnej i urzędu gminnego w Wołczy dolnej
o zapomogę dla służebniczek.

$\frac{406}{117}$ Zgromadzenie Sióstr Urszulanek w Kołomyi o subwencyę na zapłacenie procentu od zaciągniętej pożyczki hipotecznej.

$\frac{96}{4}$ Siostr Felicjanek z Uhnowa o subwencyę na wygrzybienie budynku szkolnego

$\frac{435}{197}$ Zgromadzenie PP. Kanoniczek w Krakowie o subwencyę na utrzymanie szkoły.

$\frac{169}{56}$ Towarzystwo Ochronek w Samborze.

$\frac{639}{372}$ Siostr Bazylianek w Jaworowie o powiększenie subwencyi na utrzymanie szkoły
wydziałowej przy klasztorze w Jaworowie.

$\frac{712}{443}$ Zgromadzenie PP. Augustyanek w Krakowie o podwyższenie subwencyi.

$\frac{392}{168}$ Zgromadzenie Sióstr Najśw. Rodziny, z Nazaretu o stałą subwencyę na utrzymanie szkoły.

W myśl powyższych uchwał wynosić będą wydatki Rubryki XII. na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacje . . . . .

47 236 K.

czyli o . . . . .

666 mniej

od kwoty na ten cel na r. 1901 uchwalonej a o . . . . .

330 mniej od kwoty w tymże

roku rzeczywiście wydanej.

D o c h o d y.

Rubr. 1. poz. 1.

Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół

25.676 K.

czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, i w r. 1900 rzeczywiście pobrano. Kapitał rzeczony wynosi 584.659 kor., 187.800 w 4⁰/₀ procentowych w listach zastawnych Tow. kred. Ziemskiego, 135 000 koron w 4¹/₂⁰/₀ listach zastawnych Tow. kred. Ziemskiego, 26.400 koron w 4¹/₂⁰/₀ listach zastawnych Banku krajowego, 224 800 koron, w obligacjach galic. pożyczek krajowych 10.000 koron w 6 procentowych listach Zakładu kredytowego w Krakowie, a 659 koron 70 gr. w książeczkach Banku krajowego.

Rubr. 1. poz. 2.

Od 4⁰/₀ listów Zast. Gal Banku krajowego nom. wartość. 16.600 koron będących własnością majątku zarodowego

664 „

czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 i pobrano w r. 1900

W stanie efektów od r. zeszłego nie ma żadnej zmiany.

Rubr. 1. 3.

Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli wynoszących ogółem 1,013.433 k. Z tychże umieszczono 995.000 nominalnej wartości w papierach wartościowych, a mianowicie 73.300 w obligacjach galic. pożyczki z roku 1893, 876.900 koron w listach zastawnych galicyjskiego Banku krajowego, 43.000 koron w 4⁰/₀ listach zast. gal. Towarzystwa kr. ziemsk. 4000 koron w 4⁰/₀ obligacjach funduszu propinacyjnego a w kwocie 200 kor. w 4⁰/₀ losie państwowym z r. 1860, 16.333 koron w książeczkach Banku krajowego.— Kapitał wzrósł w porównaniu z r. 1901 o

1.321 „

40.573 K.

Dochód na rok 1901 będzie wynosił

czyli o . . . . . 88 K.
 więcej od dochodu przyjętego na r. 1901, a o . . . . . 325 „
 mniej od dochodu pobranego w r. 1900.

Rubr. I. poz. 4.

Poz. 4. 5% od kapitałów hipotekowanych na poszczególnych realnościach w walucie wie-
 deńskiej w kwocie . . . . . 41 K.
 czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901, a o . . . . . 1 K.
 aniżeli pobrano w roku 1900, kapitały wynosiły . . . . . 1950 „
 czyli tyle, ile w r. 1900.

Poz. 5. 5% od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej na dobrach Branice, Głęboka, Dojazdów w kwocie 51.130 zł. pol. 27 groszy . . . . . 1278 „
 czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 a o 1.153 koron
 mniej aniżeli rzeczywiście pobrano w r. 1900. Ró-
 żnica w porównaniu z r. 1900 jest wynikiem zale-
 głości dochodów w tymże roku.

Poz. 6. 5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej w kwocie 1.371 zł. p. 09 gr. . . . . 24 „
 czyli, tyle, ile przyjęto na r. 1901.

Poz. 7. 5% kapitałów hipotekowanych na rzecz poszczególnych szkół w kwocie 9.240 koron i 100 talarów . . . . . 483 „
 czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 a o . . . . . 423 „
 więcej aniżeli pobrano w r. 1900.

W moc powyższych uchwał Komisji zgo-
 dnie z wnioskami Wydziału krajowego powziętych,
 wynosić będą dochody Rubr. I. odsetki od kapi-
 tałów . . . . . 68.839 „
 czyli o . . . . . 88 „
 więcej od dochodu przyjętego na r. 1901. . . . . 1250 „
 a o . . . . .
 więcej od dochodu pobranego w r. 1900.

Rubr. II. Dochody z dóbr realności i innych praw.

Poz. 8. Czynsz z Ogrodu w Dunajowie . . . . . 2 „
 czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901.

Poz. 9. Czynsz z Ogrodu w Krukienicach . . . . . 1 „
 czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901.

Poz. 10. Czynsz z Ogrodu w Bieczu Komisya. nie prelinuje żadnego dochodu. Dochód w roku 1900 wynosił . . . . . 3 K.

Poz. 11. Czynsz wydzierżawionych gruntów

w Zagórz		10 K.
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 i pobrano w r. 1900		
<i>Poz. 12.</i> Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Pilźnie		704 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 a o		352 K. mniej
od dochodu z roku 1900		
<i>Poz. 13.</i> Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Skawinie		372 K.
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 a o	11 K.	
mniej od dochodu z tego źródła z roku 1900.		
<i>Poz. 14.</i> Od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego		324 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901.		
<i>Poz. 15.</i> Czysty dochód z gruntów i realności poszczególnych szkół		10.000 „
czyli tyle ile przyjęto na rok 1901 i pobrano z tego źródła w roku 1900.		
<i>Poz. 16.</i> wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron		32.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 i pobrano z tego źródła w r. 1900.		
W moc powyższych uchwał komisji powziętych zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego wynosić będą dochody z dóbr realności i innych praw,		43.416 „
czyli o	2 „	
mniej od kwoty na rok 1901 przyjętej, a o	334 „	mniej
od kwoty w roku 1900 z tego źródła pobranej.		

Rubryka III. Dodatki.

<i>Poz. 17.</i> Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne szkoły głównej		28 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 a o	29 „	
mniej aniżeli z tego źródła pobrano w roku 1900		
<i>Poz. 18.</i> Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie 1V. klasy przy szkole głównej		52 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1901 i pobrano z tego źródła w roku 1900.		
<i>Poz. 19.</i> Od gminy Cewkow część odsetek od majątku gminnego		210 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 a o	105 „	
więcej, aniżeli w roku 1900.		
<i>Poz. 20.</i> Od każdorocznego proboszcza obrz. łac. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa		84 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901 i pobrano w r. 1900.		

Poz. 21. Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. k. od właściciela obszaru dworskiego w Bolesławiu
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, a mniej o
aniżeli pobrano w roku 1900.

52 K.
53 K. mniej

Poz. 22. Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 26.618 na 2.530 zł., czyli 4.700 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1901 i pobrano na r. 1900.

198 K.

Poz. 23. Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 zł w. a.
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, a o
niż pobrano w r. 1900.

80 „
40 K. więcej

Poz. 24. Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gmin m. Białej na płace nauczycieli
czyli o
mniej aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1900, a o
mniej, aniżeli przyjęto na rok 1901.

760.000 K.
208.610 K.
210.000 „

Wedle wykazu A) dołączonego do zamknięcia rachunku za rok 1900 sprostowana należność prestaty szkolnych na płacę nauczycieli i potrzeby szkolne w kwotach ryczałtowych wraz z prestatą od gminy miasta Krakowa (12% od opłacanych podatków) wynosi ogółem . . . . . 1,026.620 „ 40 g.

Ponieważ wedle aktu LW. 2.948|1901 r. gmina Kraków od 1. stycznia począwszy opłaca prestaty szkolne nie w gotówce jako taka, ale w formie dodatków do podatków pobieranych wprost od wszystkich kontrybuentów, przeto uwidoczniona w powyższym wykazie należność tej gminy preliminuje się w rubr. III. poz. 26, a tu się potrąca .
pozostaje tedy . . . . .
i preliminuje się w zaokrągleniu 760.000 K.

266.565 K. 72 g.
760.054 K. 68 g.

Poz. 25. Zaległe z końcem roku 1894 prestaty szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych czyli o
mniej aniżeli przyjęto na r. 1901, a mniej o
od kwoty pobranej z tego źródła w r. 1900.

25.000 K.
15.000 „

Zaległe z końcem roku 1894 prestaty szkolne przyjęte od byłych funkcjonaryuszów szkolnych okręgowych wynoszą z końcem roku 1900 jeszcze sumę . . . . .

156.641 K. 73 „

W roku 1900 uiszczono z tego tytułu 27.931 K. 86 h. zaś w I. półroczu 1901, 12.852 K. 39 h. — Dla braku innej podstawy opierając się na tych wynikłościach preliminuje się na rok 1902 przypuszczalny dochód z tego tytułu w kwocie 15.000 K.

Wysoki Sejm odsła Petycyę $\frac{893}{584}$ Gminy Nowego Sącza.

$\frac{736}{464}$	Reprezentacyi gminy Zwertów,
$\frac{623}{356}$	Zwierzchności gminy w Uścieczku,
$\frac{972}{646}$	Wydziału Rady powiatowej w Husiatynie,
$\frac{879}{570}$	Gminy miasta Ropeczyce,
$\frac{1099}{741}$	Magistratu miata Buczacza,
$\frac{1015}{687}$	Gminy miasteczka Obertyn,
$\frac{165}{52}$	Gminy miasta Grybowa,
$\frac{269}{124}$	Gminy Kupienina,
$\frac{430}{192}$	Gminy Maszkienic,
$\frac{431}{293}$	Gminy Woli Dembińskiej,
$\frac{475}{287}$	Gminy Kidałowic.

O znizeniu prestacyi szkolnych do Wydziału krajowego do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi Sejmowej.

poz. 26.	Dodatek do podatków od gminy i obszarów gworskich	1.440.000 K.
	czyli o	270.00 »
	więcej od kwoty uchwalonej na r. 1901, a o	271.731 »
	więcej od kwoty pobranej w r. 1900.	

Sprostowana należyżość dodatków do podatków od gmin, obszarów i innych stron na rok 1900 wymierzona na podstawie nowych ustaw podatkowych wynosi wedle przedłożonych przez c. k. Urzędy podatkowe wykazów ogółem 1,172.804 K. 40 g. do tego należyżość gminy miasta Krakowa o której mowa przy rubr. III. poz. 24 w kwocie

	266.565 » 72 »
razem	<u>1.439.370 » 12 „</u>

a w zaokrągleniu preliniuje się przypuszczalny dochód	1,440.000 K.
3 pre., dodatków okręgowy . . . . . czyli o	590.000 »
więcej aniżeli przyjęto na r. 1901, a o 8519 K. mniej,	15.000 »
aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1900.	

Sprostowana należyżość na rok 1900 3 pre., dodatków okręgowych wynosi wedle wykazów urzędów podatkowych ogółem sumę

	590.256 K. 04 g.
--	------------------

preliniuje się więc z tego tytułu przypuszczalny dochód w okragłej kwocie

	590000 K.
--	-----------

Według powyższych uchwał Komisji wynosić będzie suma. Rubr. III. Dodatki

	2,815.702 »
--	-------------

czyli o	60.000 K.
więcej od kwoty przyjętej w r. 1901 a o	51.733 >
więcej od kwoty w r. 1900 rzeczywiście pobranej.	

Rubryka IV. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . . . . . 5.670 K.
czyli tyle ile przyjęto na r. 1901 i pobrano w r. 1900

Rubryka V. Zapisy i darowizny — Wydział krajowy nic nie preliniuje.

<i>Rubryka VI.</i> Taksy od spadków		95.000 >
czyli o	10.000 >	
więcej aniżeli przyjęto na rok 1901 a o	235 >	
mniej od rzeczywistego poboru w roku 1900.		

Dochód powyższy preliniuje Wydział krajowy na podstawie ustawy krajowej z dnia 6. grudnia 1894 z uwzględnieniem wzrastającej co roku wynikłości.

Rubryka VII. Rozmaite wpływy. Przy tej rubryce Wydział krajowy wskutek życzenia Komisji budżetowej nie preliniuje żadnego dochodu.

<i>Rubryka VIII.</i> Stały dodatek z c. k. Skarbu	109.886 >
---	-----------

<i>Rubryka IX.</i> Zwroty zaliczek udzielonych gmi- nom na budynki szkolne z lat dawniejszych		3.570 >
czyli o	1.400 >	
mniej aniżeli przyjęto na rok 1901 a o	5.771 >	
mniej aniżeli pobrano z tego źródła w roku 1900		

Od roku 1876 po koniec roku budżetowego 1900 udzielono 556 zaliczek w kwocie 633.954 K. 52 h. po odpisaniu niezrealizowanych asygnat w kwocie 9.558 K. pozostaje rzeczywista suma zaliczek 624 396 koron 52 gr.

Po koniec roku 1900 zalega wypłata zaliczek w kwocie 6683 koron 99 gr.; z tego 3.533 koron 07 gr. zaległych z lat dawniejszych a 3.150 koron 92 gr. zaległości z r. 1899.

Na tych podstawach Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Liczba		SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycji		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			koron	
Wydatki.				
I.	1-7	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych	8,580.000	—
II.	8-11	Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenie kursów wakacyjnych, rolniczych i specjalnychh oraz remuneracye za roboty ręczne	116.200	—
III.	12	Koszta podróży i diety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	13.000	—
IV.	13-16	Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski	93.710	5.000
V.	17	Zasiłki dla funduszków szkolnych miejscowych na budowę szkół	200.000	200.000
VI.	18-21	Na zasiłki dla funduszków szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz koszta nadzoru funduszków szkolnych miejscowych	229.538	640
VII.	22	Na przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych	44.700	—
VIII.	23	Na biblioteki okręgowe	10.000	—
IX.	24	Na konferencye okręgowe	79.262	—
X.	25	Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminarjów nauczycielskich	200.000	—
Do przeniesienia			9,566.411	205.640

Liczba		SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			K o r o n y	
		Z przeniesienia	9,566.411	205.640
XI.	26	Na rozmaite wydatki	23 600	—
XII.	27	Na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	47.236
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	9,590.011	252.876
		<u>Ogółem . . . . .</u>	9,842.887	
		W porównaniu z kwotą uchwaloną na rok 1901	9,254.936	
		okazuje się wydatek większy o	587.951	
		a mianowicie:		
		Rubr. I. więcej o 347.500 K.		
		" II. " 15.000 "		
		" IV. " 1.133 "		
		" V. " 200.000 "		
		" VI. " 14.180 "		
		" VII. " 7.780 "		
		" IX. " 3.024 "		
		" XII. mniej o — 666 K.		
		Razem więcej o 588.617 K. mniej o 666 K.		
		Ogółem więcej jak wyżej o 587.951 K. co przy pojedynczych rubrykach i pozycjach szczegółowo wyjaśniono.		

Liczba		SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			K o r o n y	
		Dochody.		
I.	1-7	Odsetki od kapitałów	68.839	—
II.	8-16	Dochody z dóbr, realności i innych praw	43.416	—
III.	17-27	Dodatki	2,815 704	—
IV.	28	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych .	5.670	—
V.	29	Zapisy i darowizny	—	—
VI.	30	Taksy od spadków	95.000	—
VII.	31	Różne wpływy	—	—
VIII.	32	Dodatek z c. k. Skarbu państwa . . .	109.886	—
IX.	33	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych .	3.570	—
		<u>Suma dochodów</u>	3,142.085	—
		Z porównania z sumą wydatków	9,590.011	252.876
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	6,447.926	252.876
		<u>Razem</u>	6,700.802	
		W porównaniu uchwalonych dochodów na rok 1901	3,073.399	
		z preliminowanymi dochodami na rok 1902	3,142.085	
		okazuje się prawdopodobny wzrost dochodów o	68.686	
		a mianowicie :		
		Rubr. I. więcej o 88 K.		
		„ II. mniej o . . . . . 2 K.		
		„ III. więcej o 60.000 K. . . . . — „		
		„ VI. „ 10.000 „ . . . . . — „		
		„ IX. mniej o — „ 1.400 „		
		Razem więcej o 70.088 K. i mniej o 1.402 K.		

Liczba		SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			kron	
		<p>Wogóle więcej jak wyżej o . . . . . 68.686 K.</p> <p>Porównując zwiększone do- chody o . . . . . 68.686 K.</p> <p>ze zwiększonymi wydatka- mi o . . . . . <u>587.951 „</u></p> <p>okazuje się zwiększony nie- dobór o . . . . . 519.265 K.</p> <p>spowodowany zorganizowaniem 55 szkół nowych i rozdzielaniem 4 szkół przepelnionych, każdej na 2 szkoły; przekształceniem 72 szkół na więcejklasowe; obsadzeniem większej liczby posad nauczycie- lami kwalifikowanymi; wstawie- niem wyższych kwot do rubr. II. poz. 9 i 10 i do rubr. VII poz. 22 a to na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 8. lipca 1901., wre- szcie naturalnym rozwojem szkół w ogóle.</p>		

II. Sejm wstawia niedobór funduszu szkolnego w kwocie 6,700.802 do rubryk VII. pozycyi 73. budżetu na r. 1902.

Lwów 1. lipca 1902.

Sprawozdawca:

Kozłowski.

Prezes:

K. Budeni.

Budżet krajowy na rok 1902.

Lwów dnia 4-go lipca 1902.

Rubr VII. poz. 74.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o krajowym szkolnym funduszu emerytalnym na r. 1902.

Art. 54. ustawy z dnia 1. stycznia 1898 Dz. u. kr. T. III. Nr. 16 nakłada na Wysoki Sejm obowiązek badania zamknięcia rachunków zarządzanego w moc a t. 52. ust. kraj. z dnia 2. maja 1873 L. 251 Dz. ustaw kr. funduszu emerytalnego i udzielania odnośnych absolutoryów, a z tytułu przepisanego art 54 lit. g) pokrycia niedoboru rzeczonoego funduszu w miarę, o ile inne źródła w ustawie wskazane, a poniżej wyszczególnione na to nie wystarczają, który to fakt od r. 1891 corocznie się powtarza, posiada Sejm prawa wglądania w preliminarze funduszu emerytalnego.

Naturę prawną i powstanie funduszu emerytalnego przedstawiają szczegółowo sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 17. października 1887 L. W. 27.574|87 i z 22-go października 1888 L. 41.513|88 i sprawozdania Komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1891 i 1892.

Na znaczne podwyższenie wydatków wpłynęła uchwalona przez Wysoki Sejm ustawa z dnia 16 go czerwca 1898 Nr. 54. Cz. VII. Dziennika ustaw i rozporządzeń krajowych, zmieniająca art. 40 ustawy z dnia 1-go stycznia 1889 roku. „O stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych“ (Dziennik ustaw krajowych z dnia 17-go stycznia 1889 Cz. III. Nr. 16), która od 1-go stycznia 1899 roku obowiązuje.

Według powyższej ustawy dostaje nauczyciel niezdolny do służby po 35 latach pełną należność, a po wysłużonych 30 latach dostaje emeryt, jeśli osiągnął 60 lat życia również pełną należność.

Wedle wniosków Wydziału krajowego przyjętych przez Komisję budżetową

wydatki krajowego szkolnego funduszu emerytalnego	881.700 K.
wynoszą	110.000 „
czyli o	98 748 „
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej, a o	
więcej od wynikłości z roku 1900	
Dochody szkolnego funduszu emerytalnego	245.150 „

czyli o	102.560	„
mniej o wynikłości 1900 a o	12.733	„
więcej od kwoty na 1901 uchwalonej:		
Niedobór będzie wynosił	636.550	„
czyli o	201.308	„
więcej od wynikłości z roku 1900. a o	97.267	„
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej.		

Obliczenia wydatków Rubryka I. II. III. IV. na mocy art. 39, 40, 41, 43, 44, 45 46 i 47 ustawy z dnia 1. stycznia 1889 przez krajowy fundusz emerytalny pokrywane, opierają się na szczegółowych wykazach czasowych emerytur z uwzględnieniem trzechletniego przecięcia wydatków i naturalnego przyrostu. Wydatki rubryki V. i VI. proponowane na mocy art. 40, 44, 45 i 53 ustawy z dnia 1-go stycznia 1889 polegają na trzechletnim przecięciu wydatków z lat 1898 - 900. Wydatki rubryki VII. na koszt zarządu stanowią zwrot Etatowi skarbowemu kosztów za druki przez c. k. główną Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego corocznie spotrzebowane.

ROZCHODY.

Komisya wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

Rubr. I. Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek		70.000 K.
czyli o	8.000 K.	
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej a o	16.784 „	
więcej od wynikłości z roku 1901		
„ II. Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek		510.000 „
czyli o	64.000 „	
więcej aniżeli na rok 1901 uchwalono a o	94.948 „	
więcej od wynikłości roku 1900.		
„ III. Pensye dla wdów po nauczycielach		220.000 „
czyli	5.000 „	
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej a o	39.182 „	
więcej od wynikłości z roku 1900		
„ IV. Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach		50.000 „
czyli o	5.000 „	
więcej od kwoty na rok 1901 uchwalonej a o	7.960 „	
więcej od wynikłości z roku 1900		
„ V. Odprawy i kwartały pozgonne		30.000 „
czyli o	5.000 „	
więcej aniżeli uchwalono na rok 1901 a o	1.169 „	
mniej od wynikłości z roku 1900		
„ VI. Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek		1.600 „
czyli tyle ile uchwalono na rok 1901 a o	113 „	
więcej od wynikłości z roku 1900.		
„ VII. Koszta zarządu		100 „
czyli tyle ile na rok 1901 uchwalono		
„ VIII. Rozmaitych wydatków Komisya nie prelinuje, wydatki rzeczone bowiem są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w przebieżnych dochodach.		

DOCHODY.

Komisyja wnosi zgodnie z Wnioskami Wydziału krajowego.		
Rubr. I.	Odsetki od kapitałów	2.680 K.
	czyli tyle, ile preliminowano na r. 1901	
	a o	40 K.
	więcej od wynikłości z 1900.	
	Efekta wartościowe majątku zakładowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego wynoszą 67.100 K. 44 h., w listach zastawnych towarzystwa kredytowego ziemskiego, i książeczkach wkładowych kasy oszczędności. Stan majątku od r. 1899 się nie zmienił. Szczegółowe obliczenie odsetek zawiera wykaz A) do Sprawozdania Wydziału krajowego.	
II.	Datki stałe z funduszu szkolnego	25.600 „
	czyli te, ile pobrano z tego źródła w r. 1900 i przyjęto na r. 1901. Datki rzeczono pobiera fundusz emerytalny od funduszu szkolnego krajowego na podstawie §. 52 ustępu c. ustawy z 1. stycznia 1889.	
III.	Zapisy i darowizny — Komisyja nic nie preliminuje.	
IV.	Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich	50.870 „
	czyli o	830 K.
	więcej od wynikłości z r. 1900, a o	733 „
	więcej od kwoty na r. 1901 uchwalonej. Kwotę tę wyszczególnioną w dziale wydatków funduszu szkolnego krajowego na r. 1902 opłaca tenże fundusz na podstawie art 52 ustępu d ust. z 1. stycznia 1889 na rzecz funduszu szkolnego emerytalnego. Obejmuje ona interkalarya od opróżnionych posad o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora starszego nauczyciela lub nauczyciela w ogóle albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela jednak nie dłużej, jak przez 3 miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela.	
V.	Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek	150.000 „
	czyli o	45.703 K.
	mniej od wynikłości z r. 1900, a o	12.000 „
	więcej od kwoty przyjętej na r. 1901.	
	Kwotę powyższą pobieraną na podstawie art 52. ust. f. ust. z d. 1. stycznia 1899 obliczył Wydział krajowy wedle trzechletniego przecięcia z lat 1898 900. Kwota ta obejmuje wkładki nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdym podwyższeniu teje 10% od nadwyżki, oprócz tego 2% od rocznej płacy.	
VI.	Wkładki 2-procentowe za czas służby przedetatowej	16.000 „
	czyli tyle, ile przyjęto na r. 1901, a o	6 906 K.
	mniej od wynikłości z r. 1900.	

Wkładki powyżej wymienione pobierane na podstawie art. 50 ust. z d. 1. stycznia 1889 obliczył Wydział krajowy na podstawie trzechletniego przecięcia. Płacą je nauczyciele, którzy po przejściu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przechodzą na nowy etat, a którzy uważani są pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierot z funduszu emerytalnego tak zupełnie jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli. W moc ustępu 2 powyżej wymienionego §. ustawy z 1. stycznia 1889 płacić mają nauczyciele tej kategorii funduszowi emerytalnemu kwotę równającą się dwóm procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

I. Wysoki Sejm uchwalić raczy zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej:

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
Wydatki.				
I.		Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	70.000	—
II.		Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	510.000	—
III.		Pensye dla wdów po nauczycielach	220.000	—
IV.		Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach	50.000	—
V.		Odprawy i kwartaty pozgonne	30.000	—
VI.		Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	1.600	—
VII.		Koszta zarządu	100	—
VIII.		Rozmaite wydatki	—	—
Suma wydatków			881.700	—
Dochody.				
I.		Odsetki od kapitałów	2.680	—
II.		Dodatki stałe z krajowego funduszu szkolnego	25.600	—
III.		Zapisy i darowizny	—	—
IV.		Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich	50.870	—
V.		Stale wkładki nauczycieli i nauczycielek	150.000	—
VI.		Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej	16.000	—
VII.		Rozmaite dochody	—	—
VIII.		Zwroty z emerytur czasowych	—	—
IX.		„ „ dożywotnich	—	—
X.		„ z pensyi wdów	—	—
XI.		„ z dodatków na wychowanie dzieci	—	—
XII.		„ z odpraw i kwartalów pozgonnych	—	—
Suma dochodów			245.150	—
W porównaniu ze sumą wydatków			881.700	—
okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego			636.550	—

II. Wysoki Sejm wstawia niedobór funduszu szkolnego krajowego emerytalnego w kwocie 636.550 K. do Rubryki VII. pozycyi 74. budżetu na r. 1902. Lwów, 3. lipca 1902.

Przewodniczący:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. VII. poz. 83—97, 103, 113 i 113 a).

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu budż. krajowego
na rok 1902.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz.

Komisja budżetowa wnosi:

poz. 83.	Teatr polski w Krakowie do rozporządzalności Wydziału krajowego (subwencya stała)	16.000 K.
poz. 83. a.	Dyrektorowi Teatru miejskiego w Krakowie panu Józefowi Kotarbińskiemu w uznaniu jego usiłowań celem rozwoju i utrzymania tej sceny na wysokości jej bezpośredniej przeszłości i istotnych jej cywilizacyjnych i narodowych zadań, jako <i>zasilek nadzwyczajny</i> na rok 1902. (do rozporządzalności Wydziału krajowego)	4.000 „
poz. 84.	Budowa teatru w Krakowie 16 i 17 półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K., zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000 „
poz. 85.	Teatr polski i opera polska we Lwowie do rozporządzalności Wydziału krajowego:	
	a) dramat i komedia	28.400 K.
	b) opera polska	20.000 „
poz. 85. a.	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie panu Tadeuszowi Pawlikowskiemu, w uznaniu niepospolitych jego zasług i poniesionych ofiar ku postawieniu dramatycznej sceny polskiej we Lwowie, na równi z pierwszorzędniemi scenami, jako <i>zasilek nadzwyczajny</i> na rok 1902. (do rozporządzalności Wydz. krajowego)	8.000 „

Niniejszem załatwioną zostaje pet. do L. 394/170. Proponując dla dyrektorów teatrów miejskich we Lwowie i w Krakowie nadzwyczajny zasilek na rok 1902, nie uważa bynajmniej komisja budżetowa zasiłki te, jako jednorazowe, lecz łączy je ściśle z obecnem przedsiębiorstwem i kierunkiem obu tych scen. Komisja budżetowa mniema przeto, że skoro w kierunku i dyrekcjach teatrów lwowskiego i krakowskiego nie zajdą zmiany — Wydział krajowy do preliminarzu budżetu krajowego na r. 1903, dotację w mowie będącą, ponowić winien.

- poz. 86. Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie 7 i 8 raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K., zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. pół. 1934.) 33.696 K.
- poz. 87. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“, do rozporządzalności Wydziału krajowego 14.500 „
- poz. 87. a) Uwzględniając niepomysłne stosunki finansowe przedsiębiorstwa teatru ruskiego pod zarządem Tow. „Besidy“, jak niemniej bacząc na to, iż Wydział krajowy wedle sprawozdania z czynności Depart. II. Wydz. kraj. powziął już uchwałę co do wstawienia do preliminarza budżetu kraj. na rok 1903 — dla tegoż teatru subwencji kraj. wyższej od dotychczasowej o kwotę 4.000 K. wstawia komisya budż. jako zasiłek *nadzwyczajny* dla teatru ruskiego pod dyrekcją „Besidy“ na rok 1902 do rozp. *Wydz. kraj.* 2.000 „
- Petycję do L. 831 Tow. Teatru ludowego we Lwowie o zasiłek, i takąż samą petycję do L. 886 p. Stanisława Knake Zawadzkiego, kierownika teatru ludowego w Krakowie:
- Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do zbadania.*
- poz. 88. Tow. muzyczne w Krakowie 1.600 „
- poz. 89. Konserwatorium Tow. muzycznego w Krakowie 4.000 „
- Podczas obrad komisji budżetowej nad dotacją dla konserwatorium muzycznego w Krakowie, podniesioną została potrzeba podwyższenia rzeczzonej subwencji.
- Komisya budżetowa jednak nie mając żadnych bliższych danych zarówno co do rzeczywistej potrzeby podwyższenia dotacji krajowej, jako też co do rozmiarów działalności i użyteczności tej instytucji, do ządania tego przychylić się nie mogła.
- poz. 90. Towarzystwo muzyczne we Lwowie.
- Dla Towarzystwa tegoż wstawił Wydz. krajowy subwencją wyższą od dotychczasowej na r. 1902 2.000 K. Komisya budżetowa bacząc na to, iż Towarzystwo muzyczne we Lwowie utrzymuje szkołę muzyczną, która zreorganizowana w ostatnich czasach, dziś zaliczoną być może do wielkich zakładów nauki muzyki, proponuje podniesienie stałego zasiłku dla Towarzystwa muzycznego we Lwowie od 1 lipca 1902 z pierwotnych 6.000 koron na rocznie 10.000 koron — i w tym celu wstawia: jako subwencję dotychczasową Tow. muzycznemu we Lwowie 6.000 „
- tytułem podwyższenia tej subwencji z 6.000 koron na 10.000 koron za II półrocze 1092 2000 „
- (powyższem załatwioną zostaje petycja do L. 641|374.)
- poz. 91. Towarzystwu muzycznemu w Brodach, w uwzględnieniu iż Tow. to, utrzymuje istotnie stałą większą szkołę muzyczną wstawia komisya budżetowa, jako zasiłek *jednorazowy* 400 „
- Gdy towarzystwo muzyczne Harmonia we Lwowie rozwiązane zostało, przeto uchyla się preliminarzowany przez Wydział kraj. dla tego tow. zasiłek w kwocie 600 K.

- poz. 92. Towarzystwo muzyczne Harmonia w Krakowie . . . . . 600 K.
(powyższem załatwioną zostaje pot. do L. 789)
- poz. 93. Towarzystwo muzyczne w Tarnopolu . . . . . 600 „
*Petycyę Tow. przyjaciół muzyki w Tarnowie L. 111|16,
tudzież petycyę Tow. przyjaciół muzyki w Muszynie
L. 644|337 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.*
- poz. 94—97. Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności, i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu, Tow. śpiewackich we Lwowie: Lutni, Bojana i Echa zaś w Krakowie: Lutni, ryczałt w kwocie . . . . . 3.000 „

(Poz. 98—102. Sprawozdawca poseł Paszkowski).

- poz. 103. Dla młodzieży kształczącej się w naukach i sztukach, do rozporządzalności Wydziału krajowego ryczałt w kwocie . . . . . 6.000 „

Do pozycyi tej wniesione zostały następujące petycyę:

- L. 154|41. Łopatyńska Filomena, artystka teatru miejskiego we Lwowie (recenzye teatralne dzienników) o zapomogę dla kształcenia się w śpiewie.
- L. 265|120. Koman Antoni, uczeń szkoły śpiewu prof. Stockhausena w Frankfurcie n. M. (świadcetwo prof. Stockhausena) o subwencyę jednoroczną dla kształcenia się w śpiewie.
- L. 267|122. Zawistowska Nałęcz Wanda, artystka teatru miejsk. we Lwowie, (świadcetwo prof. Wysockiego i Galla) o subwencyę celem kształcenia się w śpiewie.
- L. 280|127. Rnszkowska Helena, artystka śpiewaczka, (świadcetwo prof. I Res-sa) o subwencyę na ukończenie nauki śpiewu za granicą.
- L. 390|166. Nikopoli Michał, ze Lwowa, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
- L. 484|246. Lewicki Władysław, tenorzysta obecnie w Warszawie, (świadcetwo prof. Noskowskiego i recenzye koncertowe dzienników) o subwencyę na wyjazd do Włoch dla kształcenia się w śpiewie.
- L. 506|268. Kratochwil Jadwiga ze Lwowa, (świadcetwo prof. Wysockiego, świadcetwo szkoły Mikulego i świadcetwo Kl. Markiewiczowej) o stypendyum dla kształcenia się w śpiewie za granicą.
- L. 524|286. Marynowska Zofia, uczennica konserwatoryum muzycznego we Lwowie, (świadcetwo konserwatoryum i Paul. Stróżeckiej Sobotowej) o subwencyę dla kształcenia się w śpiewie.
- L. 617|350. Breiterówna Eleonora ze Lwowa, (świadcetwo towarzystwa „Lutnia“ we Lwowie) o subwencyę dla kształcenia się w śpiewie.
- L. 691|422. Miłowska Helena, artystka teatru lwowskiego, (świadcetwo dyrekt. Pawlikowskiego, prof. Galla i recenzye teatralne dzienników,) o subwencyę dla dalszego kształcenia się w śpiewie za granicą.
- L. 69 |423. Kubalówna Zofia ze Lwowa, (świadcetwo szkoły muzycznej Mikulego, świadcetwo prof. Niewiadomskiego, Z. Setmajer, Z. Kozłowskię i recenzye koncertowe dzienników) o subwencyę na dokończenie nauki śpiewu za granicą
- L. 97|5. Białokórska Marya ze Lwowa, (zaszczytne uznanie Konserwatoryum gal. Towarzystwa muzycznego we Lwowie) o subwencyę na dalszą naukę gry na fortepianie.

- L. 200|87. Pulikowski Roman, uczeń VIII. roku konserwatorium muzycznego we Lwowie, (zaszczytne uznanie Konserwatorium i świadectwo dyrektora Sołtysa) o subwencyę na dalsze kształcenie się w muzyce (wiolonczela).
- L. 387|163. Matuszewski Kazimierz, ukonczony uczeń Konserwatorium muzycznego we Lwowie, o subwencyę na wyjazd do Pragi lub Wiednia, dla dalszego kształcenia się w nauce gry na skrzypcach.
- L. 700|431. Praschilówna Marya ze Lwowa, (świadectwo prof. Mikulego, Towarzystwa muzycznego w Łołomyi, świadectwa Konserwatorium muzycznego, dwa zaszczytne uznania i list pochwalny tegoż Konserwatorium i świadectwo prof. Melcera) o subwencyę na wyjazd za granicę dla ukończenia nauki gry na fortepianie.
- L. 738|465. Samolewiczówna Janina, ukończona uczennica Konserwatorium muzycznego we Lwowie, (4 świadectwa i 4 zaszczytne uznania Konserwatorium) o subwencyę na wyjazd do Wiednia dla dalszego kształcenia się w nauce gry na fortepianie.
- L. 820. Wandy Tarnawieckiej, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
- „ 942. Maryi Kowalskiej,
- „ 914. Antoniego Steina,
- „ 908. Lidyi Wolańskiej,
- „ 903. Maryi Steffel,
- „ 875. Ireny Różyckiej,
- „ 452. Matyldy Polińskiej,
- „ 861. Anny Ogrodnik,
- „ 860. Heleny Makowskiej,
- „ 1035. Hugona Zatheya, o subwencyę na naukę śpiewu, wreszcie petycyę
- „ 1021. Zygmunta Jareckiego, o zasiłek na dalsze kształcenie się w nauce gry na skrzypcach,

Komisya budżetowa odstępuje Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia, z poszczególną jednak uwagą na potrzeby opery lwowskiej, a więc uwzględnienia przedewszystkiem należycie zbadanych uzdolnień.

(Por. 104—112. Sprawozdawca poseł Paszkowski.)

- poz. 113. Lipińskiej Salomei wdowie po skrzypku Feliksie Lipińskim . . . . . 300 K.
- poz 113. a) Zboińskiej Józefie, wdowie po artyście sceny polskiej ś. p. Marcelim Zboińskim, jednorazowo . . . . . 100 „

Nad petycyą L. 100 $\frac{1}{2}$ Towarzystwa przyjaciół muzyki Jasielskiej „Harmonia“ o subwencyę, tudzież petycyą L. 1009 Maryi Białoskórskiej o zasiłek na kształcenie się artystyczne, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

We Lwowie dnia 26. czerwca 1902.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Abrahamowicz.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka VIII. pozycja 159—171 a)

(Sprawozdawca poseł Barwiński).

Na rok 1901 uchwalił W. Sejm 93.915 koron. Na rok 1902 preliniuje Wydział kr. 77.978 tj. o 15.937 koron mniej, aniżeli w roku poprzednim. A mianowicie nie preliniuje Wydział kr. 4000 K. dla zgromadzenia ks. kanoników reg.-Later. na restaurację kościoła Bożego Ciała, 2,000 koron, dla cerk. komitetu w Bohatynie na restaurację cerkwi Narodzenia Naj. M. P., 2000 koron na restaurację kościoła w Bieczu, 1000 koron na restaurację organów w Leżajsku, ponieważ z uchwalonych w poprzednich latach zasiłków preliniowano w 1901 r. ostatnie raty w łącznej kwocie 9000 koron. Również odpadają wydatki 600 koron na restaurację synagogi w Lesznie, 2000 koron na restaurację zamku w Olesku, 2000 koron na restaurację ikonostasu w Sieniawie, 2000 koron na restaurację fresków w kościele w Nawaryi, 2000 koron na wydanie „Teki“ grona konserwatorów Galicyi zach., 2000 koron na restaurację rz.-k. kościoła w Żółkwi, 400 k. na restaurację kościoła Reformatów w Rawie, w łącznej kwocie 11.000 koron jako zasiłki jednorazowo uchwalone. Natomiast preliniuje Wydział kr. o 1400 koron więcej dla Muzeum narodowego w Krakowie, wedle uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności z Dep. II., 2653 koron dla kraj. archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie tytułem podwyższenia płac funkcyjaryuszów w tych archiwach, wedle uzasadnienia w osobnem sprawozdaniu, tudzież tytułem podwyższenia wynagrodzenia za lokal kraj. archiwum we Lwowie (L. W. 11. 564 1901). Komisya budżetowa stwierdza z zadowoleniem fakt, że W. Sejm rok rocznie nie szczędzi znacznych wydatków na utrzymanie i restaurację historycznych pomników w kraju, a zarazem wyraża życzenie, ażeby także W. Rząd zwrócił baczniejszą uwagę na zabytki sztuki i starożytności w naszym kraju i przyszedł z pomocą na ten cel w takiej mierze jak to zwykł czynić w krajach zachodnich, ażeby tym sposobem niejedną cenną pamiątkę ochronić przed zniszczeniem. Komisya budżetowa wnosi:

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzwy-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			Korony	
		Z przeniesienia	60.303	
165		Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie, na restaurację kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie, IV. rata z przyznanych na 5 lat 20.000 K.	4.000	
166		Komitetowi budowy pomnika im. Mickiewicza we Lwowie, I. rata z przyznanych 20.000 K na lat 5 po 4000 K. (uchw. Sejmu z 9 lipca 1901)	4.000	
167		Na restaurację ratusza w Husiatynie — II. rata z subwencji 3.350 K. (uchw. Sejmu z 9 lipca 1901.)	1.675	
168		Konwentowi P. P. Klarysek w Krakowie, na restaurację kościoła św. Andrzeja, z przyznanych 4.000 K., II. rata roczna w myśl uchwały z d. 9 lipca 1901	1.000	
169		Zgromadzeniu O. O. Augustynów w Krakowie, na restaurację kościoła św. Katarzyny z przyznanych 6.000 K. II. rata z trzechlecia w myśl uchwały sejmowej z 9 lipca 1901	2.000	
170		Komitetowi cerkiewnemu parafialnemu w Haliczu, na restaurację cerkwi Bogarodzicy w Haliczu, z przyznanych 9.000 K., II. rata z trzechlecia (uchw. Sejmu z 9 lipca 1901)	3.000	
171		Na Restaurację kościoła katedralnego obrz. łac. w Przemyślu z przyznanych 10.000 K. w 5 ratach rocznych II. rata w myśl uchw. sejm. z 9 lipca 1901	2.000	

Tęsamem zostały załatwione petycje Muzeum Narodowego w Krakowie l. 145 (32) i l. 1040 (712)

Petycje komitetu cerkiewnego w Rohatynie l. 683 (414), ks. Ignacego Wachnianina w Sieniawie l. 640 (373) paraf. komitetu w Laszkach murowanych l. 308 (155), gr.-k. urzędu paraf. w Nawaryi l. 785(485), konwenta OO. Bernardynów w Rzeszowie l. 814 (514), konwentu OO. Franciszkanów w Krośnie l. 549 (311) rz.-k. urzędu paraf. w Brzozowcach l. 904 (595) i l. 991 (664), komitetu paraf. w Brzozowie l. 919 (610) i zwierzchności izrael. gminy w Żółkwi *przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.*

W sprawie petycji grona konserwatorów w Krakowie o subwencję na wydanie publikacji odnoszącej się do restauracji zamku królewskiego na Wawelu l. 1137 (779) wnosi komisja:

Do przeniesienia . . 77.978 K.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby porozumiał się z dotyczącą sekcją Akademii Umiejętności i ewentualnie przedstawił wnioski.

W sprawie petycyi komitetu gr.-k. cerkwi w Bohorodczanach l. 1179 (800) wnosi komisya ;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę komitetu gr.-k. cerkwi Bohorodczanach odstepuje się Wydziałowi kraj. do zbadania i uwzględnienia w przyszłym preliminarzu^u

Petycyę wieszkańców Oleska l. 519 (218), gr.-k. komitetu paraf. w Milatynie nowym l. 289 (136) komitetu dla reperacyi kościoła i plebanii w Bednarowie l. 1008 (680) przekazuje się Wydziałowi krajowemu.

W sprawie petycyi: P. Anny Szaraniewiczowej wdowy po ck. profesorze uniwersytetu we Lwowie i konserwatorze dla Galicyi wsch. l. 399 (171) o stały dodatek do pensyi wdowej, wnosi komisya :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 171 a) Pani Annie Szaraniewiczowej wdowie po ck. profesorze uniw. we Lwowie i konserwatorze dla Galicyi wschod, przyznaje się jednorazowy zasitek w kwocie

720 „	
suma Rubryki VIII.	78.698 K.

W sprawie petycyi Archiwum kraj. w Krakowie l. 1011 (683). o udzielenie subwencyi po 2400 koron przez lat 30 na wydawnictwa wnosi komisya przejście do porządku dziennego.

We Lwowie dnia 3 lipca 1902.

Za przewodniczącego :

K. Badeni.

Sprawozdawca :

Barwiński.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka IX wyd. i Rubryka XIII doch.

Kwaterunkowe żandarmeryi.

Sprawozdawca poseł Rotter.

W porównaniu z rokiem 1901 przewyżka wydatków nad dochodami pochodzącymi ze zwrotów, przedstawia się o 31051 K. większą a to głównie tytułem wzrostu na ryczałty jak i powiększenie czynszów najmu dla umieszczenia posterunków żandarmeryi.

Zgodnie przeto z Wydziałem krajowym Komisya budżetowa wnosi:
Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			K o r o n y	
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi.		
	172	Ryczałty:		
	a)	Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	21.146	—
	b)	Oświetlenie koszar	7.405	—
	c)	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	130	—
	d)	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	6.728	—
	e)	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	2.618	—
	f)	Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych, żołnierzy i służących	7.547	—
	g)	Naprawa bielizny pościelnej	659	—
	h)	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	1.756	—
	i)	Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	4.116	—
	k)	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	16.404	—
	l)	Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych	3.239	—
	m)	Opał i oświetlenie pomieszczeń oficerów, wachmistrzów rachunkow. i woźnych	4.569	—
	n)	Różne inne wydatki	1.526	—
		<u>Razem ryczałty . . . . .</u>	<u>77.843</u>	<u>—</u>
		Do przeniesienia	77.843	—

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			korony	
IX.		Z przeniesienia .	77.843	--
	173	Najem pomieszczeń i koszar	391 389	--
	174	Wartość czynszowa :		
		a) dawnego gmachu lwowskiego 25.872 K.		
		b) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego . . . 11.486 „		
		c) realności w Czortkowie . . . 1.400 „	38.758	--
	175	Umorzenie pożyczki 200.000 K. na odbudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XI. i XII. rata:		
		w kapitale . . . . . 2.560 K. 52 g.		
		w 4% odsetkach . . . . . 7.472 „ 44 „		
		1/8% na administrację 467 „ 04 „		
		stemple do kwitu . . . . . 40 „ — „	10.540	--
	175a)	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków	2.000	--
	176	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenia ilości posterunków	4.000	--
	177a)	Na koszt administracji i konserwacji gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie	6.000	--
	177b)	Na wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich	6.700	--
		<u>Suma rubryki IX.</u>	<u>537.230</u>	--
		Dochody.		
XIII		Dochody z kwaterunku żandarmeryi.		
	53	Kwaterunkowe	53.260	--
	54	Noclegowe	86.049	--
	55	Udział administracji politycznej	23.895	--
	56	Dochód a) z gmachu lwowskiego dawnego . . . . . 25.872 K.		
		b) z gmachu lwowskiego (dobudowane skrzydło) 11.486 „		
		c) realności w Czortkowie 1.400 „	38.758	
		<u>Suma rubryki XIII</u>	<u>201.962</u>	--

We Lwowie 3 lipca 1902.

Za przewodniczącego :

K. Badeni.

Sprawozdawca :

Jan Rotter.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. X. poz. 178—209 b.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o rubr. X. wydatków preliminarza Wydziału krajowego na rok 1902.

Wydatki na komunikacye.

Powyższy preliminarz rozpada się na dwa działy w którym pierwszy obejmuje *drogi krajowe* drugi *koleje żelazne*.

W tym samym porządku przystępuje Komisya budżetowa do odnośnego sprawozdania przedkładając Wysoki-mu Sejmowi jako dział (pierwszy) I. komunikacyi

Wydatki na drogi.

Wydział krajowy preliminuje w wydatkach <i>zwyczajnych</i> w pozycjach 178 do 195 włącznie kwotę	2,396.078 K.
zaś w <i>nadzwyczajnych</i> kwotę	160.000 „
czyli łącznie sumę wydatków na rok 1902 w kwocie	2,556.078 K.
W pozycjach powyższych uchwalone wydatki na rok 1901 wynosiły	2,567.935 „
z porównania okazuje się, że Wydział krajowy preliminuje na rok 1902 wydatki <i>mniejsze</i> o kwotę	11.857 K.
Różnicę tę stanowią:	
a) <i>mniejsze</i> wydatki przy poz. 180 o kwotę	192 K.
b) „ „ „ „ 181 „	150 „
c) „ „ „ „ 190 „	20.000 „
Do przeniesienia suma różnic <i>in minus</i>	20.342 K.

Z przeniesienia suma <i>in minus</i>	20.342 K.
d) większe wydatki preliminowano przy poz. 185 o kwotę	2.000 K.
przy poz. 195 o kwotę	6.485 „
Suma wydatków <i>in plus</i>	8.485 „
Z porównania zatem okazuje się ostateczna różnica j. w. <i>in minus</i>	<u>11.857 K.</u>

Komisya budżetowa, przy badaniu pojedynczych pozycji powyższych wydatków, uznała za konieczne zmienić kwoty niektórych pozycji bądź to *in minus* bądź też *in plus* a mianowicie w pozycjach:

180. <i>Dodatki pięcioletnie mniej o</i>	250 K.
Z powodu zaszłych zmian w międzyczasie w personalu;	
181. <i>Dodatki osobiste więcej o</i>	400 „
Z powodu przyznanego przez Wydział krajowy dodatku star. inżynierowi okręgu krakowskiego Władysławowi Turskiemu w myśl §. 37 ustawy służby krajowej z r. 1866;	
186. „Koszta kursu dla konduktorów drogowych“ <i>więcej o</i>	960 „
na stypendya dla 11 uczniów do końca roku 1902. Komisya, podwyższenie tego kredytu uzasadnia tem, że wszystkim uczniom innych praktycznych kursów przy Wydziale krajowym udzielane są stypendya, jakkolwiek są wymagane mniejsze od nich warunki, następnie, że jak ze sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego wynika — rezultaty tego kursu są bardzo korzystne a wszyscy uczniowie, którzy tylko dla braku kredytu nie mogli otrzymać stypendyów są ubodzy. W obec tego będzie więc potrzeba począwszy od roku 1903 ogólny roczny kredyt na tenże kurs podwyższyć dla 11tu uczniów o kwotę	3.200 „
licząc po 290 K. rocznie na jednego ucznia.	
poz. 190. <i>Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych mniej o kwotę</i>	10.000 „
z powodu, że jak zamknięcie rachunku za rok 1901 udowadnia, resztę kredytu niezużytego w roku 1901 a na ten cel przyznanego — przeniósł Wydział krajowy w międzyczasie do rachunku roku 1902 w kwocie 20.000 K. wskutek czego już kredyt na rok 1902 został zwiększony;	
poz. 192. „Koszta utrzymania i budowa domków mytniczych“ <i>mniej o</i>	1.400 „
na podstawie przecięcia rzeczywistych wydatków z trzech lat ubiegłych;	
poz. 194. <i>Przerwy z powodu wypadków elementarnych — mniej o</i>	500 „
z powyższego powodu.	
poz. 195. „Pensye i zaopatrzenia — więcej o	2.075 „
z powodu zaszłych emerytur w międzyczasie, i przyznaných Jednorazowych darów z łaski;	
Uwzględniwszy zmiany powyższe w preliminarzu przedłożonym przez Wydział krajowy wyniesie wydatek na drogi w poz. 178 do 195 w wydatkach zwyczajnych	2.387.363 „
w nadzwyczajnych	160.000 „
Razem	<u>2.547.363 K.</u>

Po porównaniu tej sumy wydatków z wydatkami przyznanymi budżetem na rok 1901 — Dział I., w kwocie . . . . . 2.567.935 K.

okazują się spodziewane wydatki na rok 1902 *mniejsze* o kwotę . . . . . 20.572 K.
a od preliminarza Wydziału krajowego również *mniejsze* o kwotę . . . . . 8.715 „

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1) Wydatki na drogi jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy-	nadzw-
			czajne	czajne
		korony		
X.		Wydatki na komunikacye.		
		I. Na drogi.		
		A) Koszta zarządu.		
	178	Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej:		
		a) dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . . . 960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca . . . . . 4.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . . . 840 „		
		„ funkcyjny . . . . . 800 „	6.440	—
		c) 5 inżynierów starszych, pł. po 4.800 K. . . . . 24.000 K.		
		dodatki aktyw. po 840 K. . . . . 4.200 „	28.200	—
		d) 9 inżynierów I. klasy. pł. po 3.600 K. . . . . 32.400 K.		
		dodatki aktywne:		
		α) dla 2 po 720 K. . . . . 1.440 „		
		β) „ 5 „ 600 „ . . . . . 3.000 „		
		γ) „ 2 „ 480 „ . . . . . 960 „	37.800	—
		e) 9 inżynierów II. klasy, pł. po 2.800 K. . . . . 25.200 K.		
		dodatki aktywne:		
		α) dla 6 po 600 K. . . . . 3.600 „		
		β) „ 2 „ 500 „ . . . . . 1.000 „		
		γ) „ 1 „ 400 „ . . . . . 400 „	30.200	—
		f) 12 inżynierów - adjunktów, płaca po 2.200 K. . . . . 26.400 K.		
		dodatki aktywne:		
		α) dla 11 po 480 K. . . . . 5.280 „		
		β) „ 1 „ 400 „ . . . . . 400 „	32.080	—
		g) 4 praktykantów techniczn. : dla 2 adjutum po 1.400 K. . . . . 2.800 K.		
		„ 2 „ „ 1.200 „ . . . . . 2.400 „	5.200	—
		h) pisarz etatowy, płaca . . . . . 1.200 K.		
		dodatek aktywalny . . . . . 200 „	1.400	—
		i) 10 konduktorów starszych płaca po 1.800 K. . . . . 18.000 K.		
		dodatek aktyw. po 300 K. . . . . 3.000 „	21.000	—
		ℓ) 10 konduktorów I. klasy płaca po 1.600 K. . . . . 16.000 K.		
		dodatek aktyw. po 200 K. . . . . 2.000 „	18.000	—
		l) 10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.400 K. . . . . 14.000 K.		
		dodatek aktyw. po 150 K. . . . . 1.500 „	15.500	—
		Do przeniesienia	203.180	—

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy-	nadzwyczajne
			czajne	czajne
		K o r o n y		
X.		Z przeniesienia .	203.180	—
		m) 12 konduktorów III. kl., płaca pò 1.200 K. . . . . 14.000 K. dodatek aktyw. po 150 K. 1.800 „	16.200	—
		n) rysownicy i dyetaryusze	2.556	—
		o) 342 droźników	103.000	—
		Suma płac .	324.936	—
179		Zaliczki na płace.		
		Dla inżynierów i konduktorów	5.000	—
180		Pięciolecia i dwulecia.		
		<i>Zastępcy dyrektora</i> Jankowskiemu, (1) 400 K. <i>Inżynierom starszym:</i> (1) po 400 K.: Czaplickiemu, i Pintowskiemu, <i>Inżynierom I. kl.</i> (1) po 300 K.: Barancewiczowi, Jodłowskiemu, Turskiemu i Kesslerowi od 1-go października 1902 w kwocie 75 K. <i>Inżynierowi II. klasy</i> z rocznych 200 K.: Bogdanowiczowi od 1. października 1902 w kwocie 50 K. <i>Praktykantowi technicznemu</i> Pielechowi (1) dodatek dwuletni 200 K. <i>Konduktorowi III. kl.</i> (1) Widemu, 100 K. <i>Pisarzowi etatowemu</i> Wolskiemu (1) o rocznych 100 K.	2.625	—
181		Dodatki osobiste.		
		Dla inżynierów I. klasy Antoniego Barancewicza 600 K. — zaś dla Turskiego Władysława 400 K.	1.000	—
182		Ryczałty.		
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:		
		1. dla 12 inżynierów okręgowych . . . . . 12.600 K.		
		2. dla 42 konduktorów . . . . . 16.202 „	28.802	—
		Do przeniesienia	28.802	—
			333.561	—

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			koron	
X.		Z przeniesienia	333.561	—
			28.802	—
	182	b) na pomieszczenie biura okręgowego : 1. dla inżyniera w Krako- wie . . . . . 240 K. 2. dla 10 inżynierów okrę- gowych po 120 K. . . . . 1.200 „	1.440	—
		c) na kancelaryę: 1. dla 11 inżynierów okrę- gowych po 96 K. . . . . 1.056 K. 2. dla 42 konduktorów po 32 K. . . . . 1.344 „	2.440	—
			32.642	—
	183	Remuneracye i zapomogi dla urzędni- ków i sług	7.000	—
	184	Instrumenty, wzory i naczynia. Na- prawa, sprawienie i uzupełnienie	10.000	—
	185	Koszta komisyjne dla inżynierów, kon- duktorów i komisyj nadzwyczajnych	16.000	—
	186	Koszta kursu praktycznego dla kondu- ktorów drogowych	10 960	—
		Suma kosztów zarządu	410.163	—
		<i>B) Nowe budowy i rekonstrukcyje dróg.</i>		
	187	Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych, wzmocnienie pokładu szutrowego i koszta budowy większych mostów	—	120.000
		<i>C) Utrzymanie dróg krajowych.</i>		
	188	Koszta utrzymania dróg krajowych dłu- gości 1829 klm.	860.000	—
		<i>D) Zasiłki.</i>		
	189	a) Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powia- towych i gminnych	920.000	—
		b) Na zasiłki dla powiatów, na utrzy- manie i naprawę dróg powiatowych i gminnych w myśl §. 28. ustawy drogowej, stały roczny zasiłek	80.000	—
		Do przeniesienia	1.000.000	120.000
			1,270.163	

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			k o r o n y	
X.		Z przeniesienia	1,270.163 1,000.000	120.000
	190	Na utrzymanie i budowę dojazdów kole- jowych	50.000	—
	191	Dotacja dla funduszu pożyczkowego dro- gowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na bu- dowę dróg (przez lat 15) IV. rata	—	40.000
			1,050.000	40.000
		<i>E) Wydatki na myta:</i>		
	192	Koszta utrzymania i budowy domków my- tnicznych	7.000	—
	193	Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacje, podatki i inne	4.000	—
	194	Przerwy z powodu wypadków elementar- nych	300	—
			11.300	—
		<i>F) Pensye i zaopatrzenia.</i>		
	195	a) Raciborski Ludwik, emerytowany nad- inżynier	6.490	—
		b) Reutt Gustaw, emerytowany dyrektor, rocznie	7.200	—
		c) Grzegorzewski Stanisław, emerytowany starszy inżynier, rocznie	4.800	—
		d) Świtkowski Mieczysław, emerytowany starszy inżynier, rocznie	3.952	—
		e) Kurniewicz Ignacy, emerytowany in- żynier I. klasy, rocznie	3.389	—
		f) Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor	988	—
		g) Darowski Stanisław, emerytowany kon- duktor	460	—
		h) Dybowski Tadeusz, emerytowany kon- duktor	1.024	—
		i) Reicher Stanisław, emerytowany kon- duktor	1.092	—
		k) Rieger Karol, emerytowany kondu- ktor	1.008	—
		l) Skwarezyński Jan, emerytowany kon- duktor	962	—
		m) Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze	700	—
		n) Ramza I-o voto Pochowska Ewelina dla dzieci po śp. inżynierze Pochow- skim: Michała do 12. września 1902 w kwocie . . . . . 70 K. a Stanisławy do 7. sierpnia 1907 po . . . . . 100 „	170	—
		Do przeniesienia	32.235 2,331.463	160.000

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			K o r o n y	
X.	195	Z przeniesienia .	2,331.463	160.000
			32.235	
		o) Bienkowska Stanisława, wdo- wa po inżynierze, pensya roczna . . . . . 1.400 K.		
		dla dzieci: Stanisława do 28. marca 1902; i Tadeu- sza do 16. lutego 1906 po 140 K. . . . . 174 "	1.574	—
		o ₁) Łuniewska Natalia, wdowa po inży- nierze, pensya roczna	700	—
		p) Baranowska Augusta, wdo- wa po inżynierze, pensya roczna . . . . . 1.200 K.		
		dla dzieci: Romana do 2. kwietnia 1901, Olgi do 24. marca 1903, Konstantego do 21. maja 1903, Zofii do 10. lutego 1905, Maryi do 29. Maja 1907 i Jana do 8. października 1915, po 120 K. . . . . 600 "	1.800	—
		r) Zielińska Katarzyna, wdo- wa po inżynierze, pensya . . . 1.000 K.		
		i dla syna Tadeusza do 9. marca 1910 . . . . . 100 "	1.100	—
		s) Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze . . . 650 K.		
		dla dzieci: Juliana do 16. kwietnia 1902, i Bertolda do 27. czerwca 1906 po 65 K. . . 84 "	734	—
		t) Grzymalina Melania, wdo- wa po konduktorze, pensya roczna	500	—
		u) Hrankowska Julia, wdowa po konduktorze, pensya . . . 440 K.		
		i dla córki Stanisławy do 1. marca 1905 . . . . . 44 "	484	—
		w) Hlawaty Józefa wdowa po konduktorze, pensya . . . 600 K.		
		i dla syna Karola do 4. listo- pada 1904 po . . . . . 60 "	660	—
		x) Hryniewicz Emilia, wdowa po kon- duktorze, pensya roczna	650	—
		y) Helferowa Anna, wdowa po kondukt- rze, pensya roczna	520	—
		z) Rząśnicka Helena, wdowa po kondu- ktorze, pensya roczna	650	—
		aa) Van - Roy Aniela wdowa po kondu- ktorze, pensye wdowia . . . 800 K.		
		dla dzieci: Anny Antoniny do 27. stycznia 1903 i Ru- dolfu Jana do 10 lipca 1911 po 160 K. . . . . 320 "	1.120	—
		Do przeniesienia .	42.727	160.000
			2,331.463	

Liczba		Poszczególne	Wniosek na rok 1901	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			K o r o n y	
X.	195	Z przeniesienia . . .	2,331.463	160.000
			42.727	
		<i>bb)</i> Jeziorańska Natalia, wdowa po funk- cyonaryuszu technicznym, dożywotni dar z łaski	600	—
		<i>cc)</i> Chrzanowska Ignacowa, j. w.	600	—
		<i>dd)</i> Szeliska Laura, wdowa po kondukto- rze, dożywocie	334	—
		<i>ee)</i> Chodorowska Leokadya wdowa po konduktorze, dożywocie	200	—
		<i>ff)</i> Brochocka Joanna, wdowa po inży- nierze, pensya wdowia . . . 1.400 K. i dla dzieci: Jana do 26. lut. 1903 i Romana do 4. lipca 1915 po 280 K. . . . . 560 „	1.960	—
		<i>gg)</i> Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze, pensya . . . 1.000 K. i dla dzieci: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii (po- grobowiec) do 19. sierpnia 1923 po 200 K. . . . . 600 „	1.600	—
		<i>hh)</i> Łatkowska Karolina, wdowa po inżynierze, pensya . . . 800 K. i dla dzieci: Alfonsyny do 14. lipca 1905 i Jana do 9. sierpnia 1907 po 160 K. . . . 320 „	1.120	—
		<i>ii)</i> Chamecowa Anna, wdowa po kondukto- rze, pensya	800	—
		<i>kk)</i> Zielińska Marya, córka po inżynierze, zaopatrzenie dożywotnie	100	—
		<i>ll)</i> Żukowska Wiktorya, wdowa po eme- rytowanym konduktorze, pensya . . . . . 800 K. i dla syna Romana do 18. marca 1911 . . . . . 124 „	924	—
		<i>mm)</i> Borzęcka Marya, wdowa po emery- towanym konduktorze, pensya	500	—
		<i>nn)</i> Rachwański Jan, b. droźnik, zaopa- trzenie roczne	180	—
		<i>oo)</i> Dziezic Jan, b. droźnik j. w.	180	—
		<i>pp)</i> Diakow Elias, b. droźnik j. w.	180	—
		<i>rr)</i> Harasym Jan, b. droźnik j. w.	189	—
		<i>ss)</i> Kamiński Jan, b. droźnik j. w.	150	—
		<i>tt)</i> Malik Jan, b. droźnik j. w.	150	—
		<i>uu)</i> Rzeszotko Jędrzej, b. droźnik j. w.	120	—
		<i>ww)</i> Tyz Onufry, b. droźnik j. w.	90	—
		<i>xx)</i> Gabryś Wojciech, b. droźnik j. w.	150	—
		<i>yy)</i> Dobosz Jan, b. droźnik j. w.	132	—
		<i>zz)</i> Jezierski Paweł, b. droźnik j. w.	156	—
		<i>a)</i> Zajączkowski Franciszek, b. droźnik rocznie	180	—
		Do przeniesienia	53.322	160.000
			2,331.463	

Liczba		Poszczególności	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			koron	
X.	195	Z przeniesienia	2,331.463	160.000
			53.322	
		β) Michalski Tomasz, b. droźnik zaop. roczne	195	—
		γ) Opach Józef, b. droźnik rocznie	168	—
		δ) Kaliński Jan b. droźnik j. w.	140	—
		ε) Podbielska Anna, wdowa po kondu- ktorze z rocznych 900 K. od 1. lu- tego 1902	825	—
		ζ) Kondecki Józef, b. droźnik rocznie	128	—
		η) Starczewski Felix, j. w. z rocznych 189 K. od 1. marca 1902	159	—
		αα) Turczyniak Jurko b. droźnik z rocz- nych 142 K. od 1. marca 1902	119	—
		ββ) Sowiński Grzegorz, j. w. z rocznych 178 od 1 kwietnia 1902	130	—
		γγ) Mazur Michał, j. w. z rocznych 151 K. od 1. kwietnia 1902	114	—
		δδ) Łuniewska Natalia wdowa po inży- nierze, dar z łaski jednorazowo	100	—
		εε) Gering Julia, córka emeryt. kondu- ktora, dar z łaski jednorazowo	200	—
		ζζ) Van Roy Aniela, wdowa po kondu- ktorze, dar z łaski, jednoraz wo	200	—
		ηη) Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor dar z łaski, jednorazowo	100	—
			55.900	—
		Suma wydatków na drogi	2,387,363	160.000
			2,547.363	

Tem samem załatwione zostają petycje: do l. 550 Natalii Łuniewskiej; do l. 619. Julii Gering; do l. 716. Anieli Van Roy; do l. 828 Ferdynanda Baczyńskiego.

2. Petycję do l. 527. Waleryana Wolskiego, pisarza etatowego oddziału techniczno-drogowego o zrównanie jego dotychczasowych poborów z poborami takiego samego manipulanta w biurze kolejowem a mającego rangę asystenta manipulacyjnego — odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia w preliminarzu budżetu na rok 1903.

3. Nad petycjami:

- a) do l. 194 i 543 emeryt. konduktora Stanisława Darowskiego o podwyższenie emerytury i zapomogę;
  - b) do l. 699. Heleny Rząśnickiej, wdowy po konduktorze, o podwyższenie pensji wdowej względnie o stałą roczną zapomogę;
- przechodzi Sejm do porządku dziennego.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Za przewodniczącego:

K. Radeni.

Sprawozdawca:

St. Jędrzejowicz.

Dział II. Koleje żelazne.

W wydatkach <i>zwyczajnych</i> na koleje żelazne prelinuje Wydział krajowy	877.246 K.
w <i>nadzwyczajnych</i>	<u>26.770 „</u>
Razem	904.016 „
a że na ten cel uchwalone wydatki na rok 1901 wynosiły	<u>893.614 „</u>
z porównania okazuje się, że na rok 1902 prelinowano <i>więcej</i> o	<u>10.402 „</u>

Na to zwiększenie wydatków wpływa:

1) podwyższenie poz. 196 „Sumy na płace personalu etatowego biura kolejowego“ o	14.320 „
2) podwyższenie poz. 197 „Pięciolecia“ o kwotę	552 „
3) podwyższenia poz. 199 „Zaliczki na płacę“ o kwotę	500 „
4) nowa pozycja 199 a) „Zasługi“ w kwocie	1.200 „
5) podwyższenia poz. 201 „Pensye i zaopatrzenia“ o kwotę	<u>1.600 „</u>
razem suma <i>podwyższeń</i> w kwocie	18.172 „

zaś w następujących pozycjach, wstawiono wydatki *mniejsze*:

przy poz. 198 „Dodatki osobiste o kwotę 500 K.	
„ „ 206 „Personal nietatowy“ „ <u>7.270 „</u>	
razem suma <i>mniejszych</i> wynosi	<u>7.770 „</u>

Z porównania ostateczna różnica *in plus* j. w. . . . . 10.402 „

Komisya uznając powyższe różnice za uzasadnione, przyjmuje zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego cały preliminarz tego działu II.

Wskutek zaś zaszytych zmian w międzyczasię musiała Komisya po zbadaniu przyczyn uwzględnić następujące zmiany:

przy poz. 197. „Dodatki pięcioletnie“ <i>więcej</i> o	99 K.
„ „ 198. „Dodatki osobiste“ „	5.000 „
„ „ 203. Koszta najmu lokalu na biuro <i>więcej</i> o	<u>3.000 „</u>
razem <i>więcej</i> o kwotę	8.099 „

Po uwzględnieniu tych zmian w preliminarzu Wydziału krajowego wyniosą wydatki od poz. 196 do 209 b) w wydatkach <i>zwyyczajnych</i>	885.345 K.
w wydatkach <i>nadzwyczajnych</i>	26.770 „
Razem	<u>912.115 „</u>
Po porównaniu tej sumy z wydatkami uchwalonymi na rok 1901 w kwocie	893.614 „
Okazują się wydatki spodziewane na rok 1902 <i>większe</i> o kwotę	<u>18.501 „</u>
a od wydatków na rok 1902 przez Wydział krajowy preliniowanych <i>większe</i> o kwotę	8.099

Co do zarachowanych poborów urzędników administracyjnych i rachunkowych w pozycyi 196. preliminarza tego działu — sądzi komisya i zwraca uwagę Wydziału krajowego czy nie byłoby wskazaniem w przyszłości zarachowywać kredyty tych poborów na Rubrykę II. wydatków w odnośnych oddziałach — analogicznie, jak to ma miejsce przy rub. X. Dział I. (na drogi) i przy rubr. XIII. wydatków.

Przeto Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wydatki na koleje, jak następuje:

Liczba		Poszczególne	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy-	nadzw-
			czajne	czajne
		korony		
X.		II. Na koleje żelazne.		
	196	<i>Koszta zarządu.</i>		
		Płace i emolumenta etatowe:		
		a) dyrektor, płaca	6.400 K.	
		dodatek aktywalny	960 „	7.360 —
		b) zastępca dyrektora, płaca	4.800 K.	
		dodatek aktywalny	840 „	
		„ funkcyjny	800 „	6.440 —
		c) 2 starszych inżynierów, płaca po 4 800 K.	9.600 K.	
		dodatek aktyw. po 840 K.	1.680 „	11.280 —
		d) inżynier I. klasy, płaca	3.600 K.	
		dodatek aktywalny	720 „	4.320 —
		e) 2 inżynierów II. kl., płaca po 2.800 K.	5.600 K.	
		dodatek aktyw. po 600 K.	1.200 „	6.800 —
		f) 2 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K.	4.400 K.	
		dodatek aktywalny po 480 K.	960 „	5.360 —
		g) referent administr., płaca	4.800 K.	
		dodatek aktywalny	840 „	5.640 —
		h) sekretarz, płaca	4.800 K.	
		dodatek aktywalny	840 „	5.640 —
		Do przeniesienia	52.840	—

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			k o r o n y	
X.		Z przeniesienia .	52.840	—
	196	<i>i)</i> adjunkt konceptowy, płaca 2.800 K. dodatek aktywalny . 600 „ 3.400 — <i>k)</i> koncepista, płaca . 2.200 K. dodatek aktywalny . 480 „ 2.680 — <i>l)</i> konsulent dla spraw tary- towych i komercyalnych, płaca . 3 600 K. dodatek aktywalny . 720 „ 4.320 — <i>m)</i> 2 adjunktów rachunkowych: płaca roczna po 2.800 K. 5.600 K. dodatek aktyw., po 480 K. 960 „ 6.560 — <i>n)</i> oficyał rachunkowy, płaca 2.200 K. dodatek aktywalny . 360 „ 2.560 — <i>o)</i> asystent rachunk., płaca , 1.600 K. dodatek aktywalny . 200 „ 1.800 — <i>p)</i> adjunkt administracyjno- manipulacyjny, płaca . 2.800 K. dodatek aktywalny . 480 „ 3.280 — <i>r)</i> inspicjent rysownik. płaca 1.600 K. dodatek aktywalny . 200 „ 1.800 — <i>s)</i> 2 asystentów manipula- cyjnych płaca roczna po 1.600 K. 3.200 K. dodatek aktywalny po 200 K. 400 „ 3.600 — <i>t)</i> woźny, płaca . 1.000 K. dodatek aktywalny . 100 „ na ubior . 100 „ 1.200 —		
		Suma płac .	84.040	—
	197	Dodatki pięcioletnie.		
		<i>Referentowi administracyjnemu</i> (1) Paszkowskiemu z ro- cznych 400 K. od 25. maja 1902 . 240 K.		
		<i>Starszemu inżynierowi</i> (1) Ma- chalskiemu z rocznych 400 K. od 25. maja 1902 . 240 „		
		<i>Inżynierowi I. kl.</i> (1) Bobrow- skiemu z rocznych 300 K. od 25. maja 1902 . 181 „		
		<i>Asystentowi rachunkowemu</i> (1) Imiałowi z rocznych 100 K. od 25. maja 1902 . 60 „	—	—
		Do przeniesienia . { 721 K.	81.040	—

Liczba		Poszczególne	Wniosek na rok 1902		
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne	
			k o r o n y		
X.		Z przeniesienia	721 K.	84.040	—
	197	<i>Oficyałowi adm. manipulacyjnemu</i> Filippiemu z rocznica 180 K. od 25. maja 1902	108 "		
		<i>Asystentowi manipulacyjnemu</i> (1) Salutryńskiemu z rocznych 100 K. od 25. maja 1902	60 "		
		<i>Inspicyentowi rysownikowi</i> (1) Grabowiczowi z rocznych 100 K. od 25. maja 1902	60 "		
		<i>Woźnemu</i> (1) Stroblowi z rocz- nych 60 K. od 25. maja 1902	36 "	985	—
	198	Dodatki osobiste.			
		a) Dyrektorowi Kułakowskiemu z rocznych 6.000 K. od 1. marca 1902		5.000	—
		b) Bronisławowi Chodkiewiczowi, konsulen- towi dla spraw taryfowych i komer- cjalnych		400	—
				5.400	—
	199	Zaliczki na płace.			
		Dla urzędników i służby		2.500	—
	199a	Zasługi.			
		Dwó h stróżów po 600 K.		1.200	—
	200	Remuneracye i zapomogi.			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo		1.000	—
		b) Dla urzędników i funkcyonaryuszów		2.000	—
				3.000	—
	201	Pensye i zaopatrzenia.			
		a) Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, pensya wdowia . 2.400 K. dla dzieci: Kazimierza po 2. maja 1911, Stanisława do 14. lutego 1913 i Feliksa do 21. sierpnia 1916 po 480 . 1.440 K.		3.840	—
				3.840	—
		Do przeniesienia		97.125	—

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozyty		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			K o r o n y	
X.		Z przeniesienia	97.125	—
			3.840	—
	201	b) Chylewska Olga, wdowa po czasowym starszym inżynierze, dar z łaski przez trzy lata, rocznie po 500 K. od roku 1901 dla córki Anny	500	—
			4.340	—
	202	Instrumenty, wzory i sprzęty.		
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie	2.400	—
	203	Koszta komisyjne.		
		a) dla urzędników i funkcyjnarjuszów	15.000	—
		b) dla członków krajowej Rady kolejowej i delegatów	2.000	—
			17.000	—
	204	Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów	1.480	—
	205	Koszta kancelaryjne.		
		Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne itp. wydatki	4.000	—
	206	Koszta utrzymania personelu nieetatowego	—	22.770
	207	Wynagrodzenie za roboty akordowe, uskuteczniane przez obcych funkcyjnarjuszów	4.800	—
	208	Koszta najmu lokalu na biuro	4.200	—
		Suma kosztów zarządu	135.345	22.770
		Do przeniesienia	135.345	22.770

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			korony	
X.		Z przeniesienia .	135.345	22.770
	209a)	Dotacya dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych, IV. rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 17. marca 1899 przez lat 71	750.000	—
	209b)	Subwencya dla c. k. Rządu na budowę kolei od stacyi Pałabieże do Tłumacza, XI. rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28 listopada 1890 przez lat 15	—	4 000
		<u>Suma wydatków na koleje żelazne .</u>	885.345	26.770
		<i>do tego:</i> Suma wydatków na drogi .	2.387 363	160.000
		<u>Ogólna suma Rubr. X. .</u>	3.272.708	186.770
			3,459.478	

2. Nad petycją do L. 113/01 Wiktorji Goltentalowej, o stałe zaopatrzenie przechodzi się do porządku dziennego.

3. W etacie biura kolejowego znosi się dotychczasową posadę aficyała administracyjno-manipulacyjnego.

4. W etacie biura kolejowego ustanawia się ponad dotychczasowy stan etatu tego biura następującą posadę z odpowiednimi kwalifikacyami oznaczonymi w ustawie służby krajowej z r. 1866:

a) jedną posadę konespisty z poborami:

α) płaca	2.200 K.
β) dodatek aktywalny o rocznych	480 "
γ) prawo do trzech dodatków pięcioletnich o rocznych	160 "

b) dwie posady adjunktów rachunkowych z poborami:

α) płaca rocznie po	2.800 "
β) dodatki aktywne po	480 "
γ) prawo do trzech dodatków pięcioletnich o rocznych po	300 "

c) adjunkta administracyjno-manipulacyjnego z poborami:	
α) płaca roczna	2.800 K.
β) dodatek aktywalny	480 "
γ) prawo do trzech dodatków pięcioletnich o rocznych	300 "
d) jedną posadę asystenta manipulacyjnego z poborami:	
α) płaca roczna	1.600 "
β) dodatek aktywalny	200 "
γ) prawo do trzech dodatków pięcioletnich o rocznych	100 "

5. W ten sposób uzupełniony etat biura kolejowego będzie, począwszy od roku 1902 stanowił:

1. Dyrektor,
2. Zastępca Dyrektora,
3. Dwóch starszych inżynierów,
4. Jeden inżynier I. klasy,
5. Dwóch inżynierów II. klasy,
6. Dwóch inżynierów adjunktów,
7. Referent administracyjny,
8. Sekretarz,
9. Adjunkt conceptowy,
10. Koncepista,
11. Konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych,
12. Dwóch adjunktów rachunkowych,
13. Oficyał rachunkowy,
14. Asystent rachunkowy,
15. Adjunkt administracyjno-manipulacyjny,
16. Inspicjent rysownik,
17. Dwóch asystentów manipulacyjnych,
18. Woźny.

Pobory powyższego personalu są już oznaczone uchwałami Sejmowemi z dnia 13. lutego 1897 z dnia 15. lutego 1898 z dnia 16. marca 1899 i z dnia 6. lipca 1901.

Personal urzędników powyższych od 1. do 17. włącznie jest stałym z prawami zastrzeżonemi statutem emerytalnym uchwalonym przez Sejm 15. lutego 1898, zaś woźny jest stałym sługą również z prawami rzeczonym statutem określonymi.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

St. Jędrzejowicz.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka III. (poz. 3 do 10a).

Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz.

W tej rubryce od pozycji 3 do 10a) włącznie, preliminuje Wydział krajowy dochody oparte tak na przecięciu z lat ubiegłych jak i na mocy innych prawnych zobowiązań, w kwocie . . . . . 564.244 koron
 a że na rok 1901 uchwalone dochody wynosiły . . . . . 584.742 „
 okazuje się, iż na rok 1902 preliminuje Wydział krajowy *mniejsze* . . . . . 20.498 koron
 dochody o kwotę . . . . .

Wszystkie pozycje tej rubryki uznaje Komisya za uzasadnione i przyjmuje zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego sumę dochodów tej rubryki, którą też zaleca Wysokiemu Sejmowi do uchwały, w kwocie j. w. 564.244 K, a w szczególności:

Liczba rubryki	Liczba pozycji	Poszczególzenie	zwy-	nadzw-
			czajne	czajne
			K o r o n	
III.		Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych.		
	3	Myta na drogach krajowych	464.000	—
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	2.200	—
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe	320	—
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	1.700	—
	7	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna na rurociąg naftowy	1.796	—
	8	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów	—	3.858
	9	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych: a) Majdan-Stany Rozwadów . 5.000 K. b) Jaworów-Niemirów - Rawa ruska . . . . . 55.000 „	—	60.000
		Do przeniesienia	470.016	63.858

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		K o r o n	
			III.	
	10	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych, spowodowanych budową kolei lokalnych, od Towarzystw kolejowych	—	30.270
	10a)	Zwrot kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów na praktykę letnią z poz. 186 Rubr. X. wydatków	100	—
		Suma rubryki III.	470.116	94.128
			564.244	

We Lwowie dnia 3. lipca 1902.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Jedrzejowicz.

Budżet krajowy na r. 1902.

Rubryka XI. poz. 210 wyd funduszu krajowego.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

(Sprawozdawca poseł St. Niezabitowski.)

Wydział krajowy preliniuje wydatki na rok 1902 w kwocie 672.173 koron dochody w kwocie 635.358 koron niedobór zatem wynosiłby wedle preliminarza Wydziału kwotę 36.815 koron. Komisya budżetowa preliniuje wydatki w kwocie 660.850 koron dochody zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 635.358 koron niedobór zatem wynosić będzie kwotę 25.492 koron niższy od preliniowanego przez Wydział kr. o kwotę 11.323 koron. W porównaniu z budżetem uchwalonym na rok przeszły będą wydatki wyższe o 720 koron dochody będą wyższe o kwotę 1.769 koron niedobór zatem na rok bieżący będzie niższym od niedoboru w roku ubiegłym o kwotę 1.049 koron.

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—21a. Wydatki w tej rubryce preliniuje Wydział kraj. w kwocie 88.911 koron, komisya budżetowa wstawia kwotę 87.588 koron niższą od preliminarza Wydz. kraj. o kwotę 1.323 koron dlatego, ponieważ podwyższona płaca dyrektora liczyć się będzie dopiero od dnia 1. lipca br. w pierwszym jeszcze bowiem półroczu pobierał płacę do-tychczasową w kwocie 4.353 koron rocznie. Zmianę w płacy dyrektora motywuje Wydz. kr. w sprawozdaniu z dnia 4 października 1901 do l. W. 69.132/901. Komisya godząc się na motywa zawarte w tem sprawozdaniu stawia następujący wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm ustanawia w etacie osób i płac przy kraj. szpitalu powszechnym we Lwowie, uchwalonym dnia 22. maja 1875 r. następujące pobory dla dyrektora:

a) Tytułem płacy 5.800 koron.

b) Tytułem relutum na mieszkanie z opałem 1.200 koron z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 600 koron.“

W poz. 21 wstawia komisya, zgodnie z wnioskiem Wydziału kwotę 1.320 koron jesto 10% dodatek do płac dla urzędników administracyjnych z powodu panującej drożyzny. Dodatek ten liczyć się będzie od dnia 1. stycznia 1902.

Rubr. II. poz. 22—29. Zgodnie z Wydział. kraj. preliminuje komisya wydatki w kwocie 96.131 koron.

Rubr. III. poz. 31—49. Pensye i emerytury zgodnie z preliminarzem Wydz. kr. w kwocie 27.467 koron.

Rubr. IV. poz. 50—56. Zaopatrzenia i dary z łaski zgodnie z preliminarzem Wydz. kraj. w kwocie 1.384 koron.

Rubr. V. poz. 57. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych zgodnie z preliminarzem Wydz. kr. 200 koron.

Rubr. VI. 58—60. Zgodnie z preliminarzem Wydz. kr. 7.200 koron.

Rubr. VII. 61—72. Koszta gospodarze Wydz. kr. preliminuje wydatki w tej rubryce na kwotę 279.426 kor., komisya budżetowa zniża preliminarz ten o kwotę 10.000 koron tak, że wydatki wynoszą kwotę 269.426 koron a to z następujących powodów: w pozycyi 61. oblicza Wydział kr. koszta żywienia chorych na kwotę 160.000 koron napodstawie przecięcia lat 1898—1900 które wynosi kwotę 148.100 koron, gdy zaś wynikłość z r. 1901 wynosi kwotę 144.840 koron przeto przeciętna z ostatnich czterech lat od 1898—1901 da kwotę 144.444 koron na podstawie tego przecięcia preliminuje komisya w poz. 61.a) 1) żywienie chorych pozostających w szpitalu kwotę 150.000 koron.

Rubr. VIII. poz. 73—82. Koszta sanitarne preliminuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. w kwocie 83.402 koron.

Rubr IX. poz. 83. Koszta kancelaryjne zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. preliminuje komisya w kwocie 3.600 koron.

Rubr. X. poz. 84. Koszta kapliczne zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. w kwocie 600 koron.

Rubr. XI. poz. 85—89. Na utrzymanie budynków preliminuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. kwotę 30.282 koron.

Komisya budżetowa zwraca uwagę Wydziału kraj., iż obecnie byłoby może na czasie zaprowadzić oświetlenie elektryczne w całym gmachu szpitalnym, wobec faktu, że wkrótce kliniki mają otrzymać oświetlenie ze stacyi elektrycznej miejskiej, szpital mógłby użyć dla siebie światło elektryczne spótrzebowane dotychczas w klinikach o ile by koszt oświetlenia elektrycznego nie był wyższym od kosztów oświetlenia naftowego.

Rubr. XII. 90 i 91. Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowńskiego zgodnie z preliminarzem Wydz. krajowego w kwocie 3.520 koron.

Rubr. XIII. poz. 92. Podatki i daniny 100 koron.

Rubr. XIV. poz. 93—95. Wydatki rozmaite zgodnie z preliminarzem Wydz. kr. w kwocie 4.750 koron.

Rubr. XV. poz. 96. Na zapomogi dla położnic zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. 13.000 koron.

Wydatek ten w tym roku po raz pierwszy przeniesiony z funduszu podrzutek do funduszu szpitala powszechnego i podzielony między oddział szpitalny położnic i klinikę położniczą, wskutek czego rząd częściowo w nim partycypuje.

Rubr. XVI. poz. 97. Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic zgodnie z wnioskiem Wydz. kr. w kwocie 200 koron.

Rubr. XVII. poz. 98. Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. w kwocie 32.000 koron.

W myśl umowy zawartej w roku przeszłym z Dyrekcją szpitalu św. Zofii płaci fundusz krajowy szpitalowi św. Zofii subwencyę roczną na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu 1.600 koron na uzupełnienie zaś inwentarza i urządzenie szpitala jednorazowo 4.000 koron. Wydatek ten umieszczony jest w rubr. VI. funduszu kraj. pozycyi 71.

D o c h o d y.

Rubr. I. poz. 1—2. Dodatki preliniuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj w kwocie 59.000 koron.

Rubr. II. poz. 3. Opłaty pośmiertne zgodnie z wnioskiem Wydz. kr. w kwocie 25.000 koron.

Rubr. III. poz. 4—6. Zwroty kosztów leczenia zgodnie z wnioskiem Wydz. kraj. preliniuje komisya w kwocie 428 000 koron.

W pozycyi 6. jest preliniowana kwota 18.000 koron jako dochód od funduszy obcokrajowych i innych publicznych, obliczony na podstawie przecięcia z lat 1898, 1899 i 1900. Pod nazwą fundusze publiczne podciągnięte są także rozmaite kasy chorych, które koszta leczenia za swoich członków płacą jaknajgorzej a bardzo często nawet wcale nie płacą. Dla ilustracyi tego twierdzenia przytaczamy dwa przykłady mianowicie kasa chorych miasta Lwowa zalegała z dniem 30. września 1901 z kwotą 12.407 koron 32 h., do dnia 30. Marca br. wzrosła zaległość już do kwoty 16.878 koron, z czego się okazuje jak szybko te zaległości wzrastają; drugi przykład: kasa chorych murarzy, cieśli i kamieniarzy zalegała z dniem 30. września 1901 z kwotą 12.574 koron 64 h. dodać należy, że ta ostatnia kasa od r. 1896 a więc przez lat 7 nie zapłaciła ani grosza na rachunek kosztów leczenia swoich członków. Komisya budżetowa wyraża obawę, że, jeżeli te zaległości tem tempem wzrastać będą, może niebawem nadejść chwila, w której kasy chorych wcale swych zaległości płacić nie będą wstanie, co jest tem bardziej prawdopodobnem, że, jak powszechnie wiadomo, administracya kas chorych nie jest wzorową. Wydział krajowy odezwą z dnia 25. listopada 1901 l. 81.493 wystosowaną do c. k. Namiestnictwa, domagał się w sposób bardzo stanowczy o energiczne ściąganie kosztów leczenia od funduszy publicznych, dotychczas jednak niestety odezwa ta pożądanego skutku nie odniosła. Zdaniem komisji budżetowej, powinien Wys. Sejm sprawę tę u c. k. Rządu poprzeć i dlatego wnosi następującą rezolucyę: „Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w sposób jaknajbardziej energiczny ściągał od funduszy publicznych a w szczególności od kas chorych zaległe koszta leczenia w szpitalach krajowych, zachodzi bowiem uzasadniona obawa, że koszta te, w niektórych wypadkach, mogą dojść do takich sum, że wogóle ściągnięcie ich stać by się mogło niemożliwem.“

- Rubr. IV poz. 7—8.* Dochody z realności i ogrodu preliniuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydz. kr. w kwocie 3.000 koron; jest to rubryka nowa mieszcząca się w latach dawniejszych w rubryce „dochody rozmaite.“
- Rubr. V. poz. 9—10.* Rozmaite dochody zgodnie z wnioskiem Wydziału krajow. 2.600 koron.
- Rubr. VI. poz. 11.* Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu preliniuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydz. kraj. w kwocie 117.758 koron.

Sprawa zwrotu należitości od c. k. Rządu za kliniki była już kilkakrotnie podnoszoną w sprawozdaniach komisji budżetowej jako też przedmiotem uchwał Wys. Sejmu. Tak w sprawozdaniach komisji jak i w uchwałach Wys. Sejmu domagano się, aby c. k. Rząd szybko spłacał należitości z tego tytułu pochodzące, aby w ciągu roku zaliczał kwartalnie pewne znaczniejsze sumy a po upływie roku w ciągu trzech miesięcy spłacał resztę należitości. Wszystkie te wezwauia pozostały bez skutku, przeciwnie zaległości nie tylko się nie zmniejszają ale nawet obecnie są wyższe jak kiedykolwiek dawniej. I tak: po dzień 25. czerwca br. winien był Rząd za rok 1901 1) tytułem zwrotu nadwyżki kosztów utrzymania chorych klinicznych ponad takse szpitalną 127.858 koron 64 h. 2) za urządzenie kliniki położniczo-ginekologicznej i szkołę położnych 499 koron 44 h. 3) za roboty wykonane w klinikach medycznej i chirurgicznej ponad granice urządzeń szpitalnych 20.629 koron 69 h. razem więc winien c. k. Rząd kwotę 148.987 koron 77 h., gdy w roku zeszłym o tej samej porze winien był kwotę 79.609 koron 52 h. Komisya budżetowa wnosi następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, po raz trzeci, aby wypłacał funduszowi krajowemu zwroty nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad takse szpitalną w klinikach w ten sposób, aby w ciągu roku zaliczał co kwartał znaczniejsze sumy, a po upływie roku najdalej w ciągu trzech miesięcy resztę należitości spłacał, równocześnie wzywa c. k. Rząd aby należący się z tego tytułu zwrot w kwocie 148.987 koron 77 h, w jak najkrótszym terminie spłacił.“

Petycyja do L. 1.016 urzędników krajowego szpitala pow. we Lwowie o podwyższenie płacy, wnosi komisya budżetowa:

„Raczy Wys. Sejm odstąpić Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.“

Nad petycyją do l. 1.026 Karoliny Maruszczak, byłej akuszerki w szpitalu lwowskim, o podwyższenie emerytury wnosi komisya budżetowa!

„Sejm przechodzi do porządku dziennego.“

Zestawienie sumaryczne.

Wydatki.

rok 1902			rok 1902		
Rubryka	I.	87.588 K.	Z przeniesienia	576.398 K.	
"	II.	96.131 "	Rubryka	X.	600 "
"	III.	27.467 "	"	XI.	30.282 "
"	IV.	1.384 "	"	XII.	3.520 "
"	V.	200 "	"	XIII.	100 "
"	VI.	7.200 "	"	XIV.	4.750 "
"	VII.	269.426 "	"	XV.	13.000 "
"	VIII.	83.402 "	"	XVI.	200 "
"	IX.	3.600 "	"	XVII.	32.000 "
Do przeniesienia		<u>576.398 K.</u>	Suma		<u>660.850 K.</u>

Dochody.

rok 1902.			rok 1902.		
			Z przeniesienia		512.000 K.
Rubryka	I.	59.000 K.	Rubryka	IV.	3.000 „
„	II.	25.000 „	„	V.	2.600 „
Rubryka	III.	<u>428.000 „</u>	„	VI.	<u>117.758 „</u>
Z przeniesienia		512.000 K.	Suma		<u>635.358 K.</u>

Zestawienie ostateczne:

Wydatki	.	.	.	660.850 K.
Dochody	.	.	.	635.358 „
Niedobór	.	.	.	<u>25.492 K.</u>

Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz kraj. szpitala powszechnego we Lwowie i pokryć wykazany niedobór w kwocie 25.492 koron z rubryki XI. wydatków budżetu krajowego.

Lwów dnia 30. czerwca 1902.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

St. Niezabitowski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Do rubr. XI. poz. 210 a. wydatków.

Sprawozdawca p. Niezabitowski.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o petycyach p. Jana Lewickiego etatowego pisarza kraj. szpitala powszechnego we Lwowie i p. Marcelego Chodzickiewicza pisarza tegoż szpitala o zaliczki na płacę pierwszemu w kwocie 2.400 kor. drugiemu 2.000 kor.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy pismem z dnia 26. listopada 1901 l. 81.492, przedłożył petycyę te z wnioskiem na uwzględnienie, motywując go tem, że obaj petenci gorliwym i pilnym spełnianiem obowiązków zasługują na względy Wys. Sejmu, tem więcej że popadli w ciężkie położenie materyalne tylko skutkiem zbiegu nieszczęśliwych okoliczności a nie z własnej winy. Petycyę te wniesione zostały już po wydrukowaniu preliminarza kraj. szpitala pow. we Lwowie, dlatego wstawia się kredyt potrzebny w rubrykę XI., jako wydatek nadzwyczajny na rok 1902. Skutkiem tego komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm zatwierdza wstawiony do preliminarza budżetu kraj. na r. 1902 rubr. XI. nadzwyczajny kredyt w ogólnej sumie 4.400 kor. na zaliczki.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia:
  - a) pisarzowi etatowemu kraj. szpitala pow. we Lwowie p. Janowi Lewickiemu zaliczki na płacę w kwocie 2.400 kor. zwrotną w 10 latach;
  - b) pisarzowi etatowemu tegoż szpitala p. Marcelemu Chodzickiewiczowi zaliczki na płacę w kwocie 2.000 kor. zwrotną również w 10 latach, za zabezpieczeniem tych zaliczek policami asekuracyjnemi.

Lwów, 3. lipca 1902.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Niezabitowski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XI wydatków.

„Dotacje dla zakładów krajowych“.

Sprawozdawcy:

Pozycja 210, 210^a, 210^b — poseł Niezabitowski Stanisław.
„ 211, 212, 213 i 214 — poseł Dąbski Stanisław.

Poz. 210. Krajowy szpital powszechny we Lwowie (<i>wedle osobnego preliminarza</i>)	30.071 K.
„ 210 a) Zaliczki na płace dla pisarzy szpitala lwowskiego (<i>nadzwyczajne</i>):	
Lewickiego Jana	2.400 K.
Chodzikiemicza Marcelego	<u>2.000 „</u>
	4.400 „
<i>(wedle osobnego sprawozdania).</i>	
„ 210 b) Sempik Maryi, wdowie po parobku szpitala lwowskiego, zaopatrzenie dożywotnie, w drodze łaski — rocznie (<i>nadzwyczajne</i>)	120 „
<i>(w załatwieniu petycji przedłożonej przez Wydział krajowy do L. 43.159/1902).</i>	
„ 211. Kraj. zakład dla obłąkanych w Kulparkowie (<i>wedle osobnego sprawozdania</i>)	— „
„ 212. Fundusz podrzutków we Lwowie (<i>wedle osobnego sprawozdania</i>)	342 „
„ 213. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie (<i>wedle sprawozdania</i>)	1.1061 „
„ 214. Fundusz podrzutków w Krakowie (<i>wedle osobnego sprawozdania</i>)	— „
Suma rubr. XI	<u>45,994 K.</u>

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XI. poz. 211 wydatków fund. kraj.

Lit. E

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąbski.

Wydział krajowy preliniuje na rok 1902 wydatki w sumie 424.964 K, większe od uchwalonych na rok 1901 o 17.924 K. Główny wzrost wydatków przypada na koszta gospodarcze zakładu Rubr. VII preliminarza wydatków.

Dochody preliniuje Wydział krajowy w sumie 475.650 koron, wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 14.030 koron, z powodu spodziewanych większych zwrotów kosztów leczenia.

Komisya budżetowa preliniuje wydatki w kwocie 422.264 koron
dochody " " 475.650 "

Bilans zakładu na Kulparkowie zamyka zatem Komisya zwyżką 53.386 koron, który to wynik jest korzystniejszy od preliniowanego przez Wydział krajowy o kwotę 2.700 koron, a mniej korzystny od uchwalonego na rok 1901 budżetu o 1.194 koron.

Wydatki.

Rubryka I. (poz. 1—13).

Plące i emolumenta etatowe.

Wydział krajowy preliniuje wydatki w tej rubryce w kwocie 49.965 koron, wyższej od kwoty uchwalonej na rok 1901 o 973 koron. Większy ten wydatek spowodowany jest potrzebą wypłaty dodatków pięcioletnich dla lekarzy i urzędników zakładu w kwocie 521 koron i 5% dodatków drożyżnianych do plac urzędników administracyjnych w kwocie 452 koron. Komisya budżetowa uznając potrzebę i słuszny wymiar tych zwiększonych wydatków, zgodnie z prozycyą Wydziału krajowego preliniuje wydatki Rubr. I. w sumie 49.965 K.

Rubryka II. (poz. 14—19).

Koszta utrzymania osób nieetatowych

preliniowane przez Wydział krajowy w sumie 77.873 koron, niższej od uchwalonej na rok 1901 o 287 koron. Zaoszczędzenie spowodowane tem, że na r 1902 odpada potrzeba sprawienia nowych bluz dla służby zakładu. W poszczególnych

pozycjach tej rubryki proponowane przez Wydział krajowy podwyższenia wydatków, mianowicie w pozycyi 17 b i c dla służ, które w tej samej kategorii dłużej niż rok służą — w pozycyi 18 dla dozorców, którzy wysłużyli w zakładzie lat 10 — i w pozycyi 19 wydatku 200 koron na polepszenie wikt dla służącego pełniącego obowiązki diaka — uznaje Komisya budżetowa za słuszne i prelininuje wydatki Rubryki II. zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 77.873 koron.

Rubryka III. (poz. 20 — 29a)

Pensye i emerytury

prelininuje Komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w sumie 6.754 koron.

Rubryka IV. (poz. 30 — 32).

Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski

prelininuje Komisya jak w roku 1901 w sumie 206 koron.

Rubryka V. (poz. 33).

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych

jak w roku 1901 i zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 80 koron

Rubryka VI. (poz. 34 — 35).

Remuneracye i zapomogi

zgodnie z Wydziałem krajowym prelininuje Komisya wydatki w sumie 2.100 K

Rubryka VII. (poz. 36 — 44).

Koszta gospodarcze zakładu

prelininuje Wydział krajowy w sumie 216.236 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 16.200 koron. Komisya uznaje za uzasadnione wskutek powiększenia się ilości chorych leczonych w zakładzie podwyższenie wydatku w pozycyi 36 o 10.000 koron na żywienie chorych — w pozycyi 42 na utrzymanie pralni zakładu o 800 koron i w pozycyi 43 na sprawienie bielizny dla chorych o 2.000 koron. Natomiast wskutek spadku cen węgla i nafty jaki zaszedł od chwili ułożenia preliminarza przez Wydział krajowy, prelininuje Komisya na podstawie przeciętnych wydatków z trzechlecia, wydatki na opał kuchni w pozycyi 36d w sumie 7.500 koron — w pozycyi 37 opał sal, łazienek i t. d. w sumie 17.200 koron i w pozycyi 38 oświetlenie naftą w sumie 4.600 koron. Ogół zatem wydatków Rubryki VII. prelininuje Komisya w sumie 213.536 koron wyższej od sumy uchwalonej na rok 1901 o 13.500 koron — niższej od preliminarza Wydziału krajowego o 2.700 koron.

Rubryka VIII. (poz. 45 — 48).

Koszta gospodarcze folwarku

prelininuje Komisya na podstawie osobnego preliminarza gospodarstwa folwarkowego zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 28.560 koron.

Rubryka IX. (poz. 49 – 53).

Koszta sanitarne

preliminowane przez Wydział krajowy na rok 1902 podwyższenie wydatków tej rubryki, mianowicie w poz. 50 o 1.000 koron, znajduje pełne uzasadnienie w powiększonej frekwencji zakładu, również uznanym być powinien za pożyteczny nadzwyczajny wydatek w kwocie 400 koron na uporządkowanie cmentarza — Komisya budżetowa zatem wstawia wydatki tej Rubryki w sumie wyższej niż uchwalono na rok 1901 o 1.500 koron, a zgodnej z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 13.320 koron.

Rubryka X. (poz. 54.)

Koszta kancelaryjne

preliminuje Komisya na podstawie przecięcia z trzechlecia w kwocie 1.000 koron.

Rubryka XI. (poz. 55).

Koszta kapliczne

jak na rok 1091 w kwocie 500 koron.

Rubryka XII. (poz. 56 – 61).

Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń

preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w tej samej wysokości jak uchwalono na rok 1901: w wydatkach zwyczajnych 17.480 koron
nadzwyczajnych 4.450 „
Razem 21.930 koron

Rubryka XIII. (poz. 62).

Podatki z ekwiwalentem i daniny

jak na rok 1901; 200 koron.

Rubryka XIV. (poz. 63 – 66)

Rozmaite

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 6.120 koron, uznając słuszność uzasadnienie podwyższenia w pozycyi 66 a i b. wydatku na ubezpieczenie służby od chorób i wypadków.

Rubryka XV. (poz. 67).

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe

jak na rok 1901: w kwocie 120 koron.

Dochody.

Rubryka I. (poz. 1).

Odsetki od kapitałów

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 460 koron.

Rubryka II. (poz. 2—3)

Dodatki

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 1.400 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 80 koron a to na podstawie wyniku z r. 1900.

Rubryka III. (poz. 4—5.)

Dochody z dóbr

na podstawie specjalnego preliminarza gospodarstwa folwarcznego preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym dochody w sumie 34.910 koron.

Rubryka IV. (poz. 6—8.)

Zwroty kosztów leczenia

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie przecięcia z trzech lat ostatnich w sumie 433.000 koron.

Rubryka V. (poz. 9—12.)

Rozmaite

jak na rok 1901 w sumie 5.880 koron.

Zestawienie sumaryczne:

WYDATKI.

<i>Rubryka</i>	I. Płace i emolumenta etatowe	49.965	koron
"	II. Koszta utrzymania osób nieetatowych	77.873	"
"	III. Pensye i emerytury	6.754	"
"	IV. Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	206	"
"	V. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80	"
"	VI. Remuneracye i zapomogi	2.100	"
"	VII. Koszta gospodarcze zakładu	213.536	"
"	VIII. " " folwarku	28.560	"
"	IX. " sanitarne	13.320	"
"	X. " kancelaryjne	1.000	"
"	XI. " kapliczne	500	"
"	XII. " utrzymania budynków i dróg	21.930	"
"	XIII. Podatki	200	"
"	XIV. Rozmaite	6.120	"
"	XV. Wydatki z prawa patronatu	120	"
	Suma wydatków	422.264	koron

DOCHODY.

<i>Rubryka</i>	I. Odsetki od kapitałów	460	koron
"	II. Dodatki	1.400	"
"	III. Dochody z dóbr	34.910	"
"	IV. Zwroty kosztów leczenia	433.000	"
"	V. Rozmaite	5.880	"
	Suma dochodów	475.650	koron

Zestawienie ostateczne:

Dochody	475.650	koron
Wydatki	422.264	"
nadwyżka dochodów	53.386	koron

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1902 i polecić pobrać nadwyżkę dochodów w kwocie 53.386 koron do funduszu krajowego. (Rubr. IV dochodów),

Za przewodniczącego :

K. Badeni.

Sprawozdawca :

Dąbski.

Folwark Zakładu kulparkowskiego.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąbski.

Wydatki na gospodarstwo rolne i ogród warzywny wstawiono w Rubryce VIII pozycya 45—48 preliminarza wydatków zakładu kulparkowskiego.

Dochody w Rubryce III. pozycya 4—5 preliminarza dochodów. Cyfry oparte na szczegółowym preliminarzu gospodarstwa załączonym przez Wydział krajowy jako alegat do preliminarza budżetu zakładu w Kulparkowie wynoszą w wydatkach 28.560 koron w dochodach 31.910 koron.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XI. poz. 212 wyd. fund. krajowego.

Lit D.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Sprawozdawca poseł dr. Stanisław Dąbski.

Wydział krajowy preliminuje na rok 1902 wydatki tego funduszu w kwocie 342 koron — mniejsze od uchwalonych na rok 1901 o 16.085 koron.

Zmiana ta powstała wskutek przeniesienia wydatku na zapomogi dla położnic, które z dzieckiem opuszczają szpital we Lwowie do wydatków funduszu krajowego szpitala (vide budżet szpitala Rubr. XV. poz. 96) i wskutek przeniesienia wydatków na podrzutki utrzymywane w zakładzie w Bobrku, do wydatków Rubryki III. poz. 37. budżetu funduszu krajowego. — W budżecie funduszu podrzutków we Lwowie pozostały tylko drobne wydatki oparte na obowiązku ustawowem funduszu krajowego do ponoszenia kosztów utrzymania dzieci, których matki umrą, lub zachorują na oddziale położnic w szpitalu we Lwowie. Fundusz podrzutków we Lwowie nie posiada własnych dochodów — komisya budżetowa zatem wnosi:

„Wysoki Sejm uchwali pokryć wydatki funduszu podrzutków we Lwowie z funduszu krajowego Rubr. XI. w sumie . . . . . 342 koron

Poszczególnienie:

Wydatki:

Rubr. I. poz. 1. Remuneracye i zapomogi	20 koron
Rubr. II. poz. 2. Koszta utrzymania dzieci	292 „
Rubr. III. poz. 3. Rozmaite wydatki	30 „
Ogólna suma wydatków	<u>342 koron</u>

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

St. Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XI. pozycya 213 wydatków fund. kraj.

Lit. F.

Krajowy Szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąbski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki w sumie	485.999 K.
Dochody w sumie	536.128 >
Komisya budżetowa preliminuje wydatki zwyczajne	480.059 >
Wydatki nadzwyczajne	7.020 >
Wydatki zwyczajne wyższe od uchwalonych za rok 1901 o	10.514 >
Wydatki nadzwyczajne	5.720 >
Dochody preliminuje komisya w sumie	536.128 "
Wyższe od uchwalonych na rok 1901 o	24.564 >
Bilans budżetu szpitala św. Łazarza zamyka komisya nadwyżką do- chodów w sumie	49.049 >
Ilość dni leczenia przyjmuje komisya na podstawie przecięcia z osta- tnich lat trzech na 264.000 dni.	

Rubryka I pozycya 1—21 a.

Płace i emolumenta cłowe.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 79.938 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.237 koron. Na podwyższenie wydatku wpływa przedewszystkiem obok dodatków pięcioletnich, które podnoszą wydatek pozycyi 2, 13, 15 i 18 — nowa pozycya wydatku w kwocie 1.320 koron, którą stanowi 10% dodatek drożyzniany do płac urzędników administracyjnych szpitala. — Wydział krajowy wstawiając tę pozycyę uczynił zadość uchwale Wysokiego Sejmu powziętej przy uchwaleniu budżetu szpitala św. Łazarza na rok 1901, w której Sejm polecił Wydziałowi krajowemu by przyszedł z wnioskiem na polepszenie bytu funkcyonaryuszy administracyjnych szpitala. Komisya budżetowa uznaje potrzebę tego wydatku i preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki Rubr. I. w sumie 79.938 koron.

Petycyę urzędników szpitala L. 1096 o regulacyę płac odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do właściwego urzędowania.

Rubryka II. pozycye 22—29.

Koszta utrzymania osób nieetatowych.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 66.391 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.176 koron. Podwyższenie wydatku jest następstwem przyznania wyższych gratyfikacyi dla służby szpitalnej. W ten sposób Wydział krajowy zamierza

pozycjach tej rubryki proponowane przez Wydział krajowy podwyższenia wydatków, mianowicie w pozycji 17 b i c dla służ, które w tej samej kategorii dłużej niż rok służą — w pozycji 18 dla dozorców, którzy wysłużyli w zakładzie lat 10 — i w pozycji 19 wydatku 200 koron na polepszenie wiktu dla służącego pełniącego obowiązki diaka — uznaje Komisya budżetowa za słuszne i preliniuje wydatki Rubryki II. zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 77.873 koron.

Rubryka III. (poz. 20 — 29a)

Pensye i emerytury

preliniuje Komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w sumie 6.754 koron.

Rubryka IV. (poz. 30—32).

Zaopatrzenia, odstawnne i dary z łaski

preliniuje Komisya jak w roku 1901 w sumie 206 koron.

Rubryka V. (poz. 33).

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych

jak w roku 1901 i zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 80 koron

Rubryka VI. (poz. 34 — 35).

Remuneracye i zapomogi

zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje Komisya wydatki w sumie 2.100 K

Rubryka VII. (poz. 36 — 44).

Koszta gospodarcze zakładu

preliniuje Wydział krajowy w sumie 216 236 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 16.200 koron. Komisya uznaje za uzasadnione wskutek powiększenia się ilości chorych leczonych w zakładzie podwyższenie wydatku w pozycji 36 o 10.000 koron na żywienie chorych — w pozycji 42 na utrzymanie pralni zakładu o 800 koron i w pozycji 43 na sprawienie bielizny dla chorych o 2.000 koron. Natomiast wskutek spadku cen węgla i nafty jaki zaszedł od chwili ułożenia preliminarza przez Wydział krajowy, preliniuje Komisya na podstawie przeciętnych wydatków z trzechlecia, wydatki na opał kuchni w pozycji 36d w sumie 7.500 koron — w pozycji 37 opał sal, łazienek i t. d. w sumie 17.200 koron i w pozycji 38 oświetlenie naftą w sumie 4.600 koron. Ogół zatem wydatków Rubryki VII. preliniuje Komisya w sumie 213.536 koron wyższej od sumy uchwalonej na rok 1901 o 13.500 koron — niższej od preliminarza Wydziału krajowego o 2.700 koron.

Rubryka VIII. (poz. 45 — 48).

Koszta gospodarcze folwarku

preliniuje Komisya na podstawie osobnego preliminarza gospodarstwa folwarkowego zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 28.560 koron.

Rubryka IX. (poz. 49 – 53).

Koszta sanitarne

preliminowane przez Wydział krajowy na rok 1902 podwyższenie wydatków tej rubryki, mianowicie w poz. 50 o 1.000 koron, znajduje pełne uzasadnienie w powiększonej frekwencji zakładu, również uznanym być powinien za pożyteczny nadzwyczajny wydatek w kwocie 400 koron na uporządkowanie cmentarza — Komisya budżetowa zatem wstawia wydatki tej Rubryki w sumie wyższej niż uchwalono na rok 1901 o 1.500 koron, a zgodnej z preliminarzem Wydziału krajowego w kwocie 13.320 koron.

Rubryka X. (poz 54.)

Koszta kancelaryjne

preliminuje Komisya na podstawie przecięcia z trzechlecia w kwocie 1.000 koron.

Rubryka XI. (poz. 55).

Koszta kapliczne

jak na rok 1091 w kwocie 500 koron.

Rubryka XII. (poz. 56 – 61).

Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń

preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w tej samej wysokości jak uchwalono na rok 1901: w wydatkach zwyczajnych 17.480 koron
nadzwyczajnych 4.450 „
Razem 21.930 koron

Rubryka XIII. (poz. 62).

Podatki z ekwiwalentem i daniny

jak na rok 1901: 200 koron.

Rubryka XIV. (poz. 63 – 66)

Rozmaite

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 6.120 koron, uznając słuszność uzasadnienie podwyższenia w pozycyi 66 a i b. wydatku na ubezpieczenie służby od chorób i wypadków.

Rubryka XV. (poz. 67).

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe

jak na rok 1901: w kwocie 120 koron.

Dochody.

Rubryka I. (poz. 1).

Odsetki od kapitałów

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 460 koron.

Rubryka II. (poz. 2—3)

Dodatki

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 1.400 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 80 koron a to na podstawie wyniku z r. 1900.

Rubryka III. (poz. 4—5)

Dochody z dóbr

na podstawie specjalnego preliminarza gospodarstwa folwarcznego preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym dochody w sumie 34.910 koron.

Rubryka IV. (poz. 6—8.)

Zwroty kosztów leczenia

preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie przecięcia z trzech lat ostatnich w sumie 433.000 koron.

Rubryka V. (poz. 9—12.)

Rozmaite

jak na rok 1901 w sumie 5.880 koron.

Zestawienie sumaryczne:

WYDATKI.

<i>Rubryka</i>	I. Płace i emolumenta etatowe	49.965	koron
"	II. Koszta utrzymania osób nieetatowych	77.873	"
"	III. Pensye i emerytury	6.754	"
"	IV. Zaopatrzenia, odstawnne i dary z łaski	206	"
"	V. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80	"
"	VI. Remuneracye i zapomogi	2.100	"
"	VII. Koszta gospodarcze zakładu	213.536	"
"	VIII. " " folwarku	28.560	"
"	IX. " sanitarne	13.320	"
"	X. " kancelaryjne	1.000	"
"	XI. " kapliczne	500	"
"	XII. " utrzymania budynków i dróg	21.930	"
"	XIII. Podatki	200	"
"	XIV. Rozmaite	6.120	"
"	XV. Wydatki z prawa patronatu	120	"
	Suma wydatków	422.264	koron

DOCHODY.

<i>Rubryka</i>	I. Odsetki od kapitałów	460	koron
"	II. Dodatki	1.400	"
"	III. Dochody z dóbr	34.910	"
"	IV. Zwroty kosztów leczenia	433.000	"
"	V. Rozmaite	5.880	"
	Suma dochodów	475.650	koron

Zestawienie ostateczne:

Dochody		475.650	koron
Wydatki		422.264	"
	nadwyżka dochodów	53.386	koron

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1902 i polecić pobrać nadwyżkę dochodów w kwocie 53.386 koron do funduszu krajowego. (Rubr. IV dochodów).

Za przewodniczącego :

K. Badeni.

Sprawozdawca :

Dąbski.

Folwark Zakładu kulparkowskiego.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąbski.

Wydatki na gospodarstwo rolne i ogród warzywny wstawiono w Rubryce VIII pozycya 45—48 preliminarza wydatków zakładu kulparkowskiego.

Dochody w Rubryce III. pozycya 4—5 preliminarza dochodów. Cyfry oparte na szczegółowym preliminarzu gospodarstwa załączonym przez Wydział krajowy jako alegat do preliminarza budżetu zakładu w Kulparkowie wynoszą w wydatkach 28.560 koron w dochodach 31.910 koron.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XI. poz. 212 wyd. fund. krajowego.

Lit D.

Fundusz podrzutek w Lwowie.

Sprawozdawca poseł dr. Stanisław Dąbski.

Wydział krajowy preliminuje na rok 1902 wydatki tego funduszu w kwocie 342 koron — mniejsze od uchwalonych na rok 1901 o 16.085 koron.

Zmiana ta powstała wskutek przeniesienia wydatku na zapomogi dla położnic, które z dzieckiem opuszczają szpital we Lwowie do wydatków funduszu krajowego szpitala (vide budżet szpitala Rubr. XV. poz. 96) i wskutek przeniesienia wydatków na podrzutki utrzymywane w zakładzie w Bobrku, do wydatków Rubryki III. poz. 37. budżetu funduszu krajowego. — W budżecie funduszu podrzutek w Lwowie pozostały tylko drobne wydatki oparte na obowiązku ustawowem funduszu krajowego do ponoszenia kosztów utrzymania dzieci, których matki umrą, lub zachorują na oddziale położnic w szpitalu we Lwowie. Fundusz podrzutek w Lwowie nie posiada własnych dochodów — komisya budżetowa zatem wnosi:

„Wysoki Sejm uchwali pokryć wydatki funduszu podrzutek w Lwowie z funduszu krajowego Rubr. XI. w sumie . . . . . 342 koron

Poszczególnienie:

Wydatki:

<i>Rubr. I. poz. 1.</i> Remuneracye i zapomogi	20 koron
<i>Rubr. II. poz. 2.</i> Koszta utrzymania dzieci	292 „
<i>Rubr. III. poz. 3.</i> Rozmaite wydatki	30 „
Ogólna suma wydatków	<u>342 koron</u>

We Lwowie dnia 30. czerwca 1902.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

St. Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XI. pozycya 213 wydatków fund. kraj.

Lit. F.

Krajowy Szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąbski.

Wydział krajowy preliniuje wydatki w sumie	485.999	K.
Dochody w sumie	536.128	»
Komisya budżetowa preliniuje wydatki zwyczajne	480.059	»
Wydatki nadzwyczajne	7.020	»
Wydatki zwyczajne wyższe od uchwalonych za rok 1901 o	10.514	»
Wydatki nadzwyczajne	5.720	»
Dochody preliniuje komisya w sumie	536.128	»
Wyższe od uchwalonych na rok 1901 o	24.564	»
Bilans budżetu szpitala św. Łazarza zamyka komisya nadwyżką dochodów w sumie	49.049	»
Ilość dni leczenia przyjmuje komisya na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech na 264.000 dni.		

Rubryka I pozycya 1—21 a.

Plące i emolumenta cłowe.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 79.938 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.237 koron. Na podwyższenie wydatku wpływa przedewszystkiem obok dodatków pięcioletnich, które podnoszą wydatek pozycyi 2, 13, 15 i 18 — nowa pozycya wydatku w kwocie 1.320 koron, którą stanowi 10% dodatek drożyzniany do płac urzędników administracyjnych szpitala. — Wydział krajowy wstawiając tę pozycyę uczynił zadość uchwale Wysokiego Sejmu powziętej przy uchwaleniu budżetu szpitala św. Łazarza na rok 1901, w której Sejm polecił Wydziałowi krajowemu by przyszedł z wnioskiem na polepszenie bytu funkcyonaryuszy administracyjnych szpitala. Komisya budżetowa uznaje potrzebę tego wydatku i preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki Rubr. I. w sumie 79.938 koron.

Petycyę urzędników szpitala L. 1096 o regulacyę płac odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do właściwego urzędowania.

Rubryka II. pozycye 22—29.

Koszta utrzymania osób nieetatowych.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 66.391 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.176 koron. Podwyższenie wydatku jest następstwem przyznania wyższych gratyfikacyi dla służby szpitalnej. W ten sposób Wydział krajowy zamierza

ułatwić dostania służby do szpitala i powstrzymać tak częste a niestety szkodliwe dla szpitala zmiany w personalu sług. Komisya budżetowa podziela motywa które skłoniły Wydział krajowy do preeliminowania tego wydatku i wstawia wydatki w Rubr. II. w sumie 66.391 koron.

Rubryka III. pozycye 30—43.

Pensye i emerytury.

Wydatek zmniejszony o 658 koron w porównaniu do r. 1901 z powodu śmierci jednej emerytki, preliminuje komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 13.072 koron.

Rubryka IV. pozycye 44—49.

Zaopatrzenia odstawnne i dary z łaski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki tej rubryki w sumie 1.552 koron o 1.100 koron niższej od uchwalonej na r. 1901 z powodu opuszczenia jednorazowo przyznanych darów z łaski. Dodatkowo jednak do l. 381 i l. 382 przedstawia Wydział krajowy wnioski o przyznanie stałego rocznego zaopatrzenia Tekli Bachut wysłużonej pólługaczce chorych i Annie Major praczce szpitalnej. Ponadto weszły do Wysokiego Sejmu petycye Stefani Stroińskiej l. 172, Elżbiety Kudłek l. 807 i Anieli Suchoń l. 1.031 o zasiłki w drodze łaski i Magdaleny Przybyłowej l. 1042 o wyższy wymiar emerytury. Załatwiając te wnioski Wydziału krajowego i petycye Komisya budżetu wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Przyznaje się Tekli Bachut byłej pólługaczce przy chorych w szpitalu św. Łazarza stale miesięcznie wypłacać się mające zaopatrzenie w stosunku rocznych 192 koron, Annie Major byłej praczce szpitala św. Łazarza stale miesięcznie wypłacać się mające zaopatrzenie w stosunku rocznych 168 koron. Stroińskiej Stefani córce byłego prowizora apteki w szpitalu św. Łazarza jednorazową zapomogę w kwocie 200 koron. Elżbiecie Kudłek wdowie po pólługaczu szpitala św. Łazarza jednorazową zapomogę w kwocie 120 koron. Anieli Suchoń wdowie po odźwiernym jednorazową zapomogę w kwocie 300 koron. Magdalenie Przybyłowej byłej akuszerce szpitalnej przyznaje Sejm jednorazową zapomogę w kwocie 100 koron jako dar z łaski, załatwiając równocześnie odmownie jej petycyę o podwyższenie emerytury.“

Ogółem suma Rubryki IV. wynosi zatem 2.632 koron.

Petycye do L. 1098 i 1097 odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Rubryka V. pozycya 50.

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.

Jak na rok 1901 — 100 koron.

Rubryka VI. pozycye 51—52.

Remuneracye i zapomogi.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje komisya w wysokości przeszłorocznego wydatku w sumie 6.000 koron.

Rubryka VII. pozycye 53—63.

Koszta gospodarcze.

Wydatki tej rubryki obliczone są na podstawie przeciętnych wyników z trzechlecia. Jako wydatek nadzwyczajny preliniuje Wydział krajowy w pozycyi 57 kwotę 400 koron na zakupno wozu i naprawę powozu. Pozycyę 61 na zakupno bielizny i pościeli preliniuje Wydział krajowy w kwocie 16.000 koron wyższej niż uchwalono na rok 1901 motywując ten wydatek tem, że zamierza przez coroczne stopniowe uzupełnianie zużytej bielizny w granicach zwyczajnego kredytu uniknąć powracających co lat kilka żądań o niestosunkowo wysokie kredyty nadzwyczajne. Wydatek na opłaty za wodę z wodociągów miejskich preliniuje Wydział krajowy w kwocie 3.000 koron więcej niż uchwalono na rok przeszły o 2.124 koron na podstawie zrobionego w roku zeszłym doświadczenia. W ogóle preliniuje Wydział krajowy wydatki Rubr. VII. w sumie 207.870 koron niższej od uchwalonej na rok 1901 o 1.441 koron który to preliminarz komisya budżetowa przyjmuje.

Rubryka V il. pozycye 64—70.

Koszta sanitarne.

Preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym na podstawie przeciętnych wyników z trzechlecia w sumie 32.384 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 3.000 koron.

Rubryka IX. pozycya 71.

Koszta kancelaryjne.

Jak na rok 1901 w kwocie 2.200 koron.

Rubryka X. pozycya 72.

Koszta kapliczne.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje Komisya budżetowa wydatki zwyczajne w kwocie 864 koron.

Wydatek nadzwyczajny na restauracyę kościoła św. Łazarza 2.120 koron według kosztorysu przedłożonego do L. W. 32144/1901.

Ogółem zatem 2.984 koron

Rubryka XI. pozycye 73—76.

Utrzymanie budynków.

Wydatki zwyczajne preliniuje Komisya na podstawie przeciętnych wyników z trzechlecia zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 10.900 koron.

Wydatek nadzwyczajny na pokrycie dachu domu administracyjnego według kosztorysu przedstawionego do L. W. 52112/1901 w sumie 4.200 koron.

Ogólny wydatek Rubryki XI zatem w sumie 15.100 koron.

Rubryka XII pozycja 77.

Podatki i daniny.

Jak na rok 1901 w kwocie 2.348 koron.

Rubryka XIII pozycje 78 - 80.

Rozmaite.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje Komisya w kwocie 3.346 koron.

Rubryka XIV. pozycja 81.

Zapomogi dla położnic.

Pozycja nowa której wydatek dotąd pokrywany był z funduszu krajowego Rubryka XI. a budżetowany w budżecie funduszu podrzuteków w Krakowie. Komisya budżetowa podziela zapatrywanie Wydziału krajowego że wydatek ten powinien znaleźć pokrycie z funduszków szpitalnych i preliniuje go w wysokości 6.400 koron.

Rubryka XV. pozycja 82.

Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na oddziale położnic.

Jak uchwalono na rok 1901 1.200 koron.

Rubryka XVI. pozycje 83—84.

Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje Komisya wydatek w kwocie 44.600 koron.

Rubryka XVII. pozycje 85 - 87.

Zapisy.

Jak na rok 1901 w kwocie 214 koron.

Rubryka XVIII. pozycja 88.

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.

Jak na rok 1901 w kwocie 100 koron.

Rubryka XIX. pozycja 89.

Dyety, koszta podróży i inne.

Jak na rok 1901 w kwocie 200 koron.

Dochody.

Rubryka I. pozycje 1—3.

Oodsetki od efektów, kapitałów i fundacyi.

39,984 Preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie koron.

Rubryka II. pozycje 4—10.

Dochody z dóbr i realności.

23,744 Preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie koron.

Rubryka III. pozycje 11—13

Zwroty kosztów leczenia.

Na podstawie przeciętnych wyników z trzechlecia preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym dochody w kwocie 467.000 koron.

Rubryka IV. pozycje 14 i 15.

Dochody rozmaite.

Jak na rok 1901 w kwocie 1800 koron.

Rubryka V. pozycje 16 i 17.

Zwroty od c. k. Skarbu państwa.

Jak na rok 1901 w kwocie 3.600 koron.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XI. pozycya 214 wydatków fund. kraj.

Lit. G.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąbski.

Wydział krajowy preliniuje wydatki tego funduszu na rok 1902 w kwocie 3.601 K. — ściśle w granicach własnych dochodów tego funduszu. Wydatki zmniejszone w porównaniu do uchwalonych na rok 1901 o kwotę 6.457 K. Zmniejszenie wydatków uzasadnione tem, że wydatek na zapomogi dla położnic, które z dzieckiem opuszczają oddział szpitala przeniesiony został do wydatków funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie Rubr. XIV. poz. 81. Tem samym usuniętą zostaje niewłaściwość budżetowania w funduszu, który dotąd budżetowany był częścią w granicach dochodów własnych częścią jako dotowany. Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje na rok 1902:

Wydatki funduszu podrzutków w Krakowie w sumie 3.601 K. w granicach dochodów własnych tego funduszu, które również preliniuje Komisya w sumie 3.601 K.

Poszczególnienie:

W Y D A T K I:

Rubr.	I. poz.	1. Funkcyonaryusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100 K.
"	II.	" 2. Potrzeby kancelaryjne	40 "
"	III.	" 3—4. Remuneracye	40 "
"	IV.	" 5. Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 w miarę własnych funduszów	3.301 "
"	V.	" 6. Koszta leczenia dzieci	20 "
"	VI.	" 7. Rozmaite	100 "
		Ogólna suma wydatków	3.601 K.

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902
rubryki	pozycyi		K.
DOCHODY.			
I.		Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.	
	1	Od efektów:	
		a) 4% listy zastawne gal. Banku kraj. zostające w posiadaniu . . . . . 28.600 kor. = 1.144 K.	
		4% listy zastawne gal. Banku kraj. zakupić się mające za kapitał 894 K. 02 gr. przez fundusz krajowy do zwrotu przypadający 900 K. . . . . 36 „	1.180
		b) 4½% listy zastawne gal. Banku kraj. 6.000 zł. = ... 12.000 K.	540
		c) 4% obligacye gal. funduszu propinacyjnego 6.950 zł. = ... 13.900 „	556
		d) 4% listy zastawne gal. Powarzystwa kredyt. ziemskiego . . . . . 800 „	31
		<u>Dochody poz. 1.</u>	2.307
	2	Od kapitałów:	
		a) 4½% od reszty kapitału dłużnego przez fundusz krajowy . . . . . 24 009 K. 10 gr.	1.080
		b) 5% od kapitału fundacyjnego Tarły	164
		c) Od gotówki ulokowanej w funduszu krajowym 4% od 1.255 K. 52 gr.	50
		Ogólna suma dochodów	3.601
		W porównaniu z wydatkami	3.601
		<u>okazuje się niedobór w kwocie</u>	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz funduszu podrocznikowego w Krakowie.

Za przewodniczącego:

Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XII. poz. 215 wyd.

Wydatki na szupaśnictwo

i

rubr. XIV. poz. 57

Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych.

Sprawozdawca poseł Potoczek.

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce kwotę 46.500 K. Na podstawie trzyletniego obliczenia z lat 1898, 1899 i 1900, wydatki na szupaśnictwo przeciętnie wynosiły rocznie 46.406 K.

Ponieważ wydatki szupaśnictwa w tem przecięciu nie podniosły się, ale obniżyły, dlatego preliminuje się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego 46.500 K. t. j. mniej o 3.500 K. niż w roku 1901 uchwalono.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: do budżetu na rok 1902 przyjmuje się rubrykę XII. poz. 215 „wydatki na pokrycie kosztów szupasowych“ w kwocie 46.500 K., zaś

rubrykę XIV. poz. 57 „dochód ze zwrotu wydatków szupasowych“ w kwocie 14.500 K.

We Lwowie dnia 27. czerwca 1902.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Potoczek.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XIII. poz. 216—232a).

Budowy wodne i melioracje.

Sprawozdawca poseł Milewski.

W rubryce tej prelinuje Wydział krajowy	1,469.003 K.
Na podstawie sprawozdania Wydziału kr. w przed- miocie podwyższenia funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych a w oczekiwaniu przychylniej uchwały Wys. Sejmu wstawia komisya	100.000 „ <hr/> 1,569.003 K.
W uwzględnieniu petycyi (L. 98) Zofii Biegańskiej żony chorego emer inżyniera adjunkta przyznała komisya jednorazowy dar na utrzymanie synów (221e.)	200 „ <hr/> 1,569.203 K.
Otrzymał wyjaśnienie, że z dotacyi na popieranie fabryk drenarskich, zapas pozostały wystarczy na spełnienie zadania w bieżącym, roku opuszcza komisya na rok 1902 poz. 231r.	10.000 „ <hr/> 1,559.203 K.
Preliminuje zatem razem	1,234.290 „ <hr/> 324.913 K.
W porównaniu z uchwałą na rok 1901 . . . . . więcej o	

Co do prelinowanin niniejszej rubryki objawiano życzenie, *aby na przyszłość i wynikłości poszczególnych pozycyí zamieszczane były w preliminarzu.*

Wzrost wydatków na rok 1902 jest spowodowany przedewszystkiem wzrostem wydatku na *regnlacje rzek karpackich* (poz. 227, więcej o 79.581 kor.), datków na *publiczne roboty melioracyjne* (poz. 229, więcej o 90.746 koron), które to podwyższenie jest wypełnieniem w zupełności, co z zadowoleniem należy zaznaczyć, pierwszego punktu uchwalonego przez Wys. Sejm w r. 1894 programu re-

gulacyi wód, mianowicie dotuje roboty mające na celu zabezpieczenie od powodzi Powiśla między Krakowem a Zawichostem; dalej wzrostem wydatku na popieranie *drobnych melioracyj* (poz. 231, więcej o 47 740 koron) dotacją *funduszu pożyczkowego* dla spółek wodnych (poz. 233 nowa 100.000 koron) oraz podwyższeniem dotacyi (216, o) *na stypendya i podróż naukową*.

Podwyższenia te są uzasadnione należycie w preliminarzu budżetu, w sprawozdaniu Wydz. kraj o budowlach wodnych, oraz w sprawozdaniu o podwyższeniu funduszu pożyczkowego

Nowe pozycye zawarte w tych podwyższeniach wstawia komisya budżetowa w preliminarz w oczekiwaniu przychylnych uchwał komisji gospodarstwa kraj. i Wys. Sejmu.

Wobec znacznego wzrostu wydatków na roboty wodne i melioracye w najszerszem znaczeniu, jaki tak skutkiem ustaw państwowych i krajowych, jak uchwał Wys. Sejmu i podwyższenia państwowego funduszu melioracyjnego, w którym udział kraju naszego jest dotychczas niedostateczny, w najbliższych latach na długi okres czasu nastąpi, wobec z drugiej strony rozszerzania się skutkiem licznych dokonanych już robót melioracyjnych, świadomości ogólnej o możności, pożytków i doniosłości tych robót, uważa referent za wskazane wyrażenie przekonania, aby akcyę zachęcania właścicieli gruntów do podejmowania melioracyj przez przyznawanie korzyści materyalnych, których wszystkim w równej mierze przyznać kraj nie byłby w stanie, tak z finansowych jak i zasadniczych powodów, uważać przy całym jej uzasadnieniu pro praeterito i jeszcze obecnie, za przejściową, mającą się po pewnym czasie ukończyć, a na dalszą przyszłość ująć sprawę popierania melioracyj prywatnych w pewien system, przyznawać pomoc kraju tylko w takim rozmiarze i formie, jakie równomiernie wszystkim zdołają być przyznane, a więc pomoc techniczną w planach i wykończeniu, ułatwienia kredytowe i podatkowe, a nie wprost udział kraju w kosztach prywatnych melioracyj. Wobec powziętych już uchwał Wys. Sejmu myśl ta naturalnie dopiero po pewnych latach stopniowo zdoła być urzeczywistnioną.

Co do udzielania pomocy technicznej w przygotowaniu planów melioracyj prywatnych otrzymała komisya informacyę ze strony Wydziału kraj, że na przyszłość jest zamiarem zaniechać wykonywania planów na kilkomorgowe przestrzenie, co dotąd nieraz robiono dla zachęty i nauki, a co naturalnie utrudnia i podraża pracę biura; staraniem Wydziału słusznem będzie, aby za współudziałem zgłaszających się o takie drobne plany, zachęcić i nakłonić jego sąsiadów do wspólnego podjęcia melioracyi.

Petycye (L 159) gminy Bieliniec, (L. 717) Anny Moskalowej, oraz (L. 1138) Spółki wodnej w Mielcu dla regulacyi Starego Brnia i Wiszni odsłępuje się Wydziałowi kraj. do załatwienia.

Prócz załatwienia poz. 221, e, i poz. 232a skreślenia poz. 231r.) *wnosi komisya budżetowa zgodnie z preliminarzami.*

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzwy- czajne
rubryki	pozycyi			
			Korony	
XIII.		Budowy wodne i melioracye.		
		A) Biuro melioracyjne i studia przygo- towawcze.		
	216	Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:		
		a) Dyrektor biura:		
		płaca . . . . . 6 400 K.		
		dodatek aktywalny . . . . . 960 "	7.360	—
		b) zastępca dyrektora:		
		płaca . . . . . 4.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . . . 840 "		
		" osobisty . . . . . 800 "	6.440	—
		c) 6 starszych inżynierów:		
		płace po 4.800 K. . . . . 28.800 K.		
		dodatki aktywalne po 840 K. . . . . 5.040 "	33.840	—
		d) referent administracyjno- prawny:		
		płaca . . . . . 4.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . . . 840 "	5.640	—
		e) 10 inżynierów I. klasy:		
		płace po 3.600 K. . . . . 36.000 K.		
		dodatki aktywalne:		
		dla 7 inżynierów we Lwo- wie po 720 K, ... 5 040 "		
		dla 2 inżynierów w Tar- nowie i Stanisławowie po 600 K. . . . . 1.200 "		
		dla 1 inżyniera w Jaśle . . . . . 480 "		
		Razem 42.720 K.		
		Z tego pokryją fundusze bu- dowy pobory 5 inżynierów za 9 miesięcy po 3.240 K. 16.200 "	26.520	—
		Do przeniesienia	79.800	—

Liczba		Poszczególności	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			Korony	
XIII.		Z przeniesienia . . .	79.800	—
	216	f) 10 inżynierów II. klasy: płace po 2.800 K . . . 28.000 K. dodatki aktywalne po 600 K. . . . . 6.000 „ Razem . . . 34.000 K. Z tego pokryją fundusze budowy pobory 4 inżynie- rów za 9 miesięcy po 2.550 K. . . . . 10.200 „	23.800	—
		g) 11 inżynierów-adjunktów: płace po 2.200 K. . . . 24.200 K. dodatki aktywalne po 480 K. . . . . 5.280 „ Razem . . . 29.480 K. Z tego pokryją fundusze budowy pobory 5 inżynie- rów-adjunktów za 9 mie- sięcy po 2.010 K. . . . 10.050 „	19.430	—
		h) 3 adjunktów komasac. : płace po 2.200 K. . . . 6.600 K. dodatki aktyw. po 480 K. 1.440 „	8 040	—
		i) 2 praktykantów technicznych : adjuta po 1.400 K. 2.800	2.800	—
		l) dodatki pięcioletnie: dla dyrektora Andrzeja Kędziora (1) 800 K. i drugi od $2\frac{3}{4}$ 1902 (LW. 15 536/97) 552 K. razem 1.352 K.; dla zast. dyrektora Józefa Jankowskiego (1) 400 K. i drugi od $2\frac{3}{4}$ 1902 (LW. 15.536/97) 276 K. razem 676 K.; dla starszego inżyniera Stanisława Chrz- szczewskiego w Krakowie (1) 400 K. i drugi od $2\frac{3}{4}$ 1902 (LW. 15.536/97) 276 razem 676 K.; dla referenta administracyjno-prawnego Leopolda Bragiewicza (1) 400 K.; dla inżyniera I. klasy Ferdynanda Hilbrichta (1) 300 K. i drugi od $2\frac{3}{4}$ 1902 (LW. 15 536/97) 206 K. razem 506 K.; dla inżyniera I. klasy Aleksandra Wierz- bickiego (1) 300 K. dla inżyniera I. klasy Karola Boziewicza (1) 300 K.; dla inżyniera II. klasy Jana Pizsa od $2\frac{4}{8}$ 1902 z rocznych 240 K. (LW. 46.586/97) 87 K.; dla inżyniera II. klasy Tadeusza Rozwadowskiego od $\frac{1}{12}$ 1902 z rocznych 240 K. (LW. 63.913/97) 20 K. 4.317	4.317	—
		Do przeniesienia . . .	138.187	—

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
XIII.		Z przeniesienia .	138.187	—
	216	l) dodatki osobiste dla 3 inżynierów I. klasy i inżyniera do kultury torfowisk po 400 K. .	1.600	—
		m) dyetaryusze. 2 dyetaryuszy w biurze centralnem po 4 K. dziennie 2.920 K. ryczałt na rysownika dla ekspozytury w Krakowie 960 „	3.880	—
		n) utrzymanie ekspozytur: w Krakowie . . . . . 900 K. w Jaśle . . . . . 800 „ w Tarnowie, Jarosławiu, i Stanisławowie po 700 K. 2.100 „	3.800	—
		o) stypendya dla wykształce- nia techników melioracyj- i na podróż naukową dla inżynierów w celu przestu- dyowania kanałów spław- nych za granicą	8.000	—
		Suma pozycyi 216 .	155.467	—
	217	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych: Wynagrodzenie 44 dozorców zajętych przy melioracjach prywatnych pod- czas czynności biurowych: za 5 mie- sięcy zimowych po 60 K.	13.200	—
	218	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1 000	—
	219	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozor- ców melioracyjnych	2.000	—
	220	Remuneracye i zapomogi dla inżynierów urzędnika i dozorców biura meliora- cyjnego	6.000	—
	221	Pensye i zaopatrzenia: a) Biegański Antoni, emerytowany in- żynier-adjunkt . . . . . 848 K. b) Karpuszkowski sieroty: Adam Olgierd do 31 grudnia 1904 r. i Helena Janina do 31. stycznia 1909 r., pensya sie- rocińska po 140 K. i doda- tek na wychowanie po 100 K. rocznie . . . . . 480 „ c) Misiakiewicz Julian, eme- rytowany inżynier II klasy 1.120 „ d) Gedłowa Marya, wdowa po inżynierze I. klasy . . . . . 1.400 „ e) Biegańska Zofia <i>jednora- zowy</i> dar z łaski . . . . . 200 „	4.048	—
		Do przeniesienia .	181.715	—

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzwyczajne
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			Korony	
XIII.		Z przeniesienia .	181.715	—
	222	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	6.000	—
	223	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—
	224	Zasilek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego	16.000	—
	225	Na zdjęcia i projekty:		
		a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 27. września 1882).	10.000 K.	
		b) dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892)	26.000 „	
			36.000	—
	226	Koszta komisyjne z powodu inspekcji robót przez c. k. Rząd prowadzonych i konserwacji publicznych robót melioracyjnych	2.000	—
		Suma działu A.	252.715	—
		<i>B) Wykonanie budowli wodnych.</i>		
	227	Na systematyczną regulację rzek karpacczych:		
		a) na regulację Białej z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca XI. rata (z 15-tolecia) 86.634 K.		
		b) na regulację Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem X. rata (z 15-tolecia) 85.334 „		
		c) na regulację górń. Dniestru z dopl. IV. rata (z 28-lecia) 131.428 „		
		d) na regulację Soły III. rata (z 18-lecia)	79.556 „	
		e) na regulację Łomnicy III. rata (z 24-lecia)	79.616 „	
			462.568	—
	228	Zasiłki $33\frac{1}{3}\%$ na lokalne regulacje rzek niespławnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. października 1882):		
		a) na regulację Skawy:		
		1. od Jaroszwic do Witanowic II. rata (z 2-lecia)	5.560 K.	
		2. od Witanowic do Graboszyce	7.291 „	
		3. pod Trzebieńcycami	4.261 „	
			17.112	—
		Do przeniesienia	17.112	—
			462.568	—

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozyceyi			
			Korony	
XIII.	228	Z przeniesienia	462.568	
			17.112	
		b) na regulację Raby :		
		1. Pod Pcimiem II rata (ostatnia)	4,046 K.	
		2. pod Lubieniem II rata (ostatnia)	2.250 „	
		3. pod Gdowem	2.520 „	
		4. pod Targowiskami II. rata (z 3-lecia)	4.560 „	
		5. od Gawłowa do Bogucie i pod Bienkowicami II. rata (ostatnia)	27.067 „	40.443
		c) na regulację Dunajca :		
		1. od Gołkowic do ujścia Popradu, V rata (ostatnia)	8.325 K.	
		2. między Gołkowicami a Podrzeczem	7.560 „	15.885
		d) na regulację Wisłoki :		
		1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienią, II. rata (z 3 lecia)	7.146 K.	
		2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, II. rata (z 4-lecia)	8.038 „	15.184
		e) na regulację Sanu :		
		pod Krasiczynem i Korytnikami II. rata (z 3-lecia)	4.530	—
		f) na regulację Wisłoka pod Rzeszowem i Drabinianką I rata	12.000	—
		g) na regulację Stryja pod Hnizdyczowem III rata (ostatnia)	5.000	—
		h) na regulację Świcy pod Sokołowem wem i Łanami Sokołowskimi, VIII. rata (ostatnia)	6.344	—
		i) na premiowanie zawikłania odsypisk	1.000	—
		k) do dyspozycyi Wydziału krajowego	20.000	—
		Suma pozyceyi 228	137.498	—
	229	Na popieranie przedsięwzięć melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884., Dz u. p. Nr. 116.)		
		a) na regulację rzeki Bngu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, X. rata (z 12 lecia)	39.600 K.	
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, VII. rata (z 15-lecia)	40.400 „	
		(Do przeniesienia 80.000 K.	600.066	—

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			Korony	
XIII.		Z przeniesienia 80.000 K.	600.066	
	229	<i>c)</i> na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, V. rata (z 8-lecia) . . . . . 89.740 „ <i>d)</i> na regulację środkowej sekcji Gniłej Lipy, V. r. (z 7-lecia) . . . . . 39.542 „ <i>e)</i> na uzupełnienie regulacji Nowego Brnia z dopływami, IV. rata (z 8-lecia) . . . . . 31.950 „ <i>f)</i> na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa III. rata . . . . . 43.548 „ <i>g)</i> na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, II. rata . . . . . 33.066 „ <i>h)</i> na obwałowanie lewego brzegu Dunajca, od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach I rata . . . . . 26.000 „ <i>i)</i> na regulację potoku Pustej (Radosławki) z dopływami, I rata . . . . . 33.280 „ <i>k)</i> na regulację potoków: Sołotwy i Rokitny z dopływami, I rata . . . . . 29.600 „ <i>l)</i> na regulację rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim, I rata . . . . . 30.000 „	436.726	—
	230	Na konserwację krajowych robót melioracyjnych: <ul style="list-style-type: none"> <i>a)</i> regulacji Trześniówki . . . . . 1.000 K. <i>b)</i> regulacji Łęgu . . . . . 1.500 „ <i>c)</i> „ Przegnojówki . . . . . 1.000 „ <i>d)</i> zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy do r. 1910. . . . . 1.000 „ 	4.500	—
	231	Zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1889): <ul style="list-style-type: none"> <i>a)</i> na konserwację osuszenia bagien Rudnickich (do roku 1908) . . . . . 2.800 <i>b)</i> na drenowanie gruntów włościańskich 50.000 	52.800	—
		Do przeniesienia	1,041.292	—

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			korony	
XIII.		Z przeniesienia . . .	1.041.292 52.800	—
	231	c) na regulację Lubaczówki pod Czerwoną Wolą, II rata (z 3-lecia) . . .	4.480	—
		d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach, I rata (z 3-lecia)	3.200	—
		e) na zabudowanie potoku Rychwałd, w dorzeczu Biały (pow. Tarnów) . . .	19.500	—
		f) na regulację Jasiółki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą	3.306	—
		g) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew), I. rata (do r. 1904)	8.333	—
		h) na osuszenie gruntów w gminie Zapytów (pow. Lwów)	5.867	—
		i) na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa (pow. Rohatyn)	4.250	—
		k) na zabudowanie debr w gminie Żółczów (pow. Rohatyn)	3.500	—
		l) na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy (pow. Brzeżany)	18.300	—
		m) na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach (pow. Żydaczów)	2.060	—
		n) na regulację potoku Siwki w Dolinie	9.250	—
		o) na osuszenie gruntów w gminie Widyńów (pow. Śniatyn)	6.000	—
		p) na regulację Seretu pod Tudorowem pow. Husiatyn), I. rata	6 150	—
		r) na subwencyonowanie fabryk drenarskich	—	—
		s) do dyspozycji Wydziału krajowego	10.000	—
			156.996	—
	232	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:		
		1. w Jaworznie	700 K.	
		2. „ Starem-Siole (Suchowoli)	500 „	
		3. w Dublanach	500 „	
		4. „ Ubiniu	500 „	
		5. „ Przegnojowie	500 „	
		6. „ Ostrowczyku polnym	400 „	
		7. „ Chwatowie	500 „	
		8. „ Hnilicach	500 „	
		9. „ Tetewczycach	500 „	
		10. „ Stojanowie	500 „	
		11. „ Wolicy baryłowej	100 „	
		12. „ Derewni	500 „	
		13. „ Byszowie	500 „	
		Do przeniesienia 6.200 K.	1,198.288	—

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyji		K o r o n y	
XIII.		Z przeniesienia 6.200 K.	1,198.288	—
	231	14. w perymetrze bagien stojanowskich (na gruntach włościańskich) . . . . . 1.000 „		
		15. w perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich, ... 1.000 „	8.200	—
	232a)	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych	100.000	—
		Suma działu B.	1,306.488	—
		„ „ A.	252.715	—
		Suma rubr. XIII.	1,559.203	—

Przewodniczący:

K. B a d e n i.

Sprawozdawca:

M i l e w s k i.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XV. poz. 243, 251, 258, 262, 264—285 i 287—315 wydatków.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąbski.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o rubr. XV. wydatków budżetu funduszu krajowego na cele rolnictwa i górnictwa za rok 1902.

Komisja budżetowa preliminuje wydatki w rubryce XV. w ogólnej sumie 1,381.515 K. — więcej od preliminarza Wydziału krajowego wraz z dodatkowym sprawozdaniem o 3.000 K. a więcej od sumy uchwalonej na rok 1901 o 96.324 K.

A. Na cele rolnictwa.

poz. 243. Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych jak na rok 1901 10.760 K.
(poz. 244—250 włącznie są przedmiotem osobnych sprawozdań).

poz. 251. Na budowę w Dublinach:

Komisja budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym uchwała nadzwyczajne kredyty na budowę w Dublinach, mianowicie:

a) na budowę domu mieszkalnego dla rządcy folwarku	12.000 K.	
b) na budowę domu mieszkalnego profesorskiego	15.000 „	
c) na uzupełnienie kanalizacji zakładów dublańskich	3.632 „	
d) na pokrycie przekroczeń w kosztach budowy domu na mieszkanie dla profesorów	16.000 „	
Ogółem wstawia się w poz. 251 wydatek w sumie		46.632 „

(poz. 252—257 i 259—261 włącznie są przedmiotem osobnych sprawozdań)

poz. 258. Na adaptacje w budynkach w szkole rolniczej w Kobiernicach uchwała komisja w sumie 3.000 „
jako wydatek nadzwyczajny. Wydział krajowy wstawił tę pozycję, by mieć zapewnione kredyty na ewentualne potrzeby szkoły, na wypadek odnowienia stosunku dzierżawy, który dotąd istnieje między szkołą a właścicielem Kobiernic. — Komisja podziela te motywa i kredyt żądany uchwała.

poz. 262.	Szkoły zimowe rolnicze:	
a)	w Niewiarowie uchwała komisya wydatki w sumie	2.116 K
b)	w Wojsławiu uchwała komisya wydatki w sumie	1.910 "
	preliminarze zgodne z Wydziałem krajowym, wyższe oby- dwa od uchwalonych na rok 1901 — każdy o kwotę 60 K. wstawioną jako pozycya nowa „Rozmaite nieprzewidziane“.	
	<i>(poz. 263. jest przedmiotem osobnego sprawozdania).</i>	
poz. 264.	Na zakupno i ogrodzenie 4 morgów gruntu dla zakładu sado- wniczego w Zalesszczykach uchwała komisya wydatek <i>nadz- wyczajny</i> uzasadniony potrzebą rozszerzenia zakładu uznana w uchwale zeszłorocznej Sejmu, który staranie o dokupno tego gruntu Wydziałowi krajowemu polecił.	12.500 "
poz. 265a.	Na popieranie celów Towarzystwa ogrodniczego w Kra- kowie jak na rok 1901	1.300 "
poz. 265b.	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie 2-ga rata z przy- znanej na 6 lat subwencji na zakupno gruntu pod za- kład sadowniczy (<i>nadzwyczajne</i>)	6.000 "
poz. 266.	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych jak w roku 1901	2.000 "
poz. 267.	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolni- niczych, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego uchwała komisya wydatek w tej pozycji w kwocie wyższą od uchwalonej na r. 1901 o 400 K. ze względu na powiększoną ilość zakładów i funkcyonaryuszy w szkołach rolniczych.	1.600 "
poz. 268.	Na zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych wydatek wyższy od uchwalonego w latach poprzednich o 1.000 K., niższy od uchwalonego w zeszłym roku o 4 400 K., który to wydatek uchwalony był jako jednorazowy nadzwyc- zajny. Podwyższenie wydatków zwyczajnych tej pozycji o 1.000 K. umotywowane jak przy pozycji 267.	5.000 "
poz. 269.	Akademia weterynaryi we Lwowie jak w r. ubiegłym	4.682 "
poz. 270.	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi, uchwała komisya wydatek na te stypendya w kwocie wyższy od uchwalonego na rok 1901 o 500 K.	1.500 "

prócz tego komisya wnosi:

„Wysoki Sejm zezwala na virement wydatku w pozycji 269 c. i 270 — tak, że decyzji Wydziału krajowego pozosta-
wionem zostaje, czy nie uzna za właściwe kwoty 600 K. pre-
liminowanej na stypendya dla uczni kursu kucia koni użyć na
cele stypendyów dla uczni akademii weterynaryi“.

Tem samem załatwiona zostaje petycja grona pro-
fesorów Akademii weterynaryi wniesiona do L. 955.

poz. 271. Krajowy nauczyciel weterynaryi:

Wydział krajowy stawia wniosek o podwyższenie
poborów służbowych weterynarza krajowego p. Teofila
Sochaniewicza z powodu podwyższenia plac wyterynarzy
państwowych, komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pobory służbowe p. Teofila Sochaniewicza od dnia 1.
stycznia 1902 r. ustanawia się w wysokości pensyi 3.000 K.,
dodatek aktywalny 600 K. i prawo do trzech pięcioleci po
400 K.“

Gdy p. Sochaniewicz posiada prawo pierwszego pięciolecia — komisya wnosi: preliminuje się na rok 1902 pobory krajowego nauczyciela weterynaryi w wysokości:

na płacę	3.000 K.
dodatek aktywalny	600 „
dodatek pięcioletni	400 „
ryczałt na koszta podróży	1.000 „

Ogółem . . . . . 5.000 K

więcej od r. 1901 o . . . . . 520 „

poz. 272. Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną, jak w roku 1901 . . . . . 2.000 „

poz. 273. Na pokrycie częściowe kosztów utrzymania weterynarzy Tow. gosp. we Lwowie i Tow. rolniczego w Krakowie, jak w r. 1901 . . . . . 2.400 „

poz. 274. Tow. rolnicze we Lwowie jak w r. 1901 . . . . . 8.000 „

Komisya wnosi:

Petycyę Tow. o podwyższenie subwencji na cele ogólne Tow. dostępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku w preliminarzu budżetu na rok 1903.

Tem załatwioną zostaje petycyja do L. 446.

poz. 275. Towarzystwo rolnicze w Krakowie jak w roku 1901 . . . . . 8.000 „

Komisya wnosi:

Petycyę Tow. rolniczego krakowskiego o podwyższenie subwencji na cele ogólne Towarzystwa, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawieniu wniosku w preliminarzu budżetu na rok 1903.

Tem załatwioną zostaje petycyja do L. 577.

poz. 276. Towarzystwo tatrzańskie . . . . .

Komisya uchwała przeniesienie tego wydatku z Rubr. XV. do Rubr. XVII wydatków funduszu krajowego

poz. 277. Krajowe Tow. chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 400 „
mniej o 200 K. niż w r. 1901.

Tem samem załatwioną zostaje petycyja do L. 858.

poz. 278. Tow. chowu drobiu i królików w Jarosławiu zgodnie z Wydziałem krajowym, petycyja nowa . . . . . 400 „

Tem samem załatwioną zostaje petycyja do L. 926.

poz. 279. Na zalesienie wydm piaszczystych, VII. rata z dziesięciolecia od r. 1896 . . . . . 5.000 „

poz. 280. Stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół rolniczych zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 10.000 „
więcej niż w roku 1901 o 2.000 K. Wydział krajowy motywuje ten powrót do wysokości dotacyi dla tej pozycyi budżetu do stosunków z r. 1897 potrzebą wykształcenia więcej sił fachowych i odpowiednich kandydatów.

poz. 281. Stypendya dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego jak w roku 1901 . . . . . 5.000 „

poz. 282. Stypendya dla uczniów i abiturjentów szkoły lasowej wysyłanych na praktykę jak w roku 1901 . . . . . 2.400 „

poz. 283. Ela Kółek rolniczych zgodnie z Wydziałem krajowym 32.000 K. o 4.100 K. więcej jak w r. 1901, a to:

a) na koszta zakładania i lustracyi tychże	12.000 K.	
b) na utrzymanie lustratorów hand. sklepików wiejsk.	8.000 „	
c) na utrzymanie prakt. kursów handl. dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000 „	
d) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek	8.000 „	32.000 „

poz. 284.	Strzeżenie granic kraju jak co roku	2.000	„
poz. 285.	Umorzenie pożyczki 800.000 K. na założenie kraj. składów publ. we Lwowie i Krakowie, 26 i 27 rata	52.984	„
<i>(poz. 286. jest przedmiotem osobnego sprawozdania).</i>			
poz. 287.	Tow. rolniczemu w Krakowie na Tygodnik rolniczy, jak w roku 1901	1.000	„
poz. 288.	Tow. leśnemu na wydawnictwo „Sylwana“ . . . . . Tem samem załatwioną zostaje petycja do L. 829.	400	„
poz. 289.	Na wydawnictwa czasopism:		
a)	„Rolnik“ i „Przegląd mleczarski“	1.000	„
b)	„Przewodnik Kółek rolniczych“	1.000	„
c)	inne czasopisma poświęcone rolnictwu, lub z rolnictwem zwią- zek mające, jak czasopisma weterynaryjne, gorzelnicze, ogro- dnicze, pszczelnicze, ryczałt do dyspozycji Wydziału kraj. ogółem wydatek wyższy niż preliminowany przez Wydział krajowy o 2.800 K.	3.000	„
<i>Tem samem załatwione zostają petycje do L. 447., L. 705. Petycja do L. 124., 186, i 1176. przekazuje się Wydzia- łowi krajowemu.</i>			
poz. 290.	Utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych jak co roku	16.000	„
poz. 291.	Środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa jak w r. 1901	1.600	„
poz. 292.	Instruktor hodowli bydła dla galicyjskiego Towarzystwa gospodarczego, jak na rok 1901	4.000	„
poz. 293.	Instruktor hodowli w okręgu Towarzystwa rolniczego kra- kowskiego, jak w roku 1901	4.000	„
poz. 294.	Tow. rybackie w Krakowie, jak w r. 1901	800	„
poz. 295.	Towarzystwo uprawy tytoniu w Galicji, z trzechlecia osta- tnia rata	6.000	„
<i>Petycja do L. 960. o przyznanie subwencji na dalsze trzy lata, załatwiona przy sprawozdaniu o czynno- ściach departamentu III.</i>			
poz. 296.	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicji, jak w r. 1901, a to:		
a)	na utrzymanie instruktora, płaca z kosztami po- dróży	4.500	K.
b)	na utrzymanie drugiego instruktora, płaca z ko- sztami podróży	2.900	„
c)	na urządzenie kursów mlecz., stypendya dla ser- karzy i środki demonstracyjne	6.000	„
d)	na pomocnika instruktora mleczarstwa	1.400	„
poz. 297.	Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisya naukowa i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycji Wydziału)	6.000	„
poz. 298.	Na rozmaite zasiłki dla podniesienia rolnictwa, przemysłu rolniczego i wiedzy rolniczej, (do dyspozycji Wydziału)	8.000	„
poz. 299.	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych, preliminuje Wydział	2.000	„

Komisya wnosi:

*Wysoki Sejm zezwala na virement między pozycjami
297, 298 i 299.*

poz. 300.	Na podniesienie hodowli bydła:		
a)	zgodnie z Wydziałem kraj. w myśl uchwał sejmowych z dnia 1. kwietnia 1892 i 1. lipca 1902 preliminuje komisya . . . . . więcej o 7.500 K. jak na rok 1901.	67.500	„

b) na koszta komisyj licencyonujących, jak w roku 1901 .	16.000 K.
cały wydatek tej pozycyi o 83.500 K.	
poz. 301. Na urządzenie wystaw okręgowych i targów na bydło rozplodowe, obu komitetom Towarz. gosp., jednorazowa subwencya <i>nadzwyczajna</i> .	1.500 "
poz. 302. Na subwencyonowanie ogierów prywatnych w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich, ostatnia rata z sześciolatnia .	10.000 "

Komisya wnosi:

Petycję Towarzystwa rolniczego w Krakowie L. 1058. przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy w roku przyszłym.

poz. 303. Na tępienie myszy polnych i na dalsze doświadczenia, jak w r. 1901 .	8.000 "
poz. 304. Na podniesienie chowu świń, dla obu komitetów Towarz. gosp. na dalszych lat 4, od roku 1902 .	8.000 "
poz. 305. Strusiewiczowa Melania, wdowa po refer. spraw rolniczych, pensya wdowia . . . . . 1.200 K. i dodatek do pensyi . . . . . 400 "	1.600 "
poz. 306. Na popieranie celów Tow. dla ogrodnictwa i pszczelnictwa, wydatek zwyczajny <i>nadzwyczajny</i> , udzielony jednorazowo na r. 1901 w kwocie 1.226 K. odpada.	1.300 "
poz. 307. Hordyńska Antonina, na produkcję nasion traw do użycia na gruntach torfowych ostatnia rata z pięciolecia .	1.000 "
poz. 308. Dotacya funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego ostatnia rata z 3 lecia	60.000 "
poz. 309. Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla Spółek, Kas oszczędności i pożyczek w kwocie 2,000.000 K., 4 rata z 50 lecia	40.000 "
poz. 310. Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek utrzymanie bióra, patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryszki spółek, preliminuje Wydział krajowy 52.700 K, więcej niż w r. 1901 o 3.200 K. Na ten wzrost wydatku składa się wydatek na 3 go lustratora od 1. lipca 1902 w kwocie 1.200 K., na służącego w biurze patronatu 500 K. i wydatek zwiększony o 1.500 K. na podróże lustracyjne i inne w sprawach patronatu, wywołane wzrostem ilości spółek do patronatu należących.	

Komisya wydatek tej pozycyi zgodnie z Wydz. kraj. wstawia w sumie . . . . . 52.700 "

Osobnem sprawozdaniem do L S. 344. przedstawia Wydział krajowy wniosek o utworzenie w etacie urzędników Wydziału krajowego posady dyrektora Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm ustanawia w etacie urzędników Wydziału krajowego posadę dyrektora Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek.

Z posadą tą połączone są następujące pobory i prawa:

1) Płaca stała o rocznych 4800 koron.

2) Dodatek aktywalny o rocznych 480 koron.

3) Prawo do 3 dodatków pięcioletnich każdy po 500 koron rocznie pod warunkami określonymi w §. 4. uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 r.

4) Prawo do emerytury, względnie pensji wdowiej, pensji sierocińskiej, dodatków na wychowanie dzieci, w myśl postanowień statutu emerytalnego z d. 15. lutego 1898 roku.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyznania Drowi Franciszkowi Stefczykowi, prowizorycznemu kierownikowi Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, w razie mianowania go dyrektorem tegoż Biura, dodatku osobie tego wliczalnego do wymiaru emerytury, w kwocie rocznej 800 koron.

poz. 311.	Zakład produkcji narypku w Oparach 4 rata z 5 lecia .	1.200 „
poz. 312.	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcję ziemniaków, ostatnia rata .	2.000 „
poz. 313.	Subwencye na cele sadownictwaa zgołnie z Wydziałem kraj. uchwała komisya:	
	1. na cele kursów sadowniczych w Kołomyi	600 K.
	2. „ „ założenia szkółki drzew w Olesku	1.000 „
	3. „ „ szkółki drzew owocowych w Łańcucie	400 -
	ogółem wydatek tej pozycyi	2.000 „
poz. 314.	Kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych, 2 (ostatnia) rata	2.000 „
poz. 315.	Na zasiłki dla Spółek owozarskich, Towarzystw ogrodniczych, poparcie usiłowań powiatów, lub gmin w rozwoju sadownictwa, ryczałt	2.000 „
	<i>Petycye powiatu Limanowskiego i Towarzystwa ogrodniczego w Tarnowie i Spółki ogrodniczej w Tarnowie, tudzież Towarzystwa Selskiej Gospodar w Olesku, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.</i>	
	Tem samem załatwione zostają petycye L. 471. L. 170., L. 1107. i L. 412.	
poz. 315 a.	Ryczałt na polepszenie plac nauczycieli niższych szkół rolniczych od 1. października 1902 uchwała komisya w sumie	1.780 „
	Wydatek uzasadniony w sprawozdaniu Wydziału krajowego LW. 33.802/1902.	

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV. poz. 244 wydatków i Rubryka VII. poz. 34 funduszu krajowego dochodów.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o budżecie krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Dąbbski.

Komisya preliniuje w wydatkach zwyczajnych 44.879 koron a nadzwyczajnych 3.485 koron — wogóle wydatki w sumie 48 364 koron niższe od uchwalonych na rok 1901 o 2.878 koron. Zaoszczędzenie spowodowane głównie tem że ustala wypłata emerytury byłego dyrektora szkoły św. pamięci Henryka Strzeleckiego. Wydatki nadzwyczajne spowodowane instalacją wodociągów w sumie 1.385 koron i wypłatą trzeciej raty na koszt założenia szkółek drzew w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy w kwocie 1.300 koron.

Dochody preliniowane w sumie 14.760 koron jak w roku 1901.

Do L. S. 834 wniosła petycję pani Julia Strzelecka wdowa po ś. p. Henryku Strzeleckim byłym dyrektorze szkoły o podwyższenie pensyi wdowiej. W załatwieniu tej petycji Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Przyznaje się pani Julii Strzeleckiej jednorazowo 400 koron.

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
WYDATKI.				
I. Płace nauczycieli.				
1		Profesor fachowy, zarazem dy- rektor, płaca . . . . . 4.800 K. dodatek aktywalny . . . . . 840 „ dodatek osobisty . . . . . 1.200 „	6.840	—
2		Dwóch profesorów fachowych: a) dla jednego, płaca . . . . . 3.280 K. dodatek aktywalny . . . . . 720 „ dotatki pięcioletnie . . . . . 800 „	4.800	—
3		b) dla drugiego, płaca 3.280 K. } posada dodatek aktywalny 720 „ } nieobsadz	—	—
		Trzech nauczycieli - adjunktów, płace po 2.400 K. . . . . 7.200 K. dotatki aktyw. po 600 K. . . . . 1.800 „ dod. osobisty dla jednego . . . . . 300 „ „ pięcioletnie . . . . . 1.137 „	10.437	—
4		Docenci (nauczyciele-pomoocnicy): a) języka polskiego i niemieckiego 1.800 K. b) fizyki eksperymentalnej . . . . . 600 „ c) matematyki . . . . . 1.000 „ d) zarysu inżynieryi, konstrukcyi i rysunków . . . . . 1.600 „ e) chemii ogólnej: α) za wykłady . . . . . 600 K. β) za prowadzenie cwi- czeń w laboratorium chemii . . . . . 400 „ 1.000 „ f) ekonomii społecznej . . . . . 400 „ g) encyklopedyi rolnictwa . . . . . 600 „ h) zarysu prawa i administracyi . . . . . 500 „ i) nauki o pomocy w nagłych wy- padkach . . . . . 200 „	7.700	—
Suma rubryki I.			29.777	—
II. Pensye, emerytury i zaopatrzenia.				
5		Strzelecka Julia, wdowa po b. dyrektorze, pensya 1.400	1.400	—
6		Tyniecki Władysław, były dyrektor, emeryt. 4.400	4.400	—
7		Moroz Ludwika, wdowa po dozorecy, doży- wotnie zaopatrzenie 120	120	—
7a		Strzelecka Julia jednorazowo 400	400	—
Suma rubryki II.			6.320	—
Do przeniesienia			36.097	—

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
		Z przeniesienia	36.097	—
III.		Koszta administracji.		
	8	Koszta kancelaryjne, druki i portorya	500	200
	9	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	480	—
	10	Ubezpieczenie budynków i zbiorów	80	—
	11	Opał i oświetlenie	800	—
	12	Utrzymanie budynków	300	1.385
	13	Sprzęty i ruchomości	100	200
	14	Dozorca domu i pomocnik dozorecy	1.080	—
	15	Podatki	40	—
		Suma rubryki III.	3.380	1.785
IV.		Środki naukowe.		
	16	Biblioteka i czytelnia	600	—
	17	Laboratorya: a) chemii ogólnej i technologicznej 280 K. b) botaniczno-fizyologiczne . 120 „	400	—
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń: a) do geografii fizycznej i po- litycznej . . . . . 20 K. — K. b) do fizyki . . . . . 40 „ 400 „ c) „ meteorologii i klima- tologii . . . . . 40 „ — „ d) do inżynierii leśnej . 300 „ — „ e) „ botaniki, fizyologii, ge- ognozyi i mineralogii . 120 „ — „ f) do zoologii . . . . . 40 „ — „ g) „ technologii chemicznej 100 „ — „ h) „ leśnictwa w ogóle i uprawa lasu . . . . . 300 „ — „	960	400
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy, III. rata	—	1.300
	20	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—
	21	Utrzymanie ogrodu przy szkole	300	—
		Suma rubryki IV.	4.260	1.700
V.		Splata pożyczki.		
	22	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, 55 i 56 rata na kapitał i odsetki	1.042	—
VI.	23	Rozmaite nieprzewidziane	100	—
		Suma wydatków	44.879	3.485
		Razem .	48.364 K.	

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			Korony	
DOCHODY.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa .	14.000	—
II.	2	Opłaty od uczniów:		
		a) wpisowe od 15 uczniów po 4 K. 60 K.		
		b) czesne od 30 uczniów po 20 " 600 "	660	—
III.	3	Rozmaite nieprzewidziane	100	—
Suma dochodów .			14.760	—
W porównaniu z wydatkami			48.364	—
<u>okazuje się niedobór</u>			33.604	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 48.364 koron do Rubryki XV. pozycya 244 wydatków a dochody w sumie 14.760 koron do Rubryki VII. pozycya 34 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

S. Dąbowski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o preliminarzu budżetu stacyi doświadczalnej
botaniczno-rolniczej we Lwowie.

Rubryka XV. poz. 245 wydatków.

Rubryka X. poz. 50 dochodów.

Sprawozdawca p. Dąbski

Wydatki preliniuje komisya zwyczajne 16.696 koron, nadzwyczajne
300 koron (na sprawienie maszyny do pisania).

Wydatki wogóle mniejsze od uchwalonych na rok 1901 o 20 koron.

Dochody jak na rok 1901 prelinowane w sumie 4.000 koron.

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozyty			
K o r o n y				
WYDATKI.				
I. Płace personalu.				
	1	Kierownik stacji	1.200	—
	2	a) Asystent pierwszy etato- wy, płaca . . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 „ 2.200 K.		
		b) 2 Asystentów nieetato- wych, płaca po 1.200 K. 2.400 K. na mieszkanie po 400 „ 800 „ „ opał po 78 K. . . . . 156 „ 3356 „	5.556	—
	3	Laborant, płaca . . . . . 1.100 K. na mieszkanie . . . . . 360 „	1.460	—
		Suma rubryki I.	8.216	—
II. Koszta administracyi.				
	4	Zarząd: a) koszta kancelaryjne . . . . . 800 K. b) służący . . . . . 600 „	1.400	—
	5	Najem pomieszkania	1.680	—
	6	Oświetlenie i opał	500	—
		Suma rubryki II.	3 580	—
III. Utrzymanie stacyi.				
	7	Koszta utrzymania stacyi	1.700	300
	8	„ utrzymania ogrodu górskiego	600	—
	9	a) Utrzymanie pól doświad- czalnych . . . . . 1.000 K. b) Analizy z pól utrzymywa- wanych kosztem Towarzy- stwa gospodarczego . . . . . 200 „	1.200	—
	10	Koszta druków i wydawnictw	200	—
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	400	—
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów	800	—
		Suma rubryki III.	4.900	300
		Suma wydatków	16.696	300
		Razem	16.996 K.	

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzwy- czajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
DOCHODY.				
I.	1	Subweneya z c. k. Skarbu Państwa .	2.000	—
II.	2	Dochód z analiz	1.600	—
III.	3	Dochód z pól i ogrodu	400	—
<u>Suma dochodów .</u>			4.000	—
W porównaniu z wydatkami .			16.996	—
<u>Okazuje się niedobór .</u>			12.996	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie na rok 1902 i polecić wstawić wydatki w sumie 16.996 kor. do rubr. XV. poz. 245 a dochody w sumie 4.000 kor. do rubr. X. poz. 50. dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Dąbski.

Date	Description	Amount
1880	Jan 1 Balance	100.00
1881	Feb 15	50.00
1882	Mar 10	25.00
1883	Apr 5	15.00
1884	May 1	10.00
1885	Jun 1	5.00
1886	Jul 1	2.50
1887	Aug 1	1.25
1888	Sep 1	0.62
1889	Oct 1	0.31
1890	Nov 1	0.15
1891	Dec 1	0.07
1892	Jan 1	0.04
1893	Feb 1	0.02

Total

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV poz. 246 wydatków i Rubryka VIII poz. 35. dochodów :

Akademia rolnicza w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąbski

Wydatki :

Rubryka I. (poz. 1—13).

Plące profesorów i docentów.

Wydatki tej rubryki preliniuje Wydział krajowy zwyczajne 56.520 koron - nadzwyczajne 7.980 koron — ogółem 64.500 koron, wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 1.480 koron. Na zwiększenie wydatku wpływa preliniowana przez Wydział krajowy w poz. 3. pląca jednego więcej profesora fachowego w sumie 3.080 koron, o którą to posadę etat nauczycieli szkoły dublańskiej zwiększony zostaje — przyznanie dodatku w kwocie 200 koron prof. Rylskiem — w kwocie 400 koron profesorowi adjunktowi Kowalewskiemu — wynagrodzenie dla asystenta rolnictwa w kwocie 1.200 koron i wynagrodzenie dla docenta higieny w kwocie 200 koron.

Natomiast odpadły quinquenia prof. Rylskiego w kwocie 2.000 koron i wynagrodzenie docenta, hodowli w kwocie 1.600 koron.

Komisya budżetowa wydatki tej rubryki zgodnie z Wydziałem krajowym uchwała w kwocie 64.500 koron.

Rubryka II. (poz. 14—15).

Plące urzędników administracyjnych.

Wydatek wyższy o 145 koron od uchwalonego na r. 1901, wskutek przypadających do wypłaty w roku 1902 dodatków pięcioletnich, preliniuje komisya w kwocie 4.940 koron.

Rubryka III. (poz. 16—20).

Plące funkcyonaryuszów nieetatowych.

Preliminuje komisya w kwocie 4.320 koron mniejszej od uchwalonej na rok 1901 o 100 koron, wskutek przeniesienia wydatku na wynagrodzenie za naukę higieny do wydatków Rubr. I. poz. 13.

Rubryka IV, (poz. 21—23).

Koszta utrzymania służby szkolnej

jak na rok 1901 w sumie 5.660 koron.

Rubryka V. (poz. 24—32).

Pensye emerytury i zaopatrzenia

preliminuje Wydział krajowy w sumie 8.760 koron, wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 2.300 koron. Podwyższenie wydatku spowodowane emeryturą profesora Rylskiego.

Do tej rubryki wpłynęły petycje L. 1.136, 784, 880, 445.

W załatwieniu tych petycyi komisya budżeta wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję Honoraty Pankowskiej L. 784 o podwyższenie pensyi wdowiej i petycję Heleny Kubickiej L. 445 o przyznanie pensyi wdowiej odsyła Sejm do Wydziału krajowego“.

Karolinie Macherowej L. 1.136 przyznaje Sejm jednorazowy dar z łaski w kwocie 100 koron.

Nad petycją Jana Eberhadta L. 880 przechodzi Sejm do porządku dziennego“.

Sumę rubryki V. uchwała zatem komisya w wysokości 8.860 koron.

Rubryka VI. (poz. 33—46).

Koszta administracyjne.

Uchwała komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 19.932 koron wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 332 korony.

Rubryka VII. (poz. 47—54).

Potrzeby naukowe.

Preliminuje komisya w sumie 20.210 koron. Wydatek większy od uchwalonego na rok 1901, wskutek wstawienia kosztów utrzymania mleczarni zaprowadzonej dla użytku naukowego obu szkół w kwocie 1.430 koron i wydatków nadzwyczajnych na wydrenowanie ogrodu — ogrodzenie ogrodu botanicznego i pola doświadczalnego w sumie 1.300 koron.

Rubryka VIII. (poz. 55—56).

Splata długu hipotecznego i podatki

preliminuje komisya w sumie 5.676 koron.

Dług hipoteczny zaciągnięty w sumie 100.000 koron w myśl uchwały Sejmu z 4-go Maja 1900 r. — na budowę internatu i pomieszkań dla profesorów.

Rubryka IX. (poz. 57).**Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie**

na koszt fund. kraj. po 700 koron — wydatek 8.400 koron.

Rubryka X. (poz. 58).**Rozmaite nieprzewidziane**

jak na rok 1901 — 200 koron.

Rubryka XI. (poz. 59—64).**Utrzymanie internatu.**

Wydatki wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 5920 koron, wskutek powiększenia liczby uczniów — i sprawienia urządzenia do 11 pokoi w internacie, uchwała komisya w sumie 40.152 koron.

Dochody.**Rubryka I. poz. 1—2.****Subwencye**

preliminuje komisya w sumie 28.421 koron.

Rubryka II. poz. 3—6.**Opłaty od uczniów**

preliminuje komisya w sumie 41.780 koron, wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 4.630 koron, wskutek powiększenia się liczby uczniów.

Rubryka III. poz. 7.**Dochód z pasieki**

jak na rok 1901 — 20.

Rubryki IV. poz. 8.**Sprzedaż płodów z ogrodu i z pola doświadczalnego**

jak na rok 1901 — 240 koron.

Rubryka V. poz. 9.**Odsetki od legatu ś. p. Karola Skibińskiego**

preliminuje komisya w kwocie — 176 koron.

Rubryka VI. poz. 10.**Dochody rozmaite**

jak na rok 1901 — 400.

Liczba		Poszczególności	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		K o r o n y	
WYDATKI.				
I. Płace profesorów i docentów.				
		<i>zwyczaj.</i>	<i>nadzwyczaj.</i>	
1		Dyrektor, płaca . . . . . 4.800 K.	— K.	
		dodatek aktywalny . . . . . 720 "	— "	
		" osobisty . . . . . — "	5.680 "	
		" na utrzymanie koni . . . . . — "	1.000 "	
			<u>5.520</u>	6.680
2	4	profesorów fachowych, płace po 4.000 K. . . . . 16.000 K.		
		dodatki aktywalne po 720 k. . . . . 2.880 "		
		dodatki pięcioletnie . . . . . 1.600 "		
			<u>20.480</u>	—
		<i>zwyczaj.</i>	<i>nadzwyczaj.</i>	
3	5	profesorów fachowych, płace po 2.600 K. 13.400 K.	— K.	
		dodatki aktywalne po 480 K. . . . . 2.400 "	— "	
		dodatki pięcioletnie . . . . . 800 "	— "	
		dodatki osobiste . . . . . — "	600 "	
			<u>16.200</u>	600
		<i>zwyczaj.</i>	<i>nadzwyczaj.</i>	
4	3	stałych profesorów-adjunktów, płace po 2.000 K. . . . . 6.000 K.	— K.	
		dodatki aktywalne po 400 K. . . . . 1.200 "	— "	
		dodatki pięcioletnie . . . . . 600 "	— "	
		dodatki osobiste . . . . . — "	700 "	
			<u>7.800</u>	700
5		Asystent botaniki, płaca	1.200	—
6	"	rolnictwa	1.200	—
7	"	weterynaryi	960	—
8	"	leśnictwa	480	—
9	"	ogrodnictwa	400	—
10	"	melioracyi	480	—
11	"	historyi i literatury polskiej	1.000	—
12	"	hodowli ryb i gospodarstwa stawowego	400	—
13	"	hygieny	200	—
		Suma rubryki I.	<u>56.520</u>	<u>7.980</u>
		Do przeniesienia	56.520	7.980

Liczba		Poszczególności	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			K o r o n y	
		Z przeniesienia . . .	56.520	7.980
II.		Płace urzędników administracyjnych.		
	14	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . . . 300 „	2.700	—
	15	Sekretarz dyrekcji, zarazem magazynier, płaca . . . 2.000 K. dodatek pięcioletni . . . 240 „	2.240	—
		<u>Suma rubryki II.</u> . . .	4.940	—
III.		Płace funkcyonaryuszów nieetatowych		
	16	Kapelan, płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . . . 200 „	800	—
	17	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1.200	—
	18	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcji . . .	720	—
	19	Ogrodnik, płaca . . .	1.200	—
	20	Pomocnik w bibliotece, płaca . . .	400	—
		<u>Suma rubryki III.</u> . . .	4.320	—
IV.		Koszta utrzymania służby szkolnej.		
	21	Służba wyższa : a) Tercyan szkoły, zara- zem woźny, płaca . 560 K. na ubiór . . . 100 „ 660 K. b) Preparator . . . 960 „ c) Laborant w pracowni botaniki 480 „ d) „ „ „ mecha- niki i fizyki . . . 432 „ e) Laborant w pracowni rolni- ctwa . . . 720 „ f) Laborant w pracowni chemii 432 „ g) „ „ „ zooto- mii i mleczarstwa . . . 432 „	4.116	—
	22	Służba niższa : a) Dozorca domu i magazynu 480 K. b) 2 stróżów domowych, zara- zem nocnych, po 432 K. . 864 „	1.344	—
	23	Gratyfikacya służbie (do rozporzą- dzalności dyrekcji) . . .	200	—
		<u>Suma rubryki IV.</u> . . .	5.660	—
		Do przeniesienia . . .	71.440	7.980

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			koron	koron
		Z przeniesienia	71.440	7.980
V.		Pensye, emerytury i zaopatrzenia.		
	24	Kahane Aleksandra, wdowa po profesorze	1.200	—
	25	Auowa Berta, " " "	600	—
	26	Kasprzycka Julia, " " ogrodniku, pensya wdowia . . . . . 300 K. dodatek do płacy . . . . . 160 " " dodatek na wychowanie 2. dzieci 200 " "	660	—
	27	Macherowa Marya, wdowa po instruktorsze melioracyjnym	100	—
	28	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorecy	100	—
	29	Dendorowa, wdowa po furmanie, zaopatrzenie	100	—
	30	Eberhardt Jan, b. dozorca domu	200	—
	31	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze	1.200	—
	32	Rylski Tomasz, były profesor, emerytura	4.600	—
	32a	Machowe Karolina jednorazowa	100	—
		Suma rubryki V.	8.860	—
VI.		Koszta administracyjne.		
	33	Zarząd : a) potrzeby kancelaryjne . . . . . b) koszta podróży w interesach zakładu	1.000 200	200 —
	34	Opał gmachu szkolnego	3.400	—
	35	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść	660	—
	36	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	4.000	—
	37	" dziedzińców i ścieżek	400	—
	38	" parku	400	—
	39	Ubezpieczenie budynków	1.300	—
	40	Najem pomieszczeń : a) dla lekarza . . . . . 240 K. — K. b) " asystenta botaniki . 192 " — " c) " " rolnictwa. 192 " — " d) " sekretarza dyrekcji. 360 " — " e) " ogrodnika . . . . . 360 " — " f) " dyetaryusza dyrekcji 192 " — " g) " laboranta mechaniki i fizyki . 192 " — " h) " laboranta rolnictwa 192 " — " i) " laboranta hodowli . 192 " — " k) " profesora rolnictwa — " 900 " l) " " fizyki . . . . . — " 900 "	2.112	1.800
	41	Płaca kominiarza	420	—
	42	Sprzęty i ruchomości	240	—
	43	Koszta przewozu prelegentów	3.000	—
	44	" lustracyi zakładu	200	—
	45	" nabożeństwa	100	—
	46	Apteka i inne koszta sanitarne	500	—
		Suma rubryki VI.	17.932	2.000
		Do przeniesienia	98.232	9.980

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	yczajne
			K o r o n y	
		Z przeniesienia .	98.232	9.980
VII.		Potrzeby naukowe.		
	47	Dotacje na zbiory i laboratoria : <i>zwyczaj. nadzw.</i>		
		a) dla profesora fizyki . 300 K. 100 K.		
		α) utrzymanie stacji meteorologicznej . 180 " — "		
		b) dla profesora chemii ogólnej i technologii . 1.440 " — "		
		c) dla profesora mineralogii i geologii . 120 " — "		
		d) dla profesora botaniki, anatomii i fizjologii roślin 870 " 300 "		
		e) zoologii . 300 " — "		
		κ) laboratorium zootaniczne . 520 " — "		
		f) dla profesora fizjologii i anatomii zwierząt . 390 " — "		
		g) dla profesora chemii rolniczej . 1.320 " — "		
		h) dla profesora rolnictwa . 1.070 " — "		
		i) " " hodowli . 570 " — "		
		k) " " weterynaryi 100 " — "		
		l) " " administracyi 100 " — "		
		m) " " mechaniki rolniczej i budownictwa . 750 " 1.000 "		
		na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych 200 " — "		
		n) dla docenta melioracyi . 100 " — "		
		o) " " ogrodnictwa 20 " 200 "		
		p) " " leśnictwa . 20 " — "	8.370	1.600
	48	Utrzymanie mleczarni :		
		a) laborant . 720 K.		
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . 200 "		
		c) dowóz wody i lodu . 60 "		
		d) światło i opał . 450 "	1.430	—
	49	Biblioteka i czytelnia :		
		a) przykupno dzieł . 1.000 K.		
		b) oprawa książek . 100 "		
		c) czasopisma . 900 "	2.000	—
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego .	1.000	300
	51	Wycieczki naukowe profesorów z uczniami	1.200	—
	52	Utrzymanie pasieki	60	—
	53	Ogród : <i>zwyczaj. nadzwyczaj.</i>		
		a) utrzymanie ogrodu 1.200 K. 1.000 K.		
		b) druk katalogu . 50 " — "	1.250	1.000
		Do przeniesienia . {	15.310	2.900
			98.232	9.980

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			K o r o n y	
		Z przeniesienia	98.232	9.980
			15.310	2.900
VII.	54	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone wskutek zastoso- wania stanu inwentarza do potrzeb akademii	2.000	—
		<u>Suma rubryki VII.</u>	<u>17.310</u>	<u>2.900</u>
VIII.		Spłata długu hipotecznego i podatti.		
	55	Bankowi krajowemu we Lwowie I. i II. rata kapitału z odsetkami 4% od pożyczki 100.000 K.	4.650	—
	56	Podatek gruntowy i domowy	1.026	—
		<u>Suma rubryki VIII.</u>	<u>5.676</u>	<u>—</u>
IX.	57	Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie po 700 k.	8.400	—
X.	58	Rozmaite nieprzewidziane	200	—
XI.		Utrzymanie internatu.		
	59	a) Administrator domu zakł., płaca 960 K. wikt . . . . . 588 " opał i światło . . . . . 200 "	1.748	—
		b) Portyer, płaca . . . . . 300 K. wikt . . . . . 360 " opał i światło . . . . . 80 " ubranie . . . . . 120 "	860	—
		c) Magazynier (jak pobory portyera)	860	—
		d) Trzech lokajów, płaca po 192 K. . . . . 576 K. wikt po 348 K. . . . . 1.044 " opał i światło po 80 K. . . . . 240 " ubranie po 120 K. . . . . 360 "	2.220	—
		e) Trzech stróżów po 408 K. rocznie	1.224	—
	60	Wikt 50 uczniów przez 10 miesięcy po 49 K	24.500	—
	61	Pranie pościeli i naprawa teje	600	—
	62	Opał internatowego budynku	2.100	—
	63	Oświetlenie "	1.600	—
	64	Utrzymanie budynku i sprzętów	600	3.840
		<u>Suma rubryki XI.</u>	<u>36.312</u>	<u>3.840</u>
		Suma wydatków	166.130	16.720
		Razem.	182.850 K.	

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			korony	
DOCHODY.				
I. Subwencye.				
	1	Z c. k. Skarbu państwa:		
		a) subwencya zwyczajna	20.000	—
	2	Z funduszu kultury krajowej	8.421	—
		Suma rubryki I.	28.421	—
II. Opłaty od uczniów.				
	3	Wpisowe od 38 uczniów po 10 K. 380 K. na uwolnienie 8 uczniów od opłaty . . . . . 80 „	300	—
	4	Czesne od 38 uczniów po 200 K. 7.600 K. na uwolnienie 8 uczniów od opłaty . . . . . 1 600 „	6.000	—
	5	Opłaty za ćwiczenia w laborato- rych od 38 uczniów po 16 K. 608 K. na uwolnienie 8 uczniów od opłaty . . . . . 128 „	480	—
	6	Opłaty na utrzymanie w internacie: a) od 38 uczniów płacących po 700 K. . . . . 26.600 K. b) od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu kraj. (obacz rubr. IX. wyd.) po 700 K. . 8.400 „	35.000	—
		Suma rubryki II.	41.780	—
III.	7	Dochód z pasieki	20	—
IV.	8	Sprzedaż płodów z pola doświadczal- nego i ogrodu	240	—
V.	9	Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibiń- skiego	176	—
VI.	10	Dochody rozmaite	400	—
		Suma dochodów	71.037	—
		W porównaniu z wydatkami	182.850	—
		Okazuje się niedobór	111.813	—

Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Akademii rolniczej w Dublinach na rok 1902 — i poleci wstawić wydatki w sumie 182.850 K. do Rubr. XV. poz. 246 wydatków funduszu krajowego — dochody w sumie 71037 K. do Rubr. VIII. poz. 35 dochodów funduszu krajowego.“

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

S. Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

**Rubryka XV. pozycja 247 wydatków
i Rubryka VIII. poz. 36 dochodów funduszu krajowego.**

Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Komisya budżetowa uchwala zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki na rok 1902 w sumie 29.876 koron — niższe od uchwalonych na rok 1901 o 900 koron.

Dochody jak na rok 1901 w sumie 7.396 koron.

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			K o r o n y	
WYDATKI				
I. Place nauczycieli.				
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych	2.750	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca . . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 280 " dodatek pięcioletni . . . . . 200 "	2.480	—
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 " " pięcioletni . . . . . 160 "	1.760	—
	4	Docent weterynaryi	300	—
	5	Katecheta obrz. łącz.	800	—
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—
		Suma rubryki I.	9.290	—
II. Koszta administracyjne.				
	7	Zarząd : Remuneracya dyrektora akademii rolniczej	800	—
	8	Opał i oświetlenie	700	—
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i ko- miniaryz	800	—
	10	Sprzęty i ruchomości	200	—
	11	Koszta nabożeństwa i nauki dla uczniów obrzędku gr. kat.	800	—
		Suma rubryki II.	3.300	—
III. Utrzymanie uczniów.				
	12	Stołowanie 36 uczniów po 328 K. 50 g.	11.826	—
	13	Odzież, pościel i pranie tychże po 120 K.	4.320	—
		Suma rubryki III.	16.146	—
		Do przeniesienia	28.736	—

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		K o r o n y	
		Z przeniesienia	28.736	—
IV.		Potrzeby naukowe.		
	14	Zaprzęgi do demonstracyi	160	—
	15	Przybory do pisania i nauki uczniów	400	—
	16	Przykupno modeli, machin i narzędzi	400	—
		<u>Suma rubryki IV. . . . .</u>	960	—
V.	17	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży po- żarnej	80	—
VI.	18	Rozmaite nieprzewidziane	100	—
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	29 876	—
		DOCHODY.		
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—
II.	2	Zarobek 36 uczniów po 36 K.	1.296	—
III.	3	Rozmaite nieprzewidziane	100	—
		<u>Suma dochodów . . . . .</u>	7.396	—
		W porównaniu z wydatkami	29.876	—
		<u>Okazuje się niedobór . . . . .</u>	22.480	—

Komisya budżetowa wnosi:

*Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu szkoły niższej rolni-
czej w Dułanach na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 29.876 koron do
Rubryki XV. poz. 247 wydatków, a dochody w sumie 7.396 koron do Rubryki VIII.
poz. 36 dochodów funduszu krajowego.*

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Dąbbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XV. poz. 248 wydatków i Rubr. Vill. poz. 38
dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu budżetu krajowej szkoły
gorzelniczej w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Wydział krajowy preliniuje wydatki na rok 1902 wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 350 koron, — wskutek przyznania wynagrodzenia docentowi nauki o fermentach w kwocie 300 koron i podwyższenia preliminarza wydatków na koszt przewozu prelegentów o 50 koron.

Komisyja budżetowa uznaje to podwyższenie wydatków za uzasadnione, i uchwała wydatki na rok 1902 w sumie 9,870 koron, dochody w sumie 5,000 koron jak na rok 1901, okazuje się niedobór w sumie 4,870 koron.

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			Korony	
WYDATKI.				
I. Płace nauczycieli.				
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni	1.200	—
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni	2.000	—
	3	Docenci :		
		a) matematyki i rysunków	300	—
		b) fizyki	300	—
		c) chemii	300	—
		d) gorzelnictwa	1.000	—
		e) nauki o kotłach i maszynach	400	—
		f) nauki o opodatkowaniu	400	—
		g) administracyi i rachunkowości	120	—
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasow- wanych	400	—
		i) nauki o fermentach	300	—
		Suma rubryki I.	6.720	—
II. Koszta administracyjne.				
	4	Druki, inseraty, portorya i t. p.	60	—
	5	Koszta przewozu prelegentów	250	—
	6	" podróży dyrektora w sprawach szkolnych	120	—
		Suma rubryki II.	430	—
III. Potrzeby naukowe.				
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie labora- toryum	160	—
	8	Przyrządy do laboratorium gorzelni.	100	—
	9	Koszta produkeyi drożdży prasowanych	300	—
	10	Książki i czasopisma	120	—
	11	Wycieczki profesorów z uczniami	400	—
		Suma rubryki III.	1.080	—
IV. Zapomogi dla uczniów :				
		a) z fundusów krajowych 600 K.		
		b) z subwencyi państwowej 1.000 "	1.600	—
V. Różne nieprzewidziane				
			40	—
		Suma wydatków	9.870	—

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycji			
			K o r o n y	
DOCHODY.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:		
		a) na utrzymanie szkoły	3.000	—
		b) na zapomogi dla uczniów	1.000	—
		Suma rubryki I.	4.000	—
II.	2	Oplaty od uczniów	1.000	—
		Suma dochodów	5.000	—
		W porównaniu z wydatkami	9.870	—
		okazuje się niedobór	4.870	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić preliminarz budżetu szkoły gorzelniczej w Dublanach na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 9.870 koron do Rubr. XV. poz. 248 wydatków a dochody w sumie 5.000 koron do Rubr. VIII. poz. 38 dochodów funduszu krajowego.

Za Przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XV. poz. 249 wydatki i rubr. VIII. poz. 39.

Dochody funduszu krajowego.

Gorzelnia krajowa w Dublinach.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Komisya budżetowa uchwala wydatki w sumie 16.592 koron wyższej od uchwalonych na rok 1901 o 580 koron. Na podwyższenie wydatków wpływa głównie nadzwyczajny wydatek na poprawę budynku gorzelnii w kwocie 500 koron. Dochody uchwala komisya jak na rok 1901 w sumie 13.808 koron. Okazuje się niedobór w kwocie 2.784 koron.

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
WYDATKI.				
I. Płace.				
	1	Maszynista	1.400	—
	2	5 robotników po 30 K. miesięcznie przez 6 miesięcy i jeden przez cały rok z dodatkiem na pomieszkanie	1.380	—
<u>Suma rubryki I.</u>			2.780	—
II. Koszta wyrobu spirytusu.				
	3	Opał przez 5 miesięcy	2.100	—
	4	Ziemniaki (2.200 q. po 2 K. 40 g.)	5.280	—
	5	4% jęczmienia (88 q. po 14 K.)	1.232	—
	6	Żyto i kukurudza (2×90=180 q. po 14 K.)	2.520	—
	7	15% jęczmienia (30 q. po 14 K.)	420	—
	8	Światło, smarowidło, drożdże i t. p.	400	—
	9	Monter, naprawa maszyn i kupno narzędzi	600	—
	10	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robo- tników	400	—
<u>Suma rubryki II.</u>			12.952	—
III. Rozmaite.				
	11	Utrzymanie budynków i podwórza	60	500
	12	Podatek dochodowy	200	—
	13	Koszta komisij lustracyjnych, posyłki i wy- jazdy w sprawach gorzelni	100	—
<u>Suma rubryki III.</u>			360	500
<u>Suma wydatków</u>			16.092	500
<u>Razem</u>			16 592 K.	

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		K o r o n y	
DOCHODY.				
I.	1	Ze sprzedaży spirytusu (300 hl. po 32 K.)	9.600	--
II.	2	Ze sprzedaży wywarów (152 hl po 4 K.)	608	--
III.	3	Bonifikaeya za 300 hl. spirytusu po 10 K.	3.000	--
IV.	4	Zwroty od zakładów dublańskich za robotę maszynisty	600	--
<u>Suma dochodów</u>			13.808	--
W porównaniu z wydatkami			16.592	--
<u>okazuje się niedobór</u>			2.784	--

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm ra zy uchwalić budżet gorzelni krajowej w Dublinach na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 16.592 koron w rubr. XV. poz. 249 wydatków a dochody w sumie 13.808 koron w rubr. VIII. poz. 39 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Dąbbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XV. poz. 250 wydatków i rubr. VIII. poz. 37
dochodów funduszu krajowego.

Folwark w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Wydatki prelinuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na rok 1902
w sumie 39.352 koron. Dochody w sumie 40.094 koron. Nadwyżka dochodów wynosi
742 koron.

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			Korony	
WYDATKI.				
I. Wydatki na gospodarstwo.				
	1	Płace i zasługi	4.500	—
	2	Najem robotnika	9.000	—
	3	Zmiana i dokupno nasienia	600	—
	4	Dokupno nawozów dopełniających:		
		a) na pole . . . . . 2.100 K.		
		b) na łąki . . . . . 400 „	2.500	—
	5	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)	8.600	—
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	1.000	—
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	500	1.400
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	1.000	—
	9	Utrzymanie rowów i dróg	100	—
	10	Melioracye łąk:		
		a) Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materiałów	300	—
		b) Wynagrodzenie łąkowego	400	—
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.000	—
	12	Kuchnia folwareczna	600	—
	13	Koszta kancelaryjne	160	—
	14	Światło i smarowidło	100	—
	15	Kultura lasu i utrzymanie stawów	300	—
	16	Rogatki, posyłki i jazdy w interesach fol- warku	200	—
		Suma rubryki I.	30.860	1.400
	17	Podatki, opłaty i daniny	1.600	—
		Spłata kapitału i odsetek dłużnych.		
	18	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:		
		a) 47 i 48 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 10.000 K. . . . . 600 K.		
		b) 35 i 36 rata kapitału z od- setkami od pożyczki 23.200 K. 1.392 „	1.992	—
	19	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—
		Suma rubryki III.	5.192	—
	20	Rozmaite nieprzewidziane	300	—
		Suma wydatków	37.952	1.400
		Razem	39.352 K.	

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
Korony				
I.		DOCHODY.		
	1	Dochody z gospodarstwa.		
		a) Ze sprzedaży ziemiopłodów	18.800	—
	2	b) Za owies i siano od szkół i stron pry- watnych	1.000	—
	3	Z wynajętych łąk i pastwisk	2.600	—
		Ze sprzedaży płodów zwierzęcych :		
		a) Krowiarnia :		
		α) mleko . . . . . 7.000 K.		
		β) przychówek . . . . . 4.000 „		
		γ) braki i opasy <u>2.000 „</u> 13.000 K.		
		b) Nierogaczna . . . . . 600 „		
		c) Owce . . . . . 120 „		
		d) Zysk z wytuczania bydła opasowego, oraz spienięże- nia paszy i różnych karm . . . . . 800 „		
		e) Ryczałt od szkół za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb tychże szkół . . . . . <u>2.000 „</u>	16.520	—
	4			
	5	Za wynajęte konie	100	—
		Z lasu i stawów	600	—
		<u>Suma rubryki I. . . . .</u>	39.620	—
II.		Z dzierżaw.		
	6	Czynsz z karczmy	224	—
	7	Z polowania	50	—
		<u>Suma rubryki II. . . . .</u>	274	—
III.	8	Różne nieprzewidziane	200	—
		<u>Suma dochodów . . . . .</u>	40.094	—
		W porównaniu z wydatkami	39.352	—
		okazuje się nadwyżka dochodów	742	—

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet folwarku w Dublinach na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 39.352 koron do rubr. XV. poz. 250 wydatków a dochody w sumie 40.094 koron w rubr. VIII. poz. 37 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

Badeni.

Sprawozdawca:

Dąbbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XV. poz. 252 wydatków
i Rubr. VIII. poz. 40 dochodów fund. kraj.

Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublinach.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Wydział krajowy prelininuje wydatki na rok 1902 w sumie 23.570 K. wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 4.090 K. Wzrost wydatków uzasadniony w części rozwojem czynności stacyi w zakresie wykonywanych analiz i doświadczeń polowych, w części wstawieniem w preliminarz pierwszej połowy wydatków na sprawienie pompy do filtrowania w sumie 1.500 K. i podwyższenie poborów laboranta stacyi przez przyznanie mu dodatku nadzwyczajnego do płacy w kwocie 360 K. Dochody prelininuje Wydział krajowy jak na rok 1901 w kwocie 2.500 K. zatem niedobór prelininowany wyniesie 20.070 K.

Liczba		Poszczególzenie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			k o r o n y	
WYDATKI.				
I. Płace personalu.				
	1	Kierownik stacyi	1.200	—
	2	3 Asystentów:		
		a) Asystent pierwszy (etatowy), płaca . 2.000 K. dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.		
		b) Asystent drugi (nie- etatowy) płaca . 1.600 K. na mieszkanie . 240 „ „ opał . 78 „ 1.918 „		
		c) Asystent trzeci (nie- etatowy) płaca . 1.200 K. na mieszkanie . 240 „ „ opał . 78 „ 1.518 „	5.636	—
	3	Laborant, płaca . . . . . na mieszkanie 200 „ dodatek nadzwycz. do płacy	<i>zwycz.</i> 900 K. <i>nadzwycz.</i> — K. 200 „ — „ — „ 360 „	1.100 360
	4	2 służących, płace po 432 K.	864	—
		Suma rubryki I.	8.800	360
II. Utrzymanie stacyi.				
	5	Koszta utrzymania stacyi	4.000	1.630
	6	„ prowadzenia doświadczeń wegeta- cyjnych i wazonowych	1.000	—
	7	„ prowadzenia doświadczeń polowych i ferm doświadczalnych	4.000	—
	8	Koszta kancelaryjne	800	—
	9	Druki sprawozdań	900	—
	10	Prenumerata pism i zakupno podręczników	320	—
	11	Koszta podróży kierownika i asystentów	1.400	—
	12	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonary- szów stacyi	360	—
		Suma rubryki II.	12.780	1.630
		Suma wydatków	21.580	1.990
		Razem	23.570 K.	

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			k o r o n y	
DOCHODY.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa .	2.000	—
II.	2	Dochód z analiz	1.500	—
		<u>Suma dochodów .</u>	3.500	—
		W porównaniu z wydatkami .	23.570	—
		<u>Okazuje się niedobór</u>	20.070	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach za rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 23.570 K. do Rub. XV. poz. 252 wydatków, a dochody w sumie 3.500 K. do Rubr. VIII. poz. 40 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

**Rubryka XV. pozycja 253. wydatków i Rubryka IX. pozycja 41
dochodów funduszu krajowego.**

Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Wydatki.

Rubryka I. pozycja I—II.

Płace nauczycieli

preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 50.898 koron, wyższej od uchwalonej na rok 1901 o 631 koron. Podwyższenie wynika wskutek przyznania przez Wydział krajowy dyrektorowi Sikorskiemu dodatku osobistego w kwocie 400 koron i wstawienia w pozycji 7 nowego wydatku w kwocie 200 koron na wynagrodzenie docenta dla higieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach.

Rubryka II. pozycja 12—13.

Płace urzędników administracyjnych etatowych.

Uchwala Komisya budżetowa w sumie 3.740 koron
Wydatek większy niż na rok 1901 wskutek przyznania pięcioleci.

Rubryka III. pozycja 14—16.

Płace funkcyjnarjuszów nieetatowych.

Uchwala Komisya wydatek w sumie 3.376 koron.
Wydatek większy od uchwalonego na rok 1901 wskutek przyznania pięciolecia.

Rubryka IV. pozycja 17—19.

Koszta utrzymania służby szkolnej.

Płace służby polepszo i wskutek tego wydatek tej rubryki wzrósł o 312 koron. Komisya uznaje wydatek za uzasadniony i preliniuje wydatki tej rubryki w kwocie 5.418 koron.

Rubryka V. pozycja 20—23.

Emerytury i zaopatrzenia.

Jak na rok 1901 w kwocie 6.458 koron.

Rubryka VI. pozycja 24—37.

Koszta administracyjne

preliminowano przez Wydział krajowy w sumie o 5.172 koron niższej niż na rok 1901. W wydatkach nadzwyczajnych wstawia Wydział krajowy na pomniejsze adaptacje, budynkach szkolnych i pomieszkaniach profesorów 1.048 koron na odnowienie fasady 1.270 koron, na urządzenie i ogrodzenie parku 1.908 koron.

Komisya uchwała wydatki tej rubryki zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 20.438 koron.

Rubryka VII. pozycja 38—43.

Utrzymanie uczniów

preliniuje Komisya w sumie 44.090 koron.

Rubryka VIII. pozycja 44—51.

Potrzeby naukowe

uchwała Komisya w sumie 8.520 koron.

Rubryka IX. pozycja 52.

Rozmaite

uchwała Komisya w sumie 350 koron.

Dochoy.

Rubryka I. pozycja 1.

Subweneya e. k. Skarbu państwa.

Jak w roku 1901 — 14.000 koron.

Rubryka II. pozycja 2—3

Oplaty od uczniów.

Jak w roku 1901 — 47.900 koron.

Rubryka III. pozycja 4.

Ze sprzedaży płodów z ogrodu — 400 koron.

Rubryka IV. pozycja 5.

Rozmaite nieprzewidziane — 200 koron.

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	yczajne
			k o r o n y	
WYDATKI.				
I. Płace nauczycieli.				
1		Dyrektor, płaca . . . . . 4.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 640 " dodatek osobisty (przyznany dyr. Sikorskiemu dekretem Wydziału krajowego LW. 70450/900) . . . . . 400 "	5.040	—
2		Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . . . 520 " " pięcioletni . . . . . 400 "	3.720	—
3		8 profesorów, płaca po 2.800 K. 22 400 K. dodatki aktyw. po 520 K. 4.160 " " pięcioletnie . . . . . 4.298 "	30.858	—
4		Docent weterynaryi	1.600	—
5		" leśnictwa	800	—
6		" sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli	400	—
7		" higieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—
8		" języka francuskiego	440	—
9		Nauczyciel muzyki i śpiewu	880	—
10		Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca . . . . . 1.600 K. dodatek aktywalny 280 " trzy dodatki pięcio- letnie . . . . . 600 " 2.480 K. po strąceniu zwrotu z fun- duszu folwarku w Czerni- chowie za administrację 400 "	2.080	—
11		2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace po 1.600 K. . . . . 3.200 K. dodatek pięcioletni dla je- dnego . . . . . 200 " wikt po 720 K. . . . . 1.440 " światło po 20 K. . . . . 40 "	4 880	—
Suma rubryki I.			50.898	—
II. Płace urzędników administracyjnych, etatowych.				
12		Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . . . . . 140 "	2.540	—
13		Pisarz Dyrekeyi, a zarazem magazynier, płaca	1.200	—
Suma rubryki II.			3.740	—
Do przeniesienia			54.638	—

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			K o r o n y	
		Z przeniesienia .	54.638	—
III.		Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.		
	14	Lekarz zakładowy, płaca . 1.000 K. opał . . . . . 100 „	1.100	—
	15	Ogrodnik zakładowy, płaca . 1.000 K. 3 dodatki pięcioletnie po 100 K. 300 „	1.300	—
	16	Pomochnik ogrodnika, płaca . 400 K. wikt . . . . . 576 „	976	—
		<u>Suma rubryki III. .</u>	<u>3.376</u>	<u>—</u>
IV.		Koszta utrzymania służby szkolnej.		
	17	Służba wyższa:		
		a) Tercyan szkoły, zarazem woźny: płaca . . . . . 300 K. wikt . . . . . 300 „ na ubiór . . . . . 100 „ 700 K.		
		b) Woźny dyrekeji, zarazem obsługujący infirmerję i kaplicę zakładową: płaca z wiktem . 500 K. na ubiór . . . . . 100 „ 600 K.		
		c) Portyer bramy głównej: płaca . . . . . 300 K. wikt . . . . . 300 „ na ubiór . . . . . 100 „ 700 K.		
		d) Portyer drugiej bramy zakładowej: płaca . 350 K. na ubiór . . . . . 100 „ 450 K.		
		e) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym: płaca z wiktem i ubranie . 516 K.	2.966	—
	18	Służba niższa:		
		a) Służący przy laboratoryum chemii: płaca . . . . . 160 K. wikt . . . . . 212 „ 372 K.		
		b) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych: płace po 150 K. . 450 K. wikt po 212 K. . 636 „ 1.086K.		
		c) stróż domowy: płaca 160 K. wikt . . . . . 212 „ 372 K.		
		d) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku, (jak pobory stróża domowego) . . . . . 372 K.	2.202	—
	19	Gratyfikacya służbie (do rozporządzałości dyrekeji)	250	—
		<u>Suma rubryki IV. .</u>	<u>5.418</u>	<u>—</u>
		Do przeniesienia .	63.432	—

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		Korony	
		Z przeniesienia .	63.432	—
V.		Emerytury i zaopatrzenia.		
	20	Bastgen Roman, b. dyrektor, emerytura .	2.496	—
	21	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emeryt.	1.290	—
	22	Piotrowska Antonina, wdowa po b. profesorze, pensya wdowia	1.200	—
	23	Dr. Stefczyk Franciszek, b. profesor, emeryt.	1.472	—
		<u>Suma rubryki V.</u> .	6.458	—
VI.		Koszta administracyjne.		
	24	Zarząd :		
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły . . . . . 400 K.		
		b) potrzeby kancelar. szkoły . . . . . 300 "		
		c) druki i inseraty . . . . . 200 "		
		d) portorya i przesyłki . . . . . 300 "		
		e) koszta podróży w intere- sach zakładu i przywóz środków naukowych . . . . . 900 "		
		f) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . . . . . 300 "		
		g) utrzymanie koni . . . . . 300 "	2.700	—
	25	Opał w gmachu szkolnym i internacie .	3.200	—
	26	Oświetlenie " " " " .	2.000	—
	27	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	2.200	3.250
	28	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie po- dłóg i okien i t. p.	800	—
	29	Koszta urzędzenia parku	—	1.000
	30	Zabezpieczenie budynków i zbiorów	900	—
	31	Najem pomieszczeń dla funkcyonaryuszów szkoły	1.888	—
	32	Płaca kominiarza	360	—
	33	Sprzęty i ruchomości	300	—
	34	Koszta lustracyi zakładu	600	—
	35	Koszta nabożeństwa	240	—
	36	Na aptekę	400	—
	37	Utrzymanie dziedzińców i parku	600	—
		<u>Suma rubryki VI.</u> .	16.188	4.250
VII.		Utrzymanie uczniów.		
	38	Żywność (60 uczniów po 540 K.)	32.400	—
	39	Pranie za ryczałtorem wynagrodzeniem	1.492	—
			33.892	—
		Do przeuiesienia	86.078	4 250

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	86.078 33.892	4.250 —
VII.	40	Służba internatu: a) 4 chłopców do obsługi uczniów: (płaca po 150 K., wikt po 212 K.) 1.448K. b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca . 500 K., wikt . 300 „ mieszkanie, opał i świa- tło . 240 „ 1.040 K.	2.488	—
	41	Sprzęty: a) do sal sypialnych . 200 K. b) „ infirmeryi . 60 „ c) „ sali rekreacyjnej i gim- nastycznej . 50 „	310	—
	42	Odzież, (60 uczniów po 120 K.)	7.200	—
	43	Pościel	200	—
		<u>Suma rubryki VII. .</u>	44.090	—
VIII.		Potrzeby naukowe.		
	44	Eksperymenta przy wykładach: a) dla profesora administracyi . 50 K. b) „ „ rolnictwa . 60 „ c) „ „ hodowli . 50 „ d) „ „ zootomii . 40 „ e) „ „ weterynaryi . 50 „ f) „ „ botaniki . 60 „ g) „ „ fizyki . 40 „ h) „ „ miernictwa . 50 „ i) „ „ chemii ogólnej 100 „ j) „ „ mleczarstwa 100 „ k) „ „ rybactwa . 50 „ l) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej . 100 „	750	—
	45	Zbiory i muzea: a) zbiór rolniczy . . . . . 200 K., b) „ hodowlany . . . . . 200 „ c) „ fizyczny . . . . . 200 „ d) „ geograficzny . . . . . 50 „ e) „ botaniczny . . . . . 100 „ f) „ zoologiczny . . . . . 100 „ g) „ zootomiczny . . . . . 100 „ h) „ mechaniczny . . . . . 100 „ i) „ mineralogiczny . . . . . 40 „ j) „ technologiczny . . . . . 160 „ k) „ okazów leśnych . . . . . 60 „		
		<u>Do przeniesienia 1.310 K.</u>	750 130.168	— 4.250

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			Korony	
VIII.	45	Z przeniesienia 1.310 K.	130.168	4.250
			750	—
		l) zbiór okazów weterynaryjn. . . . . 60 „		
		m) „ narzędzi rolnicz. . . . . 200 „		
		n) „ modeli do budownictwa . . . . . 50 „		
		o) „ przyrządów mierniczych 100 „		
		p) „ mleczarski . . . . . 100 „		
		r) „ ogrodniczy . . . . . 100 „		
		s) „ melioracyjny . . . . . 50 „		
		t) „ rybacki . . . . . 50 „		
		u) Stacya meteorologiczna . . . . . 60 „	2.080	—
	46	Laboratorya :		
		a) chemii ogólnej i gabinet . . . . . 600 K.		
	b) chemii rolniczej . . . . . 400 „			
	c) „ technologicznej . . . . . 200 „			
	d) zootomiczne . . . . . 200 „			
	e) roślinno - fizyologiczne . . . . . 200 „			
	f) rolnicze . . . . . 200 „	1.800	—	
47	Biblioteka :			
	a) przykupno dzieł . . . . . 800 K.			
	b) oprawa książek . . . . . 100 „			
	c) czasopisma naukowe i polity- czne . . . . . 400 „	1.300	—	
48	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomolo- gicznego i warzywnego	1.000	400	
49	Ogród botaniczny	200	—	
50	Utrzymanie pola doświadczalnego	400	—	
51	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	600	—	
	<u>Suma rubryki VIII</u>	8.130	400	
IX.	52	Rozmaite nieprzewidziane	250	—
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	138.648	4.650
		<u>Razem . . . . .</u>	143.298 K.	

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			korony	
		DOCHODY.		
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa .	14.000	—
II.		Opłaty od uczniów.		
	2	Opłaty na utrzymanie 60 uczniów po 700 K.	42.000	—
	3	a) Czesne szkolne od 60 uczniów po 100 K. . 6.000 K. po strąceniu czesnego od 15 uczniów, uwolnionych od opłaty przez Wydział kraj. 1.500 „ 4.500 K.		
		b) Czesne od 20 uczniów za naukę muzyki i śpiewu po 50 K. 1.000 „		
		c) Czesne od 20 uczniów za naukę języka francuskiego po 20 K. . . . . 400 „	5.900	—
		Suma rubryki II. .	47.900	—
III.	4	Ze sprzedaży płodów z ogrodów .	400	—
IV.	5	Rozmaite nieprzewidziane	200	—
		Suma dochodów .	62.500	—
		W porównaniu z wydatkami	143.298	—
		<u>okazuje się niedobór</u>	80.798	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie i poleci wstawić wydatki w sumie 143.298 koron do Rubryki XV. pozycya 253 wydatków a dochody w sumie 62.500 koron do rubryki IX. pozycya 41 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Dąbbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XV. poz. 254 wydatków i rub. IX. poz. 42.
dochodów fund. kraj.

Folwark w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Komisya budżetowa uchwala wydatki na rok 1902 zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie 15378 koron, dochody w sumie 11840 koron. Niedobór wynosi 3538 koron.

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			Korony	
WYDATKI.				
I.	1	Wydatki na gospodarstwo.		
		Płace i zasługi:		
		a) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarku . . . . . 400 K.		
	2	b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . . . . 2.600 „	3.000	—
		Najem robotnika:		
		a) do gospodarstwa folwarcznego . . . . . 1.400 K.		
		b) do chmielarni:		
		α) zawiadowca chmielarni . . . . . 100 „		
		β) roboty przy chmielarni . . . . . 300 „	1.800	210
	3	Dokupno i zmiana nasienia	600	—
	4	„ nawozów dopełniających	400	—
	5	„ słomy i karmy	1.800	—
	6	Zastąpienie zużytych koni	—	500
	7	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży)	400	—
	8	Utrzymanie budynków folwarcznych	200	—
	9	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni	250	—
	10	Utrzymanie rowów	200	—
	11	Zabezpieczenie od pożarów i gradobicia	100	—
	12	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smarowidło	120	—
	13	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	50	—
		Suma rubryki I.	8.920	710
II.		Las i plantacye wikla.		
	14	Służba, roboty i zalesienie	1.700	—
	15	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi	500	500
	16	Wynagrodzenie ogrodnika	500	—
		Suma rubryki II.	2.700	500
III.	17	Utrzymanie brzegów Wisły	340	—
	—	Podatki i daniny	1.200	—
IV.	18			
V.	19	Splata kapitałów i odsetek dłużnych:		
		Bankowi krajowemu we Lwowie XII. i XIII. rata, wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 koron	608	—
VI.	20	Rozmaite nieprzewidziane	400	—
		Suma wydatków	14.168	1.210
		Razem	15.378 K.	

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			K o r o n y	
		DOCHODY.		
I.		Z gospodarstwa.		
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	1.200	—
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:		
		a) krowiarnia . . . . . 2.000 K.		
		b) nierogacizna . . . . . — "	2.000	—
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1.100	—
	4	Za wynajęte konie	800	—
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów	100	—
		<u>Suma rubryki I.</u>	5.200	—
II.		Z lasu i wikła.		
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budul-		
		cowego	2 800	—
	7	Z wikła i trawy wśród wikła	3.000	—
		<u>Suma rubryki II.</u>	5.800	—
III.	8	Z pieca wapiennego	600	—
IV.		Inne dochody.		
	9	Olborne za łamanie kamienia	100	—
	10	Z dzierżawy placu targowego zwanego „Rynek“	40	—
		<u>Suma rubryki IV.</u>	140	—
V.	11	Rozmaite nieprzewidziane	100	—
		<u>Suma dochodów</u>	11.840	—
		W porównaniu z wydatkami	15.378	—
		<u>okazuje się niedobór</u>	3.538	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet folwarku w Czernichowie na rok 1902 i poleci wstawić wydatki w sumie 15378 koron do Rubr. XV. poz. 254 wydatków, a dochody w sumie 11840 koron do Rubr. IX. poz. 42 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV. poz. 255 wydatków i Rubryka X.
poz. 43 dochodów.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu budżetu krajowego, krajowej
niższej szkoły rolniczej w Horodence.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Wydział krajowy prelininuje wydatki zwyczajne w sumie 26.573 koron, nadzwyczajne w sumie 5.030 koron, razem 31.603 koron, — większe od uchwalonych na rok 1901 o 2.743 koron. Wydatki nadzwyczajne spowodowane budową lodowni za sumę 650 koron, naprawą sufitów w gmachu internatu za kwotę 1.200 koron, drzwi i okien w budynku szkolnym i administracyjnym za kwotę 200 koron, podłóg w mieszkaniu nauczyciela 280 koron, resztę wydatku na odbudowanie spalonej stajni w kwocie 2.500 koron i wydatkiem 200 koron na wydzierżawienie 4—5 morgów gruntu na cele szkoły, którego szkoła dotąd zgola nie posiadała. Resztę wydatku na odbudowanie spalonego budynku, który prócz stajni mieścił także pomieszkanie nauczyciela i instruktora, pokrył Wydział krajowy z pieniędzy otrzymanych od Towarzystwa ubezpieczeń w sumie 2.636 koron i kwotą 800 koron, jaka były w budżecie na rok 1901 prelininowana na cel wykopania studni przy szkole. Komisya budżetowa uznaje te zarządzenia Wydziału krajowego za słuszne i zgodnie z preliminarzem Wydziału uchwała wydatki na rok 1902 w sumie 31.603 koron, dochody w kwocie 7.400 koron.

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzwy- czajne
rubryki	pozycy			
			Korony	
WYDATKI.				
I. Płace nauczycieli.				
1		Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . . . . . 280 „	2.880	—
2		Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 „	2.200	—
3		Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
4		Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 100 „ dodatek pięcioletni . . . . . 33 „	1.133	—
5		Katecheta obrz. łac. i gr. kat.	600	—
Suma rubryki I.			8.013	—
II. Koszta administracyi.				
6		Zarząd: a) pomoc kancelaryjna . . . . . 240 K. b) koszta kancelaryjne . . . . . 200 „ c) służa szkolny i stróż nocny . . . . . 600 „	1.040	—
7		Opał	1.400	—
8		Oświetlenie	300	—
9		Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpie- pieczenie, kominiarz)	600	4.830
10		Sprzęty i ruchomości	300	—
11		Utrzymanie koni do posług administracyj- nych	800	—
12		Podatek od gruntu szkolnego	60	—
Suma rubryki II.			4.500	4.830
III. Utrzymanie uczniów.				
13		Stołowanie . . . . . dla 40 uczniów po		
14		Odzież, pościel i pranie . . . . . 300 K.	1.200	—
15		Lekarz i apteka	300	—
16		Uczeń praktykant	300	—
Suma rubryki III.			12.600	—
Do przeniesienia			25.113	4.830

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
		Z przeniesienia . . .	25.113	4.830
IV.		Potrzeby naukowe.		
	17	Przybory do nauki i pisanja dla uczni6w (książki, papier, zeszyty itp.) . . .	240	—
	18	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . . . 160 „		
		c) ogr6d szkolny (nasiona, oka- zy roślin, nawozy i t. p.) . . . 200 „	660	—
	19	Ogr6dki doświadczałne do uprawy tytoniu (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. listopada 1890.) . . .	40	200
	20	Wycieczki z uczniami	100	—
		<u>Suma rubryki IV. . .</u>	1.040	200
V.		Kursy specjalne.		
	21	Kurs 6wiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	22	„ mleczarstwa	100	—
	23	„ uprawy tytoniu	120	—
		<u>Suma rubryki V. . .</u>	320	—
VI.	24	Rozmaite nieprzewidziane	100	—
		<u>Suma wydatków . . .</u>	26.573	5.030
		<u>Razem . . .</u>	31.603 K.	

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzwy- czajne
rubryki	pozycyi			
			Korony	
DOCHODY.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa .	6.000	—
II.	2	Opłaty na utrzymanie uczniów : a) Rada powiatowa horodeńska, 3 sty- pendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . . . . 900 K. b) Gmina miasta Horodenki, 1 stypendyum . . . . . 200 .	1.100	—
III.	3	Dochód z ogrodu (poła) szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytonio- wego	300	—
Suma dochodów .			7.400	—
W porównaniu z wydatkami .			31.603	—
<u>okazuje się niedobór .</u>			24.203	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence i poleci wstawić wydatki tej szkoły na rok 1902 w sumie 31.603 koron do rubr. XV. poz. 255, a dochody w sumie 7.400 koron do rubr. X. poz. 43 dochodów funduszu krajowego.

Za Przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca

Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV. poz. 256. i Rubryka X. poz. 44.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Wydatki preliminowane na rok 1902 zwyczajne 30.500 koron, nadzwyczajne 200 koron uznaje Komisya budżetowa za uzasadnione.

Wydatki większe niż uchwalone na rok 1901 o 158 koron z powodu wstawienia wynagrodzenia w kwocie 300 koron dla ucznia praktykanta, którego zadaniem jest pomagać instruktorowi w dozorze nad uczniami. Wydatek uzasadniony tem, że we wszystkich innych szkołach rolniczych posiada ta istnieje.

Dochody preliminowane w sumie 12.110 koron mniejsze od uchwalonych na rok 1901 o 150 koron wskutek mniejszego wpływu od uczniów samopłacących.

Komisya uchwała zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki w sumie 30.700 koron. — Dochody w sumie 12.110 koron.

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
WYDATKI.				
I. Płace nauczycieli.				
1.	1	Nauczytel do nauk fachowych i kierownik : płaca . . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . . . . . 280 „ dodatki pięcioletnie . . . . . 800 „ dodatek osobisty . . . . . 400 „	4.080	—
	2	Nauczytel pomocniczy do nauk fachowych : płaca . . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 „ dodatki pięcioletnie . . . . . 600 „	2.800	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczytel do nauk elementarnych : płaca . . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 100 „ „ pięcioletni . . . . . 100 „ remunercya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa	1.200	—
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat.	500	200
		Suma rubryki I	9.780	200
II. Koszta administracyi.				
	6	Zarząd : a) pomoc kancelaryjna . . . . . 240 K. b) koszta kancelaryjne, inzeraty, druki i portorya . . . . . 200 „ c) sługa szkolny i stróż nocny . . . . . 600 „	1.040	—
	7	Opał	1.200	—
	8	Oświetlenie	200	—
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpie- czenie, kominiarz)	700	—
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—
		Suma rubryki II.	3.540	—
III. Utrzymanie uczniów.				
	11	Stołowanie, ...	12.000	—
	12	Odzież, pościel i } 40 uczniów po 300 K. pranie		
	13	Lekarz i apteka	400	—
	14	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III.	12.700	—
		Do przeniesienia	26.020	200

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
		Z przeniesienia	26.020	200
IV.		Potrzeby naukowe.		
	15	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (papier, zeszyty, książki i t. p.)	200	—
	16	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demon- stracyi i ćwiczeń praktycz- nych . . . . . 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . . . . . 200 „		
		c) ogród szkolny . . . . . 40 „	540	—
	17	Ogródki doświadczalne do uprawy ty- toniu	40	—
	18	Wycieczki z uczniami	100	—
		<u>Suma rubryki IV. . . . .</u>	880	—
V.		Kursy specjalne.		
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	20	„ „ uprawy i suszenia tytoniu	200	—
		<u>Suma rubryki V. . . . .</u>	300	—
VI.	21	Gospodarstwo :		
		a) Wydatki na gospodarstwo . . . . . 3.100 K.		
		b) Czynsz dzierżawny za grun- ta, odstąpione szkole przez skarb jagiелnicki . . . . . 100 „	3.200	—
VII.	22	Rozmaite nieprzewidziane	100	—
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	30.500	200
		<u>Razem . . . . .</u>	30 700	

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		K o r o n y	
DOCHODY.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa .	6.000	—
II.	2	Oplaty na utrzymanie uczni6w:		
		Uczniowie samoplacacy	450	—
III.	3	Zarobek 40 uczni6w po 24 K.	960	—
IV.	4	Dochody z gospodarstwa szkolnego .	4.700	—
		<u>Suma dochod6w .</u>	12.110	—
		W por6wnaniu z wydatkami .	30.700	—
		<u>okazuje si6 niedob6r .</u>	18.590	—

Komisya budzetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budzetu niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy na rok 1902 i polecić wstawić wydatki tej szkoły w sumie 30.700 koron do Rubryki XV. pozycya 256 a dochody w sumie 12.110 koron do Rubryki X. pozycya 44 dochod6w funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

S. Dąbbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rub. XV. poz. 257. wydatków
i Rubr. X. poz. 45. dochodów funduszu kraj.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Komisya uchwala zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki zwyczajne w sumie 33.692 K., nadzwyczajne 442 K. (sprawienie wozu do gnojówki, pługa, i założenie chmielarni) razem w sumie 34.134 K. niższej od uchwalonej na rok 1901 o 5398 K. Zmniejszenie wydatków umotywowane niepreliminowaniem kwot na utrzymanie budynków wskutek tego, że kontrakt dzierżawny z właścicielem Kobiernic się kończy a dotąd nie został odnowiony. Dochody uchwala komisya w sumie 15.180 K., o 300 K. większe od uchwalonych na rok 1901 wskutek wyższych wpłat od uczniów samopłacących.

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		korony	
WYDATKI.				
I. Płace nauczycieli.				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . . . . . 280 „	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 „ dodatek pięcioletni . . . . . 100 „	2.300	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 100 „	1.100	—
	5	Katecheta obrz. łac., płaca . . . . . 500 K. wydatki z powodu nabożeństwa . . . . . 200 „	700	—
		Suma rubryki I.	8 180	—
II. Pensye, emerytury i zaopatrzenia.				
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel, emerytura	504	—
III. Koszta administracji.				
	7	Zarząd: a) pomoc kancelaryjna . . . . . 240 K. b) koszta kancelaryjne, inse-raty, druki i portorya . . . . . 200 „ c) sługa szkolny i stróż nocny . . . . . 600 „	1.040	—
	8	Opał	1.200	—
	9	Oświetlenie	300	—
	10	Utrzymanie budynków	600	—
	11	Sprzęty i ruchomości	200	—
	12	Utrzymanie koni do psług administra-cyjnych	800	—
		Suma rubryki III.	4.140	—
		Do przeniesienia	12.824	—

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycji		czajne	czajne
			K o r o n y	
		Z przeniesienia	12.824	—
IV.		Utrzymanie uczniów.		
	13	Stołowanie . . . . . } dla 40 uczniów		
	14	Odzież, pościel i pranie } po 300 K.	12.000	—
	15	Lekarz i apteka	300	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		<u>Suma rubryki IV. . . . .</u>	12.600	—
V.		Potrzeby naukowe.		
	17	Przybory do nauki i pisanja dla uczniów (książki, papier, zeszyty, itp.)	240	—
	18	Środki naukowe: <i>zwyczaj. nadzwyczaj.</i>		
		a) modele, maszyny, i inne przyrządy do demonstra- cyi i ćwiczeń prakty- cznych . . . . . 300 K. 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia 200 „ — „		
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy itp.) 100 „ 142 „	600	442
	19	Wycieczki z uczniami	100	—
		<u>Suma rubryki V. . . . .</u>	940	442
VI.		Kursy specjalne		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	21	„ mleczarstwa	100	—
		<u>Suma rubryki VI. . . . .</u>	200	—
VII.	22	Gospodarstwo:		
		a) Wydatki na gospodarstwo 5.200 K.		
		b) Czynsz dzierżawny:		
		α) za folwark z in- wentarzem . . . . . 1.608 K		
		β) za wynajętą ubi- kację na mle- czarnię . . . . . 100 „		
		γ) za wynajęte mie- szkanie dla słu- żby . . . . . 120 „ 1.828 „	7.028	—
		<u>Suma rubryki VII. . . . .</u>	7.028	—
VIII.	23	Rozmaite nieprzewidziane	100	—
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	33.692	442
		<u>Razem . . . . .</u>	34.134 K.	

Liczba		Poszczególzenie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		Korony	
DOCHODY.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa .	6 000	—
II.	2	Opłaty na utrzymanie uczniów:		
		a) Rada powiatowa bialska 900 K.		
		b) " " chrzanowska 150 "		
		c) 2 uczniów płacących . 450 "	1.500	—
III.	3	Zarobek 40 uczniów po 24 K.	960	—
IV.	4	Dochód z pola i ogrodu szkolnego .	120	—
V.	5	Dochody z gospodarstwa:		
		Dochód z dzierżawy folwarku	6.600	—
		<u>Suma dochodów</u>	15.180	—
		W porównaniu z wydatkami	34 134	—
		<u>Okazuje się niedobór</u>	18.954	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach i poleci wstawić wydatki tej szkoły w sumie 34.134 K. do Rubr. XV. poz. 257. a dochody w sumie 15.180 K. do Rubr. X. poz. 45. dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XV. poz. 259 wydatków i rubr. X. poz. 46
dochodów funduszu krajowego.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereznicy.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Komisya uchwała zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki w sumie 33.740 koron wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 2.333 koron. Dochody w sumie 11 060 koron, wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 1.060 koron. Wzrost wydatków spowodowany wstawieniem wyższej kwoty na utrzymanie uczniów, których frekwencya w szkole znacznie wzrosła. Wzrost dochodów wskutek preeliminowania dochodu z pracy uczniów w gospodarstwie szkoły.

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	yczajne
			Korony	
WYDATKI.				
I. Płace nauczycieli.				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . . . . . 280 " dodatek pięcioletni . . . . . 400 "	3.280	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 "	2.200	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 100 "	1.100	—
	5	Katecheta obrządku łącz. i gr. kat.	960	—
		Suma rubryki I.	8.740	—
II. Pensye, emerytury i zaopatrzenia.				
	6	Cisła Eleonora, wdowa po nauczycielu, pensya wdowia . . . . . 1.200 K. dodatek na wychowanie 4-ga dzieci à 120 K. . . . . 480 "	1.680	—
III. Koszta administracyjne.				
	7	Zarząd: a) pomoc kancelaryjna . . . . . 240 K. b) koszta kancelaryjne . . . . . 200 " c) sługa szkolny i stróż nocny . . . . . 600 "	1.040	—
	8	Opał	1.200	—
	9	Oświetlenie	300	—
	10	Utrzymanie budynków	700	200
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—
	12	Utrzymanie koni do posług administra- cyjnych	800	—
	13	Asekuracja i podatek	200	—
		Suma rubryki III.	4.540	200
		Do przeniesienia	14.960	200

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		Korony	
		Z przeniesienia	14.960	200
IV.		Utrzymanie uczniów.		
	14	Stołowanie . . . . . } dla 40 uczniów po		
	15	Odzież, pościel i pranie } 300 K.	12.000	—
	16	Lekarz i apteka	300	—
	17	Uczeń praktykant	300	—
		<u>Suma rubryki IV. . . . .</u>	<u>12.600</u>	<u>—</u>
V.		Potrzeby naukowe.		
	18	Przybory do nauki i pisanja dla uczniów (książki, papiery, zeszyty i t. p.)	240	—
	19	Środki naukowe :		
		a) modele, maszyny, narzę- dzia i inne przyrządy do demonstracyi . . . . . 300 K		
		b) biblioteka i czytelnia . . . . . 200 "		
		c) ogród szkolny . . . . . 100 "	600	—
	20	Wycieczki z uczniami	80	—
		<u>Suma rubryki V. . . . .</u>	<u>920</u>	<u>—</u>
VI.		Kursy specjalne.		
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	22	" mleczarstwa	100	—
	23	" stelmachstwa i koszykarstwa	160	—
		<u>Suma rubryki VI. . . . .</u>	<u>360</u>	<u>—</u>
VII.	24	Gospodarstwo :		
		Wydatki na gospodarstwo	4.600	—
VIII.	25	Rozmaite nieprzewidziane	100	—
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	<u>33.540</u>	<u>200</u>
		<u>Razem . . . . .</u>	<u>33.740 K.</u>	

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycji		k o r o n y	
DOCHODY.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa .	6.000	—
II.	2	Zarobek 40 uczniów po 24 K.	960	—
III.	3	Dochód z gospodarstwa:		
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego . . . . . 4.000 K.		
		b) „ z ogrodu . . . . . 100 „	4.100	—
		Różne nieprzewidziane	—	—
		Suma dochodów	11.060	—
		W porównaniu z wydatkami	33.740	—
		<u>okazuje się niedobór . . . . .</u>	22.680	—

Komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy i poleci wstawić wydatki tej szkoły w sumie 33.740 koron do rubr. XV. poz. 259 a dochody w sumie 11 060 do rubr. X. poz. 46 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

Badeni,

Sprawozdawca:

Dąbski,

Budżet krajowy na r. 1902.

Rubryka XI~~W~~ poz. 260 wyd i Rubr X. poz 47, dochodów funduszu krajowego,

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole pod Krosnem.

Sprawozdawca poseł Dąbski.

Komisya uchwała wydatki zwyczajne w sumie 33.620 koron, nadzwyczajne w sumie 2312 koron ogółem 35.932 koron. Wydatki wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 3.852 koron. Dochody w sumie 12380 wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 200 koron. Na podwyższenie wydatków wpływa większy koszt utrzymania uczniów, których frekwencya się podwyższyła i nadzwyczajne wydatki na usunięcie grzyba w budynku szkolnym 1400 koron, na sprawienie przyrządów do nauki na kursie wyprawy lnu 450 koron i na wydzierżawienie dla szkoły 14 morgów gruntu za sumę 462 koron.

W dochodach uwzględniono spodziewany wyższy dochów z wydzierżawionego gruntu.

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzwy- czajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
WYDATKI.				
I. Płace personalu.				
	1	Kierownik stacyi	1.200	—
	2	a) Asystent pierwszy etato- wy, płaca . . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 „ 2.200 K.		
		b) 2 Asystentów nieetato- wych, płaca po 1.200 K. 2.400 K. na mieszkanie po 400 „ 800 „ „ opał po 78 K. . . . . 156 „ 3356 „	5.556	—
	3	Laborant, płaca . . . . . 1.100 K. na mieszkanie . . . . . 360 „	1.460	—
		Suma rubryki I.	8.216	—
II. Koszta administracyi.				
	4	Zarząd: a) koszta kancelaryjne . . . . . 800 K. b) służący . . . . . 600 „	1.400	—
	5	Najem pomieszkania	1.680	—
	6	Oświetlenie i opał	500	—
		Suma rubryki II.	3 580	—
III. Utrzymanie stacyi.				
	7	Koszta utrzymania stacyi	1.700	300
	8	„ utrzymania ogrodu górskiego	600	—
	9	a) Utrzymanie pól doświad- czalnych . . . . . 1.000 K. b) Analizy z pól utrzymywa- wanych kosztem Towarzy- stwa gospodarczego . . . . . 200 „	1.200	—
	10	Koszta druków i wydawnictw	200	—
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	400	—
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów	800	—
		Suma rubryki III.	4.900	300
		Suma wydatków	16.696	300
		Razem	16.996 K.	

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
DOCHODY.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa .	2.000	—
II.	2	Dochód z analiz	1.600	—
III.	3	Dochód z pól i ogrodu	400	—
<u>Suma dochodów .</u>			4.000	—
W porównaniu z wydatkami .			16.996	—
<u>Okazuje się niedobór .</u>			12.996	—

Komisya budżetowa wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie na rok 1902 i polecić wstawić wydatki w sumie 16.996 kor. do rubr. XV. poz. 245 a dochody w sumie 4.000 kor. do rubr. X. poz. 50. dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego :

K. Badeni.

Sprawozdawca :

Dąbbski.

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			k o r o n y	
DOCHODY.				
I. Subweneye.				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—
	2	Od Rady powiatowej w Krośnie	—	—
		Suma rubryki I.	6.000	—
II. Opłaty na utrzymanie uczniów.				
	3	Uczeń płaący za utrzymanie	300	—
III.	4	Zarobek 45 uczniów po 24 K.	1.080	—
IV.	5	Dochód z gospodarstwa szkolnego	5.000	—
V.	6	Rozmaite nieprzewidziane	—	—
		Suma dochodów	12.380	—
		W porównaniu z wydatkami	35.932	—
		Okazuje się niedobór	23.552	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu Krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole i poleci wstawić wydatki tej szkoły w sumie 35932 koron do Rubr. XV. poz. 260 a dochody w sumie 12.380 koron do Rubr. X. poz. 47 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni

Sprawozdawca:

Dąbski

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV. poz. 261 wydatków

i Rubryka X. poz. 48 dochodów funduszu krajowego.

Krajowa niższa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Sprawozdawca poseł Stanisław Dąbski.

Wydatki uchwała Komisya w sumie 24.790 koron, wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 600 koron.

Dochody w sumie 9.360 koron, wyższe od uchwalonych na rok 1901 o 400 koron.

Niedobór większy o 200 koron wskutek podwyższenia wydatku na opał szkoły o 100 koron i wydatku na utrzymanie budynków o 100 koron.

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			koron	koron
WYDATKI.				
I. Płace nauczycieli.				
1		Nauczyciel fachowy i kierownik: płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . . . 280 " dodatki pięcioletnie . . . . . 800 "	3.480	—
2		Nauczyciel fachowy pomocni- czy: płaca . . . . . 1.600 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 " dodatek pięcioletni . . . . . 200 " ryczałt na mieszkanie . . . . . 400 "	2.400	—
3		Nauczyciel pomocniczy do mier- nictwa i rysunków, płaca	480	—
4		Nauczyciel do nauk elementar- nych: płaca . . . . . 1.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 " " pięcioletni . . . . . 100 " ryczałt na mieszkanie . . . . . 360 "	1.660	—
5		Ochmistrz i instruktor, płaca . . . . . 1.200 K. dodatek na mieszkanie . . . . . 240 "	1.440	—
6		Kapelan i katecheta: płaca . . . . . 300 K. wydatki z powodu nabo- żeństwa . . . . . 100 "	400	—
Suma rubryki I.			9 860	—
II. Koszta administracyjne.				
7		Zarząd: a) pomoc kancelaryjna . . . . . 240 K. b) koszta kancelaryjne, inse- raty, druki i portorya . . . . . 200 " c) służba szkolny i stróż no- cny . . . . . 720 "	1.160	—
8		Opał ubikacyj szkolnych	900	—
9		Oświetlenie	300	—
10		Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpie- czenie, kominiarz)	400	100
11		Sprzęty i ruchomości	200	—
Suma rubryki II.			2.960	100
Do przeniesienia			12.820	100

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	yczajne
			koron	koron
		Z przeniesienia	12.820	100
III.		Utrzymanie uczniów.		
	12	Stołowanie . . . . . dla 25 uczniów		
	13	Odzież, pościel i pranie (. . . po 330 K.	8.250	—
	14	Lekarz i apteka	240	—
	15	Uczeń praktykant	480	—
		<u>Suma rubryki III. . . . .</u>	8 970	—
IV.		Potrzeby naukowe.		
	16	Przybory do nauki	240	—
	17	Zbiory środków do demonstracyi	200	—
	18	Biblioteka i czytelnia	200	—
	19	Wycieczki naukowe	200	—
	20	Na utrzymanie ogrodu szkolnego	2.000	—
		<u>Suma rubryki IV. . . . .</u>	2.840	—
V.	21	Rozmaite nieprzewidziane	60	—
		Suma wydatków	24.690	100
		Razem	24.790 K.	

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			Korony	
DOCHODY.				
I. Subwencye.				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	6.000	--
	2	Od gminy miasta Tarnowa	500	--
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie	600	--
Suma rubryki I.			7.100	--
II.	4	Opłaty na utrzymanie uczniów	200	--
III.	5	Dochód z ogrodu szkolnego	2.000	--
IV.	6	Rozmaite nieprzewidziane	60	--
Suma dochodów			9.360	--
W porównaniu z wydatkami			24.790	--
okazuje się niedobór			15 430	--

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu krajowej niższej szkoły ogrodniczej w Tarnowie na rok 1902 i poleci wstawić wydatki tej szkoły w sumie 24.790 koron do Rubr. XV. poz. 261, a dochody w sumie 9.360 koron do Rubr. X. poz. 48 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Bałeni.

Sprawozdawca:

Stanisław Dąbbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubr. XV. poz. 263 wyd. i rubr. X. poz. 49 dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdawca poseł Dambski.

Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Komisya uchwała wydatki w sumie 14.970 koron, niższe od uchwalonych na rok 1901 o 3.527 koron, wskutek tego, że odpadły wydatki na budowę zakładu, które są już wykończone.

Dochody w sumie 5.700 koron, w których po raz pierwszy preliminowana zostaje subwencya państwowa w kwocie 5.000 koron.

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
		Korony		
WYDATKI.				
I. Płace nauczycieli.				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca . . . . . 2.600 K. dodatek aktywalny . . . . . 280 „	2.880	—
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca . . . . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 200 „	—	—
Suma rubryki I.			2.880	—
II. Koszta administracyjne.				
	3	Koszta kancelaryjne	200	—
	4	Stróż zakładu	600	—
	5	Furman	360	—
	6	Opał	600	—
	7	Oświetlenie	250	—
	8	Utrzymanie budynków	200	—
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody	600	—
	10	Sprzęty i ruchomości	100	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów oraz podatki	240	—
Suma rubryki II.			3.950	—
III. Potrzeby zakładu.				
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca . . . . . 720 K. na mieszkanie . . . . . 120 „	840	—
	14	a) Najem robotnika . . . . . 1.000 K. b) Zapłata za robociznę uczniom . . . . . 2.000 „	3.000	—
	15	Wyszutrowanie dróg	—	400
	16	Na kupno dziełków i drzew dla rozszerzonego ogrodu	—	1.500
	17	Materyały i drobne wydatki na ogród	300	—
	18	Nawozy	400	—
	19	Nasiona	500	—
	20	Środki do nauki i pracy	—	—
		a) narzędzia . . . . . 300 K. b) biblioteka . . . . . 100 „	400	—
Suma rubryki III.			5.440	1.900

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		Korony	
IV.		Z przeniesienia .	12.270	1.900
		Rozmaite.		
	21	Ryczałt na koszty objazdów	600	—
	22	Wydatki nieprzewidziane	200	—
		<u>Suma rubryki IV. . . . .</u>	<u>800</u>	<u>—</u>
		Suma wydatków	13.070	1.900
		<u>Razem . . . . .</u>	<u>14.970 K.</u>	
DOCHODY.				
I.	1	Subwencya c. k. Skarbu państwa	5.000	—
II.	2	Dochód z ogrodu szkolnego	700	—
		<u>Suma dochodów . . . . .</u>	<u>5.700</u>	<u>—</u>
		Z porównania z wydatkami	14.970	—
		<u>okazuje się niedobór . . . . .</u>	<u>9.270</u>	<u>—</u>

Komisya budżetowa wnosi:

*Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu zakładu sądow-
czego w Zaleszczykach na rok 1902 i poleci wstawić wydatki tego zakładu w sumie
14.970 koron do Rubr. XV. poz. 263, a dochody w sumie 5.700 koron do Rubr. X.
poz. 49 dochodów funduszu krajowego.*

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąbski.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV. poz. 286 wydatków
i Rubryka XV. poz. 58 dochodów funduszu krajowego.

Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Jan Rotter.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy preliniuje dla Składów publicznych w Krakowie na rok 1902:

W dochodach	34.600 K.
w wydatkach	<u>33.948 „</u>
a zatem nadwyżkę	652 K.

W porównaniu z rokiem 1901 preliniuje Wydział krajowy dochody mniejsze o 500 K., który to ubytek całkowicie idzie na karb obniżenia się cyfry opłat za manipulacje przy zbożu, względnie towarach.

Wydatki preliniowane są wyżej o 260 K., na cyfrę tę składa się obniżenie wydatków połączonych z manipulacją zbożową o 756 K., powiększenie zaś w kosztach administracji w zwyczajnych i nadzwyczajnych razem o 1.016 K.

Preliminowana przeto nadwyżka dochodów nad wydatkami jest o 760 K. mniejsza niż w roku 1901.

Komisya budżetowa, zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy wydatki i dochody dla Składu publicznego w Krakowie na rok 1902, jak następuje:

Liczba		Poszczególności	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
WYDATKI.				
I. Koszta zarządu i służby.				
	1	Dyrektor-kasyer	3.000	—
	2	Likwidator	2.400	—
	3	Buchalter	1.500	—
	4	Praktykant (zastępca likwidatora)	720	—
	4a	Dyurnista	360	—
	5	Magazynier	2.000	—
	6	Woźny	880	—
	7	Odźwierny	580	—
	8	Stróż nocny	600	—
		Suma rubryki I.	12.040	—
II. Koszta administracji.				
	9	Podatki:		
		a) zarobkowy	497	—
		b) domowo-czynszowy	1 600	—
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:		
		a) budynków administracyjnych	260	—
		b) magazynów zbożowych	1.400	—
		c) urządzenie wódociągów i naprawa studni	—	531
	11	Zabezpieczenie:		
		a) budynków od ognia	400	—
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	320	—
	12	Potrzeby kancelaryjne:		
		a) ogłoszenia i dzienniki	140	—
		b) księgi i druki	700	—
		c) telefon	100	—
		d) rozmaite kancelaryjne	280	—
	13	Opał i światło	500	—
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—
	15	Remuneracye, noworoczne	1.600	—
		Suma rubryki II.	8.097	531
		Do przeniesienia	20.137	531

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		K o r o n y	
		Z przeniesienia .	20.137	531
III.		Ekspozytura cłowa.		
	16	Ryzałt c. k. Skarbowi Państwa . . .	600	—
IV.		Koszta manipulacyi zbożowej.		
	17	Robocizna	10.000	—
	18	Szpagat, wory, ...	360	—
	19	Asekuracya	1.370	—
	20	Stemple i porta	900	—
	21	Rozmaite	50	—
		<u>Suma rubryki IV.</u> .	12.680	—
		Suma wydatków .	33.417	
		Razem	33.948 K.	

Liczba		Poszczególñienie	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi		k o r o n y	
DOCHODY.				
I.	1	Składowe od zboża i towarów	14.400	—
II.		Manipulacye przy zbożu, względnie towarach.		
	2	Dostawa wagonów	1.100	—
	3	Ekspedycya	100	—
	4	Wyładowanie	4.500	—
	5	Załadowanie	3.200	—
	6	Asekuracya	1.700	—
	7	Stemple i porta	1.100	—
	8	Odsetki	1.000	—
		Rozmaite:		
		a) czyszczenie i wietrzenie	5.100	—
		b) załatwianie formalności cłowych	600	—
		c) wypożyczanie worów	600	—
		d) szpagat	700	—
		e) za wiadomienia odbiorcze	500	—
		<u>Suma rubryki II.</u>	20.200	—
		<u>Suma dochodów</u>	34.600	—
		W porównaniu z wydatkami	33.948	—
		<u>Nadwyżka dochodu</u>	652	—

We Lwowie 3 lipca 1902.

Za przewodniczącego :

K. Badeni.

Sprawozdawca :

Jan Rotter.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XV. pozycja 316 322.

Sprawozdawca poseł Loewenstein.

B). Na cele górnictwa.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902
rubryki	pozycyi		K.
XV.	316	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym	3.328
	317	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000
	318	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	17.760
	319	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	2.000
	320	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000
	321	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademij górniczych	3.400
	322	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Loewenstein.

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka XVI. pozycye 323—452.

Sprawozdawca poseł Małachowski.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o wydatkach na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu.

Wysoki Sejmie!

Łączna suma preliminowana przez Wydział krajowy w rubryce XVI. na cel podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu na r. 1902 przedstawia cyfrę . 404.624 K.
Na r. 1901 preliminowano w tej rubryce . . . . . 420.610 „

Wydział krajowy preliminuje więc na r. 1902 *mniej* o . . . 15.986 K.
w porównaniu z r. 1901.

Różnicę tę uzasadnia Wydział krajowy zgodnie z krajową komisją dla spraw przemysłowych w sposób następujący:

Więcej (w porównaniu z r. 1901) preliminuje się w następujących pozycjach:

1. W poz. 323—375 o 4.800 koron na nowe szkoły przemysłowe uzupełniające: w Starym Samborze, w Trembowli i w Turce, dla każdej po 1600 koron.

Założenie tych szkół jest w toku

2. W dziale II. grupie A. więcej o 11.282 koron na trzy nowe szkoły koszykarskie: w Dynowie, Jurkowie i Wielowski, tudzież na szkołę kołodziejską w Tłumaczu i podwyższenie subwencji dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli o 400 koron, na dawne szkoły zaś więcej o 2.190 koron, z powodów przytoczonych w szczegółowych preliminarzach tych zakładów.

3. W tejże samej grupie II. A. w wydatkach nadzwyczajnych więcej o 14.280 koron na urządzenie warsztatu maszynowego w szkole stolarskiej w Kalwarii, kołodziejskiego w Tłumaczu i rekonstrukcję ewent. postawienie nowego budynku w Grybowie (poz. 399, 397 i 394).

4. W Grupie II. B. więcej o 7.866 koron z powodu koniecznego podwyższenia subwencji dla szkoły w Kołomyi, dla kursów w Podgórze i subwencji dla pożycznej pracowni garncarskiej w Toustem (poz. 401, 402, 403).

5. W grupie II. C. więcej o 852 koron z powodu koniecznego podwyższenia wynagrodzenia dla kierownika w Starym Sączu i wstawienia kredytu dla drugiego nauczyciela w Witkowie (poz. 404 i 405).

6. W grupie II. D. więcej o 1792 koron z powodu niezbędnego rozszerzenia lokalu w Wilamowicach (poz. 415) i zasadnionych zwiększonych potrzeb szkół objętych tą grupą (poz. 408—417).

7. W grupie II. F. więcej o 186 koron wedle potrzeb uzasadnionych poszczególnymi preliminarzami dotyczących szkół.

8. W pozycyi 426 więcej o 1000 koron z powodu rozwoju dotyczącej szkoły i zwiększonych tem jej potrzeb.

9. W pozycyi 434 więcej o 161 koron z powodu należnego kierownikowi pięcioletniego dodatku.

10. W pozycyi 436 więcej o 8000 koron z powodu prawdopodobnego zorganizowania szkoły rzemiosł w Drohowyżu.

11. W pozycyi 441 więcej o 2000 koron, ryczałt uzasadniony zamierzonym otwarciem kilku nowych szkół zawodowych i większej pracowni kapeluszniczej w Myślenicach.

12. W grupie V. pozycyi 448 więcej o 12.000 koron na urządzenie specjalnej wystawy meblowego stolarstwa i krajowych wyrobów koszykarskich we Lwowie.

13. W pozycyi 449 *b.* więcej o 4200 koron w myśl uchwały sejmowej z 6. lipca 1901 jako pierwsza rata pożyczki zaciągniętej mającej przez gminę m. Krakowa w sumie 70.000 koron, na budowę gmachu dla szkoły handlowej.

Razem więc prelininuje Wydział krajowy w rubr. XVI. zgodnie z komisją przemysłową w powyższych pozycyach w porównaniu z r. 1901 więcej o 71.009 koron.

Natomiast prelininuje *mniej*:

1. W dziale I. w poz. 323-375 mniej o 4393 koron „głównie z powodu przyjęcia subwencji państwowych w wysokościach żądanych od c. k. Rządu“, czem poniżej obszerniej będzie mowa.

2. W dziale II. grupa *B.* mniej o 3000 koron z powodu, iż odpada w tej wysokości kredyt na pierwsze urządzenie kursów w Podgórzu.

3. W dziale II. grupa *C.* mniej o 200 koron z przyczyny, iż odpadł kredyt 400 koron na maszyny dla szkoły w Dobczycach, a natomiast uzasadniona potrzeba wstawienia 200 koron dla szkoły w Witkowie na zakupno kopyt i narzędzi

4. W dziale II. grupa *D.* mniej o 160 koron z powodu niektórych mniejszych potrzeb szkół w tej grupie wymienionych.

5. W pozycyi 429 mniej o 400 koron z powodu zwinięcia pracowni rękawiczniczej w Towarzystwie „Pracy kobiet“ w Kołomyi.

6. W pozycyi 432 *b* mniej o 2260 koron z powodu, iż odpada jednorazowy zeszłoroczny wydatek na budowę studni, bielnie i rulety szkoły ślusarskiej w Świątnikach.

7. W pozycyi 433 *c.* mniej o 1150 koron z powodu, iż w myśl uchwały sejmowej z 6. lipca 1901 wstawia się zamiast zeszłorocznej sumy 6000 koron, tylko 4850 koron jako pierwszą ratę pożyczki 21.000 koron na budowę domu dla szkoły kowalskiej w Sułkowicach.

8. W pozycyi 434 mniej o 432 koron z powodu, iż odpadł jednorazowy zeszłoroczny wydatek na budowę pieca do wypalania dla stacji doświadczalnej przy szkole politechnicznej we Lwowie.

9. W pozycyi 447 *a.* mniej o 75.000 koron z powodu, iż odpada ostatnia rata dotacji funduszu przemysłowego, uzupełnionego uchwałą Wys. Sejmu z 13. intego 1894 do wysokości 1.000.000 koron.

Razem przeto prelininuje Wydział krajowy w powyższych pozycyach mniej o 86.995 koron w porównaniu z preliminarzem 1901 r.

Różnica cyfr 86.995 koron i 71.009 koron daje kwotę 15.986 koron jako przytoczoną powyżej na wstępie różnicę preliminarza rubryki XVI. w latach 1901 i 1902.

Nie należy jednak przytem spuszczać z oka faktu, iż w powyż wykazanej różnicy in minus sumie 86 995 koron, mieści się kwota 75.000 koron jako ostatnia rata dotacji funduszu przemysłowego, uzupełnionego uchwałą Wys. Sejmu z 13. lutego 1894 do wysokości 1,000 000 koron.

Dla zyskania dokładnego obrazu budżetowego, ile w tym roku ściśle na cele podniesienia rękodzieła i przemysłu, kraj wydaje w porównaniu z r. 1901, należy odciągnąć powyższą dotację 75.000 koron, która wpłynęła do kapitału dotacyjnego na korzyść funduszu przemysłowego i przeprowadzić porównanie bez tej cyfry. Tak licząc okazuje się że w r. 1902 wyda kraj na ten cel roczną kwotę 404.624 koron, podczas gdy w r. 1901 biorąc w rachunek tylko corocznie powtarzające się konieczne rozchody,

wydał tylko (420.610 koron -- 75.000 koron) 345.610 koron tak, że właściwie w r. 1902 wydaje się o 59.014 koron więcej aniżeli w r. 1901.

Komisya budżetowa przyjmuje w całości powyższy preliminarz, który Wydział krajowy przedkłada zgodnie z opinią krajowej Komisji przemysłowej. Preliminarz ten jest zupełnie uzasadniony rzeczowemi potrzebami poszczególnych rubryk w sprawozdaniu Wydziału krajowego i krajowej komisji przemysłowej wyczerpująco uzasadnionemi, jakoteż odpowiada sile finansowej funduszu krajowego w r. 1902.

Komisya budżetowa nie może jednak zamknąć sprawozdania nie załatwiwszy tutaj dwóch ważnych kwestyj:

1. Sprawy niedostatecznego udotowania pożyczkowego funduszu przemysłowego

2. sprawy nieuwzględniania od dłuższego czasu ze strony Rządu słusznych żądań reprezentacji kraju w przedmiocie przyczyniania się skarbu państwa na cele podniesienia rękodzieła i przemysłu krajowego.

Co do sprawy pierwszej. Niedostateczne udotowanie pożyczkowego funduszu przemysłowego wykazuje Wydział krajowy w sprawozdaniu swem z 16. czerwca 1902 r. LW. 41.122/902 w przedmiocie powiększenia dotacji funduszu przemysłowego w sposób następujący:

Niezbędna potrzeba jednorazowego w tym roku powiększenia funduszu przemysłowego, wynika z następujących cyfr:

Podaj o pożyczki niezałatwionych było z dniem 31. grudnia 1901, 5 na kwotę	129.000 koron
Wpłynęło w roku 1902 nowych podań 40 na kwotę	717.300 „
Razem podań 45 na	846.300 koron
Wyplacono w roku 1902 pożyczek 9 w kwocie	157.400 koron
Promes niezrealizowanych dotąd jest 5 na	63.100 „
Z ostatniego posiedzenia Komisji przemysłowej uchwalił Wydział krajowy pożyczek 7 na	88.000 „
Razem wypłaconych i uchwalonych	308.500 koron

Jakie będą wpływy funduszu przemysłowego w roku bieżącym, trudno obecnie ściśle określić -- ale biorąc analogię z roku 1901 -- przedstawilyby się one, jak następuje:

Splaty od dłużników wynosiły w roku 1901	166.301 kor. 34 g
Dochód z odsetek	30.526 „ 53 „
Razem	196.828 kor. 77 „
Zapas początkowy w roku 1902 wynosił	64.120 „ — „
Ogółem	260.947 kor. 87 g

Gdyby zatem przyjąć dochody takie same jak w roku 1901 -- to wraz z faktycznym zapasem początkowym nie byłoby jeszcze pokrycia na wydanie dotychczas i prawomocnemi uchwałami przyrzczone pożyczki. Zabrakłoby na nie około 42.000 koron nie mówiąc nie o tem, że między niezałatwionemi dotąd podaniami jest jeszcze szereg takich, które bardzo na uwzględnienie zasługują. Ta niezwykle wielka liczba podań o pożyczki jest niewątpliwie objawem zwiększającego się ruchu przemysłowego w kierunku tworzenia nowych, lub rozszerzania istniejących zakładów przemysłowych, a w takiej chwili odrzucanie nawet takich podań, któreby ze wszech miar na uwzględnienie zasługiwały, motywowane brakiem gotówki w funduszu przemysłowym, byłoby wręcz zaprzeczeniem celu, dla którego Wysoki Sejm przed 15 laty ofiarnie funduszen stworzył -- udzielenia przemysłowi zachęty i poparcia. Że zaś Komisya przemysłowa jeszcze w roku ubiegłym wniosła, ażeby Wydział krajowy zwrócił się do Wysokiego Sejmu o dalsze powiększenie funduszu przemysłowego, co Wydział krajowy w zasadzie uznał za potrzebne, ale przy ostatecznem zestawieniu preliminarza na rok 1902 skreślić musiał, nie chcąc go zamykać niedoborem -- że obecnie, jak dodatkowe sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie na rok b. (LW. kr. 34.616/902 z dnia 12. czerwca 1902) wykazało, okoliczności tak się zmieniły, iż można bez obawy niedoboru podnieść znacznie tegoroczne wydatki -- prze' o wszystko przemawia za tem, ażeby w roku bieżącym dotację funduszu przemysłowego podnieść o kwotę, jaka w granicach uzyskanej nadwyżki i z uwzględnieniem nowych potrzeb w innych działach gospodarki krajowej jest możliwa, t. j. o kwotę 100.000 koron.

Wydział krajowy wnosi obecnie tylko takie jednorazowe podwyższenie funduszu przemysłowego, bez wniosku o wstawienie dalszych rat na jego dotację w latach następnych. Czyni to zaś pomimo pełnej świadomości, że i po takim powiększeniu funduszu tego, jeszcze on będzie zbyt skromny, ażeby mógł podołać temu wielkiemu zadaniu, jakie obecnie natarczywie przed nami staje: stworzenia i zasilenia wielkiego przemysłu. Do tego zadania bowiem trzeba wielkich środków pieniężnych — a sprawa dostarczenia tych środków i stosownej organizacji dla odpowiedniego ich użycia, jest jeszcze w toku studyów i nie dojrzała tak, aby już teraz można Wysokiemu Sejmowi gotowe projekty przedłożyć.

Podzielając w zupełności powyższe argumenty Komisya wnosi:

Do rubryki XVI w poz. 447a. jako jednorazowe zasilenie pożyczkowego funduszu przemysłowego wstawia się kwotę 100.000 koron jako wydatek nadzwyczajny.

Wobec tego dział V rubryki XVI-tej przedstawiać będzie zamiast kwoty 34.000 koron, kwotę 134.000 koron a cała suma rubryki XVI wydatków funduszu krajowego przedstawi cyfrę 504.624 koron

Co do sprawy drugiej, wykazano kilkakrotnie w ostatniem trzechleciu pokrzywdzenie Galicyi w stosunku do Skarbu państwa w podwójnym kierunku: podczas gdy w innych krajach rząd daleko więcej stosunkowo utworzył szkół i zakładów państwowych w Galicyi stara się rząd ciężar utrzymywania tych zakładów złożyć na kraj i gminy tak, iż Skarb państwa z reguły tylko subwencją przyczynia się do istnienia i rozwoju tych szkół i zakładów. Oprócz tego zaś i wymiar tych subwencji jest nader skromnym a w wielu bardzo pozycjach Rząd wprost nie dopełnia zobowiązań prawnie przyjętych i daje powód do słusznych zażaleń ze strony reprezentacyi kraju.

Krzywdy te wykazują jaskrawe cyfry budżetowe z roku 1900. Wydatki Skarbu państwa w tym roku na cele szkolnictwa przemysłowego i handlowego wynoszą:

Dla Czech	.	.	2,989.730	koron
„ Moraw	.	.	1,055.420	„
„ Galicyi	.	.	596.700	„

pomimo że Galicya tak pod względem obszaru jak i pod względem liczby ludności przewyższa Czechy i Morawy.

Rząd nie przyznaje też funduszowi krajowemu tych subwencji których przyznania i wstawienia do preliminarza państwowego Wydział krajowy corocznie słusznie się domagać ma prawo, gdyż polegają one przeważnie na umowach z Rządem w tym względzie zawartych.

I tak np. domagał się Wydział krajowy na r. 1899 subwencji 69.112 K. Rząd zaś przeznaczył tylko 61.900 K. tj. o 7212 K. mniej

„ 1900	„	77.740	„	„	„	„	66.900	„	„	10840	„	„
„ 1901	„	63.211	„	„	„	„	55.100	„	„	8111	„	„

Niedobory te pokryć musiał fundusz krajowy, to też zamknięcia rachunkowe z lat 1900 i 1901 poszczególnych szkół i zakładów zawierają cały szereg pozycji przekraczających preliminarze budżetu funduszu krajowego jedynie z powodu niedopełnienia ze strony Rządu zobowiązań co do subwencji.

Z tego powodu jak i w ogóle z powodu niedostatecznego popierania ze strony c. k. Rządu celów krajowego szkolnictwa przemysłowego i rękodzielniczego, powziął Wys. Sejm w ostatnich latach cały szereg rezolucyj z wezwaniem do Rządu.

Niech nam będzie wolno przytoczyć ważniejsze w r. 1898.

Poleca się Wydziałowi krajowemu aby domagał się u Rządu energicznie zwiększenia subwencji państwowych na cele szkolnictwa przemysłowego w Galicyi i by dotyczące pisma udzielił prezydyum Koła polskiego w Wiedniu, celem poparcia tego żądania.

Dnia 22. marca 1899 uchwalił Sejm ponownie:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby za pośrednictwem Koła polskiego w Wiedniu i Ministerstwa dla Galicyi domagał się przyznania ze skarbu państwa wyższych zasiłków na rzecz szkół zawodowych w kraju i na cele popierania przemysłu.“

Uchwałą z 5. Maja 1900 Sejm upoważnił Wydział krajowy do zorganizowania istniejących obecnie w kraju uzupełniających szkół przemysłowych na zasadach nor-

malnego statutu, ale pod warunkiem, że rząd zabezpieczy dla każdej z tych szkół subwencję państwową w wysokości $\frac{1}{3}$ ogólnych kosztów jej utrzymania.

Sprawa ta wymagała i dotąd wymaga stanowczego uregulowania, gdyż jak to już podniesiono, rząd od szeregu lat systematycznie obniżał i d tąd obniża żadaną dotację ze skarbu państwa na utrzymanie uzupełniających szkół przemysłowych, wskutek czego subwencja rządowa nie pokrywa nigdy $\frac{1}{3}$ części kosztów utrzymania tychże szkół i niedobór stąd wynikły spada z reguły na fundusz krajowy. Z powodu obniżenia dotacji państwowej nate szkoły na r. 1901 o sumę 8011 K. Wydział krajowy piśmem z dnia 16. kwietnia 1901 L. 82.173|900 odniósł się do Rady szkolnej krajowej z przedstawieniem. Powodem obniżenia tej dotacji miała być — według pisma Rady szkolnej kraj. — okoliczność, iż preliminarz państwowy na rok 1901 miał być już wówczas zupełnie wykończony, gdy Komisya przemysłowa wnioski swe w tym względzie przedłożyła. Rada szkolna kraj. zażądała zarazem od krajowej Komisji przemysłowej, ażeby w przyszłości wnioski swe co do preliminarza państwowego przedkładała corocznie najpóźniej do końca marca.

W piśmie swem Wydział krajowy podniósł z ubolewaniem, iż systematyczne od szeregu lat obniżanie dotacji państwowej na utrzymanie uzupełniających szkół przemysłowych, powoduje w budżetach tych szkół niedobory, które w rezultacie pokrywać musi fundusz krajowy, chociaż do tego nie jest obowiązany. Wydział krajowy podniósł dalej, że Wys. Sejm zezwolił na przeprowadzenie organizacyi uzupełniających szkół przemysłowych na zasadzie normalnego statutu, zastrzegł jednak wyraźnie, iż organizacya przeprowadzona być ma pod warunkiem, iż Rząd zabezpieczy dla każdej z tych szkół subwencję państwową w wysokości $\frac{1}{3}$ ogólnych kosztów jej utrzymania. Przeprowadzenie tej organizacyi jest właśnie w toku i z nowym rokiem szkolnym wejdzie niewątpliwie w życie, — stanie się zatem zadość życzeniu Ministerstwa i Rady szkolnej krajowej i w tej właśnie chwili napotyka Wydział krajowy na trudności finansowej natury, które całą organizacyę tych szkół czynią iluzoryczną. Nie można bowiem o tem zapominać, że według § 4. statutu normalnego cały zarząd administracyjny szkoły sprawować ma Wydział krajowy, w szczególności zarządzać funduszami szkoły, ściągać dochody i asygnować wydatki w granicach budżetu corocznie przez Wys. Sejm uchwalonego. Wydział krajowy obowiązany będzie zatem pokryć wszystkie wydatki utrzymania, a jeżeli w przyszłości dotacja skarbu państwa, wstawiona w wysokości $\frac{1}{3}$ ogólnych wydatków do preliminarza, miałaby być systematycznie obniżaną, niedobory będą nieuniknione. Z tych powodów Wydział krajowy domagał się w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. maja 1900 wyraźnego oświadczenia rządu centralnego, iż bezwarunkowo zabezpieczy w przyszłości dla każdej szkoły uzupełniającej przemysłowej subwencję państwową w wysokości $\frac{1}{3}$ ogólnych kosztów jej utrzymania. Zarazem prosił Wydział krajowy Radę szkolną krajową, ażeby wpływem swym starała się wyjednać dodatkowy na ten cel kredyt na rok 1901 w kwocie 8.011 koron, o który dotacja państwowa została bezpodstawnie obniżoną. Wydział krajowy podniósł dalej w swem piśmie, iż po przeprowadzeniu organizacyi uzupełniających szkół przemysłowych, skarb państwa winien będzie wyznaczać w każdym następnym roku dodatkową subwencję za rok poprzedni, o ileby okazało się, że przyzwolona dotacja państwowa nie pokryła w zupełności $\frac{1}{3}$ części prelininowanych wydatków powyższych szkół. Przy układaniu preliminarzy nie można dość często z całą pewnością oznaczyć, czy w ciągu roku nie powstanie nowa uzupełniająca szkoła przemysłowa, co do której pertraktacye są dopiero w toku. Na podobne cele wyznacza Wys. Sejm od szeregu lat pewien ryczałt, a takiego samego ryczałtu domagała się zawsze komisya przemysłowa ze skarbu państwa, ale jak dotąd bezskutecznie.

W sprawie żądania Rady szkolnej krajowej przedkładania wniosków do preliminarza państwowego do marca każdego roku. Wydział krajowy podniósł w swem piśmie, iż nie potrzeba nawet bliżej motywować twierdzenia, że preliminarze szkół przemysłowych układane na dziesięć miesięcy naprzód, nie mogą nigdy być dokładne i zawierają będą tylko cyfry przybliżone. Wydział krajowy wyraził w końcu nadzieję, że przy życzliwym poparciu Rady szkolnej krajowej, dotacja skarbu państwa na rok 1901 na utrzymanie uzupełniających szkół przemysłowych zostanie odpowiednio do potrzeb tychże szkół podwyższoną.

W r. 1901 Sejm uchwalił 6. lipca:

Sejm wzywa c. k Rząd, by wziął pod rozwagę utworzenie wyższego zakładu naukowego dla przemysłu ceramicznego we Lwowie, a to przy współudziale kraju i w miejsce krajowej szkoły garnarskiej w Kołomyi.

Sejm wzywa c. k. Rząd o wyznaczenie pewnego ryczałtowego funduszu rocznego, któryby łącznie z zasiłkami funduszu krajowego, mógł być użytym na urządzenie wystaw robót terminatorskich i subwencyonowanie wzorowych pracowni prywatnych za dobre udzielanie nauki zawodowej przyjmowanym do nich uczniom

Sejm wzywa c. k. Rząd o utworzenie w kraju stałych komisji odbiorczych dla odbioru wykonywanych w zakresie drobnego przemysłu dostaw dla armii i oddawania tych dostaw drobnym przemysłowcom na dłuższy czas, a nie tylko na jeden rok.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zasiłek ze skarbu państwa dla wyższej szkoły handlowej w Krakowie wydatnie podniósł.

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w subwencyonowaniu krajowych szkół przemysłowych zawodowych i warsztatów instrukcyjnych, tudzież w zakładaniu rządowych szkół zawodowych i szkół rękodzielniczych, w wyższym niż dotychczas stopniu uwzględnił ekonomiczne i cywilizacyjne potrzeby naszego kraju, a zwłaszcza najistotniejszą tego kraju potrzebę, intensywnego podnoszenia wykształcenia przemysłowego, która w kraju przemysłowo zacofanym jest bardziej naglącą niż w tych krajach, na które c. k. Rząd dla tych celów znacznie wyższe kwoty wydaje.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby łącznie z Komisją krajową dla spraw przemysłowych zajął się sprawą zakładania szkół rękodzielniczych w kraju a przede wszystkim wszedł w porozumienie z c. k. Rządem i uzyskał zapewnienie tak wydanych na ten cel zasiłków ze skarbu państwa, żeby kraj i miasta nie były narażone na zbyt wygórowane wydatki z powodu zakładania i utrzymywania tych szkół.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu ponownie w sposób energiczny i stanowczy, ewentualnie z zagrożeniem wszelkich zasiłków z funduszy krajowych na cele szkół państwowych udzielanych, domagał się u c. k. Rządu nie tylko przyznawania dotacyi państwowej w pełnej należnej wysokości jednej trzeciej części wykazanej cyfry kosztów utrzymania uzupełniających szkół przemysłowych, ale w ogóle ze względu na rosnące potrzeby przemysłu i rękodzieła, zwiększenia subwencji państwowej na cele szkolnictwa przemysłowego.

Dotyczące pismo zakomunikuje Wydział krajowy Prezydium Koła polskiego i Jego Ekszelleneyi panu Ministrowi dla spraw galicyjskich celem poparcia u Rządu tego żądania i przyjęcia go do szeregu pierwszorzędnych postulatów krajowych Koła polskiego.

W wykonaniu tych uchwał czynione starania Wydziału krajowego nie odniosły skutku. Wedle tegorocznego sprawozdania z 20. czerwca 1902 Rząd nie tylko nie uwzględnił powyższych słusznych żądań, ale mimo tych przedstawień redukuje stale subwencye państwowe dla szkół tej kategorii. W ostatnim roku tj. 1901 w miejsce żądanych i uzasadnionych 63.211 koron przyznało Ministerstwo wyznań i oświecenia tylko 55.100 koron. Skutek z tego był taki, że wedle zamknięcia rachunkowego za r. 1901 fundusz krajowy pokrył wydatki tych szkół w kwocie 62.178 koron 34 g., prestatye lokalnych czynników dały 60.154 koron, a skarb państwa 55.100 koron. Wobec takiego stanu rzeczy wstrzymał się Wydział krajowy z przeprowadzeniem polecanej organizacyi, mimo, że wszystkie kroki przygotowawcze już poczyniono, gdyż przeprowadzając ją bez zapewnienia ze strony skarbu państwa pokrywania jednej trzeciej części kosztów, naraziłby fundusz krajowy na to, iżby stale zastępywać musiał fundusz państwowy, gdyż wedle zamierzonej organizacyi i postanowień statutu normalnego ma Wydział krajowy sprawować cały zarząd administracyjny tych szkół, a w szczególności zarządzać funduszami, ściągać dochody i asygnować wydatki. Jeżeli zaś i w przyszłości dotacya skarbu państwa, wstawiana do preliminarza w wysokości jednej trzeciej części kosztów utrzymania, miała być systematycznie obniżana, byłyby nieuniknione niedobory, któreby sprawujący administracyę sam pokrywać musiał.

Dopóki tedy ta sprawa nie zostanie unormowaną tak, jak tego wymaga wspomniana uchwała Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy wobec tego stanu rzeczy nie może przystąpić do wprowadzenia w życie normalnego statutu w szkołach przemysłowych uzupełniających. Wszelkie bowiem po przeprowadzeniu organizacyi bez zapewnienia się co do pokrywania $\frac{1}{3}$ części kosztów utrzymania później podejmowane starania o dodatkowe asygnowanie brakujących kwot niewątpliwie chybiłyby celu, gdyż i teraz na czynione w tym kierunku przedstawienia o przywrócenie skreślonej z r. 1901 kwoty, odpowiedziało c. k. Ministerstwo oświaty za pośrednictwem c. k. rady szkolnej krajowej w piśmie z dnia 2. lutego 1902 L. 2392, że mimo przyznania słuszności mo-

Liczba		Poszczególne	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyji		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			K o r o n y	
XVI.		Z przeniesienia	29.104	—
345		We Lwowie im Konarskiego	1.329	—
346		" " " św. Marcina	1.584	—
347		" " " Mickiewicza	1.290	—
348		" " " Piramowicza	947	—
349		" " " Staszica	1.610	—
350		" " " Bernsteina (izraelicka)	900	—
351		W Łańcucie	922	—
352		" Myślenicach	814	—
353		" Nowym Sączu	1.450	—
354		" Nowym Targu	1.174	—
355		" Podgórzu	957	—
356		" Przemysłu w śródmieściu	1.134	—
357		" " na przedmieściu Lwowskiem	1.294	—
358		" Rzeszowie	1.247	—
359		" Samborze	1.316	—
360		" Sanoku	1.151	—
361		" Sądowej Wiszni	1.350	—
262		" Stanisławowie	2.000	—
363		" Starym Samborze	1.600	—
364		" Starym Sączu	891	—
365		" Stryju	1.110	—
366		" Tarnopolu	900	—
367		" Tarnowie	1.070	—
368		" Tarnobrzegu	785	—
369		" Trembowli	1.600	—
370		" Turce	1.600	—
371		" Wadowicach	968	—
372		" Wieliczce	940	—
373		" Złoczowie	1.075	—
374		" Żółkwi	874	—
375		" Żywcu	1.210	—
376		Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół	—	1.000
377		Na nagrody za najlepsze rysunki zawodo- we uczniów II. kl. przemysłowej	1.000	—
378		Na nowo założyc się mające szkoły w ro- ku 1902	—	1.000
		Razem	67.196	2.000
		II. Szkoły fachowe, przemysłowe i warszaty instrukcyjne.		
		<i>A) Dla wyrobów z drzewa i łożyny.</i>		
379		Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli	2.400	—
380		Szkoła koszykarska w Rudkach	1.440	—
381		Kraj. szkoła koszykarska w Dynowie	2.130	—
382		" " " " Dżurowie	1.212	—
		Do przeniesienia	7.182	—
			67.196	2.000

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
XVI.		Z przeniesienia . . .	67.196	2.000
			7.182	—
383		Kraj. szkoła koszykarska w Jurkowie . . .	1.630	—
384		" " " " Siedlcu . . .	1.000	—
385		" " " " Skołyszynie . . .	2.160	—
386		" " " " Niżniowie . . .	930	500
387		" " " " Wielowski . . .	2.930	—
388		" " " " Wojsławiu . . .	870	—
389		" " " " Zatorze . . .	1.096	—
390		Subwencya dla szkoły koszyk w Albigowej . . .	600	—
391		" " " " " Bilince . . .	800	—
392		" " " " " Pohorcach . . .	600	—
393		" " " " " Żurawnie . . .	840	—
394		Kraj. warsztat kołodziejski w Grybowie . . .	2.600	3.000
395		" " " " " Grzymałowie . . .	2.850	630
396		Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej . . .	8.542	400
397		Kraj. szkoła kołodziejska w Tłumaczu . . .	4.592	2.000
398		Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie . . .	8.492	—
399		" " " " " Kalwaryi . . .	7.300	10.000
400		Krajowy warsztat naukowy, dla wyrobu zabawek w Jaworowie:		
		a) na utrzymanie . . .	2.252	200
		b) na czynsz za wystawienie budynku . . .	800	—
		Razem . . .	58 066	16.730
		<i>B) Dla wyrobów garncarskich.</i>		
401		Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi . . .	8.470	100
402		" kurs ceramiczny w Podgórzu . . .	5.094	—
403		Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem . . .	800	—
		Razem . . .	14.364	100
		<i>C) Dla wyrobów ze skóry.</i>		
404		Kraj. warsztat szewski w Witkowie . . .	3.862	200
405		" " " " " Starym Sączu . . .	3.766	—
406		" szkoła szewska w Dobczycach . . .	2.740	—
407		Majsterskie kursa szewskie we Lwowie i w Krakowie . . .	3.200	—
		Razem . . .	13.568	200
		<i>D) Dla wyrobów tkackich.</i>		
408		Krajowa szkoła tkacka w Krośnie . . .	9.692	—
409		Kraj. instrukc. warsztat tkacki w Glinianach . . .	3.052	—
410		" " " " " Gorlicach . . .	500	—
411		" " " " " Korczynie . . .	2.200	—
412		" " " " " Kossowie . . .	2.996	300
413		" " " " " Łańcucie . . .	1.920	120
414		" " " " " Rychwałdzie . . .	2.110	—
			22.470	420
		Do przeniesienia . . .	153.194	19.030

Liczba		Poszczególnienie	zwy- czajne	nadzwy- czajne
rubryki	pozycyi			
			K o r o n y	
XVI.		Do przeniesienia	153.194	19.030
			22.470	420
	415	Kraj. instruce. warstat tkacki w Wilamowicach	2.370	—
	416	Subwencya dla produkcyjnego warstatu tkackiego w Budzanowie	800	—
	417	Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie	9.042	320
		Razem	34 682	740
		<i>E) Dla wyrobów powroźniczych.</i>		
	418	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	600	—
		<i>F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.</i>		
	419	Szkoła koronkarska w Kańczudze	1 722	—
	420	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem	4.454	—
	421	" " " " Bobowej	900	—
	422	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	800	—
	423	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie	1.740	—
	424	Subwencya dla szkoły koronkarskiej SS. Miłosierdzia w Przeworsku	600	—
		Razem	10.216	—
		<i>G) Dla murarstwa.</i>		
	425	Kurs dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie	600	—
		<i>H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.</i>		
	426	Szkoła rzemieślnicza dla kobiet im. Józefy Rzewuskiej (dawniej szkoła robót kobiecych przy szkole im. św. Scholastyki w Krakowie	2.000	—
	427	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.400	—
	428	Szkoła specyalna robót kobiecych PP. Benedyktynek w Przemyślu	840	—
	429	Towarzystwo „Pracy kobiet“ w Kołomyi	1.000	—
		Razem	5.240	—
		<i>I) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.</i>		
	430	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—
			2.200	—
		Do przeniesienia	204.532	19.770

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			K o r o n y	
XVI.		Z przeniesienia	204.532	19.770
			290	—
431		C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—
432		C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach:	3.108	
		a) na utrzymanie	800	—
		b) na zapomogi dla majstrów		
433		C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach:	1.024	—
		a) subwencya na utrzymanie	1 000	—
		b) na kurs majstrów		
		c) na budowę domu, (I. rata pożyczki 21.000 koron na pokrycie reszty kosztów budowy)	—	4.850
		Razem	11.532	4.850
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.		
434		Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	9.240	—
435		Na utrzymanie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	3.500	—
436		Szkoła rzemieślnicza w Drohowyżu	8.000	—
437		Muzeum przemysłowe we Lwowie	6.000	—
338		„ „ w Krakowie	6.000	—
439		Na stypendya przemysłowe:		
		a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysłowych	3.600	—
		b) na inne stypendya przemysłowe	24.000	—
440		Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i szewstwa	6.000	—
441		Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w roku 1902	6.000	—
442		Koszta inspekyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—
443		Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych	4.000	—
		Razem	82.340	—
		IV. Wydatki Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.		
444		Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	400	—
445		Biuro Komisji kraj. dla spraw przemysłowych:		
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki	4.000	—
		b) płaca sekretarza	3 200	—
		c) dodatek osobisty do płacy sekretarza	1.200	—
		d) płaca pomocnika biurowego	600	—
		Razem	9.400	—
		Do przeniesienia	307.804	24.620

Liczba		Poszczególne	zwy- czajne	nadzw- yczajne
rubryki	pozytywi			
			Korony	
		Z przeniesienia	307.804	24.620
XVI.		V. Zasilki i pożyczki na cele przemysłowe.		
	446	Na zasilki bezzwrotne na cele przemysłowe	20.000	
	447	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłow.“	2.000	—
	447a)	Zasiłek jednorazowy na zasilenie krajowego pożyczkowego funduszu przemysłowego	—	100.000
	448	Na urządzenie wystawy specjalnej w r. 1902	—	12.000
		Razem	22.000	112.000
		VI. Szkoły handlowe i zasilki na popieranie wykształcenia handlowego.		
	449	Szkoła handlowa w Krakowie:		
		a) na utrzymanie	12.000	—
		b) na budowę szkoły I. rata pożyczki 70.000 koron	—	4.200
	450	Na akademię handlową we Lwowie	16.000	—
	451	Na stypendya dla młodzieży handlowej	2.400	—
	452	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	3.600	—
		Razem	34.000	4.200
		Suma rubryki XVI.	363.804	140.820
			504.624	

III. Wniesione petycje Towarzystwa „Jad Charuzim“ l. 116/901, Stan. Czajkowskiego l. 187.901, Jana Nycza l. 190/901, Wincentego Głuszech l. 264/901, Sióstr Miłosierdzia w Czortkowie l. 482/902 i Franciszka Hałun l. 1.044/902 o subwencje, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Petycja szkoły koszykarskiej w Żurawnie l. 268/901 załatwioną jest przychylnie przvznaną w dziale II. A. 393 subwencją 840 koron.

Petycje Wydziału Zarządu wyższej szkoły handlowej w Krakowie o subwencję dla szkoły handlowej uzupełniającej w Krakowie, l. 1 039/902 udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania, zasiągnięcia opinii Rady szkolnej krajowej i przedstawienia wniosków na najbliższej sesyi sejmowej.

Lwów, dnia 3. lipca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Małachowski

Budżet krajowy na rok 1902.

Rubryka X VII. poz. 453—483.

Rozmaite wydatki.

Sprawozdawca poseł Loewenstein.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy preliniuje w tej rubryce wydatki w kwocie łącznej 518.645 koron.

Wnioski komisji budżetowej opiewają na łączną kwotę 632.145 koron t. j. więcej o 13.500 koron w wydatkach zwyczajnych a o 100.000 koron w wydatkach nadzwyczajnych, a to z następujących przyczyn:

W poz. 486 a) preliniuje komisja ze względu na petycyę pogorzalców odstąpione Wydziałowi krajowemu do załatwienia, kwotę 1.200 koron na wsparcia dla pogorzalców do dyspozycji Wydziału krajowego.

Z uwagi na liczne klęski elementarne jakie się zdarzyły w latach 1900, 1901 i 1902 i na spowodowane temi klęskami dotąd merytorycznie nie załatwione petycyę o zapomogi, tudzież z uwagi że z uchwalonej przez Wysoki Sejm pomocy w formie pożyczek dotkniętym powiatom udzielać się mających tylko w szczupłej mierze korzystać zdołano, ileż zamiast preliniowanej na pokrycie odsetek kwoty 40.000 koron tylko 5.970 koron na ten cel wydano, a dotkliwa potrzeba zaradzenia skutkom owych klęsk dotąd niezaprzeczenie trwa, preliniuje komisja budżetowa w poz. 476 a) na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnymi w latach 1900, 1901 i 1902 kwotę 4.000 koron do rozporządzenia Wydziału krajowego.

W poz. 479 a) preliniuje komisja w załatwieniu petycyi l. 654 dla Maryi Rampeltowej, wdowy po rządcy szpitala jednorazowo 400 koron, a w poz. 479 b) w załatwieniu petycyi l. 530 dla Kazimierzy Schmidt wdowy po rządcy szpitala powszechnego w Śniatynie jednorazowo kwotę 300 koron.

W poz. 480 a) preliniuje komisja budżetowa zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu z 30. grudnia 1901 dla pogorzalców gmin Poturzyca, Lubela, Dzieduszyce wielkie i Krechowice zapomogę w kwocie 2.400 koron, do stosownego rozdziału przez Wydział krajowy, dalej w poz. 480 b) w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 23. czerwca 1902 dla pogorzalców gminy miasta Lubaczowa 2.000 K. zaś na podstawie osobnego sprawozdania dla dotkniętych klęską powodzi w r. 1902 (do dyspozycji Wydziału kraj.) . . . 100.000 .

a w załatwieniu naglących wniosków posłów Mazikiewicza (l. 956) Mogilnickiego (l. 957) Jana Urbańskiego (l. 1091) Merunowicza (l. 1092) i Schätzla (l. 958) preliminuje:

w poz. 480 c)	dla pogorzalców gminy Wierzbicy pow. Rawa	200 K.
» » d)	» » Kleszczówka pow. Rohatyn	400 »
» » e)	» « » Poddębnie pow. Rawa	400 »
» » f)	» » » Podliski małe i Serdyn (pow. Lwów)	400 »
» » g)	» dotkniętych przez cyklon mieszkańców Brzeżan i okolicy	800 »

Tem samem zostają załatwione petycje l. 732 i 929.

W poz. 482 preliminuje komisya budżetowa kwotę 1.000 koron tytułem subwencyi dla Towarzystwa tatrzańskiego, t. j. więcej o 200 koron niż preliminowany dotąd na ten cel w rubr. XV. wydatek, a to w uznaniu pożytecznej działalności towarzystwa.

Tem samem załatwiono petycję l. 144.

Resztę pozycyij tej rubryki opierających się na okowiązujących uchwałach Wysokiego Sejmu przyjmuje komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

Komisya wnosi przeto następujące wydatki w rubr. XVII:

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			K o r o n	
XVII.		Wydatki rozmaite.		
	453	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—
	454	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—
	455	Hoszardowej Antoninie, dotacya dożywnia	2.400	—
	456	Pietruskiej Stefanii stały roczny dodatek ze Skarbu krajowego do pensyi emerytalnej	3.600	—
	457	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.400	—
	458	Sawczyńskiej Jadwidze, wdowie po ś. p. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej	1.000	—
	459	Illickiej Maryi, wdowie po członku Rady szkolnej ś. p. Bazylim Illickim, we Lwowie zamieszkałej, stały dożywni datek roczny	720	—
	460	Korosteńskiej Felicji, b. nauczycielce szkoły P. P. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywnie z łaski rocznie	160	—
	461	Czyrniańskiej Teofili, wdowie po kierowniku szkoły kołodziejskiej i bednarskiej w Kamionce Strumiłowej, zaopatrzenie dożywnie z łaski (ewentualnie aż do wyjścia za mąż)	800	—
		Do przeniesienia	95.080	—

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			k o r o n y	
XVII.		Z przeniesienia	95.080	—
	462	Na misye katolickie, do rozporz. Wydziału krajowego	6.000	—
	463	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu we Lwowie	600	—
	464	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu w Krakowie	600	—
	465	Krajowemu Związkwowi ochotniczych straży pożarnych, zasiłek stały	9.000	—
	466	Na opłatę odsetek (najwyżej 4%) od pożyczek 400.000 K., zaciągniętych przez gminę m. Nowego Sącza na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulację ulic i inne inwestycye (VIII rata z przyznanych przez lat 20)	16.000	—
	467	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin, (ryczałtowo)	7.000	7.000
	468	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyśle	200	—
	468a	Pogorzelcom w załatwieniu wniesionych petycyj do rozporządzenia Wydziału kraj. Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej dla pogorzelców (z przyznanych na lat 10 po 3.000 K. III. rata — w myśl uchwały W. Sejmu z 10 kwietnia 1900	1 200	—
	469	Na kościół polski w Wiedniu, (III. i VI. rata z 20-tu rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10. z ogólnej sumy 30.000 K. w myśl uchw. W. Sejmu z dnia 4/5. 1900).	3.000	—
	470	Ogonowskiej Falinie, wdowie po profesorze, stały roczny dożywotni datek	3.000	—
	471	Funduszowi koszar krajowych, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K. zaciągniętych w c. k. Dyrekeji galic. funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k. Skarbowi wojskowemu koszar krajowych	720	—
	472	Rozmaite wydatki byłych funduszków indemnizacyjnych	99.157	—
	473	Na szkołę kadetów we Lwowie, V. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28 od roku 1898 począwszy w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po	150	—
	474		5.000	—
		Do przeniesienia	246.707	7.000

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			k o r o n y	
		Z przeniesienia	246.707	7.000
XVII.	475	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnymi w r. 1899, III. rata z 6-ciolecia, na opłatę odsetek od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe, (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 30. grudnia 1899)	10.564	—
	476	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnymi w r. 1900 w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 21. grudnia 1900 (przez 6 lat odr. 1901 począwszy)	5.970	—
	476a	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnymi w latach 1900, 1901 i 1902 w załatwieniu wniesionych petycji i wniosków do rozporządzenia Wydziału krajowego	4.000	—
	477	Na pokrycie 60% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacić się mającego przez galic. fundusz propinacyjny w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Nr. 220. Dz. p. p. i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898	82.104	—
	478	Na bonifikację dla funduszów powiatowych, za ubytek w dochodach opłacanych do końca r. 1897 z galic. fund. propinac. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	100.000	—
	479	Na koszt urzędzenia i utrzymania dwóch czteromiesięcznych kursów dla pisarzy gmin wiejskich	17.000	—
	479a	Rampeltowa, wdowa po rządcy szpitala jednorazowo	400	—
	479b	Kazimiera Schmidt, wdowa po rządcy szpitala powszech. w Śniatynie jednorazowo	300	—
	480	Na cele „domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	500	—
	480a	Dla pogorzalców gmin Poturzyca, Krechowice, Lubela i Dzieduszyce wielkie w myśl uchw. W. Sejmu z 30. grud. 1901	2.400	—
	480b	Dla pogorzalców gminy m. Lubaczowa w myśl uchw. Sejmu z 23. czerwca 1902	2.000	—
	480c	Dla pogorzalców gminy Wierzbica pow. Rawa	200	—
	480d	Dla pogorzalców gminy Kleszczówka pow. Rohatyn	400	—
		Do przeniesienia	472.545	7.000

Liczba		Poszczególne	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			K o r o n y	
XVII.		Z przeniesienia	472.545	7.000
	480e	Dla pogorzalców gminy Poddębce pow. Rawa	400	—
	480f	Dla pogorzalców gmin Podliski małe i Serdyn pow. Lwów	400	—
	480g	Dla dotkniętych przez cyklon mieszkańców Brzeżan i okolicy	800	—
	481	Na zakupno majątności Zielona od Honorota Wachowicza, celem przyjsia z pomocą mieszkańcom gminy Zielona (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. czerwca 1901)	—	50.000
	482	Jako subwencję dla Towarzystwa tatrzańskiego	1.000	—
	483	Dla dotkniętych klęską powodzi w r. 1902 do dyspozycyi Wydziału krajowego	—	100 000
		Suma wydatków rubryki XVII.	475.145	157.000
		Ogółem	632.145	

Petycja l. 120|1901 załatwiona jest przez poz. 480 a), petycja l. 434 przez poz. 468, petycja l. 917 przez poz. 463, a petycja l. 996 przez poz. 480.

W załatwieniu reszty petycyj do tej rubryki, komisya wnosi do Wysokiego Sejmu.

Petycje ll. 427 i 674 oddaje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia, z poz. 476 a), zaś petycje ll. 935 1020, 1023 i 1057, dalej wniosek posła Szweda 28. grudnia 1901 i objęte tym wnioskiem petycje ll. 202, 203, 204, 205, 206 i 288 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia z tejże poz. 476 a).

Petycje ll. 825, 826 i 912 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia z poz. 468 a).

Petycje ll. 214|1901, 428, 456, 669 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, zaś l. 846 do uwzględnienia z rubr. XVII. poz. 467.

Petycje ll. 388, 442, 454, 660, 729, 775, 783, 786, 813, 916, 940, 1066 i 1129 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Nad petycjami ll. 388, 442, 660, 729, 775, 783, 786, 813, 916, 940 przechodzi na Sejm do porządku dziennego.

W załatwieniu wniosku posła Stojalowskiego o udzielenie spółce „Ochrony i pomocy narodowej“ w Białej pożyczki bezprocentowej w kwocie 25.000 koron na wybudowanie polskiego domu robotniczego w Lipniku pod Białą, przekazanego komisji budżetowej uchwałą Wys. Sejmu z dnia 30, czerwca 1902 do załatwienia, wnosi komisya:

Wysoki Sejm uchwali odesłać ten wniosek Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Loewenstein.

Budżet krajowy na rok 1902.

DOCHODY.

Rubryka I—XVII.)

Sprawozdawca poseł Mieczysław Urbański.

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			Korony	
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych Nie prelininuje się żadnej kwoty z powodu że rachunki z r. 1900 zamknięto pożyczką z funduszu uposażenia kasy krajowej w kwocie 284.535 koron .	—	—
II.	2	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych. Nie prelininuje się żadnej kwoty z powodu, że zamknięcie rachunkwe za r. 1899 i 1900 wykazały przewyżki odsetek biernych nad czynnemi.	—	—
III.		Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych.		
	3	Myta na drogach krajowych	464.000	—
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	2.200	—
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe	320	—
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	1.700	—
	7	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice. Konieczna na rurociąg naftowy	1.796	—
	8	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk Dynów	—	3.858
		Do przeniesienia	470.016	3.858

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyj		czajne	yczajne
			koron	koron
III.		Z przeniesienia .	470.016	3.858
	9	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych		
		a) Majdan, Stany, Rozwadów 5.000 K.		
		b) Jaworów, Niemirów, Rawa 55.000 „	—	60.000
	10	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych, spowodowanych budową kolei lokalnych od Tow. kolejowych .	—	30.270
	10a)	Zwrot kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów, na praktykę letnią z poz. 186 Rubryka X. wydatków .	100	—
		<u>Suma rubryki III. .</u>	<u>470.116</u>	<u>94.128</u>
IV.		Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.	564.244 K.	
	11	Od funduszu policyi krajowej	4.217	—
	12	„ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie: oddział chorych 36.589 K. „ syfilitycznych 17.578 „ „ obłąkanych 5.943 „	60.110	—
	13	„ „ szpitala lwowskiego oddziału chorych i położnic z klinikami	4.579	—
	14	„ „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	53.386	—
		<u>Suma rubryki IV. .</u>	<u>122.292</u>	<u>—</u>
V.		Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.		
	15	Od urzędników krajowych z płac .	38.000	—
	16	„ nauczycieli szkół rolniczych .	3.400	—
	17	„ nauczycieli szkół i zakładów przemysłowych .	2.400	—
	18	„ szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych .	42.000	—
	19	„ gmin za dawniejsze koszta leczenia .	400	—
	20	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	5.000	—
	21	Rozmaite .	1.500	—
	22	Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych .	3 504	—
		<u>Suma rubryki V. .</u>	<u>96.204</u>	<u>—</u>

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozycyi		zwy- czajne	nadzw- yczajne
			k o r o n y	
VI.		Zwroty pożyczek.		
	23	Bohorodeczany, powiat, zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 koron 20 g. z tytułu zapłaconej c. k. Skarbowi państwa w zastępstwie powiatu reszty bezprocentowej pożyczki 10.000 kor. udzielonej w 1899 powiatowi bohorodeczańskiemu za poręczeniem kraju VII. rata	834	—
	24	Konwent PP. Benedyktynek w Przemyśln, zwrot bezprocentowej pożyczki udzielonej w sumie 10.000 koron na budowę szkoły robót kobiecych VI rata	600	—
	25	Kalwarya gmina, zwrot pożyczki 8.000 K. udzielonej na budowę szkoły stolarskiej IX. i X. rata (ost.)	1.600	—
	26	Śniatyn. Wydział powiatowy, zwrot pożyczki 6.00 koron udzielonej na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dzurowie. V rata	400	—
	27	Kańczuga szkoła koronkarska, zwrot pożyczki 600 K. na zakupno materiału i wypłatę robocizny, spłacalnej w 5 ratach rocznych począwszy od roku 1902 po 120 K.	120	—
		Suma rubryki VI.	3.554	—
VII.	28	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.	14.760	—
VIII.		Dochody krajowych szkół i zakładów rolniczych, tudzież folwarku w Dublanach.		
	29	Akademia rolnicza w Dublanach	71.037	—
	30	Szkoła niższa " " "	7.396	—
	31	Folwark w Dublanach	40.094	—
	32	Szkoła gorzelnictwa w Dublanach	5.000	—
	33	Gorzelnia krajowa w Dublanach	13.808	—
	34	Stacya kontrolna i doświadczalna, chemiczno-rolnicza w Dublanach	3.500	—
		Suma rubr. VIII.	140.835	—
IX.		Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.		
	35	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	62.500	—
	36	Folwark w Czernichowie	11.840	—
		Suma rubr. IX.	74.340	—

Liczba		Poszczególne	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	yczajne
			k o r o n y	
		Z przeniesienia		
XIV.	51	Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych	14.500	—
XV.	52	Dochody krajowego składu publicznego w Krakowie	34.600	—
XVI.	53	Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych od piwa	700.000	—
	54	30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina	60.000	—
	55	Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusa (Ust. z 8.7 1901 Nr. 86)	5.441.720	—
		Suma rubryki XVI	6.201.720	—
		Różne dochody.		
XVII.	56	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	450	—
	57	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):		
		a) Buczacz, rata roczna 2.000 K. — g.		
		b) Czortków, „ „ 1.058 „ — „		
		c) Krosno, „ „ 1.263 „ 24 „		
		d) Nowy Targ, „ „ 722 „ 68 „		
		e) Sanok, „ „ 1.592 „ — „		
		f) Stanisławów „ „ 1.510 „ 82 „		
		g) Tłumacz, „ „ 1.435 „ 38 „	9.582	—
	58	Subwencje z c. k. Skarbu Państwa:		
		a) dla biura melioracyjnego	16.000	—
		b) na utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych	4.000	—
		c) na utrzymanie technika do kultury i eksploatacji torfowisk	2.000	—
		d) na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000	—
		e) na utrzymanie instruktora mleczarstw.	2.000	—
		f) na założenie szkoły rolniczej w Suchodole, IV. rata na rachunek przyrzeczonych 56.000 K.	—	—
		g) na koszt licencyonowania buhajów	8.000	—
		h) na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000	—
		i) na podniesienie uprawy tytoniu	2.000	—
		k) na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—
		Do przeniesienia	58.032	—

Liczba		Poszczególności	Wniosek na rok 1902	
rubryki	pozyty		zwy-	nadzw-
			czajne	czajne
		korony		
XVII.		Z przeniesienia .	58.032	—
	58	l) na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu .	9.000	—
		m) na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa .	1.200	—
		n) na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych. II. rata z przyrzeczonych 2.000 K. .	1.000	—
		o) na założenie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach II. rata z przyrzeczonych 40.000 K .	7.000	—
	59	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego .	742.000	—
	60	Bonifikacya z galic. fund. propinacyjnego .		
		a) dla kraju . . . . . 300.000 K.		
		b) dla powiatów . . . . . 100.000 „	400.000	—
	61	Od Rady powiatowej w Zaleszczykach na koszt założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (III. rata) po .	1.000	—
	62	Od gminy miasta Zaleszczyki na koszt założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (III. rata) po .	200	—
	63	Dochody byłych funduszków indemnizacyjnych:		
		1. Od obowiązanych:		
		a) Wypłata kapitałów i rent:		
		Galicya wschodnia . 101 K. 86 g.		
		„ zachodnia . . . . . — „ — „	102	—
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:		
		Galicya wschodnia 1.150 K.		
		Galicya zachodnia 100 „		
		W. K. krakowskie 50 „	1.300	—
		2. Dochód zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybontów:		
		Galicya wschodnia 22.000 K.		
		Galicya zachodnia 3.000 „	25.000	—
		Do przeniesienia .	1,245.834	—

Liczba		Poszczególnienie	zwy-	nadzw-
rubryki	pozycyi		czajne	czajne
			K o r o n	
		Z przenies enia .	1,245.834	—
XVII.	64	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich .	28.000	—
	65	Dochód z 2% wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych .	20.888	—
	66	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	4.000	—
	67	Rozmaite dochody:		
		a) Sprzedaż książek i druków	4.400	—
		b) sprzedaż papierów wyskartowanych i wzorów drobnych	200	—
		c) różne przygodne	20	—
	68	Z aktywów fund. pożyczki krajowej z r. 1873	400	—
<u>Suma rubryki XVII.</u>			<u>1,303.742</u>	—

We Lwowie dnia 3. lipca 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Urbański.

Budżet krajowy na rok 1902.

H. Fundusz policyi krajowej.

(Sprawozdawca p. Rotter).

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego wnosi komisya budżetowa :

Dochody w kwocie . . . . . 11.027 koron

Wydatki w kwocie . . . . . 6.810 „

Nadwyżka dochodów w kwocie . . . . . 4.217 koron

wpływie do funduszu krajowego rubr. IV. p. 11 dochodów.

Zastępca przewodniczącego :

K. Badeni.

Sprawozdawca :

Jan Rotter,

Budżet krajowy na rok 1902.

Fundusze samoistne.

(Sprawozdawca p. Rotter).

I. Fundusz kultury krajowej.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi Komisya budżetowa

Dochody tego funduszu w kwocie	8.451 K.
Wydatki w kwocie	30 „
	<hr/>
Preliminowana nadwyżka dochodów	8421 K.

ma służyć na zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach.

K. Fundusz stanowy sierociński.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi Komisya budżetowa:

Dochody tego funduszu w kwocie	3.701 K.
Wydatki w kwocie	3.154 „
	<hr/>
Nadwyżka dochodów w kwocie	547 K.

ma być użytą na pomnożenie majątku zarodowego.

L. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi Komisya budżetowa:

Dochody tego funduszu, jak niemniej wydatki w kwocie po 2.020 kor.

Ze sumy tej prelinuje się prawie wszystko, bo 1990 koron na koszta druku i oprawy, albowiem publikacja aktów grodzkich wychodzi tomami a wydawnictwo każdego tomu zwyż 4.000 koron kosztuje. W obec tego kapitalizuje się dochody kilku lat, nim do wydawnictwa nowego tomu przystąpić można. W ten sposób przy zupełnym braku innych funduszków, na to ze wszech miar ważne i poparcia godne wydawnictwo, publikacja aktów grodzkich i ziemskich jest czasowo wstrzymana. Komisya budżetowa pozostawia Wydziałowi krajowemu do rozpatrzenia, czy nie należałoby przyjść z pomocą urzeczywistnieniu myśli fundatora, zasilając wydawnictwo z funduszków krajowych, chociażby w formie bezprocentowej zaliczki.

We Lwowie, 3 lipca 1902.

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca;

Jan Rotter.

Published Weekly

Subscription Price

Volume 100, No. 1, January 1915

Published by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Entered as Second-Class Matter, October 3, 1911, Post Office at Chicago, Ill., under No. 100,000.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized on July 1, 1918.

Copyright, 1915, by American Medical Association